

សូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃ,

ជំរាបសួរឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងអស់

នេះគឺជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ! 1.Edition 01.01.2017-04.08.2017

សូមកុំចែករំលែកបន្ថែមទៀត ប្រសិនបើមិនមែនសម្រាប់ការកែសម្រួលនៅ sangham.net និង
កិច្ចការនេះ។

សូមគិតថាលោកអ្នកត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមបុណ្យកុសលនេះ និងសូមប្រាប់ពួកយើងអំពី
កំហុស និងប្រើវេទិកានេះ:<http://sangham.net/index.php/board,85.0.html> ឬប្រាប់ឧបាសិកា

Norum នៅលើ sangham.net

សូមអនុមោទនា!

Ven. Members of the Sangha, Ven. Theras

Valued Upasaka, valued Upasika

This is a Work Edition! 1.Edition 01.01.2017-04.08.2017

Do not share it further except for editing and working purposes within the transcription
project on sangham.net.

Only for personal use.

If you find any mistake or like to join the merits please feel invited to join here:

<http://sangham.net/index.php/board,85.0.html> or Upasika Norum on sangham.net

Anumodana!

សុត្តន្តបិដក

អង្គត្ថរនិកាយ សត្តកនិបាត

អដ្ឋមភាគ

សូមនមស្ការចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គនោះ។

បឋមបណ្ណាសក

ធនវគ្គ

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ។ សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក្នុងទីនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ឆ្លើយតបព្រះពុទ្ធដីកា នៃ
 ព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យនេះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ផង មិនជាទី
 ពេញចិត្តផង មិនជាទីគោរពផង មិនជាទីសរសើរផង របស់សព្វហូចារីទាំងឡាយ។ ធម៌
 ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាលាភ ១ ប្រាថ្នា
 សក្ការៈ ១ មិនចង់ឲ្យគេមើលងាយខ្លួន ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនខ្លាចបាប ១ ប្រាថ្នាអាក្រក់
 ១ ឃើញខុស ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ រមែងមិនជា
 ទីស្រឡាញ់ផង មិនជាទីពេញចិត្តផង មិនជាទីគោរពផង មិនជាទីសរសើរផង របស់
 សព្វហូចារីទាំងឡាយឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង រមែង
 ជាទីស្រឡាញ់ផង ជាទីពេញចិត្តផង ជាទីគោរពផង ជាទីសរសើរផង របស់សព្វហូចារី
 ទាំងឡាយ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិន
 ប្រាថ្នាលាភ ១ មិនប្រាថ្នាសក្ការៈ ១ មិនប្រាថ្នាមិនចង់ឲ្យគេមើលងាយខ្លួន ១ ខ្មាសបាប

១ ខ្លាចបាប ១ ប្រាថ្នាតិច ១ ឃើញត្រូវ ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ រមែងជាទីស្រឡាញ់ផង ជាទីពេញចិត្តផង ជាទីគោរពផង ជាទីសរសើរផង របស់សព្វហូចារីទាំងឡាយ។

[២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ ផង មិនជាទីពេញចិត្តផង មិនជាទីគោរពផង មិនជាទីសរសើរផង របស់សព្វហូចារីទាំង ឡាយ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាថ្នា លាភ ១ ប្រាថ្នាសក្ការៈ ១ មិនចង់ឲ្យគេមើលងាយខ្លួន ១ មិនខ្មាសបាប ១ មិនខ្លាចបាប ១ មានសេចក្តីប្រណែន ១ មានសេចក្តីកំណាញ់ ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយ ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះឯង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ផង មិនជាទីពេញចិត្តផង មិនជាទីគោរព ផង មិនជាទីសរសើរផង របស់សព្វហូចារីទាំងឡាយឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង រមែងជាទីស្រឡាញ់ផង ជាទីពេញចិត្តផង ជាទីគោរពផង ជា ទីសរសើរផង របស់សព្វហូចារីទាំងឡាយ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនប្រាថ្នាលាភ ១ មិនប្រាថ្នាសក្ការៈ ១ មិនប្រាថ្នាមិនចង់ឲ្យ គេមើលងាយខ្លួន ១ ខ្មាសបាប ១ ខ្លាចបាប ១ មិនមានសេចក្តីប្រណែន ១ មិនមាន សេចក្តីកំណាញ់ ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះឯង រមែងជា ទីស្រឡាញ់ផង ជាទីពេញចិត្តផង ជាទីគោរពផង ជាទីសរសើរផង របស់សព្វហូចារីទាំង ឡាយ។

[៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កំឡាំងនេះ មាន ៧ យ៉ាង។ កំឡាំង ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? កំឡាំងគឺសទ្ធា ១ កំឡាំងគឺសេចក្តីព្យាយាម ១ កំឡាំងគឺហិរិ ១ កំឡាំងគឺឱត្តប្បៈ ១ កំឡាំង គឺសតិ ១ កំឡាំងគឺសមាធិ ១ កំឡាំងគឺបញ្ញា។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង កំឡាំង ៧ យ៉ាង។

កំឡាំងគឺសទ្ធា កំឡាំងគឺវិរិយៈ កំឡាំងគឺហិរិ កំឡាំងគឺឱត្តប្បៈ កំឡាំងគឺសតិ
កំឡាំងគឺសមាធិ កំឡាំងគឺបញ្ញា ជាគំរប់ ៧ ភិក្ខុជាបណ្ឌិត មានកំឡាំងដោយ
កំឡាំងទាំងនេះ រមែងរស់នៅស្រួល ពិចារណាធម៌ ដោយឧបាយ តែងឃើញ
ច្បាស់នូវអត្ត **រមែងឃើញច្បាស់នូវសច្ចធម៌ ដោយមគ្គប្បញ្ញា មួយអន្លើដោយ
វិបស្សនា។ អដ្ឋកថា។** ដោយបញ្ញាបាន ការរួចស្រឡះ (ចាកអារម្មណ៍) នៃចិត្ត
របស់ភិក្ខុនោះ ដូចជាការរលត់នៃប្រទីប។

[៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពលៈនេះ មាន ៧ យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺសទ្ធា
ពលៈ ១ វិរិយពលៈ ១ ហិរិពលៈ ១ ឱត្តប្បពលៈ ១ សតិពលៈ ១ សមាធិពលៈ ១ បញ្ញា
ពលៈ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធាពលៈ តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក
ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា រមែងជឿចំពោះពោធិញ្ញាណ របស់ព្រះតថាគតថា
ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធាបេ។ ជាសាស្ត្រានៃទេវតា និងមនុស្ស
ទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវសច្ចធម៌ ទ្រង់កំចាត់បង់នូវត្រេកព។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះហៅថា សទ្ធាពលៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិរិយពលៈ តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះ នូវ
អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដើម្បីបំពេញនូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាអ្នកមានកំឡាំង
ព្យាយាម ប្រឹងប្រែងមុតមាំ មិនដាក់ជុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះហៅថា វិរិយពលៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហិរិពលៈ តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីអៀនខ្មាស រមែងអៀនខ្មាស
កាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត រមែងអៀនខ្មាស នូវការជួបប្រសព្វនូវអកុសលធម៌ដ៏
លាមក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ហិរិពលៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឱត្តប្បពលៈ
តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីតក់
ស្លុត រមែងតក់ស្លុត ចំពោះកាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត រមែងតក់ស្លុត នូវការជួប

ប្រសព្វ នូវអកុសលធម៌ដ៏លាមក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ឱត្តប្បពលៈ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សតិពលៈ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកមានសតិ ប្រកបដោយសតិ និងភាពជាអ្នកមានបញ្ញាចាស់ក្លាដ៏ឧត្តម ជាអ្នក
នឹករលឹក ចាំបាននូវអំពើដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង នូវសំដីដែលខ្លួននិយាយយូរហើយ
ផង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សតិពលៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិពលៈ តើ
ដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ។
បេ។ ចូលដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា សមាធិពលៈ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បញ្ញាពលៈ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា រមែងប្រកបដោយបញ្ញា ជាគ្រឿងដឹងច្បាស់ នូវការកើតឡើង និងសូន្យ
ទៅ (នៃខន្ធ ៥) ជាបញ្ញាប្រសើរ មោះមុត ជាគ្រឿងដល់នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយ
ប្រពៃ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បញ្ញាពលៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង
ពលៈ ៧ យ៉ាង។

សទ្ធាពលៈ វិរិយពលៈ ហិរិពលៈ ឱត្តប្បពលៈ សតិពលៈ សមាធិ
ពលៈ បញ្ញាពលៈ ជាគំរប់ ៧។ ភិក្ខុជាបណ្ឌិត មានកំឡាំង ដោយ
ពលៈទាំងនេះ រមែងរស់នៅស្រួល ពិចារណាធម៌ ដោយឧបាយ
ឃើញច្បាស់ នូវអត្តដោយបញ្ញា ការរួចស្រឡះ (ចាកអារម្មណ៍) នៃ
ចិត្ត (របស់ភិក្ខុនោះ) ដូចជាការរលត់នៃប្រទីប។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យនេះ មាន៧យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ ទ្រព្យគឺសទ្ធា
១ ទ្រព្យគឺសីល ១ ទ្រព្យគឺហិរិ ១ ទ្រព្យគឺឱត្តប្បៈ ១ ទ្រព្យគឺសុតៈ ១ ទ្រព្យគឺចាតៈ ១ ទ្រព្យ
គឺបញ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះទ្រព្យ ៧ យ៉ាង។

ទ្រព្យគឺសទ្ធា ទ្រព្យគឺសីល ទ្រព្យគឺហិរិ ទ្រព្យគឺឱត្តប្បៈ ទ្រព្យគឺសុតៈ ទ្រព្យគឺ
ចាតៈ ទ្រព្យគឺបញ្ញា ជាគំរប់ ៧។ បុគ្គលណា ទោះស្រ្តីក្តី បុរសក្តី មានទ្រព្យ
ទាំងនេះ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ហៅបុគ្គលនោះ ថាជាអ្នកមិនទ័លក្រឡើយ
ការរស់នៅរបស់បុគ្គលនោះ មិនសោះសូន្យឡើយ។ ហេតុនោះ អ្នកប្រាជ្ញ
កាលរលឹកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គប្បីប្រកបរឿយៗ
នូវសទ្ធា សីល សេចក្តីជ្រះថ្លា និងការឃើញនូវធម៌។

[៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យនេះ មាន ៧ យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? ទ្រព្យគឺ
សទ្ធា ១ ទ្រព្យគឺសីល ១ ទ្រព្យគឺហិរិ ១ ទ្រព្យគឺឱត្តប្បៈ ១ ទ្រព្យគឺសុតៈ ១ ទ្រព្យគឺចាតៈ ១
ទ្រព្យគឺបញ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យគឺសទ្ធា តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា រមែងជឿចំពោះពោធិញ្ញាណ របស់ព្រះ
តថាគតថា ព្រះមានព្រះភាគព្រះអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធរបេ។ ព្រះអង្គ ត្រាស់
ដឹងនូវសច្ចធម៌ ទ្រង់កាប់បង់នូវត្រៃភព។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺសទ្ធា។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យគឺសីល តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុង
សាសនានេះ ជាអ្នករៀនចាកបាណាតិបាតរបេ។ ជាអ្នករៀនចាកសុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋា
ន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺសីល។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យគឺហិរិ តើ
ដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
អៀនខ្មាស រមែងអៀនខ្មាស ចំពោះកាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត រមែងខ្មាសនូវការ
ជួបប្រសព្វ នូវអកុសលធម៌ដ៏លាមក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺហិរិ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យគឺឱត្តប្បៈ តើដូចម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុង
សាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីតក់ស្លុត រមែងតក់ស្លុត ចំពោះកាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត
មនោទុច្ចរិត រមែងតក់ស្លុតចំពោះការជួបប្រសព្វ នូវអកុសលធម៌ដ៏លាមក។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺឱត្តប្បៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យគឺសុតៈ តើដូចម្តេច?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាពហុស្សូត ទ្រទ្រង់នូវចំណេះ
សន្សំទុកនូវចំណេះ ធម៌ទាំងឡាយណា ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្តាល និងពីរោះបទ
ចុង រមែងប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ប្រកបដោយអត្ត និងព្យញ្ជនៈ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌
ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយនោះ ដែលអរិយសាវក មានសភាពដូច្នោះ បានស្តាប់មកច្រើន
បានទ្រទ្រង់ទុក បានចាំស្ទាត់រត់មាត់ បានចូលចិត្តច្បាស់លាស់ បានយល់ច្បាស់ដោយ
ទិដ្ឋិ គឺបញ្ញា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺសុតៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យ
គឺចាតៈ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តប្រាស
ចាកមន្ទិល គឺសេចក្តីកំណាញ់ បានបរិច្ចាគរួចហើយ មានដែលាងហើយ ត្រេកអរក្នុងការ
លះ ជាអ្នកគួរដល់សូម ត្រេកអរក្នុងការចែករំលែកទាន រមែងនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺចាតៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យគឺបញ្ញា តើដូចម្តេច។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានបញ្ញា។ បេ។ ជាគ្រឿងដល់
នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺបញ្ញា។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងទ្រព្យ ៧ យ៉ាង។

ទ្រព្យគឺសទ្ធា ទ្រព្យគឺសីល ទ្រព្យគឺហិរិ ទ្រព្យគឺឱត្តប្បៈ ទ្រព្យគឺសុតៈ ទ្រព្យគឺចាតៈ
ទ្រព្យគឺបញ្ញា ជាគំរប់ ៧ បុគ្គលណា ទោះស្រ្តីក្តី បុរសក្តី មានទ្រព្យទាំងនេះ
អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ហៅបុគ្គលនោះ ថាជាអ្នកមិនទ័លក្រ ការរស់នៅរបស់បុគ្គល
នោះ មិនសោះសូន្យឡើយ។ ហេតុដូច្នោះ អ្នកប្រាជ្ញ កាលរលឹកនូវពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គប្បីប្រកបរឿយ ។ នូវសទ្ធា សីល សេចក្តី
ជ្រះថ្លា និងការឃើញនូវធម៌។

[៧] គ្រានោះឯង ឧត្តរាជមហាមាត្យ បានចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះឧត្តរាជ

មហាមាត្យ អង្គុយក្នុងទិសមគ្គរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចម្រែកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ព្រោះមិគារសេដ្ឋី ជាចៅរបស់រោហណសេដ្ឋីនេះ ពេញជាមនុស្សស្តុកស្តម្ភផង ជា
 អ្នកមានទ្រព្យច្រើនផង មានភោគៈច្រើនផង។ ម្នាលឧត្តៈ មិគារសេដ្ឋី ជាចៅរបស់រោហ
 ណសេដ្ឋី ស្តុកស្តម្ភ តើអាស្រ័យរបស់អ្វី មានទ្រព្យច្រើន តើអាស្រ័យរបស់អ្វី មានភោគៈ
 ច្រើន តើអាស្រ័យរបស់អ្វី។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មានរាប់បានជាសែនទៅហើយ
 ចាំបាច់ពោលទៅថ្វី ដល់រូបិយវត្ថុ។ ម្នាលឧត្តៈ ទ្រព្យនុ៎ះ មានមែនហើយ ម្នាលឧត្តៈ
 តថាគតមិននិយាយថា ទ្រព្យនុ៎ះគ្មានទេ ប៉ុន្តែទ្រព្យនោះឯង ជាសាធារណៈដល់ភ្លើង ទឹក
 ពួកស្តេច ពួកចោរ និងពួកញាតិមិនជាទីស្រឡាញ់។ ម្នាលឧត្តៈ ទ្រព្យនេះ មាន ៧ យ៉ាង
 ជារបស់មិនសាធារណៈដល់ភ្លើង ទឹក ពួកស្តេច ពួកចោរ និងពួកញាតិមិនជាទី
 ស្រឡាញ់។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ សទ្ធាធនៈ ១ សីលធនៈ ១ ហិរិធនៈ ១ ឱត្តប្បធនៈ ១ សុត
 ធនៈ ១ ចាគធនៈ ១ បញ្ញាធនៈ ១។ ម្នាលឧត្តៈ ទ្រព្យ ៧ យ៉ាងនេះឯង មិនសាធារណៈ
 ដល់ភ្លើង ទឹក ពួកស្តេច ពួកចោរ និងពួកញាតិមិនជាទីស្រឡាញ់បានឡើយ។

សទ្ធាធនៈ សីលធនៈ ហិរិធនៈ ឱត្តប្បធនៈ សុតធនៈ ចាគធនៈ បញ្ញាធនៈ ជា
 គំរប់ ៧។ បុគ្គលណា ទោះស្រ្តីក្តី បុរសក្តី មានទ្រព្យទាំងនេះ បុគ្គលនោះឯង
 ឈ្មោះថា មានទ្រព្យច្រើន ដែលអ្នកណាមួយមិនគប្បីផ្តាញ់បាន ក្នុងទេវលោក
 និងមនុស្សលោក។ ហេតុដូច្នោះ អ្នកប្រាជ្ញ កាលរលឹកនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ
 របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គប្បីប្រកបរឿយ ។ នូវសទ្ធា សីល សេចក្តីជ្រះថ្លា និង
 ការឃើញនូវធម៌។

[៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈនេះ មាន ៧ យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ គឺ
 អនុនយសញ្ញាជនៈ [កាមរាគសញ្ញាជនៈ។ អដ្ឋកថា។] ១ បដិយសញ្ញាជនៈ ១ ទិដ្ឋិ

សញ្ញាជនៈ១ វិចិត្រសញ្ញាជនៈ ១ មានសញ្ញាជនៈ ១ កវរាគសញ្ញាជនៈ ១ អវិជ្ជា
សញ្ញាជនៈ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង សញ្ញាជនៈ ៧ យ៉ាង។

[៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីលះ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិល នូវ
សញ្ញាជនៈ ៧ យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេច។ គឺភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីលះ
ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិល នូវអនុនយសញ្ញាជនៈ បដិមសញ្ញាជនៈ។ បេ។ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ
ធម៌ ដើម្បីលះ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិល នូវទិដ្ឋិសញ្ញាជនៈ វិចិត្រសញ្ញាជនៈ មានសញ្ញាជនៈ
កវរាគសញ្ញាជនៈ អវិជ្ជាសញ្ញាជនៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
ដើម្បីលះ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិល នូវសញ្ញាជនៈ ទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលណាអនុនយសញ្ញាជនៈ ភិក្ខុបានលះស្រឡះហើយ ផ្តាច់ផ្តិលបូសគល់អស់ហើយ
ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើត ដូចជាដើមឆ្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មិនមានទីកើតត
ទៅទៀតជាធម្មតា បដិមសញ្ញាជនៈ។ បេ។ ទិដ្ឋិសញ្ញាជនៈ វិចិត្រសញ្ញាជនៈ មាន
សញ្ញាជនៈ កវរាគសញ្ញាជនៈ អវិជ្ជាសញ្ញាជនៈ ភិក្ខុបានលះស្រឡះហើយ បាន
ផ្តាច់ផ្តិលបូសគល់អស់ហើយ មិនមានទីកើត ដូចជាដើមឆ្នោតកំបុតក ធ្វើឲ្យលែងមាន
បែបភាព មិនមានទីកើតតទៅទៀតជាធម្មតា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ ទើបហៅថា
បានកាត់តណ្ហា បានស្រាយនូវសញ្ញាជនៈធម៌ ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះត្រាស់ដឹង
នូវមានៈដោយប្រពៃ។

[១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញាជនៈនេះ មាន ៧ យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ គឺ
អនុនយសញ្ញាជនៈ ១ បដិមសញ្ញាជនៈ ១ ទិដ្ឋិសញ្ញាជនៈ ១ វិចិត្រសញ្ញាជនៈ ១
មានសញ្ញាជនៈ ១ ឥស្សាសញ្ញាជនៈ ១ មច្ចុរិយសញ្ញាជនៈ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះសញ្ញាជនៈ ៧ យ៉ាង។

ឧទ្ទាននៃធនវគ្គនោះគឺ

និយាយពីភិក្ខុទាំងស្រុង និងមិនជាទីស្រឡាញ់ ពីរលើក កំឡាំង ១
ទ្រព្យ ១ (ទាំងសង្ខេប ទាំងពិស្តារ) ឧត្តរាជមហាមាត្យ ១ ការលះបង់
សញ្ញាជនៈ ១ មានមច្ចុរិយៈជាទីបំផុត ១។

អនុសយវគ្គ

[១១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុសយៈនេះ មាន ៧ យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺ
កាមរាគានុសយៈ ១ បដិឃានុសយៈ ១ ទិដ្ឋានុសយៈ ១ វិចិកិច្ឆានុសយៈ ១ មានានុសយៈ
១ ភវរាគានុសយៈ ១ អវិជ្ជានុសយៈ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ អនុសយៈ ៧ យ៉ាង។

[១២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីលះ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិល នូវ
អនុសយៈ ទាំង ៧។ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីលះ
ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិល នូវកាមរាគានុសយៈ បដិឃានុសយៈ។ បេ។ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
ដើម្បីលះ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិល នូវទិដ្ឋានុសយៈ វិចិកិច្ឆានុសយៈ មានានុសយៈ ភវរាគានុសយៈ
អវិជ្ជានុសយៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បីលះ ដើម្បីផ្តាច់ផ្តិល
នូវអនុសយៈ ៧ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាកាមរាគានុសយៈ ភិក្ខុ
បានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើត ដូចជា
ឆ្មោតកំបុតក ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មិនមានទីកើតតទៅទៀតជាធម្មតា បដិឃានុ
សយៈ។ បេ។ ទិដ្ឋានុសយៈ វិចិកិច្ឆានុសយៈ មានានុសយៈ ភវរាគានុសយៈ អវិជ្ជានុសយៈ
ភិក្ខុបានលះស្រឡះហើយ បានផ្តាច់ផ្តិលឫសគល់អស់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យមានទីកើត ដូចជា
ឆ្មោតកំបុតក ធ្វើឲ្យលែងមានបែបភាព មិនមានទីកើតតទៅទៀតជាធម្មតា។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ ទើបហៅថា បានកាត់តណ្ហា បានស្រាយនូវសញ្ញាជនៈ បានធ្វើនូវ
ទីបំផុតនៃទុក្ខ ព្រោះបានត្រាស់ដឹងនូវមានៈដោយប្រពៃ។

[១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលប្រកបដោយអង្គ ៧ យ៉ាង ភិក្ខុមិនទាន់ចូលទៅជិត មិនគួរចូលទៅជិតទេ ឬបានចូលទៅជិតហើយ មិនគួរអង្គុយឡើយ។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺពួកជនមិនក្រោកទទួល ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ មិនថ្វាយបង្គំ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ មិនប្រគេនអាសនៈ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ លាក់ទុកនូវទេយ្យធម៌របស់គេ ១ កាលបើទេយ្យធម៌មានច្រើន ឲ្យតិច ១ កាលបើមានទេយ្យធម៌ដ៏ឧត្តម ឲ្យរបស់សៅហ្មង ១ ឲ្យដោយសេចក្តីមិនគោរព មិនឲ្យដោយសេចក្តីគោរព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលប្រកបដោយអង្គ ៧ យ៉ាងនេះឯង ភិក្ខុមិនទាន់ចូលទៅជិត មិនគួរចូលទៅជិតទេ ឬបានចូលទៅជិតហើយ មិនគួរអង្គុយឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលប្រកបដោយអង្គ ៧ យ៉ាង ភិក្ខុមិនទាន់ចូលទៅជិត គួរចូលទៅជិតបាន ឬបានចូលទៅជិតហើយ គួរអង្គុយបាន។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺពួកជនក្រោកទទួល ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ថ្វាយបង្គំ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ ប្រគេនអាសនៈ ដោយសេចក្តីពេញចិត្ត ១ មិនលាក់ទុកនូវទេយ្យធម៌របស់គេ ១ កាលបើមានទេយ្យធម៌ច្រើន ប្រគេនច្រើន ១ កាលបើមានទេយ្យធម៌ដ៏ឧត្តម ប្រគេនទេយ្យធម៌ដ៏ឧត្តម ១ តែងប្រគេនដោយសេចក្តីគោរព មិនប្រគេនដោយសេចក្តីមិនគោរព ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលប្រកបដោយអង្គ ៧ យ៉ាងនេះឯង ភិក្ខុមិនទាន់ចូលទៅជិត គួរចូលទៅជិតបាន ឬចូលទៅជិតហើយ គួរអង្គុយបាន។

[១៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ គួរទទួលចតុប្បច្ច័យ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវអាគន្ធកិច្ចាន ដែលគេនាំមកដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរដល់នូវអញ្ញាលីកម្ម ដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ៧ ពួក តើអ្វីខ្លះ? គឺឧកតោភាគវិមុត្ត ១ បញ្ញាវិមុត្ត ១ កាយសក្ខិ ១ ទិដ្ឋិប្បត្តៈ ១ សទ្ធាវិមុត្ត ១ ធម្មានុសារី ១ សទ្ធានុសារី ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះឯង គួរទទួលនូវចតុប្បច្ច័យ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវអាគន្ធកិច្ចាន ដែលគេនាំមកដើម្បីភ្ញៀវ គួរ

ទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលីកម្ម ដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ
របស់សត្វលោក។

[១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រៀបដូចអ្នកមុជទឹក ក្នុងលោកនេះ មាន ៧
ពួក។ ៧ ពួក តើអ្វីខ្លះ? ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមុជទៅ
ហើយ ក៏មុជបាត់ទៅតែម្តង ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបធ្លោល
ហើយមុជចុះទៅវិញ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបធ្លោល ហើយ
ឈរ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបធ្លោល ហើយក្រឡេក រមិល
មើល ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបធ្លោល ហើយហែលឆ្នងទៅ ១
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបធ្លោល ហើយបានដល់ នូវទីពឹង
ហើយឈរនៅ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ជាព្រាហ្មណ៍ ក្នុងលោកនេះ ងើបធ្លោល
ហើយឆ្នងទៅដល់ត្រើយ ហើយឈរនៅលើគោក ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលជា
អ្នកមុជហើយ ក៏មុជបាត់ទៅតែម្តង តើដូចម្តេច? ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយអកុសលធម៌ខ្មៅសុទ្ធ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាអ្នក
មុជទៅហើយ ក៏មុជបាត់ទៅតែម្តង យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលងើប
ធ្លោល ហើយមុជទៅវិញ តើដូចម្តេច? ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
រមែងងើបធ្លោល ដោយសេចក្តីយល់ថា សេចក្តីជឿ ចំពោះកុសលធម៌ទាំងឡាយ
ជាការល្អ សេចក្តីខ្មាសបាប ជាការល្អ សេចក្តីតក់ស្លុតចំពោះបាប ជាការល្អ សេចក្តី
ព្យាយាម ជាការល្អ ការដឹងច្បាស់ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាការល្អ។ សទ្ធារបស់បុគ្គល
នោះ មិនតាំងនៅ មិនចំរើនឡើង រមែងសាបសូន្យទៅវិញ។ ហិរិរបស់បុគ្គលនោះ ឱត្តប្បៈ
របស់បុគ្គលនោះ រិរិយៈរបស់បុគ្គលនោះ បញ្ញារបស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនតាំងនៅ មិន
ចំរើនឡើង មានតែសាបសូន្យទៅវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលងើបធ្លោល ហើយមុជ
ទៅវិញ យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលងើបធ្លោល ហើយឈរ តើដូចម្តេច?

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើង ដោយសេចក្តីយល់ថា សេចក្តី
ជឿចំពោះកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាការល្អ សេចក្តីខ្មាសបាប ជាការល្អ សេចក្តីតក់ស្លុត
ចំពោះបាប ជាការល្អ សេចក្តីព្យាយាម ជាការល្អ ការដឹងច្បាស់ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
ជាការល្អ។ សទ្ធារបស់បុគ្គលនោះ ក៏មិនសាបសូន្យទៅ មិនចំរើនឡើង រមែងតាំងនៅ
ដដែល។ ហិរិរបស់បុគ្គលនោះ ឱត្តប្បៈ របស់បុគ្គលនោះ វិរិយៈរបស់បុគ្គលនោះ បញ្ញា
របស់បុគ្គលនោះ រមែងមិនសាបសូន្យទៅ មិនចំរើនឡើង រមែងតាំងនៅដដែល។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកងើបធ្លោល ហើយឈរនៅ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលងើបធ្លោល ហើយក្រឡេករមិលមើល តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើងដោយសេចក្តីយល់ថា សេចក្តីជឿ ចំពោះកុសលធម៌ទាំងឡាយ
ជាការល្អ សេចក្តីខ្មាសបាប ជាការល្អ សេចក្តីតក់ស្លុត ចំពោះបាប ជាការល្អ សេចក្តី
ព្យាយាម ជាការល្អ ការដឹងច្បាស់ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាការល្អ។ បុគ្គលនោះ ជា
សោតាបន្ន ព្រោះអស់សញ្ញាជនៈ ៣ យ៉ាង ជាអ្នកមានសភាពមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជា
បុគ្គលទៀង មានសម្តោធិប្រព្រឹត្តទៅក្នុងខាងមុខ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលងើបធ្លោល
ហើយក្រឡេករមិលមើល យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលងើបធ្លោល ហើយ
ឆ្លងទៅ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើង ដោយ
សេចក្តីយល់ថា សេចក្តីជឿ ចំពោះកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាការល្អ សេចក្តីខ្មាសបាប
ជាការល្អ សេចក្តីតក់ស្លុតចំពោះបាប ជាការល្អ សេចក្តីព្យាយាម ជាការល្អ ការដឹងច្បាស់
ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាការល្អ។ បុគ្គលនោះ ជាសកទាគាមី ព្រោះអស់សញ្ញាជនៈ
ទាំង ៣យ៉ាង ព្រោះរាគៈ ទោសៈ មោហៈ ក៏ស្រាលស្មើ រមែងមកកាន់លោកនេះ អស់
វារៈតែម្តង ហើយធ្វើនូវទីបំផុត នៃទុក្ខបាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលងើបធ្លោល
ហើយឆ្លងទៅ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលងើបធ្លោល ហើយដល់នូវទីពឹង
តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើង ដោយសេចក្តី

យល់ថា សេចក្តីជឿ ចំពោះកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាការល្អ សេចក្តីខ្មាសបាប ជាការល្អ សេចក្តីតក់ស្លុតចំពោះបាប ជាការល្អ សេចក្តីព្យាយាម ជាការល្អ ការដឹងច្បាស់ ក្នុង កុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាការល្អ។ បុគ្គលនោះ ជាឱបបាតិកៈ ព្រោះអស់សញ្ញាជនៈ ជា ចំណែកខាងក្រោម ៥ យ៉ាង ហើយបរិនិព្វាន ក្នុងលោកនោះ មិនបានត្រឡប់មក ចាកលោកនោះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដើបធ្វេល ហើយដល់នូវទីពឹង យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជាព្រាហ្មណ៍ ដើបធ្វេល ហើយធ្ងន់ទៅដល់ ត្រើយនាយ ហើយឈរនៅលើគោក តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង លោកនេះ ដើបឡើង ដោយសេចក្តីយល់ថា សេចក្តីជឿ ចំពោះកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាការល្អ សេចក្តីខ្មាសបាប ជាការល្អ សេចក្តីតក់ស្លុតចំពោះបាប ជាការល្អ សេចក្តី ព្យាយាម ជាការល្អ ការដឹងច្បាស់ ក្នុងពួកកុសលធម៌ ជាការល្អ។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើឲ្យ ជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈ ទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម របស់ខ្លួន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលជា ព្រាហ្មណ៍ ដើបធ្វេល ហើយធ្ងន់ទៅដល់ត្រើយខាងនាយ ហើយឈរនៅលើគោក យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង បុគ្គល ៧ ពួក ប្រៀបដូចអ្នកមុជទឹក រមែង មានប្រាកដក្នុងលោក។

[១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ គួរទទួលចតុប្បថ្ម័យ ដែលគេនាំមក បូជា គួរទទួលនូវអាគន្ធកុសល ដែលគេនាំមកដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរ ដល់អញ្ញាលីកម្ម ដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ៧ ពួក តើអ្វីខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ពិចារណាយើញថា មិនទៀង មានសេចក្តីសំគាល់ថាមិនទៀង ដឹងច្បាស់ថាមិនទៀងក្នុងសង្ខារទាំងពួង ហើយកំណត់ ដោយចិត្ត ស្ទង់មើលដោយបញ្ញារឿយ ។ មិនដាច់ មិនឲ្យច្រឡំគ្នា។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើ ឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ

បុគ្គលទី១ ដែលគួរទទួលចតុប្បជ្ជ័យ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវអាគន្ធកុំទាន ដែល
គេនាំមកដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលទត្តិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលីកម្ម ដែលសត្វលោក គប្បីធ្វើ
ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុង
លោកនេះ ពិចារណាឃើញថាមិនទៀង មានសេចក្តីសំគាល់ថាមិនទៀង ដឹងច្បាស់ថា
មិនទៀងក្នុងសង្ខារទាំងពួង ហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្ទង់មើលដោយបញ្ញារឿយ ។ មិន
ដាច់ មិនឲ្យច្រឡំគ្នា។ ការអស់ទៅនៃអាសវៈ និងការអស់ទៅនៃជីវិត របស់បុគ្គលនោះ
ដំណាលគ្នាតែម្តង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះបុគ្គលទី២ ដែលគួរទទួលនូវចតុប្បជ្ជ័យ
ដែលគេនាំមកបូជា។ បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ពិចារណាឃើញថា មិនទៀង មានសេចក្តីសំគាល់ថា
មិនទៀង ដឹងច្បាស់ថា មិនទៀងក្នុងសង្ខារទាំងពួង ហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្ទង់មើល
ដោយបញ្ញារឿយ ។ មិនដាច់ មិនឲ្យច្រឡំគ្នា។ បុគ្គលនោះឈ្មោះ ថាអន្តរាបរិនិព្វាយី
[បុគ្គលណា បានកើតក្នុងសុទ្ធាវាស ទាំង៥ ណាមួយ បានដល់នូវអរហត្ត ក្នុងខណៈដែល
ខ្លួនកើត ឬក៏កន្លងបន្តិច ឬក៏បិតនៅពាក់កណ្តាលអាយុ ពាក្យថា អន្តរាបរិនិព្វាយីនេះ ជា
ឈ្មោះរបស់បុគ្គលនោះ។] ព្រោះអស់សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥។ បេ។
ឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី [បុគ្គលណា កន្លងនូវពាក់កណ្តាលអាយុ ហើយដល់នូវ
អរហត្ត ក្នុងសុទ្ធាវាសនោះ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី។] ឈ្មោះថា អសង្ខារ
បរិនិព្វាយី [ប្រណាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា បានញ៉ាំងកិលេសឲ្យអស់ទៅ ដោយមិន
មានសេចក្តីព្យាយាម បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា អសង្ខារបរិនិព្វាយី។] ឈ្មោះថា សសង្ខារបរិ
និព្វាយី [បុគ្គលណា ញ៉ាំងកិលេសឲ្យអស់ទៅ ដោយសេចក្តីព្យាយាម បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថា សសង្ខារបរិនិព្វាយី។] ឈ្មោះថា ឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋតាមី [បុគ្គលណា កើតក្នុង
សុទ្ធាវាសទាំង២ ខាងក្រោមណាមួយ ហើយច្យុតចាកសុទ្ធាវាសនោះ ទៅកើតក្នុង
អកនិដ្ឋត តាមលំដាប់ ហើយដល់នូវអរហត្ត បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋ

គាមីរ អង្គកថា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះបុគ្គលទី៧ ដែលគួរទទួលនូវចតុប្បថ្មយ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវអាគន្តកទាន ដែលគេនាំមកដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវ ទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលីកម្ម ដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់ សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះឯង ដែលគួរទទួលនូវចតុប្បថ្មយ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវអាគន្តកទាន ដែលគេនាំមកដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវ ទក្ខិណាទាន គួរដល់អញ្ញាលីកម្ម ដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់ សត្វលោក។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ គួរទទួលនូវចតុប្បថ្មយ ដែលគេនាំ មកបូជា។ បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ៧ ពួក តើអ្វីខ្លះ? ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពិចារណាឃើញថា ទុក្ខក្នុងសង្ខារទាំងពួង។ បេ។ ពិចារណាឃើញថា អនត្តា ក្នុងធម៌ទាំងពួង ពិចារណាឃើញថា សុខ មានសេចក្តី សំគាល់ថាសុខ ដឹងច្បាស់ថា សុខក្នុងព្រះនិព្វាន ហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្ទង់មើល ដោយបញ្ញារឿយ ។ មិនដាច់ មិនឲ្យច្រឡំគ្នា។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច។ បេ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះបុគ្គលទី១ ដែលគួរទទួលនូវ ចតុប្បថ្មយ ដែលគេនាំមកបូជា។ បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពិចារណាឃើញថាសុខ មានសេចក្តី សំគាល់ថាសុខ ដឹងច្បាស់ថាសុខ ក្នុងព្រះនិព្វាន ហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្ទង់មើល ដោយបញ្ញារឿយ ។ មិនដាច់ មិនឲ្យច្រឡំគ្នា។ ការអស់ទៅនៃអាសវៈ និងការអស់ទៅនៃ ជីវិត របស់បុគ្គលនោះ ដំណាលគ្នាតែម្តង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះបុគ្គលទី២ ដែលគួរ ទទួលនូវចតុប្បថ្មយ ដែលគេនាំមកបូជា។ បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពិចារណាឃើញថាសុខ មាន សេចក្តីសំគាល់ថាសុខ ដឹងច្បាស់ថាសុខ ក្នុងព្រះនិព្វាន ហើយកំណត់ដោយចិត្ត ស្ទង់

មើលដោយបញ្ញារឿយ ។ មិនដាច់ មិនឲ្យច្រឡំគ្នា។ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា អន្តរាបរិនិព្វ
យី ព្រោះអស់សញ្ញាជនៈដាច់ណែកខាងក្រោម ៥។ ឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិព្វយី
ឈ្មោះថា អសង្ខារបរិនិព្វយី ឈ្មោះថា សសង្ខារបរិនិព្វយី ឈ្មោះថា ឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋ
តាមី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះបុគ្គលទី៧ ដែលគួរទទួលចតុប្បច្ច័យ ដែលគេនាំមក
បូជា។ បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួក
នេះឯង គួរទទួលចតុប្បច្ច័យ ដែលគេនាំមកបូជា។ បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វ
លោក។

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ និទ្ទេស **[ហេតុនៃភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០០ឆ្នាំ។ តែពាក្យនេះ
លោកសំដៅយកព្រះខីណាស្រព ព្រោះលោក សូម្បីបរិនិព្វានពីអាយុ ១០០ឆ្នាំ (ជាដើម) ក៏
លែងមានអាយុ ១០០ឆ្នាំទៅខាងមុខ កុំថាតែ ១០០ឆ្នាំ សូម្បីតែថយចុះមក ៩៩ឆ្នាំ រហូតដល់
១ថ្ងៃ ឬ១យាម ក៏មិនមាន ព្រោះលោកមិនចាប់បដិសន្ធិតទៅទៀត។ អដ្ឋកថា។ រត្តុទាំង
ឡាយនេះ មាន ៧ យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តដ៏ភ្លៀវភ្លា ក្នុងការសមាទាននូវសិក្ខា តទៅក្នុងកាលខាងមុខ
ក៏នៅតែមានសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងការសមាទាននូវសិក្ខា ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្ត
ដ៏ភ្លៀវភ្លា ក្នុងការពិចារណានូវធម៌ តទៅក្នុងកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមានសេចក្តីស្រឡាញ់
ក្នុងការពិចារណានូវធម៌ ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តដ៏ភ្លៀវភ្លា ក្នុងការកំចាត់បង់នូវ
ឥច្ចា គឺតណ្ហា តទៅក្នុងកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមានសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងការកំចាត់បង់នូវ
ឥច្ចា គឺតណ្ហា ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តដ៏ភ្លៀវភ្លា ក្នុងការព្យាបាលសម្ម តទៅក្នុងកាល
ខាងមុខ ក៏នៅតែមានសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុងការព្យាបាលសម្ម ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តដ៏
ភ្លៀវភ្លា ក្នុងការប្រារព្ធព្យាយាម តទៅក្នុងកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមានសេចក្តីស្រឡាញ់
ក្នុងការប្រារព្ធព្យាយាម ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តដ៏ភ្លៀវភ្លា ក្នុងការតាំងស្មារតី និង
ភាពជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់ក្លា តទៅក្នុងកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមានសេចក្តីស្រឡាញ់ ក្នុង**

ការតាំងស្មារតី និងភាពជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់ក្លា ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តដ៏
ក្លៀវក្លា ក្នុងការចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិ តទៅក្នុងកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមានសេចក្តីស្រឡាញ់
ក្នុងការចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិ ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង និទ្ទសវត្ថុ ៧ យ៉ាង។

ចប់ អនុសយវគ្គ ទី២។

ឧទាននៃអនុសយវគ្គនោះគឺ

និយាយពីអនុស័យពីរលើក ត្រកូល ១ បុគ្គលគួរឬជា ១ បុគ្គលប្រៀប
ដូចអ្នកមុជទឹក ១ បុគ្គលអ្នកពិចារណា ឃើញក្នុងសង្ខារថា មិនទៀង ១ ជាទុក្ខ
១ ជាអនត្តា ១ ព្រះនិព្វាន ១ និទ្ទសវត្ថុ ១។

វដ្តវគ្គ

[១៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់ក្នុងសារន្ទទចេតិយ ជិតក្រុង
វេសាលី។ គ្រានោះឯង ពួកស្តេចលិច្ឆវីជាច្រើន ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ
ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះពួក
ស្តេចលិច្ឆវីទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ពាក្យ
នេះថា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ តថាគតនឹងសម្តែងនូវអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង
ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ប្រុងស្តាប់ភាសិតនោះ ចូរប្រុងធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យល្អ
ចុះ តថាគតនឹងសម្តែងប្រាប់។ ពួកស្តេចលិច្ឆវីទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ព្រះបន្ទូលព្រះដ៏
មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា បពិត្រ
ស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ ចុះអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ បពិត្រស្តេចលិច្ឆវី
ទាំងឡាយ បើពួកស្តេច ក្នុងដែនវដ្តី នឹងមានការប្រជុំគ្នារឿយ ។ មានការប្រជុំគ្នាដោយ
ច្រើន អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ

ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។
បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ព្រមព្រៀងគ្នាប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នា
លើកលែងប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកិច្ច ក្នុងដែនវដ្តី អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវី
ទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ
មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ ពួកស្តេចក្នុង
ដែនវដ្តី មិនបញ្ញត្តច្បាប់ (ដែលពួកស្តេចពីដើម) មិនបានបញ្ញត្ត មិនដកច្បាប់ ដែលបាន
បញ្ញត្តរួចហើយ កាន់តាម ប្រព្រឹត្តតាមច្បាប់ ក្នុងដែនវដ្តីអំពីបូរាណ ដែលបានបញ្ញត្ត
រួចហើយយ៉ាងណា អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែង
មានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹម
ណោះ) ១។ បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន
បូជា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ដែលមានព្រះជន្មច្រើនជាងស្តេចក្នុងដែនវដ្តីទាំងឡាយ ទាំង
សំគាល់ពាក្យ ដែលគួរស្តាប់ របស់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ដែលមានព្រះជន្មច្រើនជាងនោះ
អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួក
ស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ បពិត្រ
ស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី មិនកំហែងបង្ខំ នូវពួកស្រ្តី ក្នុងត្រកូល ពួក
កុមារីក្នុងត្រកូល ឲ្យនៅរួម អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន
តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាល
ត្រឹមណោះ) ១។ បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី តែងធ្វើសក្ការៈ
គោរព រាប់អាន បូជា ចេតិយក្នុងដែនវដ្តី របស់ពួកអ្នកដែនវដ្តី ដែលជាខាងក្នុងនគរក្តី
ខាងក្រៅនគរក្តី និងមិនធ្វើគ្រឿងបូជាប្រកបដោយធម៌ ដែលគេធ្លាប់ថ្វាយ ធ្លាប់ធ្វើដល់
ចេតិយទាំងនោះ ឲ្យសាបសូន្យឡើយ អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ
សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមាន

ឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី
បានចាត់ចែងត្រឹមត្រូវ នូវការរក្សាការពារ និងការគ្រប់គ្រង ប្រកបដោយធម៌ ក្នុងពួក
ព្រះអរហន្ត ដោយបំណងថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎! ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់មក ក៏
សូមឲ្យមកកាន់ដែនរបស់យើង ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលមកស្រាប់ហើយ ក៏សូមឲ្យ
គង់នៅសប្បាយ ក្នុងដែនរបស់យើង អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ
សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមាន
ឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ នេះ អបរិហានិយធម៌ ៧
យ៉ាង រមែងតាំងនៅក្នុងពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ឬថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ប្រតិបត្តិក្នុង អបរិ
ហានិយធម៌ទាំង ៧ នេះ អស់កាលត្រឹមណា បពិត្រស្តេចលិច្ឆវីទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន
តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាល
ត្រឹមណោះ) ១។

[២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់លើភ្នំគិរ្យក្នុង ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ។
សម័យនោះឯង ព្រះរាជាជាធំ ក្នុងដែនមគធៈ ព្រះនាមអជាតសត្តុវេទេហិបុត្រ មាន
បំណងនឹងយាត្រាទៅជាន់យកពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការ
យ៉ាងនេះថា អញនឹងផ្តាច់ផ្តិលពួកអ្នកដែនវដ្តីទាំងនេះ ដែលមានប្បទិដ្ឋយ៉ាងនេះ មាន
អានុភាពធំយ៉ាងនេះ អញ (មានបំណងនឹងយាត្រាទៅជិះជាន់) ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី នឹង
បំផ្លាញពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី នឹងធ្វើពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស។ គ្រា
នោះ ព្រះបាទអជាតសត្តុមាគធរាជ វេទេហិបុត្រ ត្រាស់ហៅវស្សការព្រាហ្មណ៍ ដែលជា
មហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធៈថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ចូរអ្នកមកនេះ ចូរអ្នកទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ចូរថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយត្បូង
តាមពាក្យរបស់ខ្ញុំ រួចទូលសួរអំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ ការក្រោកឡើង
រហ័ស ដោយកំឡាំងកាយ និងការនៅសប្បាយគ្រប់ឥរិយាបថ ដោយពាក្យថា បពិត្រ

ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហីបុត្រមាគធរាជ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ដោយព្រះសិរ្ស ហើយផ្តាំមកក្រាបបង្គំទូលសួរ អំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិន
មានរោគ ការក្រោកឡើងរហ័ស ដោយកំឡាំងកាយ និងការនៅសប្បាយ មួយទៀត ចូរ
ក្រាបទូលយ៉ាងនេះទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហីបុត្រមាគ
ធរាជ មានបំណងនឹងយាត្រាទៅជិះជាន់យកពួកអ្នកដែនវដ្ឋី។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់
យ៉ាងនេះថា អញនឹងផ្តាច់បង់នូវពួកស្តេច ក្នុងដែនវដ្ឋីទាំងនេះ ដែលមានប្បទិដ្ឋិយ៉ាងនេះ
មានអានុភាពធំយ៉ាងនេះ (អញមានបំណងនឹងយាត្រាទៅជិះជាន់) ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ឋី
នឹងបំផ្លាញពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ឋី នឹងធ្វើពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ឋី ឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស។
ប៉ុន្តែបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករយ៉ាងណា ចូរអ្នកចាំពាក្យនោះ ឲ្យជាក់ច្បាស់
ហើយនាំមកប្រាប់ខ្ញុំវិញ។ ព្រោះព្រះតថាគតទាំងឡាយ មិនដែលមានព្រះបន្ទូលខុស
ទេ។ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធៈ ក៏ទទួលព្រះរាជឱង្ការព្រះបាទ
អជាតសត្តវេទេហីបុត្រមាគធរាជ ដោយពាក្យថា ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស ហើយចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះដ៏
មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹករួចហើយ ក៏អង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះវស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធៈ អង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហីបុត្រមាគធរាជ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទាព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ដោយព្រះសិរ្ស ហើយឲ្យទូលសួរ អំពីសេចក្តីមិនមានអាពាធ មិនមានរោគ ការក្រោក
ឡើងរហ័ស ដោយព្រះកាយពល និងការនៅសប្បាយ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
ព្រះបាទអជាតសត្តវេទេហីបុត្រមាគធរាជ មានបំណងនឹងយាត្រាទៅជាន់យកពួកស្តេច
ក្នុងដែនវដ្ឋី។ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះរាជឱង្ការ យ៉ាងនេះថា អញនឹងផ្តាច់ផ្តិលពួកស្តេច

ដែនវដ្តទាំងនេះ ដែលមានប្លង់ដំណឹងនេះ មានអានុភាពដំណឹងនេះ នឹងធ្វើពួកស្តេចក្នុង
ដែនវដ្ត ឲ្យដល់នូវសេចក្តីវិនាស។

សម័យនោះឯង ព្រះអានុដ៏មានអាយុ បិតនៅអំពីខាងក្រោយ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ កំពុងបក់ថ្វាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ
អានុដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់អានុ អ្នកបានឮថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ត មានការប្រជុំគ្នា
រឿយ ។ មានការប្រជុំគ្នាដោយច្រើន ដូច្នោះដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
ឮដំណឹងនោះថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ត មានការប្រជុំគ្នារឿយ ។ មានការប្រជុំគ្នាដោយ
ច្រើន ដូច្នោះដែរ។ ម្ចាស់អានុ បើពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ត នឹងមានការប្រជុំគ្នារឿយ ។
មានការប្រជុំគ្នាដោយច្រើន អស់កាលត្រឹមណា ម្ចាស់អានុ សេចក្តីចម្រើន តែងមាន
ប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ត សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹម
ណោះ)។ ម្ចាស់អានុ អ្នកបានឮថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ត ព្រមព្រៀងគ្នាប្រជុំ ព្រមព្រៀង
គ្នាលើកលែងប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកិច្ច ក្នុងដែនវដ្ត ដូច្នោះដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឮដំណឹងនោះថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ត ព្រមព្រៀងគ្នាប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នា
លើកលែងប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកិច្ច ក្នុងដែនវដ្ត ដូច្នោះដែរ។ ម្ចាស់អានុ បើពួកស្តេច
ក្នុងដែនវដ្ត នឹងព្រមព្រៀងគ្នាប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នាលើកលែងប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកិច្ច
ក្នុងដែនវដ្ត អស់កាលត្រឹមណា ម្ចាស់អានុ សេចក្តីចម្រើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេច
ក្នុងដែនវដ្ត សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។ ម្ចាស់អានុ អ្នក
បានឮថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ត មិនបញ្ញត្តិច្បាប់ (ដែលពួកស្តេចពីដើម) មិនបានបញ្ញត្តិ
មិនដកច្បាប់ ដែលបានបញ្ញត្តិរួចហើយ កាន់តាម ប្រព្រឹត្តតាមច្បាប់ ក្នុងដែនវដ្ត អំពី
បូរណ ដែលបានបញ្ញត្តិរួចហើយយ៉ាងណា ដូច្នោះដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំ
ព្រះអង្គ បានឮដំណឹងនោះថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្ត មិនបញ្ញត្តិច្បាប់ (ដែលពួកស្តេច
ពីដើម) មិនបានបញ្ញត្តិ មិនដកច្បាប់ ដែលបានបញ្ញត្តិរួចហើយ កាន់តាម ប្រព្រឹត្តតាម

ច្បាប់ ក្នុងដែនវដ្តី អំពីបូរាណ ដែលបានបញ្ញត្តិរួចហើយយ៉ាងណា ដូច្នោះដែរ។ ម្នាល
អានន្ទ បើពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី នឹងមិនបញ្ញត្តិច្បាប់ (ដែលពួកស្តេចពីដើម) មិនបាន
បញ្ញត្តិហើយ មិនដកច្បាប់ ដែលបានបញ្ញត្តិរួចហើយ កាន់តាម ប្រព្រឹត្តតាមច្បាប់ក្នុង
ដែនវដ្តី អំពីបូរាណ ដែលបានបញ្ញត្តិរួចហើយយ៉ាងណា អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលអានន្ទ
សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមាន
ឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។ ម្នាលអានន្ទ អ្នកបានឮថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី តែង
ធ្វើសក្ការៈ គោរពរាប់អាន ឬជា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ដែលមានព្រះជន្មច្រើនជាងវដ្តី
ក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយ ទាំងសំគាល់ពាក្យ ដែលគួរស្តាប់របស់ពួកស្តេច ក្នុងដែនវដ្តី ដែល
មានព្រះជន្មច្រើនទាំងនោះ ដូច្នោះដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ បានឮដំណឹង
នោះថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី តែងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជាពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី
ដែលមានព្រះជន្មច្រើនជាងវដ្តីក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយ ទាំងសំគាល់ពាក្យ ដែលគួរស្តាប់របស់
ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ដែលមានព្រះជន្មច្រើនទាំងនោះ ដូច្នោះដែរ។ ម្នាលអានន្ទ បើពួក
ស្តេច ក្នុងដែនវដ្តី នឹងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជាពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ដែលមាន
ព្រះជន្មច្រើនជាងវដ្តីក្សត្រិយ៍ទាំងឡាយ ទាំងសំគាល់ពាក្យ ដែលគួរស្តាប់របស់ពួកស្តេច
ក្នុងដែនវដ្តី ដែលមានព្រះជន្មច្រើនទាំងនោះ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលអានន្ទ សេចក្តី
ចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់
កាលត្រឹមណោះ)។ ម្នាលអានន្ទ អ្នកបានឮថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី មិនកំហែង បង្ខំពួក
ស្រ្តីក្នុងត្រកូល ពួកកុមារីក្នុងត្រកូល ឲ្យនៅរួមដូច្នោះដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំ
ព្រះអង្គបានឮដំណឹងនោះថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី មិនកំហែងបង្ខំពួកស្រ្តី ក្នុងត្រកូល
ពួកកុមារីក្នុងត្រកូល ឲ្យនៅរួមដូច្នោះដែរ។ ម្នាលអានន្ទ បើពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី មិន
កំហែងបង្ខំពួកស្រ្តីក្នុងត្រកូល ពួកកុមារីក្នុងត្រកូល ឲ្យនៅរួម អស់កាលត្រឹមណា ម្នាល
អានន្ទ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យមិន

មានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។ ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកបានឮថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី តែងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជាចេតិយ ក្នុងដែនវដ្តី របស់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ដែលនៅខាងក្នុងនគរផង ខាងក្រៅនគរផង ទាំងមិនធ្វើគ្រឿងបូជា ប្រកបដោយធម៌ ដែលគេធ្លាប់ថ្វាយ ធ្លាប់ធ្វើដល់ចេតិយទាំងនោះ ឲ្យសាបសូន្យទៅ ដូច្នោះដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮដំណឹងនោះថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី តែងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជាចេតិយក្នុងដែនវដ្តី របស់ពួកអ្នកដែនវដ្តី ដែលនៅខាងក្នុងនគរផង ខាងក្រៅនគរផង ទាំងមិនធ្វើគ្រឿងបូជា ប្រកបដោយធម៌ ដែលគេធ្លាប់ថ្វាយ ធ្លាប់ធ្វើដល់ចេតិយទាំងនោះ ឲ្យសាបសូន្យទៅដូច្នោះដែរ។ ម្ចាស់អានន្ទ បើពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី នឹងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជានូវចេតិយ ក្នុងដែនវដ្តីរបស់ពួកអ្នកដែនវដ្តី ដែលនៅខាងក្នុងនគរផង ខាងក្រៅនគរផង ទាំងមិនធ្វើគ្រឿងបូជា ប្រកបដោយធម៌ ដែលគេធ្លាប់បូជា ធ្លាប់ធ្វើដល់ចេតិយទាំងនោះ ឲ្យសាបសូន្យទៅ អស់កាលត្រឹមណា ម្ចាស់អានន្ទ សេចក្តីចម្រើនតែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។ ម្ចាស់អានន្ទ អ្នកបានឮថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី បានចាត់ចែងត្រឹមត្រូវ នូវការរក្សាការពារ និងការគ្រប់គ្រង ប្រកបដោយធម៌ ក្នុងអរហន្តទាំងឡាយ ដោយបំណងថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់មក ក៏សូមឲ្យមកកាន់ដែនរបស់យើង ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលមកស្រាប់ហើយ ក៏សូមឲ្យគង់នៅសប្បាយ ក្នុងដែនរបស់យើង ដូច្នោះដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮដំណឹងនោះថា ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី បានចាត់ចែងត្រឹមត្រូវ នូវការរក្សាការពារ និងការគ្រប់គ្រង ប្រកបដោយធម៌ ក្នុងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដោយបំណងថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់មក ក៏សូមឲ្យមកកាន់ដែនរបស់យើង ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលមកស្រាប់ហើយ ក៏សូមឲ្យគង់នៅសប្បាយ ក្នុងដែនរបស់យើង ដូច្នោះដែរ។ ម្ចាស់អានន្ទ បើពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី នឹងបានចាត់ចែងត្រឹមត្រូវ នូវការរក្សាការពារ និងការគ្រប់គ្រង

ប្រកបដោយធម៌ ក្នុងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដោយបំណងថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ ដែលមិនទាន់មក ក៏សូមឲ្យមកកាន់ដែនរបស់យើង ព្រះអរហន្ត ទាំងឡាយ
ដែលមកស្រាប់ហើយ ក៏សូមឲ្យគង់នៅសប្បាយ ក្នុងដែនរបស់យើង អស់កាលត្រឹមណា
ម្នាលអានន្ទ សេចក្តីចំរើនតែងមានប្រាកដ ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ
មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។

គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅវស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យ ក្នុង
ដែនមគធៈថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ សម័យមួយ តថាគតគង់នៅក្នុងសារន្ទទចេតិយ ទៀប
ក្រុងវេសាលី តថាគត បានសំដែងអបរិហានិយធម៌ទាំង ៧ ប្រការនេះ ដល់ពួកស្តេច ក្នុង
ដែនវដ្តី ក្នុងសារន្ទទចេតិយនោះឯង។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ
តាំងនៅក្នុងពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ឬថាពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងអបរិហានិយ
ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ
ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។
បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ តែងមិនមាន
ដល់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី ដែលប្រកបដោយអបរិហានិយធម៌ សូម្បីតែមួយ ។ ចាំបាច់
និយាយទៅថ្វី ដល់ទៅគ្រប់អបរិហានិយធម៌ ទាំង ៧ (នោះ)។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន
មួយទៀត ព្រះបាទអជាតសត្តុវេទេហីបុត្រមាគធរាជ មិនគប្បីចាប់ពួកស្តេចក្នុងដែនវដ្តី
ដោយចម្បាំងបានទេ រៀរលែងតែការលួងលោមយកចិត្ត ឬការធ្វើឲ្យបែកគ្នា។ បពិត្រព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ណ្ហើយចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមលាទៅឥឡូវនេះ (ព្រោះថា) ខ្ញុំព្រះអង្គមានកិច្ច
ច្រើន មានការងារច្រើន។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរសំគាល់នូវកាលនឹងទៅ ក្នុងវេលានេះ
ចុះ។ លំដាប់នោះ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ជាមហាមាត្យ ក្នុងដែនមគធៈ ត្រេកអររីករាយនឹង
ភាសិត របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្រោកចាកអាសនៈចេញទៅ។

[២១] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើភ្នំគិរីជ្រកដៃ ជិតក្រុងរាជគ្រឹះ។
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមក ក្នុងទីនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគតនឹងសំដែងអបរិហានិយធម៌ ទាំង ៧ ដល់អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រុង
ស្តាប់ នូវភាសិតនោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឲ្យជាក់ច្បាស់ចុះ តថាគតនឹងសំដែងប្រាប់។ ភិក្ខុ
ទាំងនោះ ក៏ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានិយធម៌ ទាំង៧ តើអ្វីខ្លះ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុ នឹងប្រជុំគ្នារឿយ ៗ ប្រជុំគ្នាដោយច្រើន អស់កាលត្រឹមណា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យមិន
មានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុ នឹងព្រមព្រៀងគ្នា
ប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នាលើកប្រជុំ ព្រមព្រៀងគ្នាធ្វើកិច្ចរបស់សង្ឃ អស់កាលត្រឹមណា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមាន
ឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុ នឹងមិនបញ្ញត្ត
សិក្ខាបទ ដែលតថាគតមិនបានបញ្ញត្តហើយ មិនដកសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបញ្ញត្តរួច
ហើយ កាន់តាម ប្រព្រឹត្តតាមសិក្ខាបទ ដែលតថាគតបញ្ញត្តហើយយ៉ាងណា អស់កាល
ត្រឹមណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាប
សូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុនឹងធ្វើ
សក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជាពួកភិក្ខុ ជាថេរៈអ្នកដឹងរាត្រីច្រើន ឬសយូរ ជាបិតានៃសង្ឃ
ជាបរិវារយករបស់សង្ឃ ជាអ្នកណែនាំសង្ឃ ទាំងសំគាល់ពាក្យ ដែលគួរស្តាប់ របស់ភិក្ខុ
ជាថេរៈទាំងនោះ អស់កាលត្រឹមណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ
ដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ បើពួកភិក្ខុនឹងមិនលុះក្នុងអំណាចតណ្ហា ជាធម្មជាតិនាំសត្វទៅក្នុងភពថ្មីទៀត
ដែលកើតឡើងហើយ អស់កាលត្រឹមណា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមាន

ប្រាកដ ដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុ នឹងមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងសេនាសនៈទាំងឡាយ ដែលតាំង នៅក្នុងព្រៃ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំង ឡាយ បើពួកភិក្ខុ នឹងប្រុងស្មារតីក្នុងខ្លួនថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ពួកសព្វហុចារី មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ដែលមិនទាន់មកដល់ ក៏សូមឲ្យនិមន្តមក ពួកសព្វហុចារី មានសីលជា ទីស្រឡាញ់ ដែលមកដល់ហើយ ក៏សូមឲ្យនៅសប្បាយ ដូច្នោះ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមាន ឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអបរិហានិយធម៌ ទាំង ៧ នេះ តាំងនៅក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ឬថាភិក្ខុទាំងឡាយ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងអបរិហានិយធម៌ ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។

[២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង ដល់អ្នក ទាំងឡាយ។ បើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុមិនត្រេកអរនឹងការងារ មិនប្រកបរឿយ ។ នូវការៈជាអ្នកមាន ការងារជាទីត្រេកអរ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមាន ប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុ នឹងមិនជាអ្នកមានការនិយាយតិរច្ឆានកថា ជាទី ត្រេកអរ។ បើ នឹងមិនជាអ្នកមានការដេកលក់ ជាទីត្រេកអរ នឹងមិនជាអ្នកមានគ្នីគ្នា ជាទីត្រេកអរ នឹង មិនជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ មិនលុះក្នុងអំណាច នៃសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ មិន មានមិត្តអាក្រក់ មិនមានសំឡាញ់អាក្រក់ មិនងាកទៅរកបុគ្គលអាក្រក់ មិនដល់នូវ សេចក្តីបន្ទុះបន្ទុយព្យាយាម ក្នុងចន្លោះ ដោយការត្រាស់ដឹងនូវគុណវិសេស ត្រឹមតែ

ជាន់ក្រោម អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់
ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ) ១។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើអបរិហានិយធម៌ទាំង ៧ នេះ បិតនៅក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ឬថា ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងអបរិហានិយធម៌ ៧ នេះ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ
(អស់កាលត្រឹមណោះ)។

[២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង ដល់
អ្នកទាំងឡាយ។ បើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុនឹងមានសេចក្តីជឿ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាល
ត្រឹមណោះ)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុ ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្មាសបាប។ បើ មាន
សេចក្តីខ្មាចបាប ជាពហុស្សុត ប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម មានស្មារតី មានបញ្ញា អស់កាល
ត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តី
សាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអបរិហានិយ
ធម៌ទាំង ៧ នេះ នឹងបិតនៅក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ឬថា ភិក្ខុទាំងឡាយ នឹងប្រតិបត្តិ ក្នុងអបរិ
ហានិយធម៌ ទាំង ៧ នេះ អស់កាលត្រឹមណា សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ
សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។

[២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត នឹងសំដែងអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង ដល់អ្នក
ទាំងឡាយ។ បើ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុនឹងចំរើនសតិសម្តែង អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាល

ត្រឹមណោះ)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុ នឹងចំរើនធម្មវិចយសម្តោជ្ឈង្គ។ បេ។ នឹង
ចំរើនវិយសម្តោជ្ឈង្គ នឹងចំរើនបីតិសម្តោជ្ឈង្គ នឹងចំរើនបស្សទ្ធិសម្តោជ្ឈង្គ នឹងចំរើន
សមាធិសម្តោជ្ឈង្គ នឹងចំរើនឧបេក្ខាសម្តោជ្ឈង្គ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាល
ត្រឹមណោះ)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើអបរិហានិយធម៌ទាំង ៧ នេះ នឹងបិតនៅ ក្នុងភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ឬថាភិក្ខុទាំងឡាយ នឹងប្រតិបត្តិក្នុងអបរិហានិយធម៌ទាំង ៧ នេះ អស់កាល
ត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តី
សាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។

[២៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងអបរិហានិយធម៌ ៧ យ៉ាង ដល់អ្នក
ទាំងឡាយ។ បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអបរិហានិយធម៌ ៧យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុនឹងចំរើនអនិច្ចសញ្ញា អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដ ដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់កាល
ត្រឹមណោះ)។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកភិក្ខុ នឹងចំរើនអនត្តសញ្ញា។ បេ។ នឹងចំរើន
អសុភសញ្ញា នឹងចំរើនអាទិនវសញ្ញា នឹងចំរើនបហានសញ្ញា នឹងចំរើនវិរាគសញ្ញា នឹង
ចំរើននិរោធសញ្ញា អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមាន
ប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមានឡើយ (អស់កាលត្រឹមណោះ)។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បើអបរិហានិយធម៌ទាំង ៧ នេះ បិតនៅក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ឬថា ភិក្ខុទាំង
ឡាយ នឹងប្រតិបត្តិក្នុងអបរិហានិយធម៌ទាំង ៧ នេះ អស់កាលត្រឹមណា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សេចក្តីចំរើន តែងមានប្រាកដដល់ពួកភិក្ខុ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ (អស់
កាលត្រឹមណោះ)។

[២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយ ៧ នេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់សេក្ខភិក្ខុ។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការនិយាយតិរច្ឆានកថា ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការដេកលក់ ១ សេចក្តីត្រេកអរក្នុងការប្រកបដោយគ្នីគ្នា ១ សេចក្តីមិនគ្រប់គ្រងទ្វារក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ ការមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១ កិច្ចរបស់សង្ឃ តែងមានក្នុងសង្ឃ ភិក្ខុមិនពិចារណា ក្នុងកិច្ចនោះថា ពួកព្រះថេរៈក្នុងសង្ឃអ្នកដឹងរាត្រីវែង ឬសយូរ អ្នកនាំទៅនូវភារៈ ពួកថេរៈទាំងនោះ ក៏នឹងប្រាកដដោយការងារនោះដូច្នោះ ហើយដល់នូវការប្រកបដោយខ្លួនឯង ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់សេក្ខភិក្ខុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់សេក្ខភិក្ខុឡើយ។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺសេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការងារ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការនិយាយតិរច្ឆានកថា ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរ ក្នុងការដេកលក់ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរក្នុងការប្រកបដោយគ្នីគ្នា ១ ការគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ សេចក្តីដឹងប្រមាណ ក្នុងភោជន ១ កិច្ចរបស់សង្ឃ តែងមានក្នុងសង្ឃ ភិក្ខុពិចារណា ក្នុងកិច្ចនោះថា ពួកព្រះថេរៈ ក្នុងសង្ឃអ្នកដឹងនូវរាត្រីវែង ឬសយូរ អ្នកនាំទៅនូវភារៈ ពួកព្រះថេរៈទាំងនោះ នឹងប្រាកដដោយការងារនោះដូច្នោះ ហើយមិនដល់នូវការប្រកបដោយខ្លួនឯង ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យ ដល់សេក្ខភិក្ខុឡើយ។

[២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់ឧបាសក។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? ឧបាសកញ្ជាំងការឃើញនូវភិក្ខុ ឲ្យសាបសូន្យ ១ ប្រហែសនឹងការស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ១ មិនសិក្សាក្នុងអធិសីល **[សីល៥ ឬសីល១០។ អដ្ឋកថា។]** ១ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីជ្រះថ្លាច្រើន ក្នុងពួកភិក្ខុចាស់ ថ្មី កណ្តាល ១ ជាអ្នកមានចិត្តរិះគន់ ស្វែងរកទោសស្តាប់ធម៌ ១ ស្វែងរកទក្ខិណោយ្យបុគ្គលខាងក្រៅសាសនា

នេះ ១ ធ្វើបុព្វការៈក្នុងទក្ខិណោយ្យបុគ្គលខាងក្រៅសាសនានេះ ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសាបសូន្យដល់ឧបាសក។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យ ដល់ឧបាសក។ ៧
យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺឧបាសកមិនញ៉ាំងការឃើញភិក្ខុឲ្យសាបសូន្យ ១ មិនប្រហែសនឹងការ
ស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ១ សិក្សាក្នុងអធិសីល ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លាច្រើន ក្នុងពួកភិក្ខុ
ចាស់ ថ្មី កណ្តាល ១ ជាអ្នកមានចិត្តមិនរិះគន់ មិនស្វែងរកទោសស្តាប់ធម៌ ១ មិនស្វែងរក
ទក្ខិណោយ្យបុគ្គលខាងក្រៅសាសនានេះ ១ ធ្វើបុព្វការៈក្នុងទក្ខិណោយ្យបុគ្គល ក្នុង
សាសនានេះ ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិន
សាបសូន្យដល់ឧបាសក។

ឧបាសកណា ញ៉ាំងការឃើញនូវពួកភិក្ខុ ដែលមានខ្លួនចំរើនហើយ ឲ្យ
សាបសូន្យ ១ ប្រហែសនឹងការស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំងឡាយ ១ មិនសិក្សាក្នុង
អធិសីល ១ មានសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាក្នុងពួកភិក្ខុចំរើនឡើងដោយក្រែលែង ១
មានចិត្តរិះគន់ប្រាថ្នាស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ១ ស្វែងរកទក្ខិណោយ្យបុគ្គលដទៃ ខាង
ក្រៅសាសនានេះ ១ ឧបាសកធ្វើបុព្វការៈចំពោះទក្ខិណោយ្យបុគ្គលនោះ ១
ឧបាសក កាលសេពនូវបរិហានិយធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ រមែងសាបសូន្យចាកព្រះសទ្ធម្ម។
ឧបាសកណា មិនញ៉ាំងការឃើញនូវពួកភិក្ខុ ដែលមានខ្លួនចំរើនហើយ ឲ្យ
សាបសូន្យ ១ មិនប្រហែសនឹងការស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំងឡាយ ១ សិក្សាក្នុង
អធិសីល ១ សេចក្តីជ្រះថ្លាក្នុងពួកភិក្ខុរបស់ឧបាសកនោះ ចំរើនឡើងដោយ
ក្រែលែង ១ មានចិត្តមិនរិះគន់ ស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ១ មិនស្វែងរកទក្ខិណោយ្យ
បុគ្គលដទៃខាងក្រៅសាសនានេះ ១ ឧបាសកតែងធ្វើបុព្វការៈ ចំពោះ
ទក្ខិណោយ្យបុគ្គល ក្នុងសាសនានេះ ១ ឧបាសក កាលសេពនូវបរិហានិយ

ធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយដោយ
ប្រពៃ រមែងមិនសាបសូន្យ ចាកព្រះសទ្ធម្មឡើយ។

[២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិបត្តិរបស់ឧបាសកនេះ មាន៧យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សម្បត្តិរបស់ឧបាសកនេះ មាន៧យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីវិនាសរបស់
ឧបាសកនេះ មាន៧យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើនរបស់ឧបាសកនេះ មាន៧
យ៉ាង។ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ? គឺឧបាសក មិនញ៉ាំងការឃើញនូវភិក្ខុ ឲ្យសាបសូន្យ ១ មិន
ប្រហែសនឹងការស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ១ សិក្សាក្នុងអធិសីល ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីជ្រះថ្លា
ច្រើន ក្នុងពួកភិក្ខុចាស់ ថ្មី កណ្តាល ១ មិនមានចិត្តរិះគន់ មិនស្វែងរកទោសស្តាប់ធម៌ ១
មិនស្វែងរកទក្ខិណោយ្យបុគ្គលខាងក្រៅសាសនានេះ ១ ធ្វើបុព្វការៈ ចំពោះទក្ខិណោយ្យ
បុគ្គលក្នុងសាសនានេះ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើនរបស់ឧបាសក មាន៧យ៉ាង
នេះឯង។

ឧបាសកណា ញ៉ាំងការឃើញនូវពួកភិក្ខុ ដែលមានខ្លួនចំរើនហើយ ឲ្យ
សាបសូន្យ ១ ប្រហែសក្នុងការស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំងឡាយ ១ មិនសិក្សាក្នុង
អធិសីល ១ មានសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាក្នុងពួកភិក្ខុចំរើនដោយក្រៃលែង ១ ជាអ្នក
មានចិត្តរិះគន់ប្រាថ្នាស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ១ ស្វែងរកទក្ខិណោយ្យបុគ្គលដទៃ
ខាងក្រៅសាសនានេះ ១ ឧបាសកធ្វើបុព្វការៈ ចំពោះទក្ខិណោយ្យបុគ្គល
ខាងក្រៅសាសនានេះ ១ ឧបាសកកាលសេពនូវបរិហានិយធម៌ទាំង ៧ នេះ
ឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយដោយប្រពៃ រមែងសាបសូន្យ
ចាកព្រះសទ្ធម្ម។ ឧបាសកណា មិនញ៉ាំងការឃើញ នូវពួកភិក្ខុដែលមានខ្លួន
ចំរើនហើយ ឲ្យសាបសូន្យ ១ មិនប្រហែសចំពោះការស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំង
ឡាយ ១ សិក្សាក្នុងអធិសីល ១ សេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងពួកភិក្ខុរបស់ឧបាសកនោះ

ចំរើនដោយក្រែងលែង ១ មិនមានចិត្តរិះគន់ប្រាថ្នាស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម ១ មិន
ស្វែងរកទក្ខិណោយ្យបុគ្គលដទៃខាងក្រៅសាសនានេះ ១ ឧបាសកធ្វើបុព្វការៈ
ចំពោះទក្ខិណោយ្យបុគ្គលក្នុងសាសនានេះ ១ ឧបាសកកាលសេព នូវអបរិហា
និយធម៌ទាំង ៧យ៉ាងនេះឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ
ដោយប្រពៃ រមែងមិនសាបសូន្យ ចាកព្រះសទ្ធម្មឡើយ។

ចប់ វដ្តវគ្គ ទី៣។

ឧទាននៃវដ្តវគ្គនោះគឺ

និយាយពីសារនូវចេតិយ ១ វស្សការព្រាហ្មណ៍ ១ ភិក្ខុ ១ ការងារ ១ ធម្មជាតិ
ដែលគួរជឿ ១ ធម៌ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹង ១ សញ្ញា ១ សេក្ខភិក្ខុ ១ សេចក្តីសាប
សូន្យ ១ វិបត្តិ ១ សេចក្តីចំរើន ១។

ទេវតាវគ្គ

[២៧] លំដាប់នោះឯង ទេវតាមួយអង្គ មានរស្មីដ៏រុងរឿង កាលដែលវេលារាត្រី
បឋមយាមកន្ទង់ផុតទៅ ក៏ធ្វើវត្តជេតវនទាំងមូល ឲ្យភ្លឺស្វាង ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏
មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ បិតនៅក្នុងទីសមគួរ។
លុះទេវតានោះ បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់
ភិក្ខុ។ ធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តា ១ គោរពព្រះធម៌ ១
គោរពព្រះសង្ឃ ១ គោរពសិក្ខា ១ គោរពសមាធិ ១ គោរពការមិនប្រមាទ ១ គោរពការ
ធ្វើបដិសណ្ឋារៈ ១។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះឯង តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
មិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុ។ លុះទេវតានោះ ក្រាបបង្គំទូលសេចក្តីនេះចប់ហើយ ព្រះសាស្តា

ក៏ទ្រង់សព្វព្រះហ្មឺនៗ លំដាប់នោះ ទេវតានោះគិតថា ព្រះសាស្តា ទ្រង់សព្វព្រះហ្មឺនៗ នឹងអាត្មាអញ ដូច្នោះហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំលាព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ រួចបាត់អំពី ទីនោះឯង។ លុះវេលាកន្លងរាត្រីនោះមក ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់នឹងភិក្ខុ ទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាយប់មិញនេះ មានទេវតាមួយអង្គ មានរស្មីដ៏ រុងរឿង កាលដែលវេលារាត្រីបឋមយាម កន្លងផុតទៅ ក៏ធ្វើវត្តជេតពនទាំងមូល ឲ្យភ្លឺ ស្វាង ហើយចូលមកគាល់តថាគត លុះចូលមកដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត រួច បិតនៅក្នុងទីសមគួរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លុះទេវតានោះ បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បាននិយាយសេចក្តីនេះនឹងតថាគតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះ តែង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុ។ ធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះៗ គឺសេចក្តី គោរពព្រះសាស្តា ១ គោរពព្រះធម៌ ១ គោរពព្រះសង្ឃ ១ គោរពសិក្ខា ១ គោរពសមាធិ ១ គោរពការមិនប្រមាទ ១ គោរពការធ្វើបដិសណ្ឋារៈ ១។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះឯង តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លុះ ទេវតានោះ បាននិយាយសេចក្តីនេះចប់ហើយ លុះថ្ងៃសេចក្តីនេះរួចហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ តថាគត ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយក៏បាត់អំពីទីនោះឯង។

ភិក្ខុមានសេចក្តីព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីគោរពព្រះ សាស្តាផង គោរពព្រះធម៌ផង គោរពដ៏ក្លៀវក្លាចំពោះព្រះសង្ឃផង គោរព សមាធិផង គោរពដ៏ក្លៀវក្លាចំពោះសិក្ខាផង គោរពការមិនប្រមាទផង គោរព ការធ្វើបដិសណ្ឋារៈផង (ភិក្ខុនោះ) មិនគួរនឹងសាបសូន្យ (ចាកមគ្គ និងផល ឡើយ រមែងបិតនៅ) ក្នុងទីជិតព្រះនិព្វាន។

[៣០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាយប់មិញនេះ មានទេវតាមួយអង្គ មានរស្មីដ៏រុង រឿង កាលដែលវេលារាត្រីបឋមយាមកន្លងផុតទៅ ក៏ធ្វើវត្តជេតពនទាំងមូល ឲ្យភ្លឺស្វាង

ហើយចូលមកគាល់តថាគត លុះចូលមកដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំតថាគត រួចបិតនៅក្នុងទី
សមគួរ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លុះទេវតានោះ បិតនៅក្នុងទីសមគួរហើយ បាននិយាយ
សេចក្តីនេះ នឹងតថាគតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ។ ធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តា
១ គោរពព្រះធម៌ ១ គោរពព្រះសង្ឃ ១ គោរពសិក្ខា ១ គោរពសមាធិ ១ គោរពសេចក្តី
ខ្មាសបាប ១ គោរពសេចក្តីខ្លាចបាប ១។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះឯង
តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតានោះ បាន
និយាយសេចក្តីនេះចប់ហើយ ថ្ងៃសេចក្តីនេះរួចហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត ធ្វើ
ប្រទក្សិណ ហើយក៏បាត់អំពីទីនោះ។

ភិក្ខុមានសេចក្តីព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីគោរពព្រះ
សាស្តាផង គោរពព្រះធម៌ផង គោរពជំរឿវក្ខា ចំពោះព្រះសង្ឃផង គោរព
សមាធិផង គោរពជំរឿវក្ខា ក្នុងសិក្ខាផង បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីខ្មាស បាប
និងខ្លាចបាបផង ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីកោតក្រែង សេចក្តីគោរព (ភិក្ខុ
នោះ) មិនគួរនឹងសាបសូន្យ (ចាកមគ្គ និងផលឡើយ រមែងបិតនៅ) ក្នុងទីជិត
នៃព្រះនិព្វាន។

[៣១] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាយប់មិញនេះ មានទេវតាមួយអង្គ។ បាន
និយាយសេចក្តីនេះ នឹងតថាគតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះ តែង
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ។ ធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺសេចក្តីគោរព
ព្រះសាស្តា ១ គោរពព្រះធម៌ ១ គោរពព្រះសង្ឃ ១ គោរពសិក្ខា ១ គោរពសមាធិ ១
ភាពជាអ្នកប្រដៅងាយ ១ ភាពជាអ្នកមានមិត្តល្អ ១។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៧
ប្រការនេះឯង តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតា

នោះ បាននិយាយសេចក្តីនេះចប់ហើយ លុះបានថ្ងៃសេចក្តីនេះរួចហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំ
តថាគត ធ្វើប្រទក្សិណ ហើយក៏បាត់អំពីទីនោះឯង។

ភិក្ខុមានសេចក្តីព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានសេចក្តីគោរពព្រះ
សាស្តាផង គោរពព្រះធម៌ផង គោរពជំរក្សៀវក្វា ចំពោះព្រះសង្ឃផង គោរព
សមាធិផង គោរពជំរក្សៀវក្វា ក្នុងសិក្ខាផង ជាអ្នកមានមិត្តល្អផង គេប្រដៅ
ងាយផង ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីកោតក្រែង សេចក្តីគោរព (ភិក្ខុនោះ) មិន
គួរនឹងសាបសូន្យ (ចាកមគ្គ និងផលឡើយ រមែងបិតនៅ) ក្នុងទីជិតនៃព្រះ
និព្វាន។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វេលាយប់មិញនេះ មានទេវតាមួយអង្គ។ បាន
និយាយសេចក្តីនេះ នឹងតថាគតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ តែងប្រព្រឹត្ត
ទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ។ ធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺសេចក្តីគោរពព្រះ
សាស្តា ១ គោរពព្រះធម៌ ១ គោរពព្រះសង្ឃ ១ គោរពសិក្ខា ១ គោរពសមាធិ ១ ភាពជា
អ្នកប្រដៅងាយ ១ ភាពជាអ្នកមានមិត្តល្អ ១។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ ៧ ប្រការនេះ
ឯង តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះទេវតានោះ
បាននិយាយសេចក្តីនេះចប់ហើយ បានថ្ងៃសេចក្តីនេះរួចហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត ធ្វើ
ប្រទក្សិណ ហើយក៏បាត់អំពីទីនោះឯង។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាង
នេះហើយ ព្រះសារីបុត្រដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយសេចក្តីសង្ខេបនេះឯង ខ្ញុំ
ព្រះអង្គយល់សេចក្តី ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តា ដោយខ្លួនឯងផង ពណ៌នាគុណ នៃសេចក្តីគោរព
ព្រះសាស្តាផង ភិក្ខុដទៃណា មិនទាន់មានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តា ក៏ដឹកនាំភិក្ខុ

ទាំងនោះ ឲ្យគោរពព្រះសាស្តាផង ភិក្ខុដទៃណា មានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តាហើយ ក៏
ពណ៌នាគុណ របស់ភិក្ខុទាំងនោះ តាមសេចក្តីពិតមែន ក្នុងកាលគួរផង។ ជាអ្នកមាន
សេចក្តីគោរពព្រះធម៌ ដោយខ្លួនឯង។ ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរពព្រះសង្ឃ មាន
សេចក្តីគោរពសិក្ខា មានសេចក្តីគោរពសមាធិ ជាអ្នកដែលគេប្រដៅងាយ ជាអ្នកមានមិត្ត
ល្អ ពណ៌នាគុណ នៃការមានមិត្តល្អផង ភិក្ខុដទៃណា មិនទាន់មានមិត្តល្អ ក៏ដឹកនាំភិក្ខុ
ទាំងនោះ ឲ្យមានមិត្តល្អផង ភិក្ខុដទៃណា មានមិត្តល្អហើយ ក៏ពណ៌នាគុណ របស់ភិក្ខុ
ទាំងនោះ តាមសេចក្តីពិតមែន ក្នុងកាលគួរផង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយសេចក្តីសង្ខេបនេះឯង ខ្ញុំព្រះអង្គ យល់សេចក្តីដោយ
ពិស្តារយ៉ាងនេះ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ប្រពៃហើយ ។
ម្ចាស់សារីបុត្ត ប្រពៃណាស់ហើយ ធម៌នេះ តថាគតសំដែងហើយដោយសង្ខេប អ្នកយល់
សេចក្តីដោយពិស្តារយ៉ាងនេះបាន ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
គោរពព្រះសាស្តា ដោយខ្លួនឯងផង ពណ៌នាគុណ នៃសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តាផង ភិក្ខុ
ដទៃណា មិនទាន់មានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តា ក៏ដឹកនាំភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យគោរពព្រះ
សាស្តាផង ភិក្ខុដទៃណា មានសេចក្តីគោរពព្រះសាស្តាហើយ ពណ៌នាគុណ របស់ភិក្ខុ
ទាំងនោះ តាមសេចក្តីពិតមែន ក្នុងកាលគួរផង។ ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរពព្រះធម៌
ដោយខ្លួនឯងផង។ ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរពព្រះសង្ឃ មានសេចក្តីគោរពសិក្ខា មាន
សេចក្តីគោរពសមាធិ ជាអ្នកដែលគេប្រដៅងាយ ជាអ្នកមានមិត្តល្អផង ពណ៌នាគុណ នៃ
ការមានមិត្តល្អផង ភិក្ខុដទៃណា មិនទាន់មានមិត្តល្អ ក៏ដឹកនាំភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យមានមិត្តល្អ
ផង ភិក្ខុដទៃណា មានមិត្តល្អហើយ ក៏ពណ៌នាគុណ របស់ភិក្ខុទាំងនោះ តាមសេចក្តី
ពិតមែន ក្នុងកាលគួរផង។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ធម៌នេះឯង តថាគតសំដែងហើយ ដោយ
សេចក្តីសង្ខេប គប្បីយល់សេចក្តីដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ។

[៣៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិត្តប្រកបដោយអង្គ ៧ ប្រការ គួរសេពគប់។ ប្រកបដោយអង្គ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺមិត្តឲ្យនូវរបស់ ដែលគេឲ្យបានដោយកម្រ ១ ធ្វើនូវអំពើដែលគេធ្វើបានដោយកម្រ ១ អត់ធន់ចំពោះហេតុ ដែលគេអត់ធន់បានដោយកម្រ ១ បើកបង្ហាញសេចក្តីកំបាំងរបស់ខ្លួនដល់គ្នា ១ បិទសេចក្តីកំបាំងរបស់គ្នា ១ មិនលះគ្នាក្នុងគ្រាមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ មិនមើលងាយគ្នា ព្រោះអស់កោតៈ ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មិត្តប្រកបដោយអង្គ ៧ ប្រការនេះឯង គួរសេពគប់។

មិត្តឲ្យនូវរបស់ដែលគេឲ្យបានដោយកម្រផង ធ្វើនូវអំពើ ដែលគេធ្វើបានដោយកម្រផង មួយទៀត អត់ធន់ចំពោះពាក្យដែលពោលអាក្រក់ និងហេតុដែលអត់ធន់បានដោយកម្រផង ប្រាប់សេចក្តីកំបាំងរបស់ខ្លួនដល់គ្នាផង បិទសេចក្តីកំបាំងរបស់គ្នាផង មិនលះគ្នាក្នុងគ្រាមានសេចក្តីអន្តរាយផង មិនមើលងាយគ្នា ព្រោះអស់កោតផង ហេតុទាំងនេះ មានក្នុងបុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលមានសភាពដូច្នោះនោះ ហៅថាមិត្ត ជនអ្នកមានប្រាថ្នានូវមិត្ត គប្បីសេពគប់។

[៣៤] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាមិត្តប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ បុគ្គលអ្នកស្វែងមិត្ត ទោះបីលោកបណ្តេញ បំបរមង់ចេញ ក្រុងអង្គកថាថា បើអ្នកស្វែងមិត្ត បានបុគ្គលយ៉ាងនេះជាមិត្តហើយ បើទុកជាលោកដាក់ទណ្ឌកម្មឲ្យលើឈើ១០០បាច់ក្តី ឲ្យដងទឹក ១០០ក្តីមកក្តី ឲ្យជញ្ជូនខ្សាច់១០០ស្លុកក្តី ឬបណ្តេញមិនឲ្យនៅជាមួយក្តី ក៏ត្រូវតែសុំខមាទោសនឹងលោក ហើយតាមនៅជាមួយ ដរាបដល់អស់ជីវិត។ ក៏គួរតែសេពគប់រាប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺភិក្ខុជាអ្នក (ធ្វើខ្លួន) ឲ្យជាទីស្រឡាញ់ និងជាទីគាប់ចិត្ត ១ គួរគោរព ១ គួរសរសើរ ១ ឧស្សាហ៍ ប្រៀនប្រដៅ ១ អត់ធន់ចំពោះពាក្យ ១ ជាអ្នកនិយាយពាក្យជ្រៅ [បានដល់ពាក្យ

អាថ៌កំបាំង គឺពាក្យដែលជាប់ទាក់ទង ដល់ឈានវិបស្សនាមគ្គផលនិព្វាន។ ១ មិនដឹកនាំ

ក្នុងហេតុដែលមិនគួរ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាមិត្តប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ
នេះឯង បុគ្គលអ្នកស្វែងមិត្ត បើទុកជាលោកបណ្តេញ បំបរបង់ចេញ ក៏គួរតែសេពគប់
រាប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត។

ភិក្ខុជាអ្នក (ធ្វើខ្លួន) ឲ្យជាទីស្រឡាញ់ផង គួរគោរពផង គួរសរសើរផង
ឧស្សាហ៍ប្រៀនប្រដៅផង អត់ធន់ចំពោះពាក្យផង ជាអ្នកនិយាយពាក្យជ្រៅ
ផង ទាំងមិនដឹកនាំ ក្នុងហេតុដែលមិនគួរផង ហេតុទាំងនេះ មានក្នុងបុគ្គល
ណា ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលជាអ្នកប្រាជ្ញានូវប្រយោជន៍ អ្នកធ្វើនូវសេចក្តី
អនុគ្រោះ មានសភាពដូច្នោះនោះ ឈ្មោះថាជាមិត្ត បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តី
ត្រូវការដោយមិត្ត ទោះបីជាលោកធ្វើឲ្យវិនាស ក៏គួរតែតាមសេពគប់។

[៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ មិនយូរប៉ុន្មាន នឹងធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវបដិសម្មិទា ៤ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងមិនខាន។
ប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាសេចក្តីច្រអូសចិត្តរបស់អញ ១ ឬចិត្តខាងក្នុងរូញា ក៏ដឹង
ច្បាស់តាមពិតថា ចិត្តខាងក្នុងរបស់អញរូញា ១ ឬចិត្តខាងក្រៅរាយមាយ ក៏ដឹងច្បាស់
តាមពិតថា ចិត្តខាងក្រៅរបស់អញរាយមាយ ១ ភិក្ខុនោះដឹងនូវវេទនាទាំងឡាយ ដែល
កើតឡើង ដឹងនូវវេទនាទាំងឡាយប្រាកដឡើង ដឹងនូវវេទនាទាំងឡាយ ដែលដល់នូវ
សេចក្តីវិនាស ១ ដឹងនូវសញ្ញាទាំងឡាយ ដែលកើតឡើង ដឹងនូវសញ្ញាទាំងឡាយ ដែល
ប្រាកដឡើង ដឹងនូវសញ្ញាទាំងឡាយ ដែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស ១ ដឹងនូវវិតក្កៈ
ទាំងឡាយ ដែលកើតឡើង ដឹងនូវវិតក្កៈទាំងឡាយ ដែលប្រាកដឡើង ដឹងនូវវិតក្កៈ
ទាំងឡាយ ដែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស ១ ហេតុក្នុងធម៌ជាទីសប្បាយ ឬមិនជាទីសប្បាយ

ថោកទាប ឬខ្ពង់ខ្ពស់ជាចំណែកខ្មៅ ឬស ក៏ភិក្ខុនោះ បានកំណត់ទុកល្អ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តល្អ ចង់ចាំល្អ ដឹងច្បាស់ល្អហើយ ដោយប្រាជ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការនេះឯង មិនយូរប៉ុន្មាន នឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវបដិសម្មិទា ៤ ដោយ ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងមិនខាន។

[៣៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្តប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ ទើបធ្វើឲ្យជាក់ ច្បាស់ សម្រេចនូវបដិសម្មិទា ៤ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សារីបុត្តដឹងច្បាស់តាមពិត ថា នេះជាសេចក្តីច្រអូសចិត្តរបស់អញ ១ ឬចិត្តខាងក្នុងរូញរា ក៏ដឹងច្បាស់តាមពិតថា ចិត្តខាងក្នុងរបស់អញរូញរា ១ ឬចិត្តខាងក្រៅរាយមាយ ក៏ដឹងច្បាស់តាមពិតថា ចិត្តខាង ក្រៅរបស់អញរាយមាយ ១ ព្រះសារីបុត្តដឹងនូវវេទនាទាំងឡាយ ដែលកើតឡើង ដឹងនូវ វេទនា ដែលប្រាកដឡើង ដឹងនូវវេទនា ដែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស ដឹងនូវសញ្ញាទាំង ឡាយ ដែលកើតឡើង ដឹងនូវសញ្ញា ដែលប្រាកដឡើង ដឹងនូវសញ្ញា ដែលដល់នូវ សេចក្តីវិនាស ១ ដឹងនូវវិតក្កៈទាំងឡាយ ដែលកើតឡើង ដឹងនូវវិតក្កៈ ដែលប្រាកដឡើង ដឹងនូវវិតក្កៈ ដែលដល់នូវសេចក្តីវិនាស ១ ហេតុក្នុងធម៌ជាទិសប្បាយ ឬមិនជាទិសប្បាយ ថោកទាប ឬខ្ពង់ខ្ពស់ ជាចំណែកខ្មៅ ឬស ក៏សារីបុត្តបានកំណត់ទុកល្អ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តល្អ ចង់ចាំល្អ ដឹងច្បាស់ល្អហើយ ដោយប្រាជ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្ត ប្រកប ដោយធម៌ ៧ ប្រការនេះឯង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវបដិសម្មិទា ៤ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ ឧត្តមដោយខ្លួនឯង។

[៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ រមែងញ៉ាំងចិត្តឲ្យលុះ ក្នុងអំណាច (របស់ខ្លួន) បាន មិនមែនភិក្ខុលុះអំណាចចិត្តទេ។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុង

សមាធិ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងវិធីចូលសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រី ក្នុងវិធីដំកល់ទុកសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រី
ក្នុងវិធីចេញចាកសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងវិធីចែករលែកនូវសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងទីគោចរ
នៃសមាធិ [ភិក្ខុណា ចៀសវាងធម៌មិនជាទីសប្បាយ សេពគប់ធម៌ជាទីសប្បាយក្តី ស្គាល់
ថា សមាធិនេះ មាននិមិត្តជាអារម្មណ៍ នេះមានលក្ខណៈជាអារម្មណ៍ក្តី ឈ្មោះថាអ្នក
ឈ្មោះស្រី ក្នុងទីគោចរនៃសមាធិ។ អដ្ឋកថា នៃឆក្កនិបាត។ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងវិធីនាំមកនូវ
សមាធិ [ភិក្ខុដែលអាចប្រមូលសមាធិ ដែលកើតអំពីឈាន មានបឋមជ្ឈានជាដើម
ដើម្បីនឹងចូលកាន់សមាបត្តិជាន់ខ្ពស់ៗ ហៅថា អ្នកឈ្មោះស្រី ក្នុងការនាំសមាធិ ព្រោះ
លោកចេញអំពីបឋមជ្ឈាន ចូលទុតិយជ្ឈាន។ បើ ចេញអំពីតតិយជ្ឈាន ចូលកាន់
ចតុត្ថជ្ឈាន។ អដ្ឋកថានៃឆក្កនិបាត។ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧
ប្រការនេះឯង រមែងញ៉ាំងចិត្តឲ្យលុះក្នុងអំណាច (របស់ខ្លួន) បាន មិនមែនភិក្ខុលុះ
អំណាចចិត្តទេ។

[៣៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្តប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការ ទើបញ៉ាំងចិត្តឲ្យ
លុះក្នុងអំណាច (របស់ខ្លួន) មិនមែនសារីបុត្តលុះអំណាចចិត្តទេ។ ប្រកបដោយធម៌ ៧
ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សារីបុត្ត ជាអ្នកឈ្មោះស្រី
ក្នុងសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងវិធីចូលសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងវិធីដំកល់ទុកសមាធិ ១
ឈ្មោះស្រីក្នុងវិធីចេញចាកសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងវិធីចែករលែកសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុង
ទីគោចរ នៃសមាធិ ១ ឈ្មោះស្រីក្នុងវិធីនាំមកនូវសមាធិ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សារីបុត្ត
ប្រកបដោយធម៌ ៧ ប្រការនេះឯង ទើបញ៉ាំងចិត្តឲ្យលុះទៅក្នុងអំណាច (របស់ខ្លួន)
មិនមែនសារីបុត្តលុះអំណាចចិត្តទេ។

[៣៨] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុង
បុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត។ លំដាប់នោះ ព្រះ

សារីបុត្តដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ដំណើរត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ ក្នុង ក្រុងសាវត្ថី ព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ អញគួរឆៀងចូលទៅឯអារាមរបស់ បរិញ្ញជក ជាអន្យតិរិយសិន។ ទើបព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅឯអារាមរបស់ពួក បរិញ្ញជក ជាអន្យតិរិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងពួកបរិញ្ញជក ជា អន្យតិរិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏គង់ នៅក្នុងទីសមគួរ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ពួកបរិញ្ញជក ជាអន្យតិរិយទាំងនោះ អង្គុយប្រជុំ គ្នា ហើយបានផ្ដើមសួរពាក្យជាចន្លោះនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ បរិសុទ្ធពេញលេញ អស់ ១២ ឆ្នាំ តើគួរនឹងហៅបុគ្គលនោះ ថាជា ភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ បានឬទេ? លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ មិនបាន ត្រេកអរ មិនបានហាមឃាត់ នូវភាសិតរបស់ពួកបរិញ្ញជក ជាអន្យតិរិយទាំងនោះឡើយ លុះមិនត្រេកអរ មិនហាមឃាត់ហើយ ក្រោកចាកអាសនៈ ដើរចេញទៅ ដោយមាន បំណងថា អញគង់នឹងយល់នូវសេចក្តី នៃភាសិតនុ៎ះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ទើបព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី លុះត្រឡប់មក អំពីបិណ្ឌបាត្រ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយភក្តីវិញ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ ចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចគង់នៅក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះ សារីបុត្តដ៏មានអាយុ គង់នៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលនូវដំណើរនោះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀកស្ងៀង ប្រដាប់បាត្រ និងបិរ ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី ដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា ដំណើរត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ អញគួរឆៀងចូលទៅឯ អារាមរបស់បរិញ្ញជក ជាអន្យតិរិយសិន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏បានចូលទៅឯអារាមរបស់ពួកបរិញ្ញជក ជាអន្យតិរិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏

រីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ
និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សម័យនោះ
ឯង ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយទាំងនោះ អង្គុយប្រជុំគ្នា បានផ្ដើមពាក្យ ជាចន្លោះនេះថា
ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ បរិសុទ្ធពេញលេញ
អស់ ១២ ឆ្នាំ តើគួរនឹងហៅបុគ្គលនោះ ថាជាភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ បានឬទេ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន វេលានោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានត្រេកអរ មិនបានហាមឃាត់ នូវភាសិត
របស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិរិយទាំងនោះឡើយ លុះមិនបានត្រេកអរ មិនបាន
ហាមឃាត់ហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ដើរចេញទៅ ដោយមានបំណងថា អញនឹង
យល់ នូវសេចក្ដីនៃភាសិតនុ៎ះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ចុះក្នុងធម្មវិន័យនេះ បុគ្គលអាចនឹងប្ដេជ្ញា (ខ្លួន) ថាជាភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ដោយ
គ្រាន់តែរាប់ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ បានដែរឬ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់សារីបុត្ត
ក្នុងធម្មវិន័យនេះ បុគ្គលមិនអាចនឹងប្ដេជ្ញា (ខ្លួន) ថាជាភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ដោយ
គ្រាន់តែរាប់ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះបានឡើយ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត និទ្ទសវត្ថុ ៧ ប្រការនេះឯង តថាគត
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្ដម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសទុកៗ និទ្ទសវត្ថុ
៧ ប្រការ តើដូចម្ដេចខ្លះ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្ដីពេញ
ចិត្តខ្លាំង ក្នុងការសមាទាននូវសិក្ខា តទៅកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមិនលះបង់ នូវសេចក្ដី
ពេញចិត្ត ក្នុងការសមាទាននូវសិក្ខា ១ ជាអ្នកមានសេចក្ដីពេញចិត្តខ្លាំង ក្នុងការ
ពិចារណានូវធម៌ តទៅកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមិនលះបង់ នូវសេចក្ដីពេញចិត្ត ក្នុងការ
ពិចារណានូវធម៌ ១ ជាអ្នកមានសេចក្ដីពេញចិត្តខ្លាំង ក្នុងការកំចាត់បង់នូវឥច្ចា គឺតណ្ហា
តទៅកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមិនលះបង់នូវសេចក្ដីពេញចិត្ត ក្នុងការកំចាត់បង់នូវឥច្ចា ១
ជាអ្នកមានសេចក្ដីពេញចិត្តខ្លាំង ក្នុងការពូនសម្ម តទៅកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមិនលះបង់
នូវសេចក្ដីពេញចិត្ត ក្នុងការពូនសម្ម ១ ជាអ្នកមានសេចក្ដីពេញចិត្តខ្លាំង ក្នុងការប្រាព្វ

ព្យាយាម តទៅកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមិនលះបង់ នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការប្រារព្ធ
ព្យាយាម ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តខ្លាំង ក្នុងការតាំងស្មារតី និងភាពជាអ្នកមាន
ប្រាជ្ញាចាស់ក្លា តទៅកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមិនលះបង់នូវសេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការតាំង
ស្មារតី និងភាពជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចាស់ក្លា ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីពេញចិត្តខ្លាំង ក្នុងការ
ចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិ គឺឃើញច្បាស់នូវមគ្គ តទៅកាលខាងមុខ ក៏នៅតែមិនលះបង់ នូវ
សេចក្តីពេញចិត្ត ក្នុងការចាក់ធ្លុះដោយទិដ្ឋិ ១។ ម្នាលសារីបុត្ត និទ្ទសវត្ថុ ៧ ប្រការនេះឯង
ដែលតថាគតធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសទុកៗ
ម្នាលសារីបុត្ត ភិក្ខុប្រកបដោយនិទ្ទសវត្ថុ ៧ ប្រការនេះ បើទុកជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏
បរិសុទ្ធ ពេញលេញ អស់ ១២ ឆ្នាំ ក៏គួរហៅថា ភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជា
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ ពេញលេញ អស់ ២៤ ឆ្នាំ ក៏គួរហៅថា ភិក្ខុមិនមានអាយុ
១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ ពេញលេញ អស់ ៣៦ ឆ្នាំ ក៏គួរ
ហៅថា ភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ
ពេញលេញ អស់ ៤៨ ឆ្នាំ ក៏គួរហៅថា ភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន។

[៤០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោ
សម្ពីរ គ្រានោះឯង ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ស្ងៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុង
បុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពីរ ដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ។ លំដាប់នោះ ព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះថា ដំណើរត្រាច់ទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាត្រ ក្នុងក្រុងកោ
សម្ពីរ ព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ អញគួរត្រៀមចូលទៅឯអាវាមរបស់ពួកបរិព្វជក
ជាអន្យតិរិយសិន។ ទើបព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ ចូលទៅឯអាវាមរបស់ពួកបរិព្វជក ជា
អន្យតិរិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងពួកបរិព្វជក ជាអន្យតិរិយ
ទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏គង់ក្នុងទី
សមគួរ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះឯង ពួកបរិព្វជក ជាអន្យតិរិយទាំងនោះ អង្គុយប្រជុំគ្នា

ហើយបានផ្ដើមសួរពាក្យជាចន្លោះនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ ពេញលេញអស់ ១២ ឆ្នាំ តើគួរនឹងហៅ (បុគ្គលនោះ)
ថាជាភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ បានដែរឬ? លំដាប់នោះ ព្រះអានន្ទដ៏មានអាយុ មិន
ត្រេកអរ មិនហាមឃាត់ នូវភាសិតរបស់ពួកបរិព្វជក ជាអន្សតិរិយទាំងនោះឡើយ លុះ
មិនត្រេកអរ មិនហាមឃាត់ហើយ ក្រោកចាកអាសនៈដើរចេញទៅ ដោយមានបំណងថា
អញគង់នឹងយល់ នូវសេចក្ដីនៃភាសិតនុ៎ះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ទើបព្រះ
អានន្ទដ៏មានអាយុ ត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុងក្រុងកោសម្ពី លុះត្រឡប់មក អំពី
បិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយកត្ត ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
ដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចគង់ក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលនូវដំណើរនោះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គស្ងៀកស្ងៀម ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ
ក្នុងបុព្វណ្ណសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ក្រុងកោសម្ពី ដើម្បីបិណ្ឌបាត បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះដូច្នោះថា ដំណើរត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ក្នុង
ក្រុងកោសម្ពី ព្រឹកណាស់នៅឡើយ បើដូច្នោះ អញគួរឆៀងចូលទៅឯអាវាមរបស់ពួក
បរិព្វជក ជាអន្សតិរិយសិន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គក៏បានចូលទៅ
ឯអាវាមរបស់បរិព្វជក ជាអន្សតិរិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងពួក
បរិព្វជក ជាអន្សតិរិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួរ
រលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងសម័យនោះឯង ពួក
បរិព្វជក ជាអន្សតិរិយទាំងនោះ អង្គុយប្រជុំគ្នា ហើយបានផ្ដើមសួរពាក្យជាចន្លោះនេះថា
ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌បរិសុទ្ធ ពេញលេញ
អស់ ១២ ឆ្នាំ តើគួរនឹងហៅបុគ្គលនោះ ថាជាភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបានដែរឬ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន លំដាប់នោះ ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនត្រេកអរ មិនហាមឃាត់នូវភាសិត របស់ពួក

បរិញ្ញាជក ជាអនុវត្តិវិធីទាំងនោះឡើយ លុះមិនត្រេកអរ មិនហាមឃាត់ហើយ ក៏ក្រោក
ចាកអាសនៈ ដើរចេញទៅ ដោយមានបំណងថា អញគង់នឹងយល់នូវសេចក្តីនៃភាសិត
នុ៎ះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះក្នុងធម្មវិន័យនេះ បុគ្គល
អាចប្តេជ្ញា (ខ្លួន) ថាជាភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ដោយគ្រាន់តែរាប់ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះបានដែរ
ឬ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់តបថា ម្ចាស់អានន្ទ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ បុគ្គលមិនអាចនឹង
ប្តេជ្ញាខ្លួនថា ជាភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំ ដោយគ្រាន់តែរាប់ឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះបានឡើយ។
ម្ចាស់អានន្ទ និទ្ទសវត្ថុ ៧ ប្រការនេះឯង តថាគត បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏
ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសទុកៗ និទ្ទសវត្ថុ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ។ ម្ចាស់
អានន្ទ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីជឿ ១ មានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ មាន
សេចក្តីខ្លាចបាប ១ មានការចេះដឹងច្រើន ១ ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ១ មានស្មារតី
១ មានប្រាជ្ញា ១។ ម្ចាស់អានន្ទ និទ្ទសវត្ថុ ៧ ប្រការនេះឯង ដែលតថាគតបានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ហើយប្រកាសទុកៗ ម្ចាស់អានន្ទ ភិក្ខុប្រកប
ដោយនិទ្ទសវត្ថុ ៧ ប្រការនេះឯង បើទុកជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ ពេញលេញ
អស់ ១២ ឆ្នាំ ក៏គួរហៅថា ភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
ដ៏បរិសុទ្ធ ពេញលេញ អស់ ២៤ ឆ្នាំ ក៏គួរហៅថាភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជា
ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ ពេញលេញអស់ ៣៦ ឆ្នាំ ក៏គួរហៅថាភិក្ខុមិនមានអាយុ
១០ ឆ្នាំបាន បើទុកជាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ ពេញលេញ អស់ ៤៨ ឆ្នាំ ក៏គួរ
ហៅថា ភិក្ខុមិនមានអាយុ ១០ ឆ្នាំបាន។

ចប់ ទេវតាវគ្គ ទី៤។

ឧទ្ទាននៃទេវតាវគ្គនោះគឺ

និយាយពីភិក្ខុមិនមានសេចក្តីប្រមាទ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីខ្មាសបាប ១ ភិក្ខុអ្នក
ប្រដៅងាយ ២លើក សំឡាញ់ ២លើក បដិសម្មិទា ២លើក ភិក្ខុលុះអំណាចចិត្ត ២លើក
និទ្ទសវត្ថុ ២លើក។

មហាយញ្ញវគ្គ

[៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ (ទីតាំងនៃវិញ្ញាណ) នេះ មាន ៧ ប្រការ។
វិញ្ញាណដ្ឋិតិ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយផ្សេងគ្នា
មានសញ្ញាផ្សេងគ្នា ដូចពួកមនុស្សខ្លះ ទេវតាពួកខ្លះ និងវិនិបាតពួកខ្លះ នេះជាវិញ្ញាណដ្ឋិ
តិ ទី១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយផ្សេងគ្នា មានសញ្ញាដូចគ្នា ដូចទេវតាក្នុង
ពួកព្រហ្ម ដែលកើតក្នុងជាន់បឋមជ្ឈានភូមិ នេះជាវិញ្ញាណដ្ឋិតិ ទី២។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ពួកសត្វមានកាយដូចគ្នា មានសញ្ញាផ្សេងគ្នា ដូចពួកទេវតា ក្នុងជាន់អាកាស្សរៈ
នេះជាវិញ្ញាណដ្ឋិតិ ទី៣។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វមានកាយដូចគ្នា មានសញ្ញា
ដូចគ្នា ដូចពួកទេវតាក្នុងជាន់សុភកិណ្ណៈ នេះជាវិញ្ញាណដ្ឋិតិ ទី៤។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកសត្វចូលកាន់អាកាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយគិតថា អាកាសមិនមានទីបំផុត ព្រោះ
កន្លងបង្គំ នូវរូបសញ្ញា ព្រោះវិនាសទៅនៃបដិយសញ្ញា ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវវិនាសត្ត
សញ្ញា ដោយប្រការទាំងពួង នេះជាវិញ្ញាណដ្ឋិតិ ទី៥។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ
កន្លងបង្គំនូវអាកាសានញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយចូលកាន់វិញ្ញាណ
ញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយគិតថា វិញ្ញាណមិនមានទីបំផុត នេះជាវិញ្ញាណដ្ឋិតិ ទី៦។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វកន្លងបង្គំនូវវិញ្ញាណញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយប្រការទាំងពួង ហើយ
ចូលកាន់អាកិញ្ញាញ្ញាយតនជ្ឈាន ដោយគិតថា វត្ថុតិចតួចមិនមាន នេះជាវិញ្ញាណដ្ឋិតិ
ទី៧។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ មាន ៧ យ៉ាងនេះឯង។

[៤២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សមាធិបរិក្ខារ (អង្គរបស់សមាធិ) នេះ មាន ៧ប្រការ។ សមាធិបរិក្ខារ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺ សម្មាទិដ្ឋិ ១ សម្មាសង្កប្បៈ ១ សម្មាវាចា ១ សម្មាកម្មន្តៈ ១ សម្មាអាជីវៈ ១ សម្មាវាយាមៈ ១ សម្មាសតិ ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាពនៃចិត្តដែលមានអារម្មណ៍មូលតែមួយឯណា ដែលអង្គទាំង ៧ ប្រការនេះចោមរោមហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភាពនៃចិត្តដែលមានអារម្មណ៍មូលតែមួយនេះ ហៅថា អរិយសមាធិ មានឧបនិស្ស័យដូច្នោះខ្លះ មានបរិក្ខារដូច្នោះខ្លះ។

[៤៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លើងនេះ មាន ៧ ប្រការ។ ភ្លើង ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? ភ្លើងគឺវាតៈ ១ ភ្លើងគឺទោសៈ ១ ភ្លើងគឺមោហៈ ១ ភ្លើងគឺអាហុណោយ្យបុគ្គល **បុគ្គល អ្នកគួរទទួលនូវគ្រឿងសក្ការបូជា ហៅថា អាហុណោយ្យបុគ្គល ក្នុងទីនេះ សំដៅយកមាតាបិតា ព្រោះលោកមានឧបការៈច្រើន ដល់បុគ្គលីតា សមគួរជាអ្នកទទួលនូវគ្រឿងគំនាប់គាប់គួរ របស់បុគ្គលីតាបាន ត្រង់ដែលទុកលោកថាដូចភ្លើង ព្រោះថា បើបុគ្គលីតាប្រតិបត្តិឆ្នាំឆ្នងនឹងមាតាបិតា រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ មាននរកជាដើម។ ១ ភ្លើងគឺបុគ្គលជាម្ចាស់ផ្ទះ បុគ្គលជាម្ចាស់ផ្ទះ ក្នុងទីនេះ បានដល់ស្វាមី ព្រោះជាមនុស្សមានឧបការៈច្រើន ដល់មាតុគ្រាម ដោយការប្រគល់ឲ្យនូវវត្ថុផ្សេងៗ មានសំពត់ និងគ្រឿងអលង្ការជាដើម ត្រង់ដែលទុកស្វាមី ថាដូចជាភ្លើង ព្រោះថា បើមាតុគ្រាមប្រព្រឹត្តកន្លងចិត្តប្តី តែងទៅកើតក្នុងអបាយ មាននរកជាដើម។ តែន័យខ្លះថា ពួកអន្តោជន មានកូននិងប្រពន្ធជាដើម ក៏ហៅថាភ្លើង គឺបុគ្គលជាម្ចាស់ផ្ទះដែរ។ ១ ភ្លើងគឺទក្ខិណោយ្យបុគ្គល បុគ្គលគួរទទួលទក្ខិណាទាន ហៅថា ទក្ខិណោយ្យបុគ្គល បានដល់ភិក្ខុសង្ឃ។ អដ្ឋកថា។ ១ ភ្លើងឧស ១។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លើងមាន ៧ ប្រការនេះឯង។**

[៤៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី។ សម័យនោះឯង ឧត្តតសរិព្រាហ្មណ៍ ប្រុងទុក

មហាយញ្ញូ គឺចង់ក្រៀមក្រាម ៥០០ នឹងឈើសន្ទុះ ដើម្បីសម្លាប់បូជា ចង់ក្រៀមកូនគោ
ឈ្មោល ៥០០ នឹងឈើសន្ទុះ ដើម្បីសម្លាប់បូជា ចង់ក្រៀមកូនគោញី ៥០០ នឹងឈើ
សន្ទុះ ដើម្បីសម្លាប់បូជា ចង់ក្រៀមពពែ ៥០០ នឹងឈើសន្ទុះ ដើម្បីសម្លាប់បូជា ចង់
ក្រៀមកែវ ៥០០ នឹងឈើសន្ទុះ ដើម្បីសម្លាប់បូជា។ វេលានោះ ឧត្តតសរិព្រាហ្មណ៍ ចូល
ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករាយជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសម
គួរ។ លុះឧត្តតសរិព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮថា ការតាំងទុកនូវភ្លើង លើក
ឡើងនូវឈើសន្ទុះ (ដើម្បីបូជាយញ្ញូ) ជាកិច្ចមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន។ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់តបថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដំណើរនោះ តថាគត ក៏បានឮថា ការ
តាំងទុកនូវភ្លើង លើកឡើងនូវឈើសន្ទុះ ជាកិច្ចមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើនដែរ។
ជាគំរប់ពីរដង។ បើ ឧត្តតសរិព្រាហ្មណ៍ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជា
គំរប់បីដងដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮថា ការតាំងទុកនូវភ្លើង
លើកឡើងនូវឈើសន្ទុះ ជាកិច្ចមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ដំណើរនេះ តថាគតក៏បានឮថា ការតាំងទុកនូវភ្លើង លើកឡើងនូវឈើសន្ទុះ ជាកិច្ចមាន
ផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើនដែរ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ដំណឹងទាំងអស់ណា
ដែលព្រះគោតមដ៏ចម្រើនឮហើយក្តី ដែលខ្ញុំព្រះអង្គឮហើយក្តី ដំណឹងនោះត្រូវគ្នា (តែ
បែបមួយ) កាលបើឧត្តតសរិព្រាហ្មណ៍ និយាយយ៉ាងនេះហើយ ទើបព្រះអានន្ទដ៏មាន
អាយុ រំលឹកឧត្តតសរិព្រាហ្មណ៍ដូច្នោះថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រះតថាគតទាំងឡាយ បុគ្គល
មិនគប្បីសួរថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮមកថា ការតាំងទុកនូវភ្លើង
លើកឡើងនូវឈើសន្ទុះ ជាកិច្ចមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន យ៉ាងនេះឡើយ
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រះតថាគតទាំងឡាយ បុគ្គលគប្បីសួរយ៉ាងនេះវិញថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏

ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នានឹងតាំងទុកនូវភ្លើង មានប្រាថ្នាលើកឡើងនូវឈើសន្ទង់
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទូន្មានខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រៀនប្រដៅខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយពាក្យដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលយូរអង្វែង។ លំដាប់នោះ ឧត្តត
សរិព្រាហ្មណ៍ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ខ្ញុំ
ព្រះអង្គ មានប្រាថ្នានឹងតាំងទុកនូវភ្លើង មានប្រាថ្នានឹងលើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ សូមព្រះ
គោតមដ៏ចំរើន ទូន្មានខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្រៀនប្រដៅខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយ
ពាក្យដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ អស់កាលយូរ
អង្វែង។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលកាលតាំងទុកនូវភ្លើង
លើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ ក្នុងវិធីបូជាជាដម្បងនុ៎ះឯង រមែងលើកឡើងនូវគ្រឿងសស្រ្តា
៣យ៉ាង ដែលជាអកុសល មានតែចំរើនសេចក្តីទុក្ខ មានទុក្ខជាផល។ គ្រឿងសស្រ្តា ៣
យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះៗ គ្រឿងសស្រ្តា គឺកាយ ១ គ្រឿងសស្រ្តា គឺវាចា ១ គ្រឿងសស្រ្តា គឺ
ចិត្ត ១។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលកាលតាំងទុកនូវភ្លើង លើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ ក្នុងវិធី
បូជាជាដម្បងនុ៎ះឯង រមែងញ៉ាំងចិត្តឲ្យកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ជនទាំងឡាយ ចូរសម្លាប់
គោបាប៉ុណ្ណោះដើម្បីបូជា ចូរសម្លាប់កូនគោឈ្មោលប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីបូជា ចូរសម្លាប់កូន
គោញីប៉ុណ្ណោះដើម្បីបូជា ចូរសម្លាប់ពពែប៉ុណ្ណោះដើម្បីបូជា ចូរសម្លាប់សត្វកែវប៉ុណ្ណោះ
ដើម្បីបូជា បុគ្គលនោះ ធ្វើបាបដោយសំគាល់ថា អញធ្វើបុណ្យ ធ្វើអំពើអកុសល ដោយ
សំគាល់ថា អញធ្វើអំពើកុសល ស្វែងរកផ្លូវទុក្ខតិ ដោយសំគាល់ថា អញស្វែងរកផ្លូវ
សុគតិ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលកាលតាំងទុកនូវភ្លើង លើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ ក្នុងវិធី
បូជាយញ្ញ ជាដម្បងនុ៎ះឯង រមែងលើកឡើងនូវគ្រឿងសស្រ្តា គឺចិត្តដែលជាអកុសល
មានតែចំរើនសេចក្តីទុក្ខ មានទុក្ខជាផល នេះជាគ្រឿងសស្រ្តា ទី១។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
មួយទៀត បុគ្គលកាលតាំងទុកនូវភ្លើង លើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ ក្នុងវិធីបូជា ជាដម្បងនុ៎ះ

ឯង រមែងពោលនូវវាចាយ៉ាងនេះថា ជនទាំងឡាយ ចូរសម្លាប់គោបាប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីបូជា
ចូរសម្លាប់កូនគោឈ្មោលប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីបូជា ចូរសម្លាប់កូនគោញីប៉ុណ្ណោះដើម្បីបូជា ចូរ
សម្លាប់ពពែប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីបូជា ចូរសម្លាប់សត្វកែវប៉ុណ្ណោះ ដើម្បីបូជា បុគ្គលនោះ ធ្វើបាប
ដោយសំគាល់ថា អញធ្វើបុណ្យ ធ្វើអំពើអកុសល ដោយសំគាល់ថា អញធ្វើអំពើ
ជាអកុសល ស្វែងរកផ្លូវទុគ្គតិ ដោយសំគាល់ថា អញស្វែងរកផ្លូវសុគតិ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
បុគ្គលកាលតាំងទុកនូវភ្លើង លើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ ក្នុងវិធីបូជា ជាដង្ហូងនុំ៖ឯង រមែង
លើកឡើងនូវគ្រឿងសស្ត្រា គឺវាចាដែលជាអកុសល មានតែចំរើនសេចក្តីទុក្ខ មានទុក្ខជា
ផល នេះជាគ្រឿងសស្ត្រា ទី២។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលកាលតាំងទុកនូវភ្លើង
លើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ ក្នុងវិធីបូជា ជាដង្ហូងនុំ៖ឯង រមែងប្រុងប្រៀបខ្លួនឯងជាមុនថា
ជនទាំងឡាយ ចូរសម្លាប់គោបាដើម្បីបូជា ប្រុងប្រៀបខ្លួនឯងជាមុនថា ជនទាំងឡាយ ចូរ
សម្លាប់កូនគោឈ្មោល ដើម្បីបូជា ប្រុងប្រៀបខ្លួនឯងជាមុនថា ជនទាំងឡាយ ចូរសម្លាប់
កូនគោញី ដើម្បីបូជា ប្រុងប្រៀបខ្លួនឯងជាមុនថា ជនទាំងឡាយ ចូរសម្លាប់ពពែ ដើម្បី
បូជា ប្រុងប្រៀបខ្លួនឯងជាមុនថា ជនទាំងឡាយ ចូរសម្លាប់សត្វកែវ ដើម្បីបូជា បុគ្គល
នោះ ធ្វើបាបដោយសំគាល់ថា អញធ្វើបុណ្យ ធ្វើអំពើអកុសល ដោយសំគាល់ថា អញ
ធ្វើអំពើអកុសល ស្វែងរកផ្លូវទុគ្គតិ ដោយសំគាល់ថា អញស្វែងរកផ្លូវសុគតិ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលកាលតាំងទុកនូវភ្លើង លើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ ក្នុងវិធីបូជា ជាដង្ហូងនុំ៖
ឯង រមែងលើកឡើងនូវគ្រឿងសស្ត្រា គឺកាយដែលជាអកុសល មានតែចំរើនដោយ
សេចក្តីទុក្ខ មានទុក្ខជាផល នេះជាគ្រឿងសស្ត្រា ទី៣។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលកាលតាំង
ទុកនូវភ្លើង លើកឡើងនូវឈើសន្ទង់ ក្នុងវិធីបូជា ជាដង្ហូងនុំ៖ឯង រមែងលើកឡើងនូវ
គ្រឿងសស្ត្រា ៣ ប្រការនេះ ដែលជាអកុសល មានតែចំរើនដោយសេចក្តីទុក្ខ មានទុក្ខជា
ផល។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ភ្លើង ៣ ប្រការនេះ បុគ្គលគួរលះបង់ចេញ គួរបៀសវាងចេញ
មិនគួរសេពគប់ឡើយ។ ភ្លើង ៣ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ។ ភ្លើងគឺ វាគៈ ១ ភ្លើងគឺ ទោសៈ ១

ភ្លើងគឺ មោហៈ ១។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះភ្លើងគឺ រាគៈនេះ បុគ្គលគួរលះបង់ចេញ គួរចៀស
វាងចេញ មិនគួរសេពគប់ឡើយ តើព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះបុគ្គលជាភគ
ចរិត ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់រូបរិតចិត្តហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្ត
ទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែង
ទៅកើតឯអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុនោះ ភ្លើងគឺរាគៈនេះ បុគ្គលគួរលះបង់
ចេញ គួរចៀសវាងចេញ មិនគួរសេពគប់ឡើយ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះភ្លើងគឺ ទោសៈនេះ
បុគ្គលគួរលះបង់ចេញ គួរចៀសវាងចេញ មិនគួរសេពគប់ តើព្រោះហេតុអ្វី ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះបុគ្គលជាទោសចរិត ត្រូវទោសៈគ្របសង្កត់រូបរិតចិត្តហើយ រមែង
ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត លុះបុគ្គល
នោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ
លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតឯអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុ
នោះ ភ្លើង គឺទោសៈនេះ បុគ្គលគួរលះបង់ចេញ គួរចៀសវាងចេញ មិនគួរសេពគប់
ឡើយ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះភ្លើង គឺមោហៈនេះ បុគ្គលគួរលះបង់ចេញ គួរចៀសវាង
ចេញ មិនគួរសេពគប់ តើព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះបុគ្គលជាមោហចរិត ត្រូវ
មោហៈគ្របសង្កត់រូបរិតចិត្តហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយ
វាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ តែងទៅ
កើតឯអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុនោះ ភ្លើង គឺមោហៈនេះ បុគ្គលគួរលះបង់
ចេញ គួរចៀសវាងចេញ មិនគួរសេពគប់ឡើយ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ភ្លើងទាំង ៣ ប្រការ
នេះឯង បុគ្គលគួរលះបង់ចេញ គួរចៀសវាងចេញ មិនគួរសេពគប់ឡើយ។ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ ភ្លើង ៣ ប្រការនេះ បុគ្គលគួរធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា រក្សា បម្រើ ឲ្យ

ល្អដោយប្រពៃៗ ភ្លើង ៣ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះៗ ភ្លើង គឺអាហុនេយ្យបុគ្គល ១ ភ្លើង គឺ បុគ្គលជាម្ចាស់ផ្ទះ ១ ភ្លើង គឺទក្ខិណេយ្យបុគ្គល ១។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះភ្លើង គឺអាហុនេយ្យបុគ្គល តើដូចម្តេចៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជនទាំងឡាយនោះ ត្រូវជាមាតា ឬបិតា របស់ បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា ភ្លើង គឺអាហុនេយ្យបុគ្គល (របស់ បុគ្គលនោះ) ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រោះបុគ្គលនោះ ដែលបាន កើតមក ដោយសារមាតាបិតានោះ ហេតុនោះ ភ្លើង គឺអាហុនេយ្យបុគ្គលនេះ បុគ្គលគួរ ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា រក្សា បម្រើឲ្យល្អ ដោយប្រពៃៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះភ្លើង គឺបុគ្គលជាម្ចាស់ផ្ទះ តើដូចម្តេចៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជនទាំងឡាយនោះ ត្រូវជាកូន ឬ ប្រពន្ធ ឬខ្ញុំ ឬក៏អ្នកបម្រើ របស់បុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា ភ្លើង គឺបុគ្គលជាម្ចាស់ផ្ទះរបស់បុគ្គលនោះ ព្រោះហេតុនោះ ភ្លើង គឺបុគ្គលជាម្ចាស់ផ្ទះ បុគ្គលគួរធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា រក្សា បម្រើឲ្យល្អ ដោយប្រពៃៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចុះភ្លើង គឺទក្ខិណេយ្យបុគ្គល តើដូចម្តេចៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ណា ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នករៀនសូត្រ ចាកសេចក្តីស្រវឹង និងសេចក្តីប្រមាទ បិតនៅក្នុងខន្តិ និងសោរច្នះ ទូន្មាននូវចិត្តមួយ រម្ងាប់នូវចិត្តមួយ រំលត់នូវចិត្តមួយ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះ ហៅថា ភ្លើង គឺទក្ខិណេយ្យបុគ្គល ព្រោះហេតុនោះ ភ្លើង គឺទក្ខិណេយ្យបុគ្គលនេះ បុគ្គល គួរធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា រក្សា បម្រើឲ្យល្អ ដោយប្រពៃៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ភ្លើង ៣ ប្រការនេះឯង បុគ្គលគួរធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជា រក្សា បម្រើឲ្យល្អដោយ ប្រពៃៗ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ចំណែកឯភ្លើងឧសនេះសោត បុគ្គលក៏គួរដុតតាមកាលគួរ បង្កន់ មើលតាមកាលគួរ គួរលត់តាមកាលគួរ គួរទុកដាក់តាមកាលគួរ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះ ភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ឧគ្គតសរីរព្រាហ្មណ៍ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់។ ហេៗ សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចាំទុក នូវខ្ញុំព្រះអង្គថា ជាឧបាសក ដល់នូវសរណៈស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមតាំងអំពីថ្ងៃនេះទៅ

បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនុ៎ះ នឹងលែងគោបា ៥០០ ឲ្យជីវិត នឹងលែងកូនគោ
ឈ្មោល ៥០០ ឲ្យជីវិត នឹងលែងកូនគោញី ៥០០ ឲ្យជីវិត នឹងលែងពពែ ៥០០ ឲ្យជីវិត
នឹងលែងសត្វកែវ ៥០០ ឲ្យជីវិត ចូរសត្វទាំងនោះ ទំពាស៊ីស្មៅខ្ចីផង ផឹកទឹកត្រជាក់ផង
ទាំងខ្យល់ដ៏ត្រជាក់ ចូរបក់ផ្សាយ ដល់ពួកសត្វទាំងនោះចុះ។

[៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់) នេះ មាន ៧ ប្រការ ដែល
បុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណ
ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត។ សេចក្តីសំគាល់ ៧ ប្រការ តើដូចម្តេច
ខ្លះ? គឺសេចក្តីសំគាល់ថា មិនស្អាត ១ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការស្លាប់ ១ សេចក្តីសំគាល់ក្នុង
អាហារថា ជារបស់គួរខ្លឹម ១ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងលោកទាំងពួងថា មិនគួរត្រេកអរ ១
សេចក្តីសំគាល់ថា មិនទៀង ១ សេចក្តីសំគាល់ថាជាទុក្ខ ក្នុងការមិនទៀង ១ សេចក្តី
សំគាល់ថា មិនមែនរបស់ខ្លួន ក្នុងរបស់ជាទុក្ខ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសំគាល់ ៧
ប្រការនេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មាន
អានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត។

[៤៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៧ ប្រការនេះ ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន
មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត។ សញ្ញា ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺ អសុភសញ្ញា ១
មរណសញ្ញា ១ អាហារេ បដិកូលសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ១ អនិច្ចសញ្ញា
១ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ១ ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា ១។ ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសុភសញ្ញា
ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជា
គុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ដូច្នោះនេះឯង តថាគតបាន
ពោលហើយ ចុះពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនុ៎ះ តើព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ព្រោះថា ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអសុភសញ្ញារឿយ ៗហើយ ចិត្តរមែងរួញ ខ្លូ
បែរចេញ ចាកការជួបប្រសព្វដោយមេបុនធម្ម មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយ
ក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី រមែងតាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចស្លាបមាន់ ឬទង
សរសៃ ដែលបុគ្គលដាក់ចុះក្នុងភ្លើង រមែងរួញ ខ្លូ ងរឡើង មិនលាវិញឡើយ មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអសុភសញ្ញារឿយ ៗហើយ ចិត្ត
រមែងរួញ ខ្លូ បែរចេញចាកការជួបប្រសព្វដោយមេបុនធម្ម មិនលាវិញឡើយ សេចក្តី
ព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី រមែងតាំងឡើង ក៏មានឧបមេយ្យ យ៉ាងនោះឯង ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអសុភសញ្ញារឿយ ៗហើយ ចិត្តនៅតែត្រាច់
ទៅរកការជួបប្រសព្វ ដោយមេបុនធម្ម ឬការមិនខ្ពើមរមើម នៅតែតាំងឡើងបាន ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា អសុភសញ្ញា អញ្ញចំរើនមិនទាន់បានទេ កាល
ខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ មិនទាន់ប្លែកគ្នាទេ ផលនៃការចំរើនរបស់អញ
មិនទាន់សម្រេចទេ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងអសុភសញ្ញានោះ
ដោយប្រការដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអសុភសញ្ញារឿយ ៗ
ហើយ ចិត្តក៏រួញ ខ្លូ បែរចេញចាកការជួបប្រសព្វដោយមេបុនធម្ម មិនលាវិញឡើយ
សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី ក៏តាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ
ភិក្ខុគប្បីដឹងថា អសុភសញ្ញា អញ្ញចំរើនបានហើយ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់
អញមាន សេចក្តីប្លែកគ្នា ផលនៃការចំរើន អញបានសម្រេចហើយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងអសុភសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះ។ ក៏ពាក្យណាថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អសុភសញ្ញា ដែលភិក្ខុចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មាន
អានិសង្សច្រើន ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ដូច្នោះ ដែលតថាគត
ពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង។ ពាក្យថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មរណសញ្ញា ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែង

មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វាន
ជាទីបំផុត ដូច្នោះនេះឯង តថាគតបានពោលហើយ ចុះពាក្យដែលតថាគតពោលហើយ
នុ៎ះ តើព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំ
មរណសញ្ញារឿយ ៗហើយ ចិត្តរមែងរួញ ខ្លួន បែរចេញចាកការត្រេកអរ ក្នុងជីវិត មិនលា
វិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី រមែងតាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ប្រៀបដូចស្លាបមាន់ ឬទងសរសៃ ដែលបុគ្គលជាក់ចុះក្នុងភ្លើង រមែងរួញ ខ្លួន
រឡើង មិនលាវិញឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្ត
សន្សំមរណសញ្ញារឿយ ៗ ហើយ ចិត្តរមែងរួញ ខ្លួន បែរចេញចាកការត្រេកអរក្នុងជីវិត
មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី រមែងតាំងឡើង មាន
ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំមរណសញ្ញា
រឿយ ៗ ហើយ តែចិត្តនៅតែត្រាច់ទៅរកសេចក្តីត្រេកអរក្នុងជីវិត ឬការមិនខ្ពើមរមើម
នៅតែតាំងឡើងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា មរណសញ្ញា អញ
ចំរើនមិនទាន់បានទេ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ មិនទាន់ប្លែកគ្នាទេ ផល
នៃការចំរើនរបស់អញ មិនទាន់សម្រេចទេ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុង
មរណសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំ
មរណសញ្ញារឿយ ៗ ហើយ ចិត្តរមែងរួញ ខ្លួន បែរចេញចាកការត្រេកអរក្នុងជីវិត មិនលា
វិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី ក៏តាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា មរណសញ្ញា អញចំរើនបានហើយ កាលខាងដើម និងកាល
ខាងចុងរបស់អញ មានសេចក្តីប្លែកគ្នា ផលនៃការចំរើនរបស់អញ សម្រេចហើយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងមរណសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះ។ ក៏ពាក្យ
ណាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មរណសញ្ញា ដែលភិក្ខុបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វាន

ជាទីបំផុតដូច្នោះ ដែលតថាគតពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោល ព្រោះអាស្រ័យ
ហេតុនេះឯង។ ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាហារេ បដិកូលសញ្ញា ដែលបុគ្គលចំរើន
ហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរក
ព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ដូច្នោះនេះឯង តថាគតបានពោលហើយ ចុះពាក្យ
ដែលតថាគតពោលហើយនុ៎ះ តើព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា
ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអាហារេ បដិកូលសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តរមែងរួញ ខ្លួន បែរចេញចាក
រសតណ្ហា (ចំណង់ក្នុងរស) មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី
រមែងតាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចស្វាបមាន់ ឬទងសរសៃ ដែលបុគ្គល
ដាក់ចុះក្នុងភ្លើង រមែងរួញ ខ្លួន រងឡើង មិនលាវិញឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអាហារេ បដិកូលសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តរមែង
រួញ ខ្លួន បែរចេញចាករសតណ្ហា មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើម
រមើមក្តី រមែងតាំងឡើងព្រម មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ប្រសិនបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអាហារេ បដិកូល សញ្ញារឿយ ។ ហើយ តែចិត្តនៅតែត្រាប់
ទៅរករសតណ្ហា ឬការមិនខ្ពើមរមើម នៅតែតាំងឡើងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរ
នុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា អាហារេ បដិកូលសញ្ញា អញចំរើនមិនទាន់បានទេ កាលខាងដើម
និងកាលខាងចុងរបស់អញ មិនទាន់ប្លែកគ្នាទេ ផលនៃការចំរើនរបស់អញ មិនទាន់
សម្រេចទេ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងអាហារេ បដិកូលសញ្ញានោះ
ដោយប្រការដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអាហារេ បដិកូលសញ្ញា
រឿយ ។ ហើយ ចិត្តក៏រួញចាករស តណ្ហា។ បេ។ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី
ក៏តាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា អាហារេ បដិកូលសញ្ញា
អញចំរើនបានហើយ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ មានសេចក្តីប្លែកគ្នា
ផលនៃការចំរើនរបស់អញ បានសម្រេចហើយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹង

ច្បាស់ ក្នុងអាហារ បដិកូលសញ្ញានោះ ដោយប្រការ ដូច្នោះឯង។ ក៏ពាក្យណាថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ អាហារ បដិកូលសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វាន
ជាទីបំផុត ដូច្នោះ ដែលតថាគតពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះ
អាស្រ័យហេតុនេះឯង។ ពាក្យថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ដែល
បុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជា
គុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ដូច្នោះនេះឯង តថាគតបាន
ពោលហើយ ចុះពាក្យដែលតថាគតពោលហើយនោះ តើព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំសព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្ត
រមែងរួញខ្លួន បែរចេញចាកលោកសន្តិវាស មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី
ការខ្ពើមរមើមក្តី រមែងតាំងឡើង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចស្លាបមាន់ ឬទង់សរសៃ
ដែលបុគ្គលដាក់ចុះក្នុងភ្លើង រមែងរួញខ្លួន ងរឡើង មិនលាវិញឡើយ មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំសព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញារឿយ ។
ហើយ ចិត្តរមែងរួញខ្លួន បែរចេញចាកលោកសន្តិវាស មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយ
កន្តើយក្តី ការខ្ពើមរមើមក្តី រមែងតាំងឡើង មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំសព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញារឿយ ។ ហើយ តែចិត្ត
នៅតែត្រាច់ទៅរកលោកសន្តិវាស ឬការមិនខ្ពើមរមើម នៅតែតាំងឡើងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា អញចំរើនមិនទាន់
បានទេ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ មិនទាន់ប្លែកគ្នាទេ ផលនៃការចំរើន
របស់អញ មិនទាន់សម្រេចទេ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងសព្វលោ
កេ អនភិរតសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តែបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំ
សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តក៏រួញខ្លួន បែរចេញចាកលោកសន្តិវាស

មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរអើមក្តី ក៏តាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា អញ្ញចំរើនបានហើយ
កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ មានសេចក្តីប្លែកគ្នា ផលនៃការចំរើនរបស់
អញ បានសម្រេចហើយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងសព្វលោកេ អន
ភិរតសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះ។ ក៏ពាក្យណាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សព្វលោកេ
អនភិរតសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មាន
អានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុតដូច្នោះ ដែល
តថាគតពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង។
ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ចសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វាន
ជាទីបំផុត ដូច្នោះនេះឯង តថាគតបានពោលហើយ ចុះពាក្យដែលតថាគតពោលហើយ
តើព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអនិច្ចសញ្ញា
រឿយ ។ ហើយ ចិត្តរមែងរួញខ្លួន បែរចេញចាកលាភសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ មិនលា
វិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរអើមក្តី រមែងតាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ប្រៀបដូចស្លាបមាន់ ឬទងសរសៃ ដែលបុគ្គលដាក់ចុះក្នុងភ្លើង រមែងរួញខ្លួន
ងរឡើង មិនលាវិញឡើយ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានចិត្ត
សន្សំអនិច្ចសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តរមែងរួញខ្លួន បែរចេញចាកលាភសក្ការៈ និងសេចក្តី
សរសើរ មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការខ្ពើមរអើមក្តី រមែងតាំងឡើង
មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំ
អនិច្ចសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ប៉ុន្តែចិត្តនៅតែត្រាប់ទៅ ស្វែងរកលាភសក្ការៈ និងសេចក្តី
សរសើរ ឬការមិនខ្ពើមរអើម នៅតែតាំងឡើងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុ
គប្បីដឹងថា អនិច្ចសញ្ញា អញ្ញចំរើនមិនទាន់បានទេ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុង

របស់អញ មិនទាន់ប្លែកគ្នាទេ ផលនៃការចំរើនរបស់អញ មិនទាន់សម្រេចទេ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តែបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអនិច្ចសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តក៏រញ្ជូន បែរចេញចាក
លោកសក្ការៈ និងសេចក្តីសរសើរ មិនលាវិញឡើយ សេចក្តីព្រងើយកន្តើយក្តី ការ
ខ្លើមរអើមក្តី ក៏តាំងឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា អនិច្ចសញ្ញា
អញចំរើនបានហើយ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ មានសេចក្តីប្លែកគ្នា
ផលនៃការចំរើនរបស់អញ បានសម្រេចហើយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹង
ច្បាស់ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះ។ ក៏ពាក្យណាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អនិច្ចសញ្ញា ដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មាន
អានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុតដូច្នោះ ដែល
តថាគតបានពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង។
ក៏ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ច ទុក្ខសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យ
ច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន
មានព្រះនិព្វាន ជាទីបំផុត ដូច្នោះនេះ តថាគតបានពោលហើយ ចុះពាក្យដែលតថាគត
ពោលហើយនុ៎ះ តើព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ភិក្ខុមានចិត្ត
សន្សំអនិច្ច ទុក្ខសញ្ញារឿយ ។ ហើយ សេចក្តីសំគាល់ ក្នុងការខ្ជិលច្រអូសទម្រង់
ប្រហែលធ្វេស មិនព្យាយាម មិនពិចារណា ថាជារបស់គួរខ្លាចដ៏ពន្លឺក រមែងកើតឡើង
ហាក់ដូចពេជ្ឈយាដ ដែលជាដាវដូច្នោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុមានចិត្ត
សន្សំអនិច្ច ទុក្ខសញ្ញារឿយ ។ ហើយ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការខ្ជិលច្រអូស ទម្រង់
ប្រហែលធ្វេស មិនព្យាយាម មិនពិចារណា ថាជារបស់គួរខ្លាចដ៏ពន្លឺក នៅតែមិនបាន
កើតឡើង ដូចជាពេជ្ឈយាដជាដាវទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា អ
និច្ច ទុក្ខសញ្ញា អញចំរើនមិនទាន់បានទេ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ

មិនទាន់ប្លែកគ្នាទេ ផលនៃការចំរើនរបស់អញ មិនទាន់សម្រេចទេ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងអនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តែបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំអនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញារឿយ ។ ហើយ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការខ្ជិល
ច្រអូស ទម្រង់ ប្រហែលធ្វេស មិនព្យាយាម មិនពិចារណា ថាជារបស់គួរខ្លាចដ៏ពន្លឹក ក៏
កើតឡើង ដូចពេជ្រយាងដាវដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា អ
និច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា អញចំរើនបានហើយ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ មាន
សេចក្តីប្លែកគ្នា ផលនៃការចំរើនរបស់អញ បានសម្រេចហើយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ក្នុងអនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះឯង។ ក៏ពាក្យណាថា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ
រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វាន
ជាទីបំផុត ដូច្នោះ ដែលតថាគត បានពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះ
អាស្រ័យហេតុនេះឯង។ ក៏ពាក្យថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា ដែលបុគ្គល
បានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណ
ឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ដូច្នោះនេះ តថាគត ពោលហើយ ចុះ
ពាក្យ ដែលតថាគតពោលហើយនុ៎ះ តើព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ព្រោះថា ភិក្ខុមានចិត្តសន្សំ ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញារឿយ ។ ហើយ ចិត្តក៏រមែងប្រាសចាក
អហង្ការមមង្ការ និងមានៈ ក្នុងកាយដែលមានវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តទាំងពួង
ខាងក្រៅផង ជាចិត្តកន្លងបង្វែរវិធា ៣ ប្រការ ស្ងប់រម្ងាប់ (ចាកសត្រូវ គឺកិលេស) ផុត
ស្រឡះដោយប្រពៃ (ចាកមិច្ឆាវិមុត្តិ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រសិនបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំទុក្ខេ
អនត្តសញ្ញារឿយ ។ ហើយ តែចិត្តនៅតែមិនប្រាសចាកអហង្ការមមង្ការ និងមានៈ ក្នុង
កាយដែលមានវិញ្ញាណនេះផង ក្នុងនិមិត្តទាំងពួង ខាងក្រៅផង មិនកន្លងបង្វែរវិធា ៣
ប្រការ មិនស្ងប់រម្ងាប់ មិនផុតទុក្ខស្រឡះ ដោយប្រពៃទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ

ភិក្ខុគប្បីដឹងថា ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា អញ្ញចំរើនមិនទាន់បានទេ កាលខាងដើម និងកាលខាង
ចុងរបស់អញ មិនទាន់ប្លែកគ្នាទេ ផលនៃការចំរើនរបស់អញ មិនទាន់សម្រេចទេ
ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងទុក្ខេ អនត្តសញ្ញានោះ
ដោយប្រការដូច្នោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តែបើភិក្ខុមានចិត្តសន្សំទុក្ខេ អនត្តសញ្ញារឿយ ។
ហើយ ចិត្តក៏រួញ ចាកអហង្ការមមង្ការ និងមានៈ ក្នុងកាយដែលមានវិញ្ញាណនេះផង ក្នុង
និមិត្តទាំងពួងខាងក្រៅផង ចិត្តកន្លងបង់នូវវិធា ៣ ប្រការ ស្ងប់រម្ងាប់ ផុតស្រឡះដោយ
ប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំណើរនុ៎ះ ភិក្ខុគប្បីដឹងថា ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា អញ្ញចំរើនបាន
ហើយ កាលខាងដើម និងកាលខាងចុងរបស់អញ មានសេចក្តីប្លែកគ្នា ផលនៃការចំរើន
របស់អញ បានសម្រេចហើយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងជាអ្នកដឹងច្បាស់ ក្នុងទុក្ខេ
អនត្តសញ្ញានោះ ដោយប្រការដូច្នោះឯង។ ក៏ពាក្យណាថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុក្ខេ
អនត្តសញ្ញា ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងមានផលច្រើន មាន
អានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ដូច្នោះ ដែល
តថាគតពោលហើយ ពាក្យនុ៎ះ តថាគតពោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះឯង។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៧ ប្រការនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើន
ហើយ រមែងមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ជាគុណឈមទៅរកព្រះនិព្វាន មាន
ព្រះនិព្វានជាទីបំផុត។

[៤៧] គ្រានោះ ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះជាណុស្សោណិ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រេកអររីករាយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែល
គួររីករាយ និងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះជាណុស្សោណិ
ព្រាហ្មណ៍ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
ព្រះគោតមដ៏ចំរើន ប្តេជ្ញាថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរឬ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ គេកាលបើពោលត្រឹមត្រូវ គប្បីពោលចំពោះបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ

ធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ មិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពពាល មិនពព្រុស។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កាល
គេពោលដោយត្រឹមត្រូវ គប្បីពោលចំពោះតថាគតនោះឯងថា ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះ
តថាគត ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធ មិនដាច់ មិនធ្លុះ មិនពពាល មិន
ពព្រុស។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ចុះការដាច់ក្តី ធ្លុះក្តី ពពាលក្តី ពព្រុសក្តី នៃ
ព្រហ្មចរិយធម៌ តើដូចម្តេច។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈ ឬ
ព្រាហ្មណ៍ ប្តេជ្ញាថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ដ៏ប្រសើរដោយប្រពៃ មិនបានប៉ះពាល់ នូវការ
ប៉ះពាល់ដោយបុគ្គលពីរ ។ មួយអន្លើដោយមាតុត្រាម (សេពមេប៉ុន) តែថា រមែងត្រេកអរ
នឹងការដុសខាត់ ន្ទត ធូត ច្របាច់របស់មាតុត្រាម។ បុគ្គលនោះ រមែងត្រេកអរនឹងការ
ដុសខាត់នោះ រីករាយនឹងការដុសខាត់នោះ ដល់នូវសេចក្តីត្រេកអរ ដោយការដុសខាត់
នោះ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងហៅថា ដាច់ផង ធ្លុះផង ពពាលផង ពព្រុសផង នៃ
ព្រហ្មចរិយធម៌ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះហៅថា បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ មិនបរិសុទ្ធ ជា
អ្នកប្រកបដោយមេប៉ុនសំយោគ រមែងមិនផុតចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ
ទុក្ខៈ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ តថាគតហៅថា រមែងមិនរួចចាកវដ្តទុក្ខឡើយ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍ ប្តេជ្ញាថា ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ដោយប្រពៃ រមែងមិនប៉ះពាល់ ចំពោះការប៉ះពាល់ ដោយបុគ្គលពីរ
។ មួយអន្លើដោយមាតុត្រាម ទាំងមិនត្រេកអរនឹងការដុសខាត់ ន្ទត ធូត ច្របាច់ របស់
មាតុត្រាមទេ តែថា រមែងចំអកឡកឡើយ សើចក្តាកក្តាយ ជាមួយនឹងមាតុត្រាម។ បើ
មិនចំអកឡកឡើយ សើច ក្តាកក្តាយ ជាមួយនឹងមាតុត្រាមទេ រមែងនៅមៀងភ្នែកដោយ
ភ្នែក ជឿងចំពោះមាតុត្រាម បើមិនបានមៀងភ្នែកដោយភ្នែក ជឿងចំពោះមាតុត្រាមទេ
រមែងស្តាប់សំឡេងនៃមាតុត្រាម កាលសើចក្តី កាលនិយាយក្តី ច្រៀងក្តី យំក្តី ខាងក្រៅ
ជញ្ជាំង ឬខាងក្រៅកំពែង បើមិនស្តាប់សំឡេងនៃមាតុត្រាម កាលសើចក្តី និយាយក្តី
ច្រៀងក្តី យំក្តី ខាងក្រៅជញ្ជាំង ឬខាងក្រៅកំពែងទេ តែថា រលឹករឿយ ។ នូវហេតុដែល

ធ្លាប់សើច ធ្លាប់និយាយ ធ្លាប់លេង ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ក្នុងកាលពីដើម បើមិនរលឹក
រឿយ ។ នូវហេតុ ដែលធ្លាប់សើច ធ្លាប់និយាយ ធ្លាប់លេងជាមួយនឹងមាតុគ្រាម ក្នុង
កាលពីដើមទេ តែថា រមែងឃើញនូវគហបតី ឬគហបតីបុត្រ ដែលស្តាប់ស្តល់ មូលមិត្រ
បម្រើដោយកាមគុណទាំង ៥ បើមិនបានឃើញនូវគហបតី ឬគហបតីបុត្រ ដែលស្តាប់
ស្តល់ មូលមិត្រ បម្រើដោយកាមគុណទាំង ៥ ទេ តែថាប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដើម្បី
ប្រាថ្នានូវទេពនិកាយណាមួយថា អញសុំឲ្យបានជាទេវតា ទោះជាទេវតាណាមួយ
ដោយសីលនេះផង ដោយវត្តនេះផង ដោយតបធម៌នេះផង ដោយព្រហ្មចរិយធម៌ផង។
បុគ្គលនោះ រមែងត្រេកអរនឹងធម៌នោះ រីករាយនឹងធម៌នោះ ដល់នូវសេចក្តីត្រេកអរ
ចំពោះធម៌នោះ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ នេះឈ្មោះថា ដាច់ផង ធ្លុះផង ពពាលផង ពព្រុសផង
នៃព្រហ្មចរិយធម៌ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បុគ្គលនេះហៅថា ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌មិនបរិសុទ្ធ
ជាអ្នកប្រកបដោយមេចុនសំយោគ រមែងមិនរួចចាកជាតិ ជរា មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ
ទុក្ខៈ ទោមនស្ស ឧបាយាសៈ តថាគតហៅថា មិនរួចចាកវដ្តទុក្ខឡើយ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
បណ្តាមេចុនសំយោគទាំង ៧ យ៉ាងនេះ តថាគតឃើញច្បាស់ នូវមេចុនសំយោគណា
មួយ ក្នុងខ្លួនដែលមិនទាន់លះបង់ដរាបណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតមិនទាន់ប្តេជ្ញាថា
ជាអ្នកត្រាស់ដឹង នូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារ
លោក ព្រហ្មលោក ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ និងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏
សេស ដរាបនោះដែរ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ បណ្តាមេចុនសំយោគទាំង ៧ យ៉ាងនេះ តថាគត
មិនឃើញច្បាស់ នូវមេចុនសំយោគណាមួយក្នុងខ្លួន ដែលមិនលះបង់ក្នុងកាលណាទេ
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ តថាគតក៏ប្តេជ្ញាថា ជាអ្នកត្រាស់ដឹង នូវសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណដ៏ប្រសើរ
ក្នុងលោក ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណ
ព្រាហ្មណ៍ និងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ក្នុងកាលនោះដែរ។ លុះតែបញ្ញា
ដែលដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់ កើតឡើងហើយ ដល់តថាគតដូច្នោះថា ការរួចស្រឡះរបស់

តថាគត មិនកម្រើក ជាតិនេះជាទីបំផុត ភពថ្មីទៀតមិនមានឡើយ។ កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ជាណាស្សោណិព្រាហ្មណ៍ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចំរើន ភ្លឺច្បាស់ណាស់។ បេ។ សូមព្រះគោតមដ៏ចំរើន
ចាំនូវខ្ញុំព្រះអង្គថាជាឧបាសកអ្នកដល់នូវសរណគមន៍ ស្មើដោយជីវិត ចាប់ដើមអំពី
ថ្ងៃនេះតទៅ។

[៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវធម្មបរិយាយដែលសម្រេចអំពី
សញ្ញាគៈ (ការប្រកប) និងវិសញ្ញាគៈ (ការនឿយណាយ) ដល់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នក
ទាំងឡាយស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយប្រពៃចុះ តថាគតនឹងសំដែង។ ភិក្ខុទាំងនោះ
បានទទួលស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បាន
ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះធម្មបរិយាយ សម្រេចអំពីសញ្ញាគៈ និងវិសញ្ញា
គៈ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រ្តីរមែងកំណត់ក្នុងចិត្តនូវឥន្ទ្រិយ នៃស្រ្តីខាងក្នុង
គឺកិរិយានៃស្រ្តី ឫកពានៃស្រ្តី បែបផែននៃស្រ្តី សេចក្តីប្រាថ្នានៃស្រ្តី សំឡេងនៃស្រ្តី អលង្ការ
នៃស្រ្តី។ ស្រ្តីនោះ រមែងត្រេកអរក្នុងហេតុទាំងនោះ រីករាយក្នុងហេតុទាំងនោះ លុះស្រ្តី
នោះ ត្រេកអរក្នុងហេតុទាំងនោះ រីករាយក្នុងហេតុទាំងនោះហើយ រមែងកំណត់ក្នុងចិត្ត
ចំពោះឥន្ទ្រិយនៃបុរសខាងក្រៅ គឺកិរិយានៃបុរស ឫកពានៃបុរស បែបផែននៃបុរស
សេចក្តីប្រាថ្នានៃបុរស សំឡេងនៃបុរស អលង្ការនៃបុរស។ ស្រ្តីនោះ រមែងត្រេកអរក្នុង
ហេតុទាំងនោះ រីករាយក្នុងហេតុទាំងនោះ លុះស្រ្តីនោះ ត្រេកអរក្នុងហេតុទាំងនោះ
រីករាយក្នុងហេតុទាំងនោះហើយ រមែងប៉ុនប៉ងនូវការប្រកបខាងក្រៅ សេចក្តីសុខ និង
សោមនស្សណា កើតឡើងដល់ស្រ្តីនោះ ព្រោះការប្រកបជាបច្ច័យ ស្រ្តីនោះឯង រមែង
ប៉ុនប៉ងនូវសេចក្តីសុខ និងសោមនស្សនោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលត្រេកអរ
ក្នុងឥត្តិភាព តែងដល់នូវការប្រកប ក្នុងពួកបុរិសភាព។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រ្តីរមែងមិន
កន្លងភាពនៃស្រ្តីយ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសរមែងកំណត់ទុកក្នុងចិត្ត

ចំពោះឥន្ទ្រិយនៃបុរសខាងក្នុងសន្តាន គឺកិរិយានៃបុរស ឫកពានៃបុរស បែបផែននៃបុរស
សេចក្តីប្រាថ្នានៃបុរស សំឡេងនៃបុរស អលង្ការនៃបុរស។ បុរសនោះ រមែងត្រេកអរក្នុង
ហេតុទាំងនោះ រីករាយក្នុងហេតុទាំងនោះ លុះបុរសនោះ ត្រេកអរក្នុងហេតុទាំងនោះ
រីករាយក្នុងហេតុទាំងនោះហើយ រមែងកំណត់ទុកក្នុងចិត្ត ចំពោះឥន្ទ្រិយនៃស្ត្រីខាងក្រៅ
វិញ គឺកិរិយានៃស្ត្រី ឫកពានៃស្ត្រី បែបផែននៃស្ត្រី សេចក្តីប្រាថ្នានៃស្ត្រី សំឡេងនៃស្ត្រី
អលង្ការនៃស្ត្រី។ បុរសនោះ រមែងត្រេកអរក្នុងហេតុនោះ រីករាយក្នុងហេតុនោះ លុះបុរស
នោះ ត្រេកអរក្នុងហេតុនោះ រីករាយក្នុងហេតុនោះហើយ រមែងប៉ុនប៉ងនូវសេចក្តីប្រកប
ខាងក្រៅ។ សេចក្តីសុខ និងសោមនស្សណា កើតឡើងដល់បុរសនោះ ព្រោះការប្រកបជា
បច្ច័យ បុរសនោះ តែងប៉ុនប៉ងនូវសេចក្តីសុខ និងសោមនស្សនោះវិញ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលត្រេកអរ ក្នុងភាពនៃបុរស តែងដល់នូវការប្រកបក្នុងពួកស្ត្រី។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសរមែងមិនកន្លងនូវភាពនៃបុរស យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សញ្ញាគៈយ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះវិសញ្ញាគៈ តើដូចម្តេច។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ត្រីមិនកំណត់ក្នុងចិត្ត ចំពោះឥន្ទ្រិយនៃស្ត្រី ខាងក្នុងសន្តាន គឺ
កិរិយានៃស្ត្រី ឫកពានៃស្ត្រី បែបផែននៃស្ត្រី សេចក្តីប្រាថ្នានៃស្ត្រី សំឡេងនៃស្ត្រី អលង្ការ
នៃស្ត្រី។ ស្ត្រីនោះ រមែងមិនត្រេកអរក្នុងហេតុនោះ មិនរីករាយក្នុងហេតុនោះ លុះស្ត្រីនោះ
មិនត្រេកអរក្នុងហេតុនោះ មិនរីករាយក្នុងហេតុនោះហើយ រមែងមិនកំណត់ទុកក្នុងចិត្ត
ចំពោះឥន្ទ្រិយនៃបុរសខាងក្រៅ គឺកិរិយានៃបុរស ឫកពានៃបុរស បែបផែននៃបុរស
សេចក្តីប្រាថ្នានៃបុរស សំឡេងនៃបុរស អលង្ការនៃបុរស។ ស្ត្រីនោះ រមែងមិនត្រេកអរក្នុង
ហេតុនោះ មិនរីករាយក្នុងហេតុនោះ លុះស្ត្រីនោះ មិនត្រេកអរក្នុងហេតុនោះ មិនរីករាយ
ក្នុងហេតុនោះហើយ រមែងមិនប៉ុនប៉ងនូវការប្រកបខាងក្រៅ សេចក្តីសុខ និងសោមនស្ស
ណា កើតឡើងដល់ស្ត្រីនោះ ព្រោះការប្រកបជាបច្ច័យ ស្ត្រីនោះ តែងមិនប៉ុនប៉ងនូវ
សេចក្តីសុខ និងសោមនស្សនោះវិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលមិនត្រេកអរក្នុង

ភាពនៃស្រ្តី តែងដល់នូវការនឿយណាយ ក្នុងបុរសទាំងឡាយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រ្តី
រមែងកន្លងនូវភាពនៃស្រ្តី យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវ
ឥន្ទ្រិយរបស់បុរស ខាងក្នុងសន្តាន គឺភិរិយានៃបុរស ឫកពានៃបុរស បែបផែននៃបុរស
សេចក្តីប្រាថ្នានៃបុរស សំឡេងនៃបុរស អលង្ការនៃបុរស។ បុរសនោះ មិនត្រេកអរក្នុង
ហេតុនោះ មិនរីករាយក្នុងហេតុនោះ លុះបុរសនោះ មិនត្រេកអរក្នុងហេតុនោះ មិន
រីករាយ ក្នុងហេតុនោះហើយ រមែងមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវឥន្ទ្រិយនៃស្រ្តីខាងក្រៅ គឺភិរិយា
នៃស្រ្តី ឫកពានៃស្រ្តី បែបផែននៃស្រ្តី សេចក្តីប្រាថ្នានៃស្រ្តី សំឡេងនៃស្រ្តី អលង្ការនៃស្រ្តី។
បុរសនោះ មិនត្រេកអរ ក្នុងហេតុនោះ មិនរីករាយក្នុងហេតុនោះ លុះបុរសនោះ មិន
ត្រេកអរក្នុងហេតុនោះ មិនរីករាយក្នុងហេតុនោះហើយ រមែងមិនប្រាថ្នានូវការប្រកប
ខាងក្រៅ សេចក្តីសុខ និងសោមនស្សណា កើតឡើងដល់បុរសនោះ ព្រោះការប្រកបជា
បច្ច័យ បុរសនោះ តែងមិនប្រាថ្នានូវសេចក្តីសុខ និងសោមនស្សនោះវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលមិនត្រេកអរ ក្នុងភាពនៃបុរស តែងដល់នូវការនឿយណាយ
ក្នុងស្រ្តីទាំងឡាយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសកន្លងនូវភាពនៃបុរស យ៉ាងនេះឯង។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វិសញ្ញាគៈ យ៉ាងនេះឯង។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មបរិយាយនេះ
ឯង ដែលសម្រេចអំពីការប្រកប និងការនឿយណាយ។

[៤៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់ទៀបឆ្នេរស្រះបោក្ខរណី ឈ្មោះគ
គ្គរា ជិតក្រុងចម្បា។ គ្រានោះឯង ពួកឧបាសកច្រើននាក់ នៅក្នុងស្រុកចម្បា ចូលទៅរក
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះពួកឧបាសក ក្នុងស្រុកចម្បា អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ
ហើយ បាននិយាយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ដូច្នោះថា បពិត្រលោកដ៏ចំរើន ធម្មិកថា
ចំពោះព្រះករុក្ខ នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ យើងខ្ញុំខានស្តាប់អស់កាលយូរហើយ បពិត្រ
លោកដ៏ចំរើន សូមឲ្យយើងខ្ញុំឮបានស្តាប់នូវធម្មិកថា នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ម្ចាស់អ្នក

ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីមកក្នុងថ្ងៃឧបោសថចុះ ធ្វើដូច្នោះ
អ្នកទាំងឡាយ គប្បីបានស្តាប់នូវធម្មិកថា ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ពួកឧបាសក
នៅក្នុងស្រុកចម្បា ទទួលស្តាប់ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ព្រះករុណា លោកម្ចាស់
ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ធ្វើប្រទក្សិណ ចៀស
ចេញទៅ។ លំដាប់នោះ ពួកឧបាសកអ្នកស្រុកចម្បា ចូលទៅរកព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
ក្នុងថ្ងៃឧបោសថ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះសារីបុត្ត ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏
សមគួរ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ ជាមួយនឹង
ពួកឧបាសកអ្នកស្រុកចម្បានោះ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាន
ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទានបែបនោះ ដែល
បុគ្គលឲ្យហើយ ចំពោះបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានផលច្រើន តែមិនមានអានិសង្ស
ច្រើន មានដែរឬ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទានបែបនោះ ដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ចំពោះ
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន មានដែរឬ។ ព្រះអង្គត្រាស់
ថា ម្ចាស់សារីបុត្ត ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ចំពោះបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានផល
ច្រើន តែមិនមានអានិសង្សច្រើន ក៏មាន ម្ចាស់សារីបុត្ត ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ចំពោះ
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ក៏មាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទានបែបនោះឯង ដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ចំពោះ
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាទានមានផលច្រើន តែមិនមានអានិសង្សច្រើន បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទានបែបនោះឯង ដែលបុគ្គល
ឲ្យហើយ ចំពោះបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាទានមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន។
ម្ចាស់សារីបុត្ត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឲ្យទានទាំងប្រកបដោយតណ្ហា ឲ្យទានទាំងចិត្ត
ជាប់ជំពាក់ ឲ្យទានទាំងសំឡឹងនូវការសន្សំទុក ឲ្យទានដោយគិតថា អាត្មាអញ

លះលោកនេះទៅ នឹងបរិភោគ។ បុគ្គលនោះ ឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា
គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីនៅ និងគ្រឿងឧបករណ៍ដល់ប្រទេសជាទាន ចំពោះ
សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍។ ម្ចាស់សារីបុត្ត អ្នកសំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ គប្បីឲ្យទាន មានសភាពបែបនេះដែរឬ។ មានព្រះអង្គ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ក្នុង
ដំណើរនោះ បុគ្គលណា ឲ្យទានទាំងប្រកបដោយតណ្ហា ឲ្យទានទាំងចិត្តជាប់ជំពាក់ ឲ្យ
ទានទាំងសំឡឹងនូវការសន្សំទុក ឲ្យទានដោយគិតថា អាត្មាអញ លះលោកនេះទៅ នឹង
បរិភោគ លុះបុគ្គលនោះ ឲ្យទាននោះរួចហើយ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើត
ជាមួយនឹងទេវតាជាធំ ក្នុងជាន់ចាតុម្មហារាជិកៈ។ លុះបុគ្គលនោះ អស់កម្មនោះហើយ
ក៏បានមកកាន់អត្តភាពនេះ បាននូវប្ញទ្ធិនោះ យសនោះ អធិបតេយ្យនោះទៀត។ ម្ចាស់
សារីបុត្ត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនឲ្យទានប្រកបដោយតណ្ហា មិនឲ្យទានទាំងចិត្ត
ជាប់ជំពាក់ មិនឲ្យទានទាំងសំឡឹងនូវការសន្សំទុក មិនឲ្យទានដោយគិតថា អាត្មាអញ
លះលោកនេះទៅ នឹងបរិភោគចំណែកខ្លះ ឲ្យទានដោយគិតថា ទានជាការល្អ។ បើ ទាំង
មិនឲ្យទានដោយគិតថា អាត្មាអញមិនគួរដើម្បីញ៉ាំងវង្ស របស់ត្រកូលបុរាណ ដែលដីដូន
ដីតា ធ្លាប់ឲ្យ ធ្លាប់ធ្វើ ឲ្យសាបសូន្យសោះ ទាំងមិនឲ្យទានដោយគិតថា អាត្មាអញ មិនគួរ
ញ៉ាំងវង្សត្រកូលបុរាណ ដែលដីដូនដីតា ធ្លាប់ឲ្យ ធ្លាប់ធ្វើ ឲ្យសាបសូន្យសោះ ចំណែកខ្លះ
ឲ្យទានដោយគិតថា អាត្មាអញចម្អិន (បាយ) ជនទាំងឡាយនេះ មិនទាន់ចម្អិន កាល
អញចម្អិន មិនគួរដើម្បីមិនឲ្យទានដល់ជនដែលមិនទាន់ចម្អិន ទាំងមិនឲ្យទានដោយ
គិតថា អាត្មាអញចម្អិន ជនទាំងឡាយនេះ មិនទាន់ចម្អិន កាលអញចម្អិន មិនគួរដើម្បី
មិនឲ្យទាន ដល់ជនមិនទាន់ចម្អិន ចំណែកខ្លះ ឲ្យទានដោយគិតថា មហាយញ្ញ
ទាំងឡាយនោះ របស់ឥសីជាន់មុនទាំងនោះ គឺឥសីឈ្មោះ អដ្ឋកៈ ១ វាមកៈ ១ វាមទេវៈ
១ វេស្សាមិត្តៈ ១ យមទគ្គិ ១ អង្គីរសៈ ១ ការទ្វាជៈ ១ វាសេដ្ឋៈ ១ កស្សបៈ ១ កគុ ១
យ៉ាងណា ទាន និងការចែករំលែកនេះ នឹងមានដល់អាត្មាអញ យ៉ាងនោះដែរ ទាំងមិន

ឲ្យទានដោយគិតថា មហាយញ្ញទាំងឡាយនោះ របស់ឥសីជាន់មុនទាំងនោះ គឺឥសី
ឈ្មោះ អដ្ឋកៈ ១ វាមកៈ ១ វាមទេវៈ ១ វេស្សាមិត្តៈ ១ យមទគ្គិ ១ អង្គីរសៈ ១ ការទ្វាជៈ ១
វាសេដ្ឋៈ ១ កស្សបៈ ១ ភគុ ១ យ៉ាងណា ទាននឹងការចែករលែក នឹងមានដល់អាត្មាអញ
យ៉ាងនោះដែរ ចំណែកខ្លះ ឲ្យទានដោយគិតថា កាលអាត្មាអញ ឲ្យទាននេះ ចិត្តក៏រមែង
ជ្រះថ្លា ការពេញចិត្ត និងសេចក្តីសោមនស្ស ក៏រមែងកើតឡើង ទាំងមិនឲ្យទានដោយ
គិតថា កាលអាត្មាអញឲ្យទាននេះ ចិត្តក៏ជ្រះថ្លា ការពេញចិត្ត និងសេចក្តីសោមនស្ស ក៏
រមែងកើតឡើង ចំណែកខ្លះ ឲ្យទានជាគ្រឿងប្រដាប់នៃចិត្ត ជាបរិក្ខារនៃចិត្ត។ បុគ្គលនោះ
តែងឲ្យបាយ ទឹក សំពត់ យាន កម្រងផ្កា គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីនៅ និង
គ្រឿងឧបករណ៍ដល់ប្រទីប ជាទានដល់សមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍។ ម្នាលសារីបុត្ត អ្នក
សំគាល់នូវហេតុនោះដូចម្តេច បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គប្បីឲ្យទានមានសភាពយ៉ាងនេះ
ដែរឬ។ មាន ព្រះអង្គ។ ម្នាលសារីបុត្ត ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណា មិនឲ្យទានប្រកប
ដោយតណ្ហា មិនឲ្យទានទាំងចិត្តជាប់ជំពាក់ មិនឲ្យទាន ទាំងសំឡឹងនូវការសន្សំទុក មិន
ឲ្យទានដោយគិតថា អាត្មាអញ លះលោកនេះទៅ នឹងបរិភោគ ទាំងមិនឲ្យទានដោយ
គិតថា ទានជាការល្អ ទាំងមិនឲ្យទានដោយគិតថា អាត្មាអញ មិនគួរញ៉ាំងវង្សត្រកូល
បុរាណ ដែលដីដូនដីតាធ្លាប់ឲ្យ ធ្លាប់ធ្វើ ឲ្យសាបសូន្យសោះ ទាំងមិនឲ្យទានដោយគិតថា
អាត្មាអញចម្អិន ជនទាំងឡាយនេះ មិនទាន់ចម្អិន កាលអញចម្អិន មិនគួរដើម្បីនឹងមិនឲ្យ
ទាន ដល់ពួកបុគ្គលមិនចម្អិន ទាំងមិនឲ្យទានដោយគិតថា មហាយញ្ញទាំងឡាយនោះ
របស់ឥសីទាំងនោះគឺ ឥសី ឈ្មោះ អដ្ឋកៈ ១ វាមកៈ ១ វាមទេវៈ ១ វេស្សាមិត្តៈ ១ យមទគ្គិ
១ អង្គីរសៈ ១ ការទ្វាជៈ ១ វាសេដ្ឋៈ ១ កស្សបៈ ១ ភគុ ១ យ៉ាងណា ទាន និងការចែក
រលែកនេះ នឹងមានដល់អាត្មាអញ យ៉ាងនោះដែរ ទាំងមិនឲ្យទានដោយគិតថា កាល
អាត្មាអញឲ្យទាននេះ ចិត្តក៏ជ្រះថ្លា ការពេញចិត្ត និងសេចក្តីសោមនស្ស ក៏កើតឡើង
ចំណែកខ្លះ ឲ្យទានជាគ្រឿងប្រដាប់នៃចិត្ត ជាបរិក្ខារនៃចិត្ត លុះបុគ្គលនោះ ឲ្យទាននោះ

រួចហើយ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតជាមួយនឹងព្រហ្មកាយិកទេវតា បុគ្គល
នោះ ញ៉ាំងផលកម្មនោះ ញ៉ាំងប្បទិ្ធនោះ ញ៉ាំងយសនោះ ញ៉ាំងអធិបតេយ្យនោះ ឲ្យអស់
ហើយ ជាអនាគាមី មិនមកកាន់ភពនេះទេ ម្ចាស់សារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ នេះឯងជា
បច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទានបែបនោះឯង ដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ចំពោះបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ជាទានមានផលច្រើន តែមិនមានអានិសង្សច្រើន ម្ចាស់សារីបុត្ត នេះឯងជាហេតុ
នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យទានបែបនោះឯង ដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ចំពោះបុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ជាទានមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន។

[៥០] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ និងព្រះ

មហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ក្នុងទក្ខិណាគីរី ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃ
ច្រើនរូប។ សម័យនោះឯង នន្ទមាតាឧបាសិកា នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះ វេស្សកណ្តុកៈ ក្រោក
ឡើងក្នុងបច្ចុសសម័យនៃរាត្រី សូត្របារាយនធម៌ គឺព្រះនិព្វាន ដោយសំឡេងដ៏ពីរោះ។
សម័យនោះឯង មហារាជ ឈ្មោះវេស្សវណ ឆ្កេចចេញទៅអំពីទិសខាងជើង ទៅកាន់
ទិសខាងត្បូង ដោយកិច្ចនីមួយៗ មហារាជឈ្មោះវេស្សវណ បានឮនន្ទមាតាឧបាសិកា
កំពុងសូត្របារាយនធម៌ ដោយសំឡេង (ដ៏ពីរោះ) ក៏បង្កើនឈរចាំស្តាប់ត្រាតែចប់ពាក្យ
ពោល។ លុះនន្ទមាតាឧបាសិកា សូត្រនូវបារាយនធម៌ ដោយសំឡេង (ដ៏ពីរោះ) រួចហើយ
ក៏នៅស្ងៀម។ លំដាប់នោះ មហារាជឈ្មោះ វេស្សវណ ជ្រាបច្បាស់នូវការចប់នៃកថា
របស់នន្ទមាតាឧបាសិកាហើយ ក៏អនុមោទនាថា ម្ចាស់នាង ពីរោះណាស់ ម្ចាស់នាង
ពីរោះណាស់។ (នន្ទមាតាឧបាសិកាសួរថា) បពិត្រព្រះអង្គមានមុខដ៏ចម្រើន ចុះអ្នកជាអ្វី។
ម្ចាស់នាង ខ្ញុំជាមហារាជ ឈ្មោះវេស្សវណ ជាប្អូននៃនាង។ បពិត្រព្រះអង្គអ្នកមានមុខដ៏
ចម្រើន ប្រពៃហើយ បើដូច្នោះ ធម្មបរិយាយ ដែលខ្ញុំពោលហើយនេះ សូមជាបណ្ណាការ
យ៉ាងវិសេស ដល់ព្រះអង្គ។ វេស្សវណមហារាជពោលថា ម្ចាស់នាង ប្រពៃហើយ ពាក្យ
នុ៎ះ សូមជាបណ្ណាការយ៉ាងវិសេសដល់ខ្ញុំចុះ ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះសារីបុត្ត និងព្រះមហា

មោគ្គល្លានជាប្រធាន មិនទាន់បានធ្វើភត្តកិច្ចក្នុងវេលាព្រឹក នឹងមកកាន់ វេឡាកណ្តាកនគរ
ក្នុងថ្ងៃស្អែក នាងចូរអង្គាសនូវភិក្ខុសង្ឃនោះ ឧទ្ទិសនូវចំណែកបុណ្យដល់ខ្ញុំផង
បណ្តាការយ៉ាងវិសេស នឹងមានដល់ខ្ញុំយ៉ាងនេះឯង។ គ្រានោះ នន្ទមាតាឧបាសិកា លុះ
កាលកន្លងទៅ ក៏ប្រើបុរសមួយនាក់ ឲ្យចាត់ចែងខាងទីយកោជនីយាហារដ៏ឧត្តម ក្នុង
លំនៅរបស់ខ្លួន។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះសារីបុត្ត និងព្រះមហាមោគ្គល្លានជា
ប្រធាន មិនទាន់ធ្វើភត្តកិច្ច ក្នុងពេលព្រឹកនៅឡើយ ក៏សំដៅទៅកាន់វេឡាកណ្តាកនគរ។
ចំណែកខាងនន្ទមាតាឧបាសិកា ក៏ហៅបុរសមួយនាក់ថា នៃបុរសដ៏ចំរើន អ្នកចូរមក អ្នក
ចូរទៅឯអារាម ចូរក្រាបទូលនូវភត្តកាល ចំពោះភិក្ខុសង្ឃថា បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏
ចំរើន កាលគួរហើយ ភត្តក្នុងលំនៅ នៃនន្ទមាតាជាម្ចាស់ ក៏សម្រេចហើយ។ បុរសនោះ ក៏
ទទួលស្តាប់នន្ទមាតាឧបាសិកាថា បាទ អ្នកម្ចាស់ ហើយក៏សំដៅទៅឯអារាម ក្រាបទូល
នូវកាល ដល់ភិក្ខុសង្ឃថា បពិត្រលោកម្ចាស់ទាំងឡាយដ៏ចំរើន កាលគួរហើយ ភត្តក្នុង
លំនៅនៃនន្ទមាតាឧបាសិកាជាម្ចាស់ ក៏សម្រេចហើយ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះ
សារីបុត្ត និងព្រះមោគ្គល្លានជាប្រធាន ស្ងៀកស្ងៀម ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុង
បុព្វល្អាសម័យ ចូលទៅត្រង់លំនៅ ដែលនន្ទមាតាឧបាសិកានៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏គង់លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលស្រេចហើយ។ ចំណែកខាងនន្ទមាតាឧបាសិកា អង្គាស
ភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះសារីបុត្ត និងព្រះមោគ្គល្លានជាប្រធាន ដោយខាងទីយកោជនីយាហារ
ដ៏ឧត្តម ដោយដៃខ្លួនឯង ឲ្យឆ្កែតស្តប់ស្តល់ត្រាតែហាមឃាត់។ នន្ទមាតាឧបាសិកា លុះ
កំណត់ដឹងនូវព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ កាលឆាន់រួច មានព្រះហស្តដាក់ចេញពីបាត្រ
ហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះនន្ទមាតាឧបាសិកា អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះ
សារីបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏សួរដូច្នោះថា ម្ចាស់នន្ទមាតា ចុះអ្នកណាប្រាប់ដំណើរមកនៃ
ភិក្ខុសង្ឃដល់នាង។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំម្ចាស់ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុប្បន្នសម័យនៃ
រាត្រីឯណោះ សូត្របារាយនធម៌ដោយសំឡេង (ដ៏ពីរោះ) ហើយនៅស្ងៀម។ បពិត្រ

លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ស្រាប់តែមហារាជឈ្មោះវេស្សវណ្ណ ដឹងច្បាស់នូវទីបំផុតនៃធម្មកថា
របស់ខ្ញុំ ក៏អនុមោទនាថា ម្ចាស់នាង ពីរោះណាស់ ម្ចាស់នាង ពីរោះណាស់។ (ខ្ញុំម្ចាស់សួរ
ថា) ម្ចាស់អ្នកមានមុខដ៏ចម្រើន ចុះអ្នកជាអ្វី? ម្ចាស់នាង ខ្ញុំជាមហារាជឈ្មោះវេស្សវណ្ណ ជា
ប្អូននៃនាង។ បពិត្រព្រះអង្គមានភ័ក្ត្រដ៏ចម្រើន ការមករបស់ព្រះអង្គ ប្រពៃណាស់ បើ
ដូច្នោះ ធម្មបរិយាយ ដែលខ្ញុំបានពោលហើយនេះ សូមជាបណ្ណាការយ៉ាងវិសេសដល់
ព្រះអង្គ។ ម្ចាស់នាង ប្រពៃហើយ ពាក្យនុះឯង សូមជាបណ្ណាការយ៉ាងវិសេសដល់ខ្ញុំ
ភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះសារីបុត្ត និងព្រះមោគ្គល្លានជាប្រធាន មិនទាន់ធ្វើភក្តិភិក្ខុក្នុងវេលា
ព្រឹកនៅឡើយ និមន្តមកកាន់វេទ្យកណ្តាកនគរ ក្នុងថ្ងៃស្អែក ចូរនាងអង្គាសភិក្ខុសង្ឃ
ហើយឧទ្ទិសជូនចំណែកបុណ្យដល់ខ្ញុំផង។ បណ្ណាការយ៉ាងវិសេស នឹងមានដល់ខ្ញុំ
យ៉ាងនេះឯង។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន បុណ្យក្នុងទាននេះ **ត្រង់ពាក្យថា បុណ្យក្នុង**
ទាន ដែលបូជាហើយ អដ្ឋកថា សំដៅយក ចេតនា ៣ ប្រការ។ សូមឲ្យជាបុណ្យ ដែលខ្ញុំ
បូជាហើយ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់មហារាជ ឈ្មោះវេស្សវណ្ណចុះ។ ម្ចាស់នន្ទមាតា អស្ចារ្យ
ណាស់ ម្ចាស់នន្ទមាតា ចំឡែកណាស់ ព្រោះនាងបានចរចាក្នុងទីចំពោះមុខ ជាមួយនឹង
មហារាជឈ្មោះវេស្សវណ្ណ ជាទេវបុត្តមានឫទ្ធិធំយ៉ាងនេះ មានស័ក្តិធំយ៉ាងនេះ។ បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ធម៌នេះឯង មិនមែនអស្ចារ្យចំឡែករបស់ខ្ញុំទេ នៅមានធម៌ឯទៀត
ដែលអស្ចារ្យចំឡែករបស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ក្នុងគ្រានេះ ខ្ញុំមានកូនប្រុសម្នាក់
ឈ្មោះនន្ទៈ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ព្រះរាជាទាំងឡាយ ចាប់ទាញកំហែងកូននោះ
ព្រោះហេតុនីមួយ មកផ្តាច់ជីវិត បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កាលទារកនោះ គេចាប់យក
ទៅហើយក្តី កំពុងចាប់ក្តី សម្លាប់ហើយក្តី កំពុងសម្លាប់ក្តី បៀតបៀនហើយក្តី កំពុងបៀត
បៀនក្តី ខ្ញុំម្ចាស់មិនដឹងនូវសេចក្តីប្រែប្រួលនៃចិត្តឡើយ។ ម្ចាស់នាងនន្ទមាតា អស្ចារ្យ
ណាស់ ម្ចាស់នាងនន្ទមាតា ចំឡែកណាស់ កោតតែនាងជំរះនូវហេតុត្រឹមតែការកើត
ឡើងនៃចិត្តបាន។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ធម៌នេះឯង មិនមែនអស្ចារ្យចំឡែកនៃខ្ញុំទេ

នៅមានធម៌ឯទៀត អស្ចារ្យចម្លែករបស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន ក្នុងគ្រានេះ ស្វាមីរបស់ខ្ញុំ
ធ្វើមរណកាលទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងកំណើតនៃយក្សមួយ ស្វាមីរបស់ខ្ញុំនោះ សំដែងនូវ
អត្តភាពដល់ខ្ញុំ ដូចក្នុងកាលមុន បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំម្ចាស់មិនដឹងនូវសេចក្តី
ប្រែប្រួលនៃចិត្ត ដែលជាហេតុជាងនោះឡើយ។ ម្នាលនន្ទមាតា អស្ចារ្យណាស់ ម្នាលនន្ទ
មាតា ចម្លែកណាស់ កោតតែនាងជំរះនូវហេតុត្រឹមតែការកើតឡើងនៃចិត្តបាន។ បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ធម៌នោះឯង មិនមែនអស្ចារ្យចម្លែករបស់ខ្ញុំទេ នៅមានធម៌ឯទៀត
ជាអស្ចារ្យចម្លែករបស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កាលខ្ញុំម្ចាស់នៅក្រមុំ គេនាំមកឲ្យ
ស្វាមីកំឡោះ ខ្ញុំមិនដែលប្រព្រឹត្តកន្លងដោយចិត្តទេ មិនបាច់និយាយដល់ការប្រព្រឹត្តកន្លង
ដោយកាយឡើយ។ ម្នាលនន្ទមាតា អស្ចារ្យណាស់ ម្នាលនន្ទមាតា ចម្លែកណាស់ កោត
តែនាងជំរះនូវហេតុ ត្រឹមតែការកើតឡើងនៃចិត្តបាន។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ធម៌
នោះឯង មិនមែនជាអស្ចារ្យចម្លែករបស់ខ្ញុំទេ នៅមានធម៌ឯទៀត ជាអស្ចារ្យ ចម្លែករបស់
ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កាលដែលខ្ញុំម្ចាស់សំដែងខ្លួន ជាឧបាសិកាឡើង មិនធ្លាប់
ក្លែងប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសិក្ខាបទណាមួយទេ។ ម្នាលនន្ទមាតា អស្ចារ្យណាស់ ម្នាលនន្ទមាតា
ចម្លែកណាស់។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ធម៌នោះឯង មិនមែនជាអស្ចារ្យចម្លែក
របស់ខ្ញុំទេ នៅមានធម៌ឯទៀត ជាអស្ចារ្យចម្លែករបស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន
ខ្ញុំម្ចាស់ប៉ុនប៉ងដរាបមក ក្នុងទីនេះថា ខ្ញុំស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌
ទាំងឡាយ ហើយបានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងវិចារៈ មានបីតិ និងសុខ
កើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈ និងវិចារៈ ក៏បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន ជា
ធម្មជាតិកើតមានក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា គឺសទ្ធា មានសភាពជា
ចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិ និងសុខ កើតអំពីសមាធិ គឺ
បឋមជ្ឈាន ព្រោះវិនាសទៅនៃបីតិផង ជាអ្នកប្រកបដោយឧបេក្ខាផង ខ្ញុំជាអ្នកនឹករលឹក
ដឹងច្បាស់ ទទួលនូវសុខ ដោយនាមកាយផង បានដល់នូវតតិយជ្ឈាន ដែលអរិយៈ

ទាំងឡាយ តែងសរសើរថា បុគ្គលមានសតិប្រកបដោយឧបេក្ខា នៅជាសុខ ព្រោះ
លះបង់នូវសុខផង លះបង់នូវទុក្ខផង វិនាសទៅ នៃសោមនស្ស និងទោមនស្សក្នុងកាល
មុនផង ខ្ញុំក៏បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន មានសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា មិនជាទុក្ខ មិនជា
សុខ។ ម្នាលនន្ទមាតា អស្ចារ្យណាស់ ម្នាលនន្ទមាតា ចំឡែកណាស់។ បពិត្រលោកម្ចាស់
ដ៏ចំរើន ធម៌នេះឯង មិនមែនជាអស្ចារ្យចំឡែករបស់ខ្ញុំទេ នៅមានធម៌ឯទៀត ជាអស្ចារ្យ
ចំឡែករបស់ខ្ញុំ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សំយោជនៈខាងក្រោមទាំង ៥ ណា ដែល
ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ បណ្តាសំយោជនៈទាំងនោះ ខ្ញុំម្ចាស់ពិចារណា
មិនឃើញ នូវសំយោជនៈណាមួយ ក្នុងខ្លួនដែលមិនទាន់លះបង់សោះឡើយ។ ម្នាលនន្ទ
មាតា អស្ចារ្យណាស់ ម្នាលនន្ទមាតា ចំឡែកណាស់។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មាន
អាយុ ញ៉ាំងនន្ទមាតាឧបាសិកា ឲ្យឃើញច្បាស់ ឲ្យប្រតិបត្តិតាម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយ
ដោយធម៌កថា ហើយក្រោកចាកអាសនៈចេញទៅ។

ចប់ មហាយញ្ញវគ្គ ទី៥។

ឧទាននៃមហាយញ្ញវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីចិត្ត ១ បរិក្ខារ ១ អំពីភ្លើង ពីរលើក អំពីសញ្ញា ២ លើកទៀត អំពី
មេប៉ុន ១ អំពីសញ្ញោគៈ និងវិសញ្ញោគៈ ១ អំពីទាន ១ អំពីនន្ទមាតាឧបាសិកា ១ រួមជា
១០។

ចប់ បណ្ណាសក។

បណ្ណាសកាសង្កហិតវគ្គ

អព្យាកតវគ្គ

[៥១] គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុង ទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វី ជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យវិចិត្រារបស់អរិយសាវក អ្នកមានសេចក្តីចេះដឹង មិន កើតឡើង ក្នុងអព្យាកតវត្ថុទាំងឡាយ។ ម្នាលភិក្ខុ វិចិត្រារបស់អរិយសាវក អ្នកមាន សេចក្តីចេះដឹង រមែងមិនកើតឡើង ក្នុងអព្យាកតវត្ថុទាំងឡាយ ព្រោះរលត់ទិដ្ឋិ។ ម្នាល ភិក្ខុ ទិដ្ឋិកើតឡើងថា សត្វស្លាប់ទៅ រមែងកើតទៀត ម្នាលភិក្ខុ ទិដ្ឋិកើតឡើងថា សត្វស្លាប់ ទៅ មិនកើតទៀត ម្នាលភិក្ខុ ទិដ្ឋិ កើតឡើងថា សត្វស្លាប់ទៅ រមែងកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន ម្នាលភិក្ខុ ទិដ្ឋិកើតឡើងថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន។ ម្នាលភិក្ខុ បុប្ផនអ្នកមិនចេះដឹង រមែងមិនដឹងច្បាស់ នូវទិដ្ឋិ មិនដឹងច្បាស់នូវហេតុ ជាទីកើតឡើងនៃទិដ្ឋិ មិនដឹងច្បាស់នូវ សេចក្តីរលត់ទៅនៃទិដ្ឋិ មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទា ដែលដល់នូវការរលត់ទៅនៃទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិនោះ រមែងចម្រើនដល់ បុប្ផននោះ បុប្ផននោះ រមែងមិនរួចចាកជាតិ ជរា មរណៈ សេចក្តីសោក សេចក្តី ខ្សឹកខ្សួល សេចក្តីទុក្ខ ទោមនស្ស សេចក្តីតានតឹង តថាគតហៅថា រមែងមិនរួចចាកវដ្ត ទុក្ខឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុ អរិយសាវក អ្នកមានសេចក្តីចេះដឹង រមែងដឹងច្បាស់ នូវទិដ្ឋិ ដឹង ច្បាស់នូវហេតុជាទីកើតឡើងនៃទិដ្ឋិ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់ទៅនៃទិដ្ឋិ ដឹងច្បាស់នូវ បដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទៅនៃទិដ្ឋិ ទិដ្ឋិនោះរបស់អរិយសាវកនោះ រមែងរលត់ ទៅ អរិយសាវកនោះ ទើបរួចស្រឡះចាកជាតិ ជរា មរណៈ សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស សេចក្តីតានតឹង តថាគតហៅថា រមែងរួចស្រឡះចាកវដ្តទុក្ខ។ ម្នាលភិក្ខុ អរិយ សាវក អ្នកមានសេចក្តីចេះដឹង កាលដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ រមែងមិនពោលថា សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀតដូច្នោះខ្លះ មិនពោលថា សត្វ ស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀតដូច្នោះខ្លះ មិនពោលថា សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដូច្នោះខ្លះ។

ម្នាលភិក្ខុ អរិយសាវក អ្នកមានសេចក្តីចេះដឹង កាលដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ជា
អ្នកមានកិរិយាមិនពោលជាធម្មតា ក្នុងអព្យាកតវត្ថុទាំងឡាយ យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុ
អរិយសាវក អ្នកមានសេចក្តីចេះដឹង កាលដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ទើបមិនរន្ធត់
មិនចំប្រប់ មិនញាប់ញ័រ មិនដល់នូវសេចក្តីតក់ស្លុត ក្នុងអព្យាកតវត្ថុទាំងឡាយទេ។
ម្នាលភិក្ខុ តណ្ហា សញ្ញា មាន៖ បបញ្ចធម៌ (សេចក្តីយឺតយូរ) ឧបាទាន និងវិប្បដិសារៈនុ៎ះ
កើតឡើងថា សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀតក៏មាន ម្នាលភិក្ខុ វិប្បដិសារៈនុ៎ះ កើតឡើងថា សត្វ
ស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀតក៏មាន ម្នាលភិក្ខុ វិប្បដិសារៈនុ៎ះ កើតឡើងថា សត្វស្លាប់ទៅ កើត
ទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន ម្នាលភិក្ខុ វិប្បដិសារៈនុ៎ះ កើតឡើងថា សត្វស្លាប់ទៅ
កើតទៀតក៏មិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែន។ ម្នាលភិក្ខុ បុប្ផជួន អ្នកមិនមានសេចក្តី
ចេះដឹង រមែងមិនដឹងច្បាស់ នូវវិប្បដិសារៈ មិនដឹងច្បាស់នូវហេតុ ជាទីកើតឡើងនៃ
វិប្បដិសារៈ មិនដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់ទៅនៃវិប្បដិសារៈ មិនដឹងច្បាស់នូវបដិបទា
ដែលដល់នូវការរលត់ទៅនៃវិប្បដិសារៈ វិប្បដិសារៈនោះ របស់បុប្ផជួននោះ រមែងចំរើន
ឡើង បុប្ផជួននោះ រមែងមិនរួចចាកជាតិ ជរា មរណៈ សេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល
សេចក្តីទុក្ខ ទោមនស្ស សេចក្តីតានតឹង តថាគតពោលថា រមែងមិនរួចចាកវដ្តទុក្ខឡើយ។
ម្នាលភិក្ខុ លុះតែអរិយសាវក អ្នកមានសេចក្តីចេះដឹង ទើបដឹងច្បាស់នូវវិប្បដិសារៈ ដឹង
ច្បាស់នូវហេតុជាទីកើតឡើងនៃវិប្បដិសារៈ ដឹងច្បាស់នូវសេចក្តីរលត់នៃវិប្បដិសារៈ ដឹង
ច្បាស់នូវបដិបទា ដែលដល់នូវការរលត់ នូវវិប្បដិសារៈ វិប្បដិសារៈនោះ របស់អរិយ
សាវកនោះ រមែងរលត់ទៅៗបេ។ ម្នាលភិក្ខុ អរិយសាវក អ្នកមានសេចក្តីចេះដឹង កាល
ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះ ទើបមិនរន្ធត់ មិនចំប្រប់ មិនញាប់ញ័រ មិនដល់នូវសេចក្តី
តក់ស្លុត ក្នុងអព្យាកតវត្ថុទាំងឡាយទេ។ ម្នាលភិក្ខុ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ ដែលនាំឲ្យ
វិចិក្ខារបស់អរិយសាវក អ្នកមានសេចក្តីចេះដឹង មិនកើតឡើង ក្នុងអព្យាកតវត្ថុ
ទាំងឡាយ។

[៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងនូវគតិរបស់បុរស ទាំង៧ប្រការផង
នូវអនុបាទាបវិនិញ្ញនផង ចូរអ្នកទាំងឡាយ ស្តាប់នូវធម៌នោះ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយ
ប្រពៃ តថាគតនឹងសំដែង។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះមានព្រះភាគ
ថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
គតិរបស់បុរស ៧ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជា
អ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ រមែងបានឧបេក្ខាថា បើកម្ម (ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យកើត ក្នុងអត្តភាព
នេះ) មិនធ្លាប់មានទេ អត្តភាពរបស់អញ ក៏មិនមាន (ក្នុងកាលឥឡូវនេះដែរ) បើកម្ម (ដែល
ញ៉ាំងសត្វឲ្យកើតក្នុងអនាគត) របស់អញ មិនមាន (ក្នុងកាលឥឡូវនេះ) ទេ អត្តភាព
របស់អញ (ក្នុងអនាគត) ក៏មិនមានដែរ ខន្ធបញ្ចកៈណា ដែលកើតមាន អញលះបង់ នូវ
ខន្ធបញ្ចកៈនោះចេញ។ ភិក្ខុនោះ មិនត្រេកអរក្នុងភព មិនជាប់ជំពាក់ក្នុងសម្ភវៈ រមែង
ឃើញនូវព្រះនិញ្ញន ជាចំណែកដ៏ស្ងប់ក្រៃលែង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ តែព្រះនិញ្ញននោះ
ភិក្ខុនោះ មិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសព្វគ្រប់នៅឡើយ ភិក្ខុនោះ មិនទាន់
លះបង់មានានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់នៅឡើយ មិនទាន់លះបង់កវរវាគានុស័យ ដោយ
សព្វគ្រប់នៅឡើយ មិនទាន់លះបង់អវិជ្ជានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់នៅឡើយ។ ភិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថា អន្តរាបវិនិញ្ញយី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាអម្បែងដែក ដែលក្តៅអស់មួយថ្ងៃ កាលបុគ្គលដ៏ ក្រមរ
ផ្កាក្លើងខ្ពស់ឡើង ហើយរលត់ទៅវិញយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រតិបត្តិ
យ៉ាងនេះ រមែងបាននូវឧបេក្ខាថា បើកម្ម (ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យកើត ក្នុងអត្តភាព កន្លងមក
ហើយ) មិនធ្លាប់មានទេ អត្តភាពរបស់អញ (ក្នុងកាលឥឡូវនេះ) ក៏មិនមានដែរ បើកម្ម
(ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យកើតក្នុងអនាគត) មិនមានទេ អត្តភាពរបស់អញ (ក្នុងអនាគត) ក៏មិន
មានដែរ ខន្ធបញ្ចកៈណា ដែលកើតមាន អញលះបង់នូវខន្ធបញ្ចកៈនោះចេញ។ ភិក្ខុ
នោះ មិនត្រេកអរក្នុងភព មិនជាប់ជំពាក់ក្នុងសម្ភវៈ រមែងឃើញនូវព្រះនិញ្ញន ជា

ចំណែកស្ងប់ដ៏ក្រៃលែង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ តែព្រះនិព្វាននោះ ភិក្ខុនោះ មិនទាន់បានធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសព្វគ្រប់នៅឡើយ មិនទាន់បានលះបង់មានានុស័យ ដោយសព្វ
គ្រប់នៅឡើយ មិនទាន់បានលះបង់ភវរាគានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់នៅឡើយ មិន
ទាន់បានលះបង់អវិជ្ជានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់នៅឡើយ។ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា អន្តរាបរិនិ
ញ្ជយី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ រមែងបាននូវឧបេក្ខាថា បើកម្ម (ដែលញ៉ាំង
សត្វឲ្យកើតក្នុងអត្តភាពនេះ) មិនធ្លាប់មានទេ អត្តភាពរបស់អញ ក៏មិនមាន (ក្នុងកាល
ឥឡូវនេះដែរ) បើកម្ម (ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យកើតក្នុងអនាគត) របស់អញ មិនមាន (ក្នុងកាល
ឥឡូវនេះទេ) អត្តភាពរបស់អញ (ក្នុងអនាគត) ក៏មិនមាន ខន្ធបញ្ចកៈណា ដែល
កើតមាន អញលះបង់នូវខន្ធបញ្ចកៈនោះចេញ។ ភិក្ខុនោះ មិនត្រេកអរក្នុងភព មិន
ជាប់ជំពាក់ក្នុងសម្ភវៈ រមែងឃើញនូវព្រះនិព្វាន ជាចំណែកដ៏ស្ងប់ក្រៃលែង ដោយបញ្ញា
ដ៏ប្រពៃ តែព្រះនិព្វាននោះ ភិក្ខុនោះ មិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសព្វគ្រប់
នៅឡើយ មិនទាន់បានលះបង់មានានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់នៅឡើយ មិនទាន់បានលះបង់ភវ
រាគានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់នៅឡើយ មិនទាន់បានលះបង់អវិជ្ជានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់
នៅឡើយ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា អន្តរាបរិនិញ្ជយី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែក
ខាងក្រោម ៥។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចអម្បែងដែក ដែលក្តៅអស់មួយថ្ងៃ កាល
បុគ្គលដ៏ ក្រមរផ្តាភ្លើងខ្ពស់អណ្តែតឡើង ហើយរលត់បាត់ទៅវិញ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា អន្តរាបរិនិញ្ជយី
ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ។ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា អន្តរា
បរិនិញ្ជយី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ប្រៀបដូចអម្បែងដែក ដែលក្តៅអស់មួយថ្ងៃ កាលបុគ្គលដ៏ ក្រមរផ្តាភ្លើង ខ្ពស់អណ្តែត

ឡើងទៅទល់ផ្ទៃ (ខាងលើ) ហើយរលត់បាត់ទៅ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ។ បេ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា អន្តរាបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់ទៅនៃ
សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ក៏យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ។ បេ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី ព្រោះ
អស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចអម្បែង
ដែកដែលក្តៅអស់មួយថ្ងៃ កាលបុគ្គលដ៏ ក្រមរជ្ជាក្លើង ខ្នាតអណ្តែតឡើងទៅទល់ផ្ទៃ
(ខាងលើ) ហើយរលត់បាត់ទៅ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រតិបត្តិ
យ៉ាងនេះ។ បេ។ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជា
ចំណែកខាងក្រោម ៥ ក៏យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជា
អ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ។ បេ។ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា អសង្ខារបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់ទៅនៃ
សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចអម្បែងដែក ដែល
ក្តៅអស់មួយថ្ងៃ កាលបុគ្គលដ៏ ក្រមរជ្ជាក្លើង ខ្នាតអណ្តែតឡើង ហើយធ្លាក់ទៅលើគំនរ
ស្មៅ ឬគំនរឧសដែលមានប្រមាណតិច ផ្កាក្លើងនោះ គប្បីញ៉ាំងក្លើង ក្នុងគំនរទាំងនោះ
ឲ្យកើតឡើងផង ញ៉ាំងផ្សែង ឲ្យកើតឡើងផង លុះញ៉ាំងក្លើងឲ្យកើត ញ៉ាំងផ្សែងឲ្យ
កើតឡើងហើយ ក៏ឆាបឆេះនូវគំនរស្មៅ ឬគំនរឧសមានប្រមាណតិចនោះឯង ឲ្យទៅជា
របស់ខ្ទេចខ្ទី ហើយរលត់ទៅ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រតិបត្តិ
យ៉ាងនេះ។ បេ។ ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា អសង្ខារបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជា
ចំណែកខាងក្រោម ៥ ក៏យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជា
អ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ។ បេ។ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា សសង្ខារបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់ទៅនៃ
សំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចអម្បែងដែក ដែល
ក្តៅអស់មួយថ្ងៃ កាលបុគ្គលដ៏ ក្រមរជ្ជាក្លើង ខ្នាតអណ្តែតឡើងទៅ ហើយធ្លាក់ចុះលើ
គំនរស្មៅ ឬគំនរឧសដ៏ធំ ផ្កាក្លើងនោះ គប្បីញ៉ាំងក្លើង ក្នុងគំនរទាំងនោះ ឲ្យកើតឡើងផង

ញ៉ាំងផ្សែងឲ្យកើតឡើងផង លុះញ៉ាំងភ្លើងឲ្យកើត ញ៉ាំងផ្សែងឲ្យកើតឡើងហើយ ក៏
ឆាបឆេះនូវគំនរស្មៅ ឬគំនរឧសដ៏ធំនោះឯង ឲ្យទៅជារបស់ខ្ទេចខ្ទី ហើយរលត់ទៅ
យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រតិបត្តិ យ៉ាងនេះ។ បេ។ ភិក្ខុនោះ
ឈ្មោះថា សសង្ហារបរិនិព្វាយី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ក៏
យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិ យ៉ាងនេះ។
បេ។ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋតាមី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែក
ខាងក្រោម ៥។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចអម្បែងដែក ដែលក្តៅអស់មួយថ្ងៃ កាល
បុគ្គលដ៏ ក្រមរដ្តាភ្លើង ខ្នាតអណ្តែតឡើង ហើយធ្លាក់ចុះលើគំនរស្មៅ ឬគំនរឧសច្រើន
ផ្កាភ្លើងនោះ គប្បីញ៉ាំងភ្លើងក្នុងគំនរទាំងនោះ ឲ្យកើតឡើងផង ញ៉ាំងផ្សែងឲ្យកើតឡើង
ផង លុះញ៉ាំងភ្លើងឲ្យកើតឡើង ញ៉ាំងផ្សែងឲ្យកើតឡើងហើយ ក៏ឆាបឆេះនូវគំនរស្មៅ ឬ
គំនរឧស គប្បីឆេះគុម្មឈើ (ដែលគ្មានគេរក្សា) ខ្លះ ឆេះព្រៃ (ដែលគេរក្សា) ខ្លះ លុះឆេះ
គុម្មឈើ (ដែលគ្មានគេរក្សា) ឆេះព្រៃ (ដែលគេរក្សា) ហើយ ក៏ទៅជារបស់ខ្ទេចខ្ទី ហើយ
រលត់ទៅ ព្រោះអាស្រ័យនូវវត្ថុមានពណ៌ខៀវខ្លះ នូវថ្មខ្លះ នូវទឹកខ្លះ នូវចំណែកនៃផែនដី
ជាទីរីករាយខ្លះ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រតិបត្តិ យ៉ាងនេះ។ បេ។
ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋតាមី ព្រោះអស់ទៅនៃសំយោជនៈ ជាចំណែក
ខាងក្រោម ៥ ក៏យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គតិនៃបុរស មាន ៧ យ៉ាងនោះឯង។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអនុបាទាបរិនិព្វាន តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ រមែងបាននូវឧបេក្ខាថា បើកម្ម (ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យ
កើតក្នុងអត្តភាព) មិនធ្លាប់មានទេ អត្តភាពរបស់អញក៏មិនមាន (ក្នុងកាលឥឡូវនេះ) បើ
កម្ម (ដែលញ៉ាំងសត្វឲ្យកើតក្នុងអនាគត) របស់អញ មិនមាន (ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ)
អត្តភាពរបស់អញ (ក្នុងអនាគត) ក៏មិនមានដែរ ខន្ធបញ្ចកៈណា ដែលកើតមាន អញ
លះបង់នូវខន្ធបញ្ចកៈនោះចេញ។ ភិក្ខុនោះ មិនត្រេកអរក្នុងភព មិនជាប់ជំពាក់ក្នុង

សម្ភវៈ រមែងឃើញនូវព្រះនិព្វាន ជាចំណែកស្ងប់ដ៏ក្រៃលែង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ ទាំង
ព្រះនិព្វាននោះ ភិក្ខុនោះ ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយសព្វគ្រប់ ភិក្ខុនោះ បានលះបង់
មាណនុស័យ ដោយសព្វគ្រប់ បានលះបង់នូវភវរាគានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់ បានលះបង់
នូវអវិជ្ជានុស័យ ដោយសព្វគ្រប់។ ភិក្ខុនោះ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈ។ បេ។ រមែងបាន
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា អនុបាទាបវិនិព្វាន។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ គតិនៃបុរស មាន ៧ យ៉ាង និងអនុបាទាបវិនិព្វាន យ៉ាងនេះឯង។

[៥៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើភ្នំគិដ្ឋកូដ ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ។
គ្រានោះ ទេវតាពីរអង្គ កាលរាត្រីបឋមយាមកន្ទង់ទៅហើយ មានរស្មីដ៏ល្អ បានធ្វើភ្នំ
គិដ្ឋកូដទាំងអស់ឲ្យភ្លឺ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ថ្វាយ
បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះទេវតាមួយអង្គ បិតនៅក្នុង
ទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនី
ទាំងនោះ រួចស្រឡះហើយ (ចាកកិលេស) ទេវតាមួយអង្គទៀត បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនីទាំងនោះ បានជាអនុបាទិសេស
និព្វាន រួចស្រឡះដោយប្រពៃ (ចាកកិលេស) លុះទេវតាទាំងនោះ បានពោលពាក្យនេះ
ហើយ ព្រះសាស្តា ក៏ទ្រង់ពេញព្រះហឫទ័យ។ គ្រានោះ ទេវតាទាំងនោះគិតថា ព្រះសាស្តា
ពេញព្រះហឫទ័យ ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ រួចក៏បាត់ចាកទី
នោះឯង។ លំដាប់នោះ កាលរាត្រីនោះកន្ទង់ទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុ
ទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរាត្រីនេះ ទេវតាពីរអង្គ កាលរាត្រីបឋមយាម
កន្ទង់ទៅហើយ មានរស្មីដ៏ល្អ ធ្វើភ្នំគិដ្ឋកូដទាំងអស់ឲ្យភ្លឺ ហើយចូលមករកតថាគត លុះ
ចូលមកដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត ហើយបិតនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ លុះទេវតាមួយអង្គ បិតក្នុងទីសមគួរហើយ បានពោលនឹងតថាគត ដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនីទាំងនោះរួចស្រឡះ (ចាកកិលេស) ទេវតាមួយអង្គទៀត ក៏

ពោលនឹងតថាគតដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុនិទាននោះ ជាអនុបាទិសេស
និព្វាន រួចស្រឡះដោយប្រពៃ (ចាកកិលេស) ម្ចាស់ភិក្ខុនិទានឡាយ លុះទេវតានិទាននោះ
បានពោលពាក្យដូច្នោះហើយ ពោលនូវហេតុនេះហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតថាគត ធ្វើ
ប្រទក្សិណ រួចក៏បាត់ចាកទីនោះឯង។ សម័យនោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគដែរ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ
មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ពួកទេវតាដូចម្តេច មានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា
សឧបាទិសេសៈ ក្នុងសឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ អនុបាទិសេសៈ ក្នុងអនុបាទិសេសៈ ដូច្នោះ
ខ្លះ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុឈ្មោះតិស្សៈ ធ្វើមរណកាល ក្នុងកាលឥឡូវនេះ បានទៅកើត
ក្នុងព្រហ្មលោកណាមួយ ជនទាំងឡាយ តែងដឹងនូវព្រហ្មនោះ ក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះ
ថា ព្រហ្មឈ្មោះតិស្ស ជាអ្នកមានប្ញទ្ធិច្រើន មានអានុភាពច្រើន។ លំដាប់នោះ ព្រះមហា
មោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ស្រាប់តែបាត់ពីភ្នំគិរិយក្នុង ទៅប្រាកដឯព្រហ្មលោកនោះឯង
ដូចជាបុរសមានកំឡាំង លានូវដៃដែលបត់ចូល ឬបត់ចូលនូវដៃដែលលាចេញ
ដូច្នោះឯង។ លុះព្រហ្មឈ្មោះតិស្សៈ បានឃើញព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ មកពី
ចម្ងាយ លុះឃើញហើយ បានពោលនឹងព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ លោកម្ចាស់ចូរនិមន្តមក បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នក
និរទុក្ខ លោកម្ចាស់និមន្តមកស្រួលហើយ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ លោកម្ចាស់
ខានធ្វើនូវបរិយាយ ដែលជាបរិយាយអំពីដំណើរមកក្នុងទីនេះ អស់កាលយូរហើយ
បពិត្រព្រះមហាមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ លោកម្ចាស់ចូរគង់ចុះ នេះជាអាសនៈ ដែល
ខ្ញុំម្ចាស់ក្រាលទុក។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏គង់លើអាសនៈ ដែលព្រហ្មក្រាល
ហើយ។ តិស្សព្រហ្ម បានថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏
សមគួរ។ លុះតិស្សព្រហ្ម អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ
បានសួរដូច្នោះថា ម្ចាស់តិស្សៈ ទេវតាពួកណាខ្លះ មានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា

សឧបាទិសេសៈ ក្នុងសឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ អនុបាទិសេសៈ ក្នុងអនុបាទិសេសៈ ដូច្នោះ
ខ្លះ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ញាណរមែងកើតដល់ទេវតា ក្នុងពួកព្រហ្ម
យ៉ាងនេះថា សឧបាទិសេសៈ ក្នុងសឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ អនុបាទិសេសៈ ក្នុងអនុបាទិ
សេសៈ ដូច្នោះខ្លះ។ ម្នាលតិស្ស ពួកទេវតាក្នុងពួកព្រហ្មទាំងអស់ឬ ដែលមានញាណកើត
ឡើងយ៉ាងនេះថា សឧបាទិសេសៈ ក្នុងសឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ អនុបាទិសេសៈ ក្នុងអនុ
បាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ មិនមែនទេវតាក្នុងពួកព្រហ្ម
ទាំងអស់ទេ ដែលមានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សឧបាទិសេសៈ ក្នុង
សឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ អនុបាទិសេសៈ ក្នុងអនុបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ។ បពិត្រព្រះ
មោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ទេវតាក្នុងពួកព្រហ្ម ដែលត្រេកអរដោយអាយុដ៏ប្រសើរ ដោយ
ពណ៌សម្បុរដ៏ប្រសើរ ដោយសេចក្តីសុខដ៏ប្រសើរ ដោយយសដ៏ប្រសើរ ដោយ
អធិបតេយ្យដ៏ប្រសើរ រមែងមិនដឹងនូវការរលាស់ចេញនូវធម៌នោះតទៅតាមសេចក្តីពិត
ទេ ទេវតានោះ មិនមែនមានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សឧបាទិសេសៈ ក្នុង
សឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ អនុបាទិសេសៈ ក្នុងអនុបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះទេ។ បពិត្រព្រះ
មោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ពួកទេវតាក្នុងពួកព្រហ្មណា ដែលមិនត្រេកអរ ដោយអាយុដ៏
ប្រសើរ ដោយពណ៌សម្បុរដ៏ប្រសើរ ដោយសេចក្តីសុខដ៏ប្រសើរ ដោយយសដ៏ប្រសើរ
មិនត្រេកអរដោយអធិបតេយ្យដ៏ប្រសើរ ទើបដឹងនូវការរលាស់ចេញ នូវធម៌នោះ
តទៅទៀតតាមសេចក្តីពិត ទេវតាទាំងនោះ ទើបមានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា
សឧបាទិសេសៈ ក្នុងសឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះខ្លះ អនុបាទិសេសៈ ក្នុងអនុបាទិសេសៈ ដូច្នោះ
ខ្លះ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាឧកតោភាគវិមុត្ត (រួចចាក
កិលេសដោយចំណែកទាំងពីរ) ទេវតាទាំងនោះ រមែងដឹងច្បាស់នូវភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា
លោកដ៏មានអាយុអង្គនេះឯង ជាឧកតោភាគវិមុត្ត កាយរបស់ភិក្ខុនោះ បិតនៅត្រឹមណា
ពួកទេវតា និងមនុស្ស រមែងឃើញនូវភិក្ខុនោះត្រឹមណោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់

ទៅ ពួកទេវតា និងមនុស្ស មិនបានឃើញនូវភិក្ខុនោះឡើយ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នក
និរទុក្ខ ពួកទេវតាទាំងនោះ រមែងមានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អនុបាទិសេសៈ ក្នុង
អនុបាទិសេសៈ ដូច្នោះ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាបញ្ញា
វិមុត្ត ពួកទេវតាទាំងនោះ រមែងដឹងនូវភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះឯង
ជាបញ្ញាវិមុត្ត កាយរបស់ ភិក្ខុនោះ បិតនៅត្រឹមណា ពួកទេវតា និងមនុស្ស តែងឃើញនូវ
ភិក្ខុនោះត្រឹមណោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ពួកទេវតា និងមនុស្ស មិនបាន
ឃើញនូវភិក្ខុនោះឡើយ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ពួកទេវតាទាំងនោះ រមែង
មានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា អនុបាទិសេសៈ ក្នុងអនុបាទិសេសៈ ដូច្នោះ។ បពិត្រ
ព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាកាយសក្ខី ពួកទេវតាទាំងនោះ រមែង
ដឹងភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះឯង ជាកាយសក្ខី ធ្វើម្តេចទៅហ្ន៎ លោកដ៏
មានអាយុនេះ អាស្រ័យសេពនូវសេនាសនៈដ៏សមគួរ គប់រកនូវកល្យាណមិត្ត ប្រមូលនូវ
ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ កុលបុត្រទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់គុណវិសេសណា ក៏ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវគុណវិសេសនោះ មាន
ព្រហ្មចរិយធម៌ជាទីបំផុត ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន។ បពិត្រព្រះ
មោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ពួកទេវតាទាំងនោះ រមែងមានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា
សឧបាទិសេស ក្នុងសឧបាទិសេស ដូច្នោះ។ បពិត្រព្រះមោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ជាទិដ្ឋិប្បត្តិ។ បេ។ ជាសទ្ធាវិមុត្ត ជាធម្មានុសារី ពួកទេវតាទាំងនោះ តែងដឹង
នូវភិក្ខុនោះ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះឯង ជាធម្មានុសារី ធ្វើម្តេចទៅហ្ន៎ លោក
ដ៏មានអាយុនេះ អាស្រ័យសេពនូវសេនាសនៈដ៏សមគួរ គប់រកនូវកល្យាណមិត្ត ប្រមូល
នូវឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ កុលបុត្រទាំងឡាយ ចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្នួស ដោយប្រពៃ
ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់គុណវិសេសណា ក៏ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវគុណវិសេសនោះ
មានព្រហ្មចរិយធម៌ជាទីបំផុត ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បពិត្រព្រះ

មោគ្គល្លាន អ្នកនិរទុក្ខ ទេវតាទាំងនោះ មានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា
សឧបាទិសេសៈ ក្នុងសឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មាន
អាយុ ក៏ត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះភាសិតរបស់ព្រហ្មឈ្មោះតិស្សៈ ហើយស្រាប់តែបាត់ អំពី
ព្រហ្មលោក មកប្រាកដឯក្នុងឈ្មោះគិដ្ឋក្នុងភ្នំម ដូចបុរសមានកំឡាំង លានូវដៃដែលបត់
ចូល ឬបត់ចូលនូវដៃ ដែលលាចេញ ដូច្នោះឯង។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏
មានអាយុ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏
មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលដំណើរ ដែលបានចរចាត្រឹមណា ជាមួយនឹងព្រហ្ម
ឈ្មោះតិស្សៈ ដោយសព្វគ្រប់ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន តិស្សព្រហ្ម
សំដែងនូវបុគ្គលអ្នកនៅដោយអនិមិត្តសមាធិ ទី៧ ដល់អ្នកមិនបានទេ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ គប្បីសំដែងនូវបុគ្គលអ្នកនៅដោយអនិមិត្តសមាធិ ទី៧ ណា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ កាលនេះ ជាកាលគួរដល់សេចក្តីនោះ បពិត្រព្រះសុគត កាលនេះ ជាកាលគួរ ដល់
សេចក្តីនោះហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ នឹងចង់ចាំទុក។
ម្នាលមោគ្គល្លាន បើដូច្នោះ ចូរអ្នកស្តាប់ចុះ ចូរធ្វើទុកក្នុង ចិត្តដោយល្អចុះ តថាគតនឹង
សំដែង។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ បានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគថា ករុណា ព្រះអង្គ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលមោគ្គល្លាន ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ បានដល់នូវចេតោសមាធិ ដែលមិនមាននិមិត្ត ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
នូវនិមិត្តទាំងអស់ ទេវតាទាំងនោះ តែងដឹងនូវភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ
នេះឯង បានដល់នូវចេតោសមាធិ ដែលមិនមាននិមិត្ត ព្រោះមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្ត
ទាំងអស់ ធ្វើម្តេចទៅហ្ន៎ លោកដ៏មានអាយុនេះ អាស្រ័យសេពនូវសេនាសនៈដ៏សមគួរ
គប់រកនូវកល្យាណមិត្ត ប្រមូលមក នូវឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ កុលបុត្រទាំងឡាយ ចេញចាក
ផ្ទះ ចូលកាន់ផ្នួស ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់គុណវិសេសណា ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច

នូវគុណវិសេសនោះ មានព្រហ្មចរិយធម៌ជាទីបំផុត ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកទេវតាទាំងនោះ មានញាណកើតឡើងយ៉ាងនេះថា សឧបាទិសេសៈ ក្នុងសឧបាទិសេសៈ ដូច្នោះ។

[៥២] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាការសាលា នាមហាវន ជិតក្រុងវេសាលី។ គ្រានោះ សីហសេនាបតី (សេនាបតីឈ្មោះ សីហៈ) ចូលទៅគាល់ព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទី សមគួរ។ លុះសីហសេនាបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គអាចនឹងពន្យល់នូវផលនៃទាន ដែលបុគ្គល ឃើញដោយខ្លួនឯងបានដែរឬ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសីហៈ បើ ដូច្នោះ តថាគតនឹងត្រឡប់សួរអ្នក ក្នុងរឿងនុ៎ះវិញ អ្នកគាប់ចិត្តយ៉ាងណា គប្បីដោះ ស្រាយនូវរឿងនោះយ៉ាងនោះចុះ។ ម្នាលសីហៈ អ្នកសំគាល់នូវរឿងនោះដូចម្តេច។ ក្នុង លោកនេះ មានបុរសពីរនាក់ បុរសម្នាក់មិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច បុរសម្នាក់មានសទ្ធា ជាម្ចាស់ទាន ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការឲ្យទានរឿយ ៗ។ ម្នាលសីហៈ អ្នកសំគាល់នូវរឿងនោះ ដូចម្តេច។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាល អនុគ្រោះ តើគួរនឹងអនុគ្រោះបុរសណាមុន (អនុគ្រោះ) បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មាន សេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច ឬ (អនុគ្រោះ) បុរសដែលមានសទ្ធា ជា ម្ចាស់ទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ៗ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា មិន មានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលអនុគ្រោះ នឹងអនុគ្រោះបុរសនោះមុន ដូចម្តេចបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរស ណា មានសទ្ធា ជាម្ចាស់ទាន ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងការឲ្យទានរឿយ ៗ ព្រះអរហន្តទាំង ឡាយ កាលអនុគ្រោះ គួរអនុគ្រោះបុរសនោះឯងមុន។ ម្នាលសីហៈ អ្នកសំគាល់នូវរឿង នោះ ដូចម្តេច។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលចូលទៅរក តើគួរចូលទៅរកបុរសណាមុន

(ចូលទៅរក) បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច
ឬ (ចូលទៅរក) បុរសដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទាន
រឿយ ។។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា មិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់
ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលចូលទៅរក នឹងចូលទៅរក
បុរសនោះមុន ដូចម្តេចបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា មានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃ
ទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលចូលទៅរក គួរ
ចូលទៅរកបុរសនោះឯងមុន។ ម្នាលសីហៈ អ្នកសំគាល់នូវរឿងនោះ ដូចម្តេច។
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលទទួលយក (ទាន) គួរទទួលយក (ទាន) របស់បុរសណាមុន
(ទទួលយកទាន) របស់បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នក
ជេរប្រទេច ឬ (ទទួលយកទាន) របស់បុរស ដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នក
ត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា ដែលមិនមានសទ្ធា
មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលទទួល
យក (ទាន) នឹងទទួលយក (ទាន) របស់បុរសនោះមុន ដូចម្តេចបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន បុរសណា ដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។
ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលទទួលយក (ទាន) គួរទទួលយក (ទាន) របស់បុរសនោះឯង
មុន។ ម្នាលសីហៈ អ្នកសំគាល់នូវរឿងនោះ ដូចម្តេច។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាល
សំដែងធម៌ តើគួរសំដែងដល់បុរសណាមុន (សំដែង) ដល់បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មាន
សេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច ឬ (សំដែង) ដល់បុរស ដែលមានសទ្ធា ជា
ម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា
ដែលមិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច ព្រះអរហន្ត
ទាំងឡាយ កាលសំដែងធម៌ នឹងសំដែងដល់បុរសនោះមុន ដូចម្តេចបាន។ បពិត្រព្រះអង្គ
ដ៏ចម្រើន បុរសណាដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។

ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលសំដែងធម៌ គួរសំដែងដល់បុរសនោះឯងមុន។ ម្នាលសីហៈ អ្នកសំគាល់នូវរឿងនោះ ដូចម្តេច។ កិត្តិសព្ទដ៏ពីរោះ របស់បុរសណាហ្ន៎ គប្បីខ្ជរខ្ជាយទៅ (កិត្តិសព្ទ) របស់បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកដេរ ប្រទេច (ខ្ជរខ្ជាយទៅ) ឬ (កិត្តិសព្ទ) របស់បុរសដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នក ត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។ (ខ្ជរខ្ជាយទៅ)។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា ដែល មិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកដេរ ប្រទេច កិត្តិសព្ទដ៏ពីរោះ របស់ បុរសនោះ នឹងខ្ជរខ្ជាយទៅដូចម្តេចបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា មានសទ្ធា ជា ម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។ កិត្តិសព្ទដ៏ពីរោះ របស់បុរសនោះឯង គួរនឹងខ្ជរខ្ជាយទៅបាន។ ម្នាលសីហៈ អ្នកសំគាល់នូវរឿងនោះ ដូចម្តេច។ បុរសដូចម្តេច ហ្ន៎ គប្បីចូលទៅរកបរិសទ្យណា ទោះជាខត្តិយបរិសទ្យក្តី ព្រាហ្មណបរិសទ្យក្តី គហបតិ បរិសទ្យក្តី សមណបរិសទ្យក្តី ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មិនញញើតញញើម គប្បីចូលទៅរក បរិសទ្យនោះបាន បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកដេរ ប្រទេច ឬបុរសដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។ (គប្បីចូលទៅរកបរិសទ្យនោះបាន)។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា ដែលមិនមាន សទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកដេរប្រទេច បុរសនោះ នឹងចូលទៅរក បរិសទ្យណា ទោះជាខត្តិយបរិសទ្យក្តី ព្រាហ្មណបរិសទ្យក្តី គហបតិបរិសទ្យក្តី សមណ បរិសទ្យក្តី ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មិនញញើតញញើម នឹងចូលទៅរកបរិសទ្យនោះ ដូចម្តេច បាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា ដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ។ បុរសនោះ គប្បីចូលទៅរកបរិសទ្យណា ទោះជាខត្តិយបរិសទ្យក្តី ព្រាហ្មណបរិសទ្យក្តី គហបតិបរិសទ្យក្តី សមណបរិសទ្យក្តី ជាអ្នកភ្ញៀវក្លា មិនញញើត ញញើម គប្បីចូលទៅរកបរិសទ្យនោះបាន។ ម្នាលសីហៈ អ្នកសំគាល់នូវរឿងនោះ ដូចម្តេច។ បុរសណាហ្ន៎ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ គប្បីទៅកើតក្នុងសុគតិស្នគ៌

ទេវលោកបាន បុរសដែលមិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នក
ជេរប្រទេច ឬបុរសដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់នៃទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ
ៗ (គប្បីទៅកើតក្នុងសុគតិស្ល័ក្តិទេវលោក)។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសណា ដែលមិន
មានសទ្ធា មានសេចក្តីកំណាញ់ស្វិតស្វាញ ជាអ្នកជេរប្រទេច បុរសនោះ លុះបែកធ្លាយ
រាងកាយស្លាប់ទៅ នឹងទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្ល័ក្តិទេវលោក ដូចម្តេចបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន បុរសណា ដែលមានសទ្ធា ជាម្ចាស់ទាន ជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុងការឲ្យទានរឿយ ៗ
បុរសនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ គប្បីទៅកើតក្នុងសុគតិស្ល័ក្តិ ទេវលោកបាន។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ផលនៃទាន ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ទាំង ៦ នេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានដល់នូវសេចក្តីជឿព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ក្នុងហេតុនេះទេ ខ្ញុំព្រះអង្គ ក៏បានដឹងច្បាស់ នូវផលនៃទានទាំងនេះដែរ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្ចាស់ទាន ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលអនុគ្រោះ
រមែងអនុគ្រោះនូវខ្ញុំព្រះអង្គមុន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្ចាស់
ទាន ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលចូលទៅរក រមែងចូលទៅរកខ្ញុំព្រះអង្គមុន។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្ចាស់ទាន ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលទទួល
យកទាន រមែងទទួលយកទានរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គមុន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជា
ទាយក ជាម្ចាស់ទាន ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ កាលសំដែងធម៌ រមែងសំដែងដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ
មុន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្ចាស់ទាន កិត្តិសព្ទដ៏ពីរោះរបស់ខ្ញុំ
ព្រះអង្គ ខ្លួនខ្លួនទៅថា សីហសេនាបតី ជាទាយក ជាអ្នកធ្វើ ជាអ្នកបម្រើសង្ឃ។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាទាយក ជាម្ចាស់ទាន ចូលទៅរកបរិសទ្យណា ទោះជា
ខត្តិយបរិសទ្យក្តី ព្រាហ្មណបរិសទ្យក្តី គហបតិបរិសទ្យក្តី សមណបរិសទ្យក្តី ខ្ញុំព្រះអង្គ ជា
អ្នកក្លៀវក្លា មិនញញើតញញើម រមែងចូលទៅរកបរិសទ្យនោះបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏
ចម្រើន ផលនៃទានដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងទាំង ៦ នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ

ទ្រង់សំដែងហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនដល់នូវសេចក្តីជឿព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងហេតុនេះទេ ខ្ញុំ
ព្រះអង្គ ក៏បានដឹងច្បាស់ នូវផលនៃទានទាំងនេះដែរ ចំណែកដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់នូវផលនៃទានណា នឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា ម្នាលសីហៈ បុគ្គលជាទាយក
ជាម្ចាស់ទាន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងចូលទៅកើតក្នុងសុគតិស្នូត
ទេវលោក ខ្ញុំព្រះអង្គ មិនបានដឹងច្បាស់ នូវផលនៃទានទាំងនេះទេ ឥឡូវ ខ្ញុំព្រះអង្គ ដល់
នូវសេចក្តីជឿព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រង់ផលនៃទានទាំងនេះ។ ម្នាលសីហៈ ដំណើរនេះ
យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលសីហៈ ដំណើរនេះ យ៉ាងហ្នឹងហើយ ម្នាលសីហៈ បុគ្គលជាទាយក
ជាម្ចាស់ទាន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិស្នូត ទេវលោក។

[៥៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំងឡាយ ៤ យ៉ាងនេះ តថាគត មិនបាច់រក្សា
ផង មិនមានការតិះដៀលដោយហេតុ ៣ យ៉ាងផង។ ហេតុទាំង ៤ យ៉ាង ដែលតថាគត
មិនបាច់រក្សា តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មានកាយសមាចារបរិសុទ្ធ
ហើយ កាយទុច្ចរិតរបស់តថាគត មិនមានទេ ដែលតថាគតគួររក្សាថា កុំឲ្យបុគ្គលដទៃ
ដឹងនូវកាយទុច្ចរិតនេះ របស់តថាគតឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមាន
វចីសមាចារបរិសុទ្ធហើយ វចីទុច្ចរិតរបស់តថាគតមិនមានទេ ដែលតថាគតគួររក្សាថា កុំ
ឲ្យបុគ្គលដទៃ ដឹងនូវវចីទុច្ចរិតនេះ របស់តថាគតឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
មានមនោសមាចារបរិសុទ្ធហើយ មនោទុច្ចរិតរបស់តថាគតមិនមានទេ ដែលតថាគតគួរ
រក្សាថា កុំឲ្យបុគ្គលដទៃ ដឹងនូវមនោទុច្ចរិតនេះ របស់តថាគតឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគត មានការចិញ្ចឹមជីវិតបរិសុទ្ធហើយ ការចិញ្ចឹមជីវិតខុស របស់តថាគត
មិនមានទេ ដែលតថាគតគួររក្សាថា កុំឲ្យបុគ្គលដទៃ ដឹងនូវការចិញ្ចឹមជីវិតខុសនេះ របស់
តថាគតឡើយ។ ហេតុទាំង ៤ យ៉ាងនេះ តថាគតមិនបាច់រក្សាទេ។ តថាគតមិនមានការ
តិះដៀលដោយហេតុ ៣ យ៉ាង តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមានធម៌
សំដែងល្អហើយ សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី អ្នកណាមួយក្តី ក្នុង

លោក នឹងចោទចំពោះតថាគតក្នុងរឿងនោះ ប្រកបដោយហេតុថា ព្រះអង្គមិនមែន
មានធម៌សំដែងដោយល្អ ដូច្នោះក្តី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មិនដែលឃើញនូវ
និមិត្តនុ៎ះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគត មិនបានឃើញនូវនិមិត្តនុ៎ះហើយ ក៏ដល់នូវ
សេចក្តីក្សេមក្សាន្ត ដល់នូវសេចក្តីមិនមានភ័យ ដល់នូវសេចក្តីក្លាហាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សេចក្តីប្រតិបត្តិ ជាទីទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ដែលតថាគតបញ្ញត្តហើយ ដោយប្រពៃ
ដល់ពួកសាវករបស់តថាគត ពួកសាវករបស់តថាគត ដែលប្រតិបត្តិតាម រមែងមាន
អាសវៈអស់ហើយ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ហើយ បានដល់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
អាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ។ សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី
ព្រហ្មក្តី អ្នកណាមួយក្តី ក្នុងលោក នឹងចោទចំពោះតថាគត ក្នុងរឿងនោះ ប្រកបដោយ
ហេតុថា សេចក្តីប្រតិបត្តិ ជាទីទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រះអង្គមិនមែនជាបញ្ញត្តដោយប្រពៃ
ដល់ពួកសាវក គួរឲ្យពួកសាវករបស់ព្រះអង្គ ដែលប្រតិបត្តិតាមហើយ បានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ បានដល់។ បើ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ
ដូច្នោះក្តី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតមិនដែលឃើញនូវនិមិត្តនុ៎ះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលតថាគតមិនឃើញនូវនិមិត្តនុ៎ះ ក៏ដល់នូវសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត ដល់នូវសេចក្តីមិនមាន
ភ័យ ដល់នូវសេចក្តីក្លាហាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវកបរិសទ្យរបស់តថាគត ជា
ច្រើនរយ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់។ បើ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ
ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ។ សមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី អ្នកណា
មួយក្តី ក្នុងលោក នឹងចោទតថាគត ក្នុងរឿងនោះ ប្រកបដោយហេតុថា ពួកសាវករបស់
ព្រះអង្គជាច្រើនរយ មិនមែនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ហើយបានដល់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់
ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ដូច្នោះក្តី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

តថាគត មិនដែលឃើញនូវនិមិត្តនុ៎ះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថាគត មិនឃើញនូវ
និមិត្តនុ៎ះហើយ ក៏ដល់នូវសេចក្តីក្សេមក្សាន្ត ដល់នូវសេចក្តីមិនមានភ័យ ដល់នូវសេចក្តី
ក្លាហាន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ។ តថាគត មិនមានការតិះដៀលដោយហេតុ ៣
យ៉ាងនេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុទាំង ២ យ៉ាងនេះឯង ព្រះតថាគត មិនបាច់រក្សា
ផង មិនមានការតិះដៀលដោយហេតុ ៣ យ៉ាងនេះផង។

[៥៦] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជិតក្រុងកិ
មិលា។ គ្រានោះ ព្រះកិមិលៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូល
ទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះព្រះកិ
មិលៈដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះមានព្រះភាគ ដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ កាលបើព្រះតថាគតបរិនិព្វានហើយ ព្រះ
សទ្ធម្ម មិនតាំងនៅអស់កាលយូរបាន។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិមិលៈ
ក្នុងសាសនានេះ កាលតថាគតបរិនិព្វានហើយ ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា មិន
មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តា មិនមានសេចក្តីគោរព កោតក្រែង ក្នុង
ព្រះធម៌ មិនមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃ មិនមានសេចក្តីគោរព
កោតក្រែង ក្នុងសិក្ខា មិនមានសេចក្តីគោរព កោតក្រែង ក្នុងសមាធិ មិនមានសេចក្តី
គោរព កោតក្រែង ក្នុងអប្បមាទៈ មិនមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងបដិសណ្ឋារៈ។
ម្នាលភិមិលៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ កាលតថាគតបរិនិព្វានហើយ ព្រះសទ្ធម្ម មិន
តាំងនៅអស់កាលយូរ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ កាលបើព្រះ
តថាគតបរិនិព្វានហើយ ព្រះសទ្ធម្ម តាំងនៅអស់កាលយូរបាន។ ម្នាលភិមិលៈ ក្នុង
សាសនានេះ កាលបើតថាគតបរិនិព្វានហើយ ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា មាន
សេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងព្រះសាស្តា មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ មាន
សេចក្តីគោរពកោតក្រែងក្នុងព្រះសង្ឃ មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែងក្នុងសិក្ខា មាន

សេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងសមាធិ មានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងអប្បមាទៈ មាន
សេចក្តីគោរពកោតក្រែង ក្នុងបដិសណ្ឋារៈ។ ម្នាលភិក្ខុមិលៈ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ
កាលបើតថាគតបរិនិព្វានហើយ ទើបព្រះសទ្ធម្ម តាំងនៅអស់កាលយូរបាន។

[៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង មិនយូរប៉ុន្មាន នឹងបាន
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់។ បើ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈ ទាំងឡាយ ហើយសម្រេច
សម្រាន្តនៅ។ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
សាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ជាពហុស្ស្តត ១ ជាអ្នកសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់
១ ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ១ មានសតិ ១ មានបញ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង នេះឯង មិនយូរប៉ុន្មាន នឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់។
បើ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈ ទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ។

[៥៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងសុំសុមារគិរី នាកេសកឡាវន
ជាទីឲ្យនូវអភ័យដល់ម្រឹត ជិតក្រុងភគុៈ។ សម័យនោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ
អង្គុយដោកដក់ ក្នុងកល្យាណមុត្តត្រាម ក្នុងដែនមគធៈ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់មាន
ទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង់នូវចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ទ្រង់បានឃើញនូវព្រះមហា
មោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ កំពុងអង្គុយដោកដក់ ក្នុងកល្យាណមុត្តត្រាម ក្នុងដែនមគធៈ លុះ
ឃើញហើយ ក៏ទ្រង់បាត់អំពីកេសកឡាវន ជាទីឲ្យនូវអភ័យដល់ម្រឹត ជិតក្រុងសុំសុមារ
គិរី ក្នុងដែនភគុៈ ទៅប្រាកដក្នុងទីចំពោះមុខ នៃមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក្នុងកល្យា
ណមុត្តត្រាម ក្នុងដែនមគធៈ ប្រៀបដូចបុរសមានកំឡាំង គប្បីលានូវដៃដែលបត់ចូល ឬ
គប្បីបត់ចូលនូវដៃ ដែលលាចេញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់លើ
អាសនៈ ដែលគេក្រាលថ្វាយ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ហើយ ក៏ត្រាស់ទៅនឹង
ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ដូច្នោះថា នៃមោគ្គល្លាន អ្នកដោកដក់ឬ នៃមោគ្គល្លាន

អ្នកដេកដក់ប្តូរ ព្រះមហាមោគ្គល្លាន តបថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ នៃមោគ្គល្លាន ព្រោះ
ហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ កាលបើអ្នកមានសញ្ញាយ៉ាងណាហើយ សេចក្តីផ្តុំផ្សំដេក
នៅតែគ្របសង្កត់អ្នក អ្នកគប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសញ្ញានោះ គប្បីធ្វើនូវសញ្ញានោះឲ្យ
ក្រាស់ក្រែលឡើង ហេតុនេះ រមែងមានជាប្រាកដ កាលបើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះហើយ នឹងលះ
សេចក្តីផ្តុំផ្សំដេកនោះបានមិនខាន។ បើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះហើយ នៅតែលះសេចក្តី
ផ្តុំផ្សំដេកនោះមិនបានទេ នៃមោគ្គល្លាន តពីនោះទៅ អ្នកគប្បីត្រិះរិះរឿយ ។ គប្បី
ពិចារណារឿយ ។ គប្បីរំពឹងរឿយ ។ នូវធម៌ដែលធ្លាប់ស្តាប់ហើយ ធ្លាប់រៀនសូត្រហើយ
ដោយចិត្ត ហេតុនេះ រមែងមានជាប្រាកដ កាលបើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងអាចលះសេចក្តី
ផ្តុំផ្សំដេកនោះបានមិនខាន។ បើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះហើយ នៅតែលះសេចក្តីផ្តុំផ្សំដេក
នោះមិនបានទេ នៃមោគ្គល្លាន តពីនោះទៅ អ្នកគប្បីស្វាធារនូវធម៌ដែលអ្នកធ្លាប់ស្តាប់
ហើយ ធ្លាប់រៀនសូត្រហើយ ដោយពិស្តារ ហេតុនេះ រមែងមានជាប្រាកដ កាលបើអ្នក
បានធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងលះសេចក្តីផ្តុំផ្សំដេកនោះ បានមិនខាន។ កាលបើអ្នកធ្វើ
យ៉ាងនេះ នៅតែលះសេចក្តីផ្តុំផ្សំដេក នោះមិនបានទេ នៃមោគ្គល្លាន តពីនោះទៅ អ្នក
គប្បីខ្សៀលនូវប្រហោងត្រចៀកទាំងពីរ ហើយគប្បីស្តាបអង្រែលខ្លួនដោយដៃ ហេតុនេះ
រមែងមានជាប្រាកដ កាលបើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងលះសេចក្តីផ្តុំផ្សំដេកនោះបាន
មិនខាន។ បើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះហើយ នៅតែលះសេចក្តីផ្តុំផ្សំដេកនោះមិនបានទេ នៃ
មោគ្គល្លាន តពីនោះទៅ អ្នកគប្បីក្រោកពីអាសនៈ ហើយយកទឹកលាបក្អែក រួចគប្បី
ក្រឡេកមើលទិសទាំងឡាយ គប្បីក្រឡេកមើលផ្កាយនក្ខត្តប្បក្ស ហេតុនេះ រមែងមានជា
ប្រាកដ កាលបើអ្នកបានធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងអាចលះសេចក្តីផ្តុំផ្សំដេកនោះបានមិនខាន។
កាលបើអ្នកបានធ្វើយ៉ាងនេះ នៅតែលះសេចក្តីផ្តុំផ្សំដេកនោះមិនបានទេ នៃ
មោគ្គល្លាន តពីនោះទៅ អ្នកគប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវអាណោកសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់នូវ
ពន្លឺ) គប្បីអធិដ្ឋាននូវសញ្ញាថា វេលាថ្ងៃ គឺអធិដ្ឋានថា វេលាថ្ងៃយ៉ាងណា វេលាយប់ ក៏

យ៉ាងនោះ វេលាយប់យ៉ាងណា វេលាថ្ងៃ ក៏យ៉ាងនោះដែរ គប្បីមានចិត្តបើកស្រឡះដូច្នោះ មិនមានអ្វីរូបវិត ចំរើននូវចិត្តប្រកបដោយពន្លឺ ហេតុនោះ រមែងមានជាប្រាកដ កាលបើ អ្នកបានធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងលះសេចក្តីផ្សំយដោកនោះបានមិនខាន។ កាលបើអ្នកបានធ្វើ យ៉ាងនេះ នៅតែលះសេចក្តីផ្សំយដោកនោះមិនបានទេ នៃមោគ្គល្លាន តពីនោះទៅ អ្នក គប្បីមានសេចក្តីសំគាល់ ក្នុងខាងក្រោយ និងខាងមុខ មានឥន្ទ្រិយតាំងនៅខាងក្នុង មានចិត្តមិនប្រព្រឹត្តទៅខាងក្រៅ ហើយគប្បីអធិដ្ឋាននូវទីច្រម ហេតុនេះ រមែងមានជា ប្រាកដ កាលបើអ្នកធ្វើយ៉ាងនេះ នឹងលះសេចក្តីផ្សំយដោកនោះបានមិនខាន។ កាលបើ អ្នកបានធ្វើយ៉ាងនេះ នៅតែលះសេចក្តីផ្សំយដោកនោះមិនបានទេ នៃមោគ្គល្លាន ត ពីនោះទៅ អ្នកគប្បីសម្រេចនូវសីហសេយ្យ គឺដេកដូចជាសត្វសីហៈ ផ្សៀងទៅខាងស្តាំ គប្បីតម្រួតជើងដោយជើង ជាអ្នកមានសតិ មានសម្បជញ្ញៈ គប្បីធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវ ឧដ្ឋានសញ្ញា គឺសេចក្តីសំគាល់ថា នឹងក្រោកឡើង នៃមោគ្គល្លាន កាលបើអ្នកភ្ញាក់ហើយ គប្បីក្រោកឡើងឲ្យឆាប់ ដោយគិតថា អាត្មាអញ នឹងមិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីសុខ ព្រោះការដេក មិនប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តីសុខ ព្រោះការទំអេត មិនប្រកបរឿយ ។ នូវ សេចក្តីសុខ ព្រោះសេចក្តីផ្សំយដោកទេ។ នៃមោគ្គល្លាន អ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះឯង។ នៃមោគ្គល្លាន ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ មិនលើកឡើងនូវប្រមោយ គឺ មានៈឲ្យខ្ពស់ ហើយចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយទេ។ នៃ មោគ្គល្លាន អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះ។ នៃមោគ្គល្លាន បើភិក្ខុលើកឡើងនូវប្រមោយ គឺ មានៈឲ្យខ្ពស់ ចូលទៅរកត្រកូលទាំងឡាយហើយ នៃមោគ្គល្លាន ព្រោះក្នុងត្រកូលទាំង ឡាយ រមែងមានកិច្ចដែលគួរធ្វើច្រើន មនុស្សទាំងឡាយ រមែងមិនយកចិត្តទុកដាក់ នឹង ភិក្ខុដែលមកដល់ទេ។ ក្នុងរឿងនោះ ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ក្នុងវេលានេះ អ្នកណាហ្ន៎ បំបែកអាត្មាអញ ចេញពីត្រកូលនេះ បានជាមនុស្សទាំងនេះ មានសេចក្តី ធុញទ្រាន់ ក្នុងអាត្មាអញ។ សេចក្តីអៀនខ្មាស រមែងមានដល់ភិក្ខុនោះ ដោយមិនមាន

លោក កាលបើភិក្ខុមានសេចក្តីអៀនខ្មាសកើតឡើងហើយ សេចក្តីរាយមាយ ក៏កើតឡើង
កាលបើភិក្ខុមានសេចក្តីរាយមាយ កើតឡើងហើយ សេចក្តីមិនសង្រួម ក៏កើតឡើង
កាលបើសេចក្តីមិនសង្រួមកើតឡើងហើយ ចិត្តក៏ឆ្ងាយអំពីសមាធិ។ នៃមោគ្គល្លាន ព្រោះ
ហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ នឹងមិនពោលនូវ
ពាក្យទាស់ទែង។ នៃមោគ្គល្លាន អ្នកគប្បីសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ នៃមោគ្គល្លាន កាលបើពាក្យ
ទាស់ទែងមានហើយ ការល្មោភនិយាយច្រើន ក៏ប្រាកដឡើង កាលបើការល្មោភនិយាយ
ច្រើនមានហើយ សេចក្តីរាយមាយ ក៏ប្រាកដឡើង កាលបើសេចក្តីរាយមាយមានហើយ
សេចក្តីមិនសង្រួម ក៏ប្រាកដឡើង កាលបើសេចក្តីមិនសង្រួមមានហើយ ចិត្តក៏ឆ្ងាយអំពី
សមាធិ។ នៃមោគ្គល្លាន តថាគត មិនបានសរសើរនូវការជាប់ជំពាក់ដោយវត្ថុទាំងអស់ នៃ
មោគ្គល្លាន ប៉ុន្តែតថាគត មិនមែនជាមិនសរសើរការជាប់ជំពាក់ ដោយវត្ថុទាំងអស់ទេ នៃ
មោគ្គល្លាន តថាគត មិនបានសរសើរតែនូវការជាប់ជំពាក់ ដោយគ្រហស្ថ និងបព្វជិត
ទាំងឡាយប៉ុណ្ណោះ ឯសេនាសនៈណា មានសំឡេងតិច មិនមានសំឡេងគឺកកង មាន
ខ្យល់បក់រហើយ គួរជាទីធ្វើនូវការកំបាំងរបស់មនុស្ស សមគួរដល់ការព្យាបាលសម្ម តថាគត
រមែងសរសើរនូវការជាប់ជំពាក់ដោយសេនាសនៈ មានសភាពដូច្នោះ។ កាលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ក៏ក្រាបបង្គំទូល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះពិត ក្នុងការ
អស់ទៅនៃតណ្ហា មានសេចក្តីសម្រេចដ៏ទៀង មានសេចក្តីក្សេមចាកយោគៈដ៏ទៀង មាន
ព្រហ្មចារ្យដ៏ទៀង មានទីបំផុតដ៏ទៀង ជាបុគ្គលប្រសើរជាងទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ
យ៉ាងសង្ខេប តើដោយហេតុប៉ុន្មានហ្ន៎។ នៃមោគ្គល្លាន ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានការ
ចេះដឹងថា ធម៌ទាំងអស់ មិនគួរប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រកាន់មាំឡើយ នៃមោគ្គល្លាន
ភិក្ខុមានការចេះដឹងនុ៎ះថា ធម៌ទាំងអស់ មិនគួរប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រកាន់មាំ
យ៉ាងនេះឡើយ។ ភិក្ខុនោះ រមែងដឹងច្បាស់ នូវធម៌ទាំងអស់ លុះដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំង

អស់ហើយ ក៏កំណត់ដឹងនូវធម៌ទាំងអស់ លុះកំណត់ដឹង នូវធម៌ទាំងអស់ហើយ ក៏ទទួល
នូវវេទនាណាមួយ គឺវេទនាជាសុខ ឬជាទុក្ខ ឬមិនមែនជាទុក្ខមិនមែនជាសុខ។ ភិក្ខុនោះ
ជាអ្នកពិចារណាឃើញរឿយៗ ថា មិនទៀង ក្នុងវេទនាទាំងនោះ ពិចារណាឃើញរឿយ
ៗ នូវការប្រាសចាកតម្រេក ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវការរំលត់ទុក្ខ ពិចារណាឃើញ
រឿយៗ នូវកិរិយាលះបង់។ កាលភិក្ខុនោះ ពិចារណាឃើញរឿយៗ ថា មិនទៀង ក្នុង
វេទនាទាំងនោះ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវការប្រាសចាកតម្រេក ពិចារណាឃើញ
រឿយៗ នូវការរំលត់ទុក្ខ ពិចារណាឃើញរឿយៗ នូវកិរិយាលះបង់ ក៏លែងប្រកាន់មាំ នូវ
វត្ថុណាមួយក្នុងលោក កាលបើមិនប្រកាន់មាំហើយ រមែងមិនតក់ស្លុត កាលបើមិនតក់
ស្លុតហើយ ក៏រមែងបរិនិព្វានដោយពិត (ភិក្ខុនោះ) ដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ
ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាអញបានអប់រំហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញ បានធ្វើស្រេចហើយ
មគ្គការនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ម្នាល
មោគ្គល្លាន ភិក្ខុមានចិត្តផុតស្រឡះ ព្រោះធ្វើធម៌នោះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ក្នុងការអស់ទៅនៃ
តណ្ហា មានសេចក្តីសម្រេចដ៏ទៀង មានសេចក្តីក្សេមចាកយោគៈដ៏ទៀង មានព្រហ្មចារ្យ
ដ៏ទៀង មានទីបំផុតដ៏ទៀង ជាបុគ្គលប្រសើរជាងទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ យ៉ាង
សង្ខេប ដោយហេតុដូច្នោះឯង។

[៥៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កុំខ្លាចនូវបុណ្យឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ពាក្យថា បុណ្យនេះ ជាឈ្មោះនៃសេចក្តីសុខ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតដឹង
ច្បាស់ថា តថាគតបានចំរើនមេត្តាចិត្ត ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ជា
ផលដែលបុគ្គលទទួលរឿយៗ អស់ឆ្នាំ ៧ ជាយូរអង្វែង លុះតថាគតចំរើននូវមេត្តាចិត្ត
អស់ឆ្នាំ ៧ ហើយ ក៏មិនបានមកកាន់លោកនេះទៀត អស់សំរដ្ឋកប្ប និងវិវដ្តកប្ប ៧
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលដែលលោកវិនាសទៅ តថាគត បានទៅកើតក្នុងអាកាសរូបព្រហ្ម
កាលដែលលោកចំរើនឡើង តថាគតបានទៅកាន់ព្រហ្មវិមានដែលសូន្យ។ ម្នាលភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ក្នុងព្រហ្មវិមាននោះ តថាគតជាព្រហ្ម ជាមហាព្រហ្ម គ្របសង្កត់លើព្រហ្ម
ឯទៀត ព្រហ្មឯទៀត មិនអាចគ្របសង្កត់តថាគតបាន តថាគតជាអ្នកឃើញហេតុ
សព្វគ្រប់ ជាអ្នកធ្វើព្រហ្មទាំងពួង ឲ្យលុះក្នុងអំណាចខ្លួន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
កើតជាសក្កទេវរាជ ៣៦ ដង។ តថាគត បានជាស្តេចចក្រពត្តិ ប្រកបដោយធម៌ ជា
ធម្មរាជ ជាឥស្សរៈក្នុងផែនដី មានព្រំប្រទល់ ក្នុងទីបំផុតនៃសមុទ្រ ទាំង ៤ មានជ័យជំនះ
ដល់នូវភាវៈមាំមួនក្នុងជនបទ បរិបូណ៌ដោយរតនៈ ទាំង ៧ ប្រការ ជាច្រើនរយផង។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ រតនៈ ៧ ប្រការនេះ កើតដល់តថាគតនោះ គឺចក្ករតនៈ ១ ហត្ថិ
រតនៈ ១ អស្សរតនៈ ១ មណីរតនៈ ១ ឥត្តិរតនៈ ១ គហបតិរតនៈ ១ បរិនាយករតនៈ ១
ជាគំរប់ ៧។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត មានកូនច្រើនពាន់ ជាអ្នកក្លៀវក្លា មានសភាព
ជាអ្នកមាន សេចក្តីព្យាយាម អាចញាំញីនូវសេនានៃស្តេចដទៃបាន។ តថាគតបានឈ្នះ
ហើយ នៅគ្រប់គ្រងនូវផែនដីនេះ ដែលមានសាគរជាទីបំផុត ដោយធម៌មិនបាច់ប្រើអាជ្ញា
មិនបាច់ប្រើគ្រឿងសស្ត្រាទេ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត បានឃើញនូវផលនៃបុណ្យ ជាកុសលហើយ ក៏បាន
ប្រាប់ពួកសត្វអ្នកស្វែងរកនូវសេចក្តីសុខ ហើយចំរើននូវមេត្តចិត្ត អស់ ៧ ឆ្នាំ មិន
បានមកកាន់លោកនេះទៀត អស់សំរែងកប្ប និងវិវដ្តកប្ប ៧ ដង កាលដែលលោក
វិនាស តថាគតទៅកើត ក្នុងអាភិស្សរព្រហ្ម កាលដែលលោកចំរើន តថាគត ចូល
ទៅកាន់ព្រហ្មលោកដែលសូន្យ ក្នុងកាលនោះ តថាគត បានជាមហាព្រហ្ម ជាអ្នក
ធ្វើព្រហ្មឯទៀត ឲ្យលុះក្នុងអំណាចនៃខ្លួនអស់ ៧ ដង បានជាស្តេចនៃទេវតា ជា
កំពូលនៃទេព្តាអស់ ៣៦ ដង បានជាស្តេចចក្រពត្តិ ជាធំក្នុងជម្ពូទ្វីប។ បានជាក្សត្រ
ដែលបានមុន្នាភិសេក ជាអធិបតីរបស់មនុស្ស បានឈ្នះនូវផែនដីនេះដោយធម៌
មិនបាច់ប្រើអាជ្ញា មិនបាច់ប្រើគ្រឿងសស្ត្រា មិនបាច់កំហែងកំហល់ទេ បានប្រៀន
ប្រដៅដោយធម៌ដ៏ស្មើ ហើយបានសោយរាជសម្បត្តិនោះ លើមណ្ឌលនៃផែនដី

នេះដោយធម៌ តែងបានកើតក្នុងត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន បរិបូណ៌ដោយកាមទាំងពួងផង ដោយរតនៈទាំង ៧ ផង ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ជា អ្នកសង្រ្គោះពួកសត្វលោក ព្រះពុទ្ធទាំងនោះ ទ្រង់សំដែងដោយប្រពៃ នូវហេតុនុ៎ះ នេះជាហេតុ ហៅថា ជាម្ចាស់នៃផែនដីរបស់ជនដ៏ច្រើន តថាគតជាស្តេច មាន ទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ជាអ្នកអង្គអាច ជាអ្នកមានប្ញទ្ធិ មានយស ជាតស្សៈក្នុង ជម្ពូទីប។ បុគ្គលណាស្តាប់ហើយ មិនជ្រះថ្លា ចាត់ជាកណ្តាភិជាតិ ព្រោះហេតុ នោះ បុគ្គលមានប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ ប្រាថ្នានូវភាវៈជាធំ រលឹកនូវពុទ្ធសាសនា គប្បីធ្វើនូវសេចក្តីគោរពនូវព្រះសទ្ធម្មចុះ។

[៦០] គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ ប្រដាប់បាត្រ និងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ណ សម័យ ហើយចូលទៅលំនៅរបស់អនាថបិណ្ឌិកគហបតី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់ លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលថ្វាយ។ សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ មានសម្លេងហោរ កញ្ជ្រៀវ ក្នុងលំនៅនៃអនាថបិណ្ឌិកគហបតី។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូល ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏ មានព្រះភាគ ក៏ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់គហបតី មនុស្សទាំងឡាយ មានសំឡេងហោរ កញ្ជ្រៀវ ក្នុងលំនៅនៃអ្នក ទំនងដូចជាព្រានសន្ទូចចាប់ត្រី ដូចម្តេចហ្ន៎។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ ចំរើន នាងសុជាតានេះ ជាយរសុណ្ណា (កូនប្រសាស្ត្រីក្នុងផ្ទះ) ខ្ញុំព្រះអង្គបាននាំមកអំពី ត្រកូលស្តុកស្តម្ភ នាងសុជាតានោះ មិនអើពើនឹងឪពុកក្មេក មិនអើពើនឹងម្តាយក្មេក មិន អើពើនឹងស្វាមី ទាំងមិនបានធ្វើសក្ការ មិនបានគោរព មិនបានរាប់អាន មិនបានបូជាព្រះ ដ៏មានព្រះភាគ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅនាងសុជាតា ជាយរ សុណ្ណាថា ម្ចាស់នាងសុជាតា ចូរនាងមកនេះ។ នាងសុជាតា ជាយរសុណ្ណា បានទទួល ព្រះពុទ្ធដីកាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន

ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុង
ទីសមគួរ។ លុះនាងសុជាតា ជាយរសុណ្ណា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់នាងសុជាតា ភរិយារបស់បុរសនេះ មាន ៧ ពួក។ ភរិយា ៧
ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺ វេជសមាភរិយា (ភរិយាស្មើដោយអ្នកសម្លាប់) ១ ចោរសមាភរិយា
(ភរិយាស្មើដោយចោរ) ១ អយ្យសមាភរិយា (ភរិយាស្មើដោយម្ចាស់) ១ មាតុសមាភរិយា
(ភរិយាស្មើដោយមាតា) ១ ភតិនិសមាភរិយា (ភរិយាស្មើដោយប្អូនស្រី) ១ សខីសមា
ភរិយា (ភរិយាស្មើដោយសំឡាញ់) ១ ទាសីសមាភរិយា (ភរិយាស្មើដោយខ្ញុំស្រី) ១។
ម្ចាស់នាងសុជាតា នេះជាភរិយា ៧ ពួក របស់បុរស។ បណ្តាភរិយាទាំង ៧ ពួកនោះ នាង
ជាភរិយាដូចម្តេច? បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានដឹងនូវអត្តនៃភាសិតនេះ
ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយសេចក្តីសង្ខេប ឲ្យពិស្តារបានទេ? បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គ គប្បីដឹងនូវអត្តនៃភាសិតនេះ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
សំដែងហើយ ដោយសេចក្តីសង្ខេប ឲ្យពិស្តារបាន យ៉ាងណា សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងនូវធម៌ឲ្យប្រពៃ ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ យ៉ាងនោះ។ ម្ចាស់នាងសុជាតា បើដូច្នោះ ចូរនាង
ចាំស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយប្រពៃ តថាគតនឹងសំដែង។ នាងសុជាតា ជាយរសុណ្ណា
បានទទួលព្រះពុទ្ធដីកា ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា

ភរិយាដែលស្វាមីលោះមកដោយទ្រព្យ ស្រ្តីមានចិត្តប្រទូស្ត (នឹងស្វាមី) មាន
សេចក្តីមិនអនុគ្រោះនូវប្រយោជន៍ ជាអ្នកត្រេកត្រអាលក្នុងបុរសដទៃ មើលងាយ
ថ្មី ខ្វល់ខ្វាយដើម្បីសម្លាប់ (ថ្មី) ស្រ្តីណាជាភរិយានៃបុរស មានសភាពដូច្នោះ ស្រ្តី
នោះហៅថា វេជកាភរិយា។ ស្វាមីនៃស្រ្តី បាននូវទ្រព្យណា ហើយដកល់ទុក ដើម្បី
ធ្វើនូវសិល្បៈក្តី នូវជំនួញក្តី នូវកសិកម្មក្តី ស្រ្តីនោះ ប្រាថ្នាដើម្បីលួចកិបយកនូវ
ទ្រព្យ សូម្បីបន្តិចបន្តួចអំពីទ្រព្យនោះ ស្រ្តីណា ជាភរិយានៃបុរស មានសភាព

ដូច្នោះ ស្ត្រីនោះ ហៅថា ចៅវិភិយា។ ស្ត្រីមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា នឹងធ្វើនូវការងារ
ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស ស៊ីច្រើន រឹងរូស កាច ពោលនូវពាក្យអាក្រក់ ប្រព្រឹត្តគ្របសង្កត់
នូវស្វាមី ដែលមានព្យាយាម ប្រឹងប្រែង ស្ត្រីណា ជាភរិយានៃបុរសមានសភាព
ដូច្នោះ ស្ត្រីនោះ ហៅថា អយ្យាភរិយា។ ស្ត្រីណា មានសេចក្តីអនុគ្រោះនូវ
ប្រយោជន៍សព្វ ៗកាល ចេះរក្សាប្តី ដូចជាមាតារក្សាកូន ទាំងរក្សានូវទ្រព្យដែល
ស្វាមីនោះ បានមកអំពីទីនោះ ។ ស្ត្រីណាជាភរិយានៃបុរស មានសភាពដូច្នោះ ស្ត្រី
នោះ ហៅថា មាតាភរិយា។ ស្ត្រីមានសេចក្តីគោរព ក្នុងស្វាមីរបស់ខ្លួន ដូចប្អូនស្រី
គោរពបងប្រុស មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចនៃភស្តា ស្ត្រីណា
ជាភរិយានៃបុរស មានសភាពដូច្នោះ ស្ត្រីនោះ ហៅថា ភគិនីភរិយា។ ស្ត្រីណា ក្នុង
លោកនេះ បានឃើញនូវប្តីហើយ ក៏រីករាយ ដូចជាសំឡាញ់ បានឃើញសំឡាញ់
ដែលមកអស់កាលយូរ ស្ត្រីនោះ បរិបូណ៌ដោយត្រកូល មានសីលធម៌ ជាស្ត្រីមាន
វត្តប្រតិបត្តិក្នុងប្តី ស្ត្រីណា ជាភរិយានៃបុរស មានសភាពដូច្នោះ ស្ត្រីនោះ ហៅថា
សខីភរិយា។ ស្ត្រីដែលស្វាមីជេរ វាយ គំរាមដោយដំបង មិនមានចិត្តប្រទូស្តវិញ
ចេះអត់សង្កត់ដល់ប្តី មិនក្រោធ ប្រព្រឹត្តទៅតាមអំណាចនៃភស្តា ស្ត្រីណាជាភរិយា
នៃបុរស មានសភាពដូច្នោះ ស្ត្រីនោះ ហៅថា ទាសីភរិយា។ ភរិយាណា ក្នុងលោក
នេះ ដែលហៅថា វធាក្តី ហៅថា ចៅវិភី ហៅថា អយ្យាភី ភរិយាទាំងនោះ មាន
សភាពជាស្ត្រីទ្រុស្តសីល រឹងរូស មិនមានសេចក្តីគោរព លុះបែកធ្លាយរាងកាយ
ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកាន់នរក។ ភរិយាណា ក្នុងលោកនេះ ដែលហៅថាមាតាភី
ភគិនីភី សខីភី ទាសីភី ភរិយាទាំងនោះ ជាស្ត្រីសង្រួមអស់កាលជាយូរអង្វែង
ព្រោះតាំងនៅក្នុងសីលធម៌ លុះបែកធ្លាយរាង កាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកាន់
សុគតិ។

ម្នាលនាងសុជាតា នេះជាភរិយារបស់បុរស ៧ ពួក បណ្តាករិយា ទាំង ៧ ពួក នោះ នាងតើជាភរិយាដូចម្តេច? បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំគាល់ ទុកនូវខ្ញុំព្រះអង្គ ថាជាភរិយាស្មើដោយទាសីរបស់ស្វាមី ចាប់ដើមអំពីថ្ងៃនេះតទៅ។

[៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ ជាទីត្រេកអរនៃសត្រូវ ជាហេតុនៃ សត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬបុរិសភាពដែលមានសេចក្តីក្រោធ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូច ម្តេច? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្រូវក្នុងលោកនេះ រមែងប្រាថ្នានូវហេតុយ៉ាងនេះ ដល់ សត្រូវថា ឱហ្ន៎ សូមឲ្យបុគ្គលនេះ មានវណ្ណៈអាក្រក់។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី? ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ សត្រូវ រមែងមិនត្រេកអរដល់សត្រូវ ព្រោះវណ្ណៈទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលនេះ (កាលបើ) មានសេចក្តីក្រោធ មានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ មានសេចក្តី ក្រោធរូបវិតហើយ បុរសបុគ្គលនោះ ទុកជាជូតស្អាត លាបស្រឡាបល្អ បានកោរសក់ និង ពុកមាត់ ហើយស្លៀកសំពត់មានពណ៌ ស ក៏មែនពិតហើយ ប៉ុន្តែបុរសបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា មានវណ្ណៈអាក្រក់ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ធម៌ទី ១ ជាទីត្រេកអរនៃសត្រូវ ជាហេតុនៃសត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬ បុរិសភាពដែលមានសេចក្តីក្រោធ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សត្រូវ រមែងប្រាថ្នា នូវហេតុយ៉ាងនេះ ដល់សត្រូវថា ឱហ្ន៎ សូមឲ្យបុគ្គលនេះ ដេកជាទុក្ខ។ រឿងនោះ ព្រោះ ហេតុអ្វី? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្រូវ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងការដេកជាសុខរបស់សត្រូវ ទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលនេះ មានសេចក្តីក្រោធ មានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ មានសេចក្តីក្រោធរូបវិតហើយ បុរសបុគ្គលនោះ ទុកជាដេកលើបល្ល័ង្ក លើកម្រាលព្រំ ដែលមានរោមវែងជាង ៤ ធ្នាប់ លើកម្រាលមានពណ៌ស ដែលធ្វើដោយរោមសត្វ លើ កម្រាលដែលគេធ្វើដោយរោមសត្វជាផ្តាចផ្តោម លើកម្រាលដ៏ខ្ពស់ ដែលគេធ្វើដោយ ស្បែកឈ្នួស មានខ្នើយមានពណ៌ក្រហមទាំងពីរខាង ព្រមទាំងពិតានដែលមានពណ៌ ក្រហម ក៏មែនពិតហើយ ប៉ុន្តែបុរសបុគ្គលនោះ ត្រូវសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ហើយ ក៏

ឈ្មោះថា ដេកជាទុក្ខដោយពិត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ជាទីត្រេកអរនៃ
សត្រូវ ជាហេតុនៃសត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬបុរិសភាព ដែលមានសេចក្តីក្រោធា
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សត្រូវរមែងប្រាថ្នាយ៉ាងនេះ ដល់សត្រូវថា ឱហ្ន៎ សូមឲ្យ
បុគ្គលនេះ កុំមានប្រយោជន៍ច្រើនឡើយ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សត្រូវ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងប្រយោជន៍ដ៏ច្រើន របស់សត្រូវទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុរសបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធា មានសេចក្តីក្រោធាគ្របសង្កត់ មានសេចក្តី
ក្រោធារូបវិតហើយ កាន់យកនូវហេតុមិនមែនជាប្រយោជន៍ សំគាល់ថាប្រយោជន៍
អាត្មាអញ បានកាន់យកហើយផង កាន់យកនូវហេតុជាប្រយោជន៍ សំគាល់ថាហេតុ
មិនមែនជាប្រយោជន៍ អាត្មាអញ បានកាន់យកហើយផង។ នេះជាធម៌ ជាសត្រូវដល់គ្នា
នឹងគ្នា ដែលសត្រូវនោះ មានសេចក្តីក្រោធាគ្របសង្កត់ កាន់យកហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាយូរអង្វែង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាធម៌ទី ៣ ដែលជាទីត្រេកអរនៃសត្រូវ ជាហេតុនៃសត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬ
បុរិសភាពដែលមានសេចក្តីក្រោធា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សត្រូវរមែងប្រាថ្នា
យ៉ាងនេះ ដល់សត្រូវថា ឱហ្ន៎ សូមឲ្យបុគ្គលនេះ កុំមានភោគៈឡើយ។ រឿងនោះ ព្រោះ
ហេតុអ្វី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្រូវ រមែងមិនត្រេកអរដល់សត្រូវ ព្រោះមានភោគៈទេ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុរសបុគ្គល មានសេចក្តីក្រោធា មានសេចក្តីក្រោធាគ្រប
សង្កត់ មានសេចក្តីក្រោធារូបវិតហើយ ភោគៈទាំងឡាយណា ដែលបុគ្គលនោះ បានមក
ដោយសេចក្តីប្រឹងប្រែងព្យាយាម សន្សំដោយកំឡាំងដៃ បែកញើស ហូរញើស ប្រកប
ដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ព្រះរាជាទាំងឡាយ រមែងញ៉ាំងភោគៈទាំងនោះ របស់
បុគ្គលដែលមានសេចក្តីក្រោធាគ្របសង្កត់ ឲ្យចូលទៅកាន់ព្រះឃ្នាំង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះជាធម៌ទី ៤ ដែលជាទីត្រេកអរនៃសត្រូវ ជាហេតុនៃសត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬ
បុរិសភាព ដែលមានសេចក្តីក្រោធា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សត្រូវ រមែងប្រាថ្នា

យ៉ាងនេះ ដល់សត្រូវថា ឱហ្ន៎ សូមឲ្យបុគ្គលនេះ កុំមានយសឡើយ។ រឿងនោះ ព្រោះ
ហេតុអ្វី? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្រូវ រមែងមិនត្រេកអរដល់សត្រូវ ព្រោះមានយសទេ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលនេះ មានសេចក្តីក្រោធ មានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់
មានសេចក្តីក្រោធរូបវិតហើយ យសណា របស់បុគ្គលនោះ ដែលបានមក ដោយសេចក្តី
មិនប្រមាទ (កាលបើ) មានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ហើយ ក៏រមែងភ្ញាក់ចេញចាកយស
នោះមិនខានឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៥ ដែលជាទីត្រេកអរនៃសត្រូវ
ជាហេតុនៃសត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬបុរិសភាពដែលមានសេចក្តីក្រោធា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មួយទៀត សត្រូវ រមែងប្រាថ្នាយ៉ាងនេះ ដល់សត្រូវថា ឱហ្ន៎ សូមឲ្យបុគ្គលនេះ
កុំមានមិត្តឡើយ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី? ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្រូវ រមែងមិន
ត្រេកអរដល់សត្រូវ ព្រោះមានមិត្តទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសបុគ្គលនេះ មានសេចក្តី
ក្រោធ មានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ មានសេចក្តីក្រោធរូបវិតហើយ ពួកមិត្ត អាមាត្យ
ញាតិ សាលាហិតណា របស់បុរសបុគ្គលនោះ ពួកជនទាំងនោះ រមែងរៀបរយនូវបុរស
បុគ្គល ដែលមានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់នោះ អំពីចម្ងាយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
ធម៌ទី ៦ ដែលជាទីត្រេកអរនៃសត្រូវ ជាហេតុនៃសត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬ
បុរិសភាព ដែលមានសេចក្តីក្រោធា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សត្រូវ រមែងប្រាថ្នា
យ៉ាងនេះ ដល់សត្រូវថា ឱហ្ន៎ សូមឲ្យបុគ្គលនេះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ គប្បី
ចូលទៅកើតក្នុងតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី? ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សត្រូវរមែងមិនត្រេកអរដល់សត្រូវ ដោយដំណើរទៅកាន់សុគតិទេ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ប៉ុន្តែបុរសបុគ្គលនេះ មានសេចក្តីក្រោធ មានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ មាន
សេចក្តីក្រោធរូបវិតហើយ ក៏ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្ត
ទុច្ចរិតដោយចិត្ត។ លុះបុគ្គលដែលមានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់នោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ បែកធ្លាយរាងកាយ

ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌
ទី ៧ ដែលជាទីត្រេកអរនៃសត្រូវ ជាហេតុនៃសត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬបុរិសភាព
ដែលមានសេចក្តីក្រោធ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ ប្រការនេះ ជាទីត្រេកអរនៃសត្រូវ
ជាហេតុនៃសត្រូវ រមែងមកកាន់ស្ត្រីភាព ឬបុរិសភាព ដែលមានសេចក្តីក្រោធជាប្រក្រតី។

បុគ្គលមានសេចក្តីក្រោធ រមែងមានវណ្ណៈអាក្រក់ ទាំងបុគ្គលនោះ រមែងដេកជា
ទុក្ខ ទោះបីកាន់យកនូវប្រយោជន៍ហើយ រមែងប្រតិបត្តិមិនជាប្រយោជន៍វិញ
បុរសមានសេចក្តីក្រោធ ត្រូវសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ ធ្វើនូវការសម្លាប់ដោយកាយ
ដោយវាចា ក្នុងកាលនោះហើយ រមែងដល់នូវសេចក្តីសាបសូន្យ ចាកទ្រព្យមិន
ខាន បុរសដែលស្រវឹង ព្រោះស្រវឹងដោយសេចក្តីក្រោធហើយ រមែងដល់នូវ
សេចក្តីអាប់យស ពួកញាតិ មិត្ត និងអ្នកមានចិត្តល្អ សំឡាញ់ រមែងចៀសវាងនូវ
បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ។ សេចក្តីក្រោធ ជាហេតុឲ្យកើតសេចក្តីវិនាស សេចក្តី
ក្រោធ ជាហេតុញ្ញាំងចិត្តឲ្យកម្រើក ភ័យកើតឡើង ក្នុងសន្តាន ជនមិនបានដឹងនូវ
ភ័យនោះឡើយ។ បុគ្គលអ្នកក្រោធ មិនដឹងនូវសេចក្តីចំរើន បុគ្គលអ្នកក្រោធ
មិនឃើញនូវធម៌ សេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់នូវជនណា សេចក្តីងងឹត រមែងមាន
ប្រាកដដល់ជននោះ ក្នុងកាលនោះដែរ។ បុគ្គលអ្នកក្រោធ បៀតបៀននូវបុគ្គល
ណា កាលធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ ហាក់ដូចជាអំពើល្អ បុគ្គលអ្នកក្រោធនោះ កាលបើ
សេចក្តីក្រោធប្រាសចេញហើយ រមែងក្តៅក្រហាយ ជាខាងក្រោយ ដូចជាត្រូវភ្លើង
ឆេះ។ សេចក្តីក្រោធ ឆ្ងល់ឡើងក្នុងវេលាណា មាណពទាំងឡាយ ខឹងក្នុងវេលា
ណា រមែងសំដែងនូវមុខក្រញូរជាដម្បង ក្នុងវេលានោះ ដូចភ្លើងកាលបង្ហូរនូវ
ផ្សែង។ បុគ្គលនោះ មិនមានហិរិ មិនមានឱតប្បៈ មិនមានសេចក្តីគោរពឡើយ
បុគ្គល ត្រូវសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ហើយ រមែងរកទីពឹងបន្តិចបន្តួចគ្មាន។ កម្ម
ទាំងឡាយណា ជាទីតាំងនៃសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក៏រមែងឆ្ងាយអំពីធម៌ តថាគត

នឹងសំដែងប្រាប់នូវកម្មទាំងនោះ ចូរអ្នកទាំងឡាយ ចាំស្តាប់នូវធម៌នោះ តាម
សេចក្តីពិត។ បុគ្គលក្រោធ សម្លាប់នូវបិតា ក៏មាន បុគ្គលក្រោធ សម្លាប់នូវមាតា
របស់ខ្លួនក៏មាន បុគ្គលក្រោធ សម្លាប់នូវខ្លួនឯងក៏មាន បុគ្គលក្រោធ
សម្លាប់នូវបុគ្គលដទៃក៏មាន។ បុរសដែលមាតាណាចិញ្ចឹមហើយ បានឃើញច្បាស់នូវ
លោកនេះ បុគ្គលដែលក្រោធ រមែងសម្លាប់នូវមាតា ដែលឲ្យនូវជីវិតនោះក៏មាន។
សត្វទាំងនោះ មានខ្លួនជាឧបមា ព្រោះខ្លួនជាទីស្រឡាញ់ដ៏ឧត្តម បុគ្គលក្រោធ
ដែលជ្រប់ទៅក្នុងរូបផ្សេងៗ រមែងសម្លាប់នូវខ្លួនដោយហេតុផ្សេងៗ។ ពួកជន
ដែលជ្រប់ទៅ (ក្នុងរូបផ្សេងៗ) ហើយ រមែងសម្លាប់ខ្លួនដោយដាវ ទំពាស៊ីនូវថ្នាំ
ពិស ចងកសម្លាប់ ទម្លាក់ខ្លួនក្នុងជ្រោះភ្នំ។ ជនទាំងឡាយ កាលធ្វើនូវអំពើ
ជាហេតុនាំឲ្យសាបសូន្យ ចាកសេចក្តីចំរើនផង ជាហេតុនឹងសម្លាប់ខ្លួនផង រមែង
មិនបានដឹងខ្លួនទេ បុគ្គលដែលមានសេចក្តីក្រោធ កើតឡើងហើយ រមែងវិនាស
មិនខាន។ អន្ទាក់ គឺសេចក្តីស្លាប់នេះ ជាគុហា ជាទីអាស្រ័យនៅ ដោយសភាពនៃ
សេចក្តីក្រោធ ដោយប្រការដូច្នោះ បុគ្គលគួរផ្តាច់ផ្តិលនូវសេចក្តីក្រោធនោះចេញ
ដោយ**ទមៈ**បញ្ញា ព្យាយាម និងមគ្គសម្មាទិដ្ឋិ បណ្ឌិតគប្បីផ្តាច់ផ្តិល នូវអកុសល
មួយៗ។ បុគ្គលគប្បីសិក្សានូវធម៌ទាំងឡាយ ដូច្នោះថា យើងទាំងឡាយ កុំមានមុខ
ក្រញូរឡើយ។ កាលបើអ្នកមិនមានសេចក្តីក្រោធ មិនមានសេចក្តីប៉ុនប៉ង មិនមាន
សេចក្តីលោភ មិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ មានខ្លួនទូន្មានហើយ សម្លាប់បង្កនូវ
សេចក្តីក្រោធហើយ នឹងបានជាអនា**សវ**បុគ្គល បរិនិព្វានពុំខាន។

ចប់ អព្យាកតវគ្គ ទី១។

ឧទ្ទាននៃអព្យាកតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីវត្ថុ ដែលគេមិនបានពោល ១ អំពីញាណគតិរបស់បុរស ១ អំពីភិក្ខុ
ឈ្មោះតិស្សៈ ១ អំពីសេនាបតី ឈ្មោះសីហាៈ ១ អំពីហេតុដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិន
បាច់រក្សា ជាគំរប់ប្រាំ អំពីព្រះកិមិលៈ ១ អំពីករិយា ៧ ពួក ១ អំពីសេចក្តីក្រោធ ១។

មហាវគ្គ

[៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើហិរិ និងឱត្តប្បៈ មិនមានឥន្ទ្រិយសំរវៈនៃបុគ្គល
អ្នកវិបត្តិចាកហិរិ និងឱត្តប្បៈ ឈ្មោះថា មានហេតុសាបសូន្យ កាលបើឥន្ទ្រិយសំរវៈមិន
មាន សីលនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកឥន្ទ្រិយសំរវៈ ឈ្មោះថា មានហេតុសាបសូន្យ កាលបើ
សីលមិនមាន សម្មាសមាធិនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកសីល ឈ្មោះថា មានហេតុសាបសូន្យ
កាលបើសម្មាសមាធិមិនមាន យថាភូតញាណទស្សនៈនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាក
សម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា មានហេតុសាបសូន្យ កាលបើយថាភូតញាណទស្សនៈ មិនមាន
និព្វិទារិរាគៈនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកយថាភូតញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា មានហេតុសាប
សូន្យ កាលបើនិព្វិទារិរាគៈមិនមាន វិមុត្តិញាណទស្សនៈនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកនិព្វិទារិ
រាគៈ ឈ្មោះថា មានហេតុសាបសូន្យ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាដើមឈើដែលវិបត្តិ
ចាកមែក និងស្លឹក ក្រុមរនៃឈើនោះក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ សំបកក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិន
សូវបរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើហិរិ និងឱត្តប្បៈ មិនមាន
ឥន្ទ្រិយសំរវៈនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកហិរិ និងឱត្តប្បៈ ឈ្មោះថា មានហេតុសាបសូន្យ។ ហេ
វិមុត្តិញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើហិរិ និងឱត្តប្បៈមាន
ឥន្ទ្រិយសំរវៈនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាកហិរិ និងឱត្តប្បៈ ឈ្មោះថា បរិបូណ៌ដោយហេតុ
កាលបើឥន្ទ្រិយសំរវៈ មាន សីលនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាក ដោយឥន្ទ្រិយសំរវៈ ឈ្មោះថា
បរិបូណ៌ដោយហេតុ កាលបើសីលមាន សម្មាសមាធិនៃបុគ្គលអ្នកវិបត្តិចាក ដោយសីល
ឈ្មោះថា បរិបូណ៌ដោយហេតុ កាលបើសម្មាសមាធិ មាន យថាភូតញាណទស្សនៈ នៃ

បុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ដោយសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា បរិបូណ៌ដោយហេតុ កាលបើយថាភូត
ញ្ញាណទស្សនៈ មាន និព្វិទាវិរាគៈនៃបុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
ឈ្មោះថា បរិបូណ៌ដោយហេតុ កាលបើនិព្វិទាវិរាគៈ មាន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈនៃបុគ្គល
អ្នកបរិបូណ៌ដោយនិព្វិទាវិរាគៈ ឈ្មោះថា បរិបូណ៌ដោយហេតុ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ដូចជាដើមឈើ ដែលបរិបូណ៌ដោយមែក និងស្លឹក ក្រុមនៃឈើនោះក្តី ក៏បរិបូណ៌ សំបក
ក្តី ស្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏បរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើហិរិ និង
ឱត្តប្បៈ មាន ឥន្ទ្រិយសំរវៈនៃបុគ្គលអ្នកបរិបូណ៌ដោយហិរិ និងឱត្តប្បៈ ឈ្មោះថា បរិបូណ៌
ដោយហេតុ។ បេ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។

[៦៣] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងអម្ពបាលិវន ទៀបក្រុង
វេសាលី។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុថា ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណា
ព្រះអង្គ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារ **ស្រង្ខារ**
ដែលមានចិត្តគ្រប់គ្រង និងសង្ខារដែលមិនមានចិត្តគ្រប់គ្រង។ អដ្ឋកថា។ ទាំងឡាយ មិន
ទៀងទាត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនខ្ជាប់ខ្ជួន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារ
ទាំងឡាយ មិនបិតថេរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះ បុគ្គលគួរនឿយណាយ គួរធុញ
ទ្រាន់ គួររួចស្រឡះ ចាកសង្ខារទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចយ៉ាងស្តេចភ្នំឈ្មោះ
សិនេរុ ទទឹង ៨ ម៉ឺន ៤ ពាន់យោជន៍ បណ្តោយ ៨ ម៉ឺន ៤ ពាន់យោជន៍ លិចចុះក្នុង
មហាសមុទ្រ ៨ ម៉ឺន ៤ ពាន់យោជន៍ ផុសឡើងអំពីមហាសមុទ្រ ៨ ម៉ឺន ៤ ពាន់យោជន៍។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យដែលភ្លៀងមិនបង្ហោរចុះ អស់ច្រើនឆ្នាំ ច្រើនរយឆ្នាំ
ច្រើនពាន់ឆ្នាំ ច្រើនសែនឆ្នាំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភ្លៀងមិនបង្ហោរចុះ ពីជគាម
ភូតគាម ឈើជាថ្នាំ ស្មៅ និងឈើជាធំ ក្នុងព្រៃណាមួយ ពីជគាម ភូតគាម និងឈើជាថ្នាំ
ស្មៅ និងឈើជាធំ ក្នុងព្រៃទាំងនោះ នឹងស្ងួត ស្ងួត មិនកើតឡើង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនខ្ជាប់ខ្ជួន
យ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនបិតថេរយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ហេតុនោះ បុគ្គលគួរនឿយណាយ គួរធុញទ្រាន់ គួររួចស្រឡះ ចាកសង្ខារ
ទាំងពួង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យដែលព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ពីរ កើតប្រាកដ
ដោយអំណឹះនៃកាលដ៏វែងម្តង ។។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ពីរ កើត
ប្រាកដហើយ ស្ទឹងតូចទាំងឡាយ បារាយណ៍ទឹកតូចទាំងឡាយណាមួយ ស្ទឹង និង
បារាយណ៍តូចទាំងអស់នោះ នឹងគោក រឹងស្អួត មិនមានប្រាកដ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ... គួររួចស្រឡះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យ
ដែលព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់បី កើតប្រាកដ ដោយអំណឹះនៃកាលដ៏វែងម្តង ។។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ លុះព្រះអាទិត្យជាគំរប់បី កើតមានប្រាកដ ទន្លេធំទាំងឡាយណា គឺទន្លេគង្គា
យមុនា អចិរវតី សរកូ មហី ទន្លេធំទាំងអស់នោះ គង់នឹងរឹងស្អួត មិនមានប្រាកដ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ... គួររួចស្រឡះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ មានសម័យដែលព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ ៤ កើតមានប្រាកដ ដោយអំណឹះនៃកាលដ៏
វែងម្តង ។។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ ៤ កើតប្រាកដហើយ ស្រះធំ
ទាំងឡាយណា (ក្តី) ទន្លេធំទាំងឡាយនេះ គឺទន្លេគង្គា យមុនា អចិរវតី សរកូ មហី រមែង
កើតអំពីស្រះធំណា (ក្តី) ស្រះធំ និងទន្លេធំទាំងអស់នោះ ក៏គោករឹងស្អួត មិនមាន
ប្រាកដ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ... គួររួចស្រឡះ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យ ដែលព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ ៥ កើតប្រាកដ ដោយអំណឹះ
នៃកាលដ៏វែងម្តង។។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះអាទិត្យជាគំរប់ ៥ កើតប្រាកដហើយ
ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ ស្រកអស់មួយរយយោជន៍ខ្លះ ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ ស្រកអស់ ២រយ
យោជន៍ខ្លះ ៣រយយោជន៍ខ្លះ ៤រយយោជន៍ខ្លះ ៥រយយោជន៍ខ្លះ ៦រយយោជន៍ខ្លះ ៧
រយយោជន៍ខ្លះ ទឹករមែងដក់នៅ ក្នុងមហាសមុទ្រ ៧ ជំហរដើមឆ្នោតខ្លះ ទឹកក្នុងមហា

សមុទ្រ រមែងដក់នៅ ៦ ជំហរដើមឆ្នោតខ្លះ ៥ ជំហរដើមឆ្នោតខ្លះ ៤ ជំហរដើមឆ្នោតខ្លះ ៣ ជំហរដើមឆ្នោតខ្លះ ២ ជំហរដើមឆ្នោតខ្លះ ១ ជំហរដើមឆ្នោតខ្លះ ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ រមែងដក់នៅ ៧ ជំហរបុរសខ្លះ ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ រមែងដក់នៅ ៦ ជំហរបុរសខ្លះ ៥ ជំហរបុរសខ្លះ ៤ ជំហរបុរសខ្លះ ៣ ជំហរបុរសខ្លះ ២ ជំហរបុរសខ្លះ ១ ជំហរបុរសខ្លះ ពាក់កណ្តាលជំហរបុរសខ្លះ ត្រឹមចង្កេះខ្លះ ត្រឹមជង្គង់ខ្លះ ត្រឹមភ្នែកគោរខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ កាលបើភ្ញៀវមានគ្រាប់ថ្លោស ។ បង្ហោរចុះ ក្នុងសរទសម័យ ទឹករមែងដក់នៅ ក្នុងស្នាមជើងគោ ក្នុងប្រទេសនោះ ។ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ ដក់នៅប៉ុនប្រឡង់ជើងគោ ក្នុងប្រទេសនោះ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ ៥ កើតប្រាកដហើយ ទឹកក្នុងមហាសមុទ្រ សូម្បីត្រឹមតែ មួយថ្នាំងនៃម្រាមដៃ ក៏មិនមានឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ... គួររួចស្រឡះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យដែលព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ ៦ កើតប្រាកដ ដោយអំណឹះនៃកាលដ៏វែងម្តង ។។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះអាទិត្យជាគំរប់ ៦ កើតប្រាកដហើយ មហាប្រថពីនេះផង ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុផង រមែងហុយផ្សែងឡើង ហុយផ្សែងឡើងព្រម ហុយផ្សែងឡើងសព្វ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឡដុតឆ្នាំង ដែលស្ងួនឆ្នាំងបិទហើយ រមែងហុយផ្សែងឡើង ហុយផ្សែងឡើងព្រម ហុយផ្សែងឡើងសព្វ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ ៦ កើតប្រាកដហើយ មហាប្រថពីនេះផង ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុផង ក៏ហុយផ្សែងឡើង ហុយផ្សែងឡើងព្រម យ៉ាងនោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ... គួររួចស្រឡះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យដែលអាទិត្យជាគំរប់ ៧ កើតប្រាកដ ដោយអំណឹះនៃកាលដ៏វែងម្តង ។។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះព្រះអាទិត្យ ជាគំរប់ ៧ កើតប្រាកដហើយ មហាប្រថពីនេះផង ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុផង រមែងឆេះសព្វ រុងរឿង មានអណ្តាតតែមួយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមហាប្រថពីនេះផង ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុផង ដែលភ្លើង

កំពុងឆេះក្តៅ អណ្តាតភ្លើងដែលត្រូវខ្យល់បក់ឡើងទៅ ដរាបដល់ព្រហ្មលោក ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាលបើស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះក្តៅ កំពុងវិនាស ដែលគំនរ
ភ្លើងដ៏ធំ គ្របសង្កត់ហើយ កំពូលភ្នំទាំងឡាយ ១ រយយោជន៍ខ្លះ ក៏ដាច់រាត់រាយ
កំពូលភ្នំទាំងឡាយ ២ រយយោជន៍ខ្លះ ៣ រយយោជន៍ខ្លះ ៤ រយយោជន៍ខ្លះ ៥ រយ
យោជន៍ខ្លះ ក៏ដាច់រាត់រាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើមហាប្រថពីនេះផង ស្តេចភ្នំ
ឈ្មោះសិនេរុផង ដែលភ្លើងកំពុងឆេះក្តៅ ផែនក៏មិនប្រាកដ កំញមក៏មិនប្រាកដ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសប្បិក្ខី ប្រេងក្តី កាលដែលភ្លើងកំពុងឆេះក្តៅ ផែនក៏មិនប្រាកដ
កំញមក៏មិនប្រាកដ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មហាប្រថពីនេះផង ស្តេចភ្នំ
ឈ្មោះសិនេរុនេះផង កាលដែលភ្លើងកំពុងឆេះក្តៅ ផែនក៏មិនប្រាកដ កំញមក៏មិនប្រាកដ
យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនទៀងយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ មិនខ្ជាប់ខ្ជួនយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ខារទាំងឡាយ
មិនបិតថេរយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនេះ បុគ្គលគួរនឿយណាយ គួរធុញ
ទ្រាន់ គួររួចស្រឡះចាកសង្ខារទាំងពួង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នរណាដឹង នរណាជឿ ក្នុង
សង្ខារនោះថា ផែនដីនេះក្តី ស្តេចភ្នំឈ្មោះសិនេរុក្តី គង់នឹងឆេះរលាយ គង់នឹងវិនាស មិន
មានប្រាកដយ៉ាងនេះ រៀរលែងតែអរិយសាវកទាំងឡាយ អ្នកមានបទ គឺធម៌ឃើញ
ហើយ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីព្រេងនាយ មានគ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ ជាអ្នកធ្វើនូវលទ្ធិ
ដូចជាកំពង់ ជាអ្នកប្រាសចាក **គ្រាន់តែស្ងប់រាតៈ ដោយអំណាចឈាន មិនបានលះដាច់
ទេ។** រាតៈ ក្នុងកាមទាំងឡាយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ មានរយនៃសាវក
ដ៏ច្រើន។ គ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ សំដែងធម៌ដល់ពួកសាវក ដើម្បីឲ្យបានទៅកើតក្នុងព្រហ្ម
លោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលគ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ កំពុងសំដែងធម៌ ដើម្បីឲ្យបានទៅ
កើតក្នុងព្រហ្មលោក ពួកសាវកណា ដឹងច្បាស់នូវពាក្យប្រៀនប្រដៅទាំងអស់ ដោយ

សព្វគ្រប់ ពួកសាវកទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតឯសុគតិ
ព្រហ្មលោក។ ពួកសាវកណា មិនដឹងច្បាស់នូវពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយសព្វគ្រប់ទេ ពួក
សាវកនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ពួកខ្លះ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ជាន់
បរនិម្មិតវសវត្តិ ពួកខ្លះ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា ជាន់និម្មានរតិ ពួកខ្លះ ទៅកើត
ជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់តុសិត ពួកខ្លះ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់យាមៈ ពួកខ្លះ
ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវិជ្ជ ពួកខ្លះ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកទេវតាជាន់
ចាតុម្មហារាជិក ពួកខ្លះ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកខត្តិយមហាសាល ពួកខ្លះ ទៅកើតជា
មួយនឹងពួកព្រាហ្មណមហាសាល ពួកខ្លះ ទៅកើតជាមួយនឹងពួកគហបតិមហាសាល។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រានោះ គ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ មានសេចក្តីត្រិះរិះ ដូច្នោះថា
ហេតុនេះ មិនសមគួរសោះ ដែលអាត្មាអញ ជាអ្នកមានគតិស្មើ ៗ នឹងពួកសាវកក្នុងភព
មុខ បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ ចំរើននូវមេត្តាឲ្យលើសលុប ជាងបឋមជ្ឈានទៅទៀត។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លំដាប់នោះ គ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ ចំរើននូវមេត្តាចិត្តអស់ ៧ ឆ្នាំ លុះ
ចំរើននូវមេត្តាចិត្ត អស់ ៧ ឆ្នាំហើយ មិនបានមកកាន់លោកនេះទៀតអស់ ៧ សំរដ្ឋវិវដ្ត
កប្ប ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីដំណាលថា កាលលោកកំពុងវិនាស គ្រូ ឈ្មោះសុ
នេត្តៈ ក៏បានទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោកជាន់អាភស្សរៈ កាលលោកកំពុងចំរើន ក៏ចូលទៅ
កើតក្នុងសុញ្ញវិមាននៃព្រហ្ម។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសេចក្តីដំណាលថា ក្នុងសុញ្ញ
វិមាននៃព្រហ្មនោះ មានព្រហ្មជាមហាព្រហ្ម គ្របសង្កត់នូវព្រហ្មឯទៀត ៗ បាន ព្រហ្ម
ឯទៀត ៗ មិនអាចគ្របសង្កត់លើបាន ជាអ្នកឃើញហេតុដោយសព្វគ្រប់ ជាអ្នកធ្វើជន
ទាំងពួង ឲ្យលុះនៅក្នុងអំណាចខ្លួន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ បាន ជាសក្កៈ
ជាធំជាងទេវតាទាំងឡាយ ៣៦ លើក បានជាស្តេចចក្រពត្តិ ប្រកបដោយធម៌ ជាធម្មរាជា
(ជាតស្សរៈលើផែនដី) មានមហាសមុទ្រទាំង ៤ ជាទីបំផុត ព្រះអង្គជាស្តេចឈ្នះសង្គ្រាម
ទ្រង់មានជនបទ ដល់នូវសេចក្តីមាំមួន ប្រកបដោយកែវ ៧ ប្រការ ព្រះរាជបុត្ររបស់

ព្រះអង្គច្រើនជាងពាន់ សុទ្ធតែជាអ្នកក្លៀវក្លា មានសភាពជាអ្នកមានសេចក្តីព្យាយាម
សង្កត់សង្កិននូវសេនារបស់ស្តេចដទៃ បានច្រើនរយលើក។ ព្រះអង្គទ្រង់ប្រាម ប្រាប
គ្រប់គ្រងផែនដីដែលមានសាគរ ជាទីបំផុតដោយធម៌ មិនបាច់ប្រើអាជ្ញា មិនបាច់ប្រើ
គ្រឿងសស្ត្រារុករើឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អម្បាលដូចជាគ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈនោះ មាន
អាយុវែងយ៉ាងនេះ បិតានៅយូរយ៉ាងនេះ ក៏នៅតែជាអ្នកមិនផុតអំពីជាតិ ជរា មរណៈ
សោកៈ ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ចិត្ត តថាគតហៅថា មិនរួចអំពីទុក្ខ
ដូច្នោះ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី? ព្រោះមិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ធ្លុះ ចំពោះនូវ
ធម៌ទាំង ៤។ ធម៌ទាំង ៤ តើដូចម្តេច? គឺមិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ធ្លុះនូវសីលដ៏
ប្រសើរ ១ មិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ធ្លុះ នូវសមាធិដ៏ប្រសើរ ១ មិនទាន់ត្រាស់ដឹង
មិនទាន់ចាក់ធ្លុះនូវបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ១ មិនទាន់ត្រាស់ដឹង មិនទាន់ចាក់ធ្លុះនូវវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ
១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីលដ៏ប្រសើរនោះឯង ដែលបុគ្គលបានត្រាស់ដឹង បានចាក់ធ្លុះ
ហើយ សមាធិដ៏ប្រសើរ ដែលបុគ្គលបានត្រាស់ដឹង បានចាក់ធ្លុះហើយ បញ្ញាដ៏ប្រសើរ
ដែលបុគ្គលបានត្រាស់ដឹង បានចាក់ធ្លុះហើយ វិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ដែលបុគ្គលបានត្រាស់ដឹង
បានចាក់ធ្លុះហើយ។ កវតណ្ណា គឺសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងភព ក៏សូន្យទៅ ខ្សែគឺតណ្ណា ដែលអាច
នាំសត្វអំពីភពមួយ ទៅភពមួយ ក៏អស់ទៅ ភពថ្មីទៀត ក៏មិនមានក្នុងកាលឥឡូវនេះ
ឡើយ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សំដែងដូច្នោះហើយ ព្រះសុគត ជាសាស្តា លុះ
ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដីកាដូច្នោះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះ តទៅទៀតថា

ធម៌ទាំងនេះ គឺសីល សមាធិ បញ្ញា និងវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ព្រះគោតមដ៏មានយស បាន
ត្រាស់ដឹងហើយ ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងយ៉ាងនេះហើយ ទើបសំដែងធម៌ប្រាប់ដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះសាស្តាមានចក្ខុ ទ្រង់ធ្វើនូវព្រះនិព្វាន ជាទីបំផុតនៃកងទុក្ខ
ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ។

[៦២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលរៀបចំ
ល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារ **[គ្រឿងរក្សាទីក្រុង។]** ៧ យ៉ាង ទាំងស្តេច ក៏រមែងបានតាម
ប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយនូវអាហារ ៤ យ៉ាង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះតថាគតហៅថា នគរនៃស្តេចជាទីបំផុតនៃដែន ដែលពួកបច្ចាមិត្ត ជាសត្រូវខាងក្រៅ
មិនគប្បីធ្វើបាន។ នគរដែលរៀបចំល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេច។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន ក្នុងលោកនេះ មានសសរគោល
មានរណ្តៅដីជ្រៅ ដែលគេដាំល្អហើយ មិនកម្រើក មិនរញ្ជួយ។ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុត
នៃដែន ដែលរៀបចំល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារទី ១ នេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងនូវពួកជន
ខាងក្នុង ដើម្បីការពារនូវពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត នគរនៃ
ស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានស្នាមក្លោះដីជ្រៅផង ធំទូលាយផង។ នគរនៃស្តេច
ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលរៀបចំល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារទី ២ នេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួក
ជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត នគរនៃ
ស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានផ្លូវយាមល្អាតធំខ្ពស់ផង ទូលាយផង។ នគរនៃស្តេច ជាទី
បំផុតនៃដែន ដែលរៀបចំល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារ ទី៣ នេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជន
ខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត នគរនៃស្តេច
ជាទីបំផុតនៃដែន មានអាវុធដ៏ច្រើន គឺ ព្រួញ និងលំពែងផង និងអាវុធមានមុខម្ខាងផង
ដែលគេសន្សំទុកហើយ។ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលគេរៀបចំល្អហើយ ដោយ
នគរបរិក្ខារទី ៤ នេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារ ពួកសត្រូវខាងក្រៅ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានពួកពលដ៏ច្រើន តែង
នៅអាស្រ័យ គឺ ទ័ពជិះដំរី ទ័ពជិះសេះ ទ័ពបររថ ខ្នាន់ធ្នូ អ្នកកាន់ទង់ជ័យ (ដើរមុខ) អ្នក
ចាត់កងទ័ព ជាអ្នកឲ្យនូវស្បៀង (ពួកអ្នកចែកស្បៀង ដល់ពួកទាហានក្នុងសង្គ្រាម) ពួក
រាជបុត្រ អ្នកពុះពារ (ចូលទៅក្នុងសង្គ្រាម) ពួកទាហានអ្នកលុកចូល ពួកទាហានអ្នកអង់

អាច ពួកទាហានអ្នកភ្ញៀវក្លា ដូចជាជំរើជំរុំប្រសើរ ពួកទាហានអ្នកទ្រទ្រង់នូវដែនក្តារ
(សម្រាប់ការពារសរ) គឺខែល ពួកទាហានអ្នកពាក់អាវក្រោះ ពួកទាហានជាកូននៃជនជា
ទាសៈ។ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលគេរៀបចំល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារទី ៥
នេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ មួយទៀត នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានឆ្នាំទ្វារជាបណ្ឌិត អ្នកឈ្លាសវៃ
មានបញ្ញា ឃាត់ពួកជនដែលមិនស្គាល់ បើកឲ្យពួក ជនដែលស្គាល់ចូលទៅ។ នគរនៃ
ស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលគេរៀបចំល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារ ទី ៦ នេះ ដើម្បី
គ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានកំពែងខ្ពស់ផង ក្រាស់ផង បរិបូណ៌ដោយ
គ្រឿងអប់ និងគ្រឿងលាបផង។ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលគេរៀបចំល្អហើយ
ដោយនគរបរិក្ខារទី ៧ នេះ ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវ
ខាងក្រៅ។ នគរដែលគេរៀបចំល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារ ៧ យ៉ាងនេះ។ ចុះស្តេចដែល
បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ នូវអាហារទាំង ៤ តើដូចម្តេច។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានស្មៅ និងឧស
និងទឹកដ៏ច្រើន ដែលគេសន្សំទុកហើយ ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅ
សប្បាយ ដល់ពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានស្រូវខ្សាយ និងស្រូវដំណើបដ៏ច្រើន
ដែលគេសន្សំទុក ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដល់ពួកជន
ខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត នគរនៃស្តេច
ជាទីបំផុតនៃដែន មានលូ និងសណ្តែក និងអបរណ្ណជាតិដ៏ច្រើន ដែលគេសន្សំទុក ដើម្បី
សេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដល់ពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារ
ពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន

មានភេសជ្ជៈច្រើន គឺទឹកដោះថ្នាំ ទឹកដោះខាប់ ប្រេង ទឹកឃ្មុំ ទឹកអំពៅ និងអម្បិល
ដែលគេសន្សំទុក ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដល់ពួកជន
ខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ។ ស្តេច រមែងបានតាមប្រាថ្នា បានមិនលំបាក
បានដោយងាយនូវអាហារទាំង ៤ នេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណានគរនៃស្តេច
ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលរៀបចំល្អហើយ ដោយនគរបរិក្ខារទាំង ៧ យ៉ាង ទាំងស្តេច ក៏
រមែងបានតាមប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានដោយងាយនូវអាហារទាំង ៤ យ៉ាង ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះគឺជាគតហៅថា នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន ដែលពួកបច្ចាមិត្តជាស
ត្រូវខាងក្រៅ មិនគប្បីធ្វើបាន (យ៉ាងណាមិញ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា អរិយ
សាវ័ក ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្ម ៧ យ៉ាង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
បានដោយងាយនូវឈាន ទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តដ៏ប្រសើរ មានការនៅជាសុខ
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះគឺជាគតហៅថា អរិយសាវ័ក ដែលមានមិនគប្បីធ្វើ
បាន ដែលមានមានចិត្តបាប មិនគប្បីធ្វើបាន យ៉ាងនោះដែរ។ អរិយសាវ័ក ជាអ្នក
ប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្ម ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច
ជាទីបំផុតនៃដែន មានសសរគោល មានរណ្តៅដ៏ជ្រៅ ដែលគេដាំដោយល្អ មិនកម្រើក
មិនរញ្ជួយ ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណា
មិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក ជាអ្នកមានសទ្ធា រមែងជឿចំពោះពោធិញ្ញាណ
របស់គតហៅថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ។ បេ។ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវវត្ថុរិយសច្ច
ទ្រង់លែងត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវ័ក មានសទ្ធាទុកជា
សសរគោល រមែងលះបង់នូវអកុសល ចំរើននូវកុសល លះបង់នូវអំពើដែលមានទោស
ចំរើននូវអំពើដែលមិនមានទោស រក្សាខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ អរិយសាវ័ក ជា
អ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្មទី ១ នេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃ
ដែន មានស្នាមភ្លោះដ៏ជ្រៅផង ធំទូលាយផង ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បី

ការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ជាអ្នក
ខ្មាសបាប រមែងខ្មាសកាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត រមែងខ្មាសការជួបប្រសព្វនូវ
អកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក
មានហិរិ ទុកជាស្នាមភ្លោះ រមែងលះបង់នូវអកុសល ចំរើននូវកុសល លះបង់នូវអំពើ
ដែលមានទោស ចំរើននូវអំពើដែលមិនមានទោស រក្សាខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធ។ អរិយសាវក ជា
អ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្មទី ២ នេះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃ
ដែន មានផ្លូវចាំយាមល្អាតដ៏ខ្ពស់ផង ធំទូលាយផង ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បី
ការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ជាអ្នកមាន
សេចក្តីតក់ស្លុតចំពោះបាប រមែងតក់ស្លុត ចំពោះកាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត
រមែងតក់ស្លុត ចំពោះការជួបប្រសព្វ នូវអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដ៏លាមក ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក មានឱត្តប្បៈ ទុកជាផ្លូវយាមល្អាត រមែងលះបង់
នូវអកុសល ចំរើននូវកុសល លះបង់នូវអំពើមានទោស ចំរើននូវអំពើមិនមានទោស
រក្សាខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធ។ អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្មទី ៣ នេះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានគ្រឿងអាវុធដ៏ច្រើន គឺព្រួញ និងលំពែង
ផង និងអាវុធមានមុខម្ខាងផង ដែលគេសន្សំទុក ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បី
ការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ជា
ពហុស្សូត។ បេ។ ចាក់ធ្លុះចំពោះដោយទិដ្ឋិ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ
សាវក មានការចេះដឹង ទុកជាអាវុធ រមែងលះបង់នូវអកុសល ចំរើននូវកុសល លះបង់
នូវអំពើមានទោស ចំរើននូវអំពើមិនមានទោស រមែងរក្សាខ្លួនឲ្យ បរិសុទ្ធ។ អរិយសាវក
ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្មទី ៤ នេះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃ
ដែន មានពួកពលដ៏ច្រើន តែងនៅអាស្រ័យគឺ ទ័ពជិះដំរី ទ័ពជិះសេះ ទ័ពបររថ ខ្មាន់ផ្លូវ
អ្នកកាន់ទង់ជ័យ (ដើរមុខ) អ្នកចាត់កងទ័ព អ្នកឲ្យនូវស្បៀង (ដល់ពួកទាហានក្នុង

សង្គ្រាម) ពួកវាជបុត្រ អ្នកពុះពារ (ចូលទៅក្នុងសង្គ្រាម) ពួកទាហាន អ្នកលុកចូលកាន់
សង្គ្រាម ពួកទាហាន អ្នកអង់អាច ពួកទាហាន អ្នកភ្ញៀវក្លា ដូចជាជំរើប្រសើរ ពួក
ទាហាន អ្នកទ្រង់នូវផែនការ (សម្រាប់ការពារសរ) គឺខែល ពួកទាហាន ជាកូននៃជនជា
ទាសៈ ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង ដើម្បី ការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក អ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវ
អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដើម្បីចំរើននូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាអ្នកមានកំឡាំង មាន
សេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏មាំមួន មិនដាក់ធុរៈចោល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ។ អរិយសសាវក មានសេចក្តីព្យាយាម ទុកជាពួកពល រមែងលះបង់នូវអកុសលធម៌
ចំរើននូវកុសលធម៌ លះបង់នូវអំពើមានទោស ចំរើននូវអំពើមិនមានទោស រមែង
រក្សាខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធ។ អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្មទី ៥ នេះ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានឆ្នាំទ្វារ ជាបណ្ឌិត ឈ្លាសវៃ មានប្រាជ្ញា
យាត់នូវពួកជនដែលមិនស្គាល់ បើកឲ្យពួកជនដែលស្គាល់ឲ្យចូល ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជន
ខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ
សាវក ជាអ្នកមានសតិ ប្រកបដោយសតិ និងភាពជាបុគ្គល មានប្រាជ្ញាចាស់ក្លាដ៏
ក្រៃលែង ជាអ្នករលឹកបានរឿយ ។ នូវការងារដែលបានធ្វើយូរហើយក្តី និយាយ
យូរហើយក្តី ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកមានសតិ ទុកជា
ឆ្នាំទ្វារ រមែងលះបង់នូវអកុសល ចំរើននូវកុសល លះបង់នូវអំពើមានទោស ចំរើននូវ
អំពើមិនមានទោស រមែងរក្សាខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធ។ អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្ម
ទី ៦ នេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានកំពែងដ៏ខ្ពស់ផង
ក្រាស់ផង បរិបូណ៌ដោយគ្រឿងអប់ និងគ្រឿងលាបផង ដើម្បីគ្រប់គ្រងពួកជនខាងក្នុង
ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ជាអ្នក
មានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងចាក់ធ្លុះ យល់នូវសេចក្តីចំរើន និងសេចក្តីវិនាស

ជាប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងចាក់ធ្លុះដ៏ប្រសើរ ដល់នូវសេចក្តីអស់ទៅនៃទុក្ខដោយ ប្រពៃ ក៏យ៉ាង
នោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក បរិបូណ៌ដោយប្រាជ្ញា ទុកជាគ្រឿងអប់ និង
គ្រឿងលាប រមែងលះបង់នូវអកុសល ចំរើននូវកុសល លះបង់នូវអំពើដែលមានទោស
ចំរើននូវអំពើដែលមិនមានទោស រក្សាខ្លួនឲ្យបរិសុទ្ធ។ អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយ
ព្រះសទ្ធម្មទី ៧ នេះ។ អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្មទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង។
(អរិយសាវក) ជាអ្នកបានតាមប្រាជ្ញា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយនូវឈាន
ទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន តើដូចម្តេច។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានស្មៅ និងឧស និងទឹកដ៏ច្រើន
ដែលសន្សំទុក ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដល់ពួកជន
ខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយ
សាវក ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ។ បេ។ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បី
មិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដើម្បីឈមចុះកាន់ព្រះនិព្វាន ចំពោះខ្លួន ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មានស្រូវខ្សាយ ស្រូវដំណើប
ដ៏ច្រើន ដែលគេសន្សំទុក ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ
ដល់ពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាង ណាមិញ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវក ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ និងវិចារៈ។ បេ។ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ដើម្បី
សេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដើម្បីឈមចុះកាន់ព្រះនិព្វាន
ចំពោះខ្លួន ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច ជាទីបំផុតនៃដែន មាន
ល្ង សណ្តែក និងអបរណ្ណជាតិដ៏ច្រើន ដែលគេសន្សំទុក ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិន
តក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដល់ពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ
យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង។ បេ។
ចូលកាន់តតិយជ្ឈាន ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដើម្បី

ឈមចុះកាន់ព្រះនិព្វាន ចំពោះខ្លួន ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នគរនៃស្តេច
ជាទីបំផុតនៃដែន មានភេសជ្ជៈដ៏ច្រើន ដែលគេសន្សំទុក គឺទឹកដោះថ្នាំ ទឹកដោះខាប់
ប្រេង ទឹកឃ្មុំ ទឹកអំពៅ អំបិល ដើម្បីសេចក្តីត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ
ដល់ពួកជនខាងក្នុង ដើម្បីការពារពួកសត្រូវខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អរិយសាវក ព្រោះលះបង់នូវសុខផង។ បើ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ដើម្បីសេចក្តី
ត្រេកអរ ដើម្បីមិនតក់ស្លុត ដើម្បីនៅសប្បាយ ដើម្បីឈមចុះកាន់ព្រះនិព្វាន ចំពោះខ្លួន
ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ អរិយសាវក ជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយ
ងាយនូវឈានទាំង ៤ នេះ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅសប្បាយក្នុង
បច្ចុប្បន្ន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា អរិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយព្រះសទ្ធម្មទាំង
៧ យ៉ាងនេះ ទាំងបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ នូវឈានទាំង
៤ នេះ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅសប្បាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះតថាគតហៅថា អរិយសាវក ដែលមានមិនគប្បីធ្វើបាន មានមិនចិត្តបាប
មិនគប្បីធ្វើបានឡើយ។

[៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ជាអ្នកគួរទទួលនូវ
ចតុប្បជ្ជ័យ ដែលគេនាំមកបូជា។ បើ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ ប្រកប
ដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកដឹងនូវធម៌
១ ដឹងនូវអត្ត (របស់ធម៌) ១ ដឹងខ្លួន ១ ដឹងនូវប្រមាណ ក្នុង (ភោជន) ១ ដឹងកាលគួរ ១
ដឹងបរិសទ្យ ១ ដឹងបុគ្គលដែលគួរគប់រក ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកដឹងនូវ
ធម៌ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងនូវធម៌ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ
វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភតធម្មៈ វេទល្លៈ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បើភិក្ខុមិនគប្បីដឹងនូវធម៌គឺ សុត្តៈ... វេទល្លៈ ទេ តថាគត មិនគប្បីហៅថា ជាអ្នកដឹងនូវ
ធម៌ ក្នុងបទនេះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯភិក្ខុដឹងនូវធម៌គឺ សុត្តៈ... វេទល្លៈ

ព្រោះហេតុនោះ ទើបតែគិតហៅថា អ្នកដឹងនូវធម៌ ភិក្ខុជាអ្នកដឹងនូវធម៌ យ៉ាងនេះឯង។
ចុះភិក្ខុអ្នកដឹងនូវអត្ថ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងនូវអត្ថ
នៃភាសិតនោះ ។ ថា នេះជាអត្ថ របស់ភាសិតនេះ នេះជាអត្ថ របស់ភាសិតនេះ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនដឹងនូវអត្ថ នៃភាសិតនោះ ។ ថា នេះជាអត្ថរបស់ភាសិតនេះ
នេះជាអត្ថ របស់ភាសិតនេះទេ តែគិតមិនហៅថា អ្នកដឹងនូវអត្ថ ក្នុងបទនេះឡើយ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកឯភិក្ខុដឹងនូវអត្ថរបស់ភាសិតនោះ ។ ថា នេះជាអត្ថរបស់
ភាសិតនេះ នេះជាអត្ថរបស់ភាសិតនេះ ព្រោះហេតុនោះ ទើបតែគិតហៅថា អ្នកដឹងនូវ
អត្ថ អ្នកដឹងនូវធម៌ ដឹងនូវអត្ថ យ៉ាងនេះឯង។ ចុះភិក្ខុអ្នកដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងខ្លួនថា អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រកបដោយសទ្ធា មាន
សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា បដិភាណៈ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនដឹង
ខ្លួនថា អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រកបដោយសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា បដិភាណៈ ត្រឹម
ប៉ុណ្ណោះទេ តែគិត មិនហៅថា អ្នកដឹងខ្លួនក្នុងបទនេះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ចំណែកខាងភិក្ខុអ្នកដឹងខ្លួនថា អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រកបដោយសទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ
បញ្ញា បដិភាណៈ ត្រឹមប៉ុណ្ណោះ ព្រោះហេតុនោះ ទើបតែគិតហៅថា អ្នកដឹងខ្លួន ភិក្ខុអ្នក
ដឹងធម៌ ដឹងអត្ថ ដឹងខ្លួន យ៉ាងនេះឯង។ ចុះភិក្ខុអ្នកដឹងប្រមាណ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដឹងប្រមាណក្នុងការទទួលនូវចីវរ បិណ្ឌបាត
សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនដឹងប្រមាណ
ក្នុងការទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារទេ តែគិត មិន
ហៅថា អ្នកដឹងប្រមាណក្នុងបទនេះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខាងភិក្ខុដឹង
ប្រមាណ ក្នុងការទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ព្រោះ
ហេតុនោះ ទើបតែគិតហៅថា អ្នកដឹងប្រមាណ ភិក្ខុអ្នកដឹងធម៌ ដឹងអត្ថ ដឹងខ្លួន ដឹង
ប្រមាណ យ៉ាងនេះឯង។ ចុះភិក្ខុអ្នកដឹងនូវកាល តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ

ក្នុងសាសនានេះ ដឹងនូវកាលថា នេះជាកាលគួររៀនបាលី នេះជាកាលគួរសាកសួរ នេះ
ជាកាលគួរប្រកប នេះជាកាលគួរពូនសម្លឹង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនដឹងនូវកាល
ថា នេះជាកាលគួររៀនបាលី នេះជាកាលគួរសាកសួរ នេះជាកាលគួរប្រកប នេះជា
កាលគួរពូនសម្លឹងទេ តថាគតមិនហៅថា អ្នកដឹងកាល ក្នុងបទនេះឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចំណែកខាងភិក្ខុអ្នកដឹងនូវកាលថា នេះជាកាលគួររៀនបាលី នេះជាកាលគួរ
សាកសួរ នេះជាកាលគួរប្រកប នេះជាកាលគួរពូនសម្លឹង ព្រោះហេតុនោះ ទើបតថាគត
ហៅថា អ្នកដឹងនូវកាល ភិក្ខុអ្នកដឹងធម៌ ដឹងអត្ត ដឹងខ្លួន ដឹងប្រមាណ ដឹងកាល
យ៉ាងនេះឯង។ ចុះភិក្ខុអ្នកដឹងបរិសទ្យ តើដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ដឹងបរិសទ្យថា នេះជាខត្តិយបរិសទ្យ នេះជាព្រាហ្មណបរិសទ្យ នេះជាគហបតិ
បរិសទ្យ នេះជាសមណបរិសទ្យ អាត្មាអញ គួរចូលទៅរកយ៉ាងនេះ គួរឈរយ៉ាងនេះ គួរ
ធ្វើយ៉ាងនេះ គួរអង្គុយយ៉ាងនេះ គួរនិយាយយ៉ាងនេះ គួរស្ងៀមយ៉ាងនេះ ចំពោះបរិសទ្យ
ទាំងនុ៎ះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមិនដឹងបរិសទ្យថា នេះជាខត្តិយបរិសទ្យ... គួរ
ស្ងៀមយ៉ាងនេះ តថាគតមិនហៅថាអ្នកដឹងបរិសទ្យក្នុងបទនេះឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចំណែកខាងភិក្ខុដឹងបរិសទ្យថា នេះជាខត្តិយបរិសទ្យ... គួរស្ងៀមយ៉ាងនេះ
ព្រោះហេតុនោះ ទើបតថាគតហៅថា អ្នកដឹងបរិសទ្យ ភិក្ខុអ្នកដឹងធម៌ ដឹងអត្ត ដឹងខ្លួន
ដឹងប្រមាណ ដឹងកាល ដឹងបរិសទ្យ យ៉ាងនេះឯង។ ចុះភិក្ខុដឹងបុគ្គលដែលគួរគប់រក តើ
ដូចម្តេច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រមែងដឹងច្បាស់នូវបុគ្គលពីរពួក ឯ
បុគ្គលពីរពួក គឺ មួយពួក ជាអ្នកចង់ជួបប្រទះពួកព្រះអរិយៈ មួយពួក មិនចង់ជួបប្រទះ
ពួកព្រះអរិយៈ។ បុគ្គលណា មិនចង់ជួបប្រទះពួកព្រះអរិយៈ បុគ្គលនោះ គេគប្បី
តិះដៀល ដោយហេតុនោះ។ យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលណា ចង់ជួបប្រទះពួកព្រះអរិយៈ បុគ្គល
នោះ គេគប្បីសរសើរ ដោយហេតុនោះ។ យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលពីរពួក ចង់ជួបប្រទះពួកព្រះ
អរិយៈ គឺ មួយពួក ចង់ស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម មួយពួក មិនចង់ស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម។ បុគ្គលណា

មិនចង់ស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម បុគ្គលនោះ គេគប្បីតិះដៀល ដោយហេតុនោះៗ យ៉ាងនេះ។
បុគ្គលណា ចង់ស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម បុគ្គលនោះ គេគប្បីសរសើរ ដោយហេតុនោះៗ
យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលពីរពួក ចង់ស្តាប់នូវព្រះសទ្ធម្ម គឺ បុគ្គលមួយពួក មានត្រចៀក ផ្ទៀង
ស្តាប់នូវធម៌ បុគ្គលមួយពួក មានត្រចៀក មិនផ្ទៀងស្តាប់នូវធម៌។ បុគ្គលណា មាន
ត្រចៀក មិនផ្ទៀងស្តាប់នូវធម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បីតិះដៀល ដោយហេតុនោះៗ
យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលណា មានត្រចៀក ផ្ទៀងស្តាប់នូវធម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បីសរសើរ
ដោយហេតុនោះៗ យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលពីរពួក មានត្រចៀក ផ្ទៀងស្តាប់នូវធម៌ គឺ មួយពួក
ស្តាប់ហើយចាំទុកនូវធម៌ មួយពួក ស្តាប់ហើយមិនចាំទុកនូវធម៌។ បុគ្គលណា ស្តាប់ហើយ
មិនចាំទុកនូវធម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បីតិះដៀលដោយហេតុនោះៗ យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលណា
ស្តាប់ហើយចាំទុកនូវធម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បីសរសើរ ដោយហេតុនោះៗ យ៉ាងនេះ។
បុគ្គលពីរពួក ស្តាប់ហើយចាំទុកនូវធម៌ គឺ មួយពួក ពិចារណានូវអត្តនៃធម៌ទាំងឡាយ
ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ មួយពួក មិនពិចារណានូវអត្តនៃធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុក
ហើយទេ។ បុគ្គលណា មិនពិចារណា នូវអត្តនៃធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ
បុគ្គលនោះ គេគប្បីតិះដៀល ដោយហេតុនោះៗ យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលណា ពិចារណានូវ
អត្តនៃធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ បុគ្គលនោះ គេគប្បីសរសើរ ដោយហេតុ
នោះៗ យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលពីរពួក ពិចារណានូវអត្តនៃធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនចាំទុក
ហើយ គឺ មួយពួក ដឹងច្បាស់នូវអត្ត ដឹងច្បាស់នូវធម៌ ហើយប្រតិបត្តិធម៌ ដ៏សមគួរដល់
ធម៌ មួយពួក ដឹងច្បាស់នូវអត្ត ដឹងច្បាស់នូវធម៌ ហើយមិនប្រតិបត្តិធម៌ ដ៏សមគួរដល់
ធម៌។ បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់នូវអត្ត ដឹងច្បាស់នូវធម៌ ហើយមិនប្រតិបត្តិធម៌ ដ៏សមគួរដល់
ធម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បីតិះដៀល ដោយហេតុនោះៗ យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលណា ដឹងច្បាស់
នូវអត្ត ដឹងច្បាស់នូវធម៌ ហើយប្រតិបត្តិធម៌ ដ៏សមគួរដល់ធម៌ បុគ្គលនោះ គេគប្បី
សរសើរ ដោយហេតុនោះៗ យ៉ាងនេះ។ បុគ្គលពីរពួក ដឹងច្បាស់នូវអត្ត ដឹងច្បាស់នូវធម៌

ហើយប្រតិបត្តិធម៌ ដ៏សមគួរដល់ធម៌ គឺ មួយពួក ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន មិន
ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ មួយពួក ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនផង ដើម្បី
ប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃផង។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បី
ប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ គេគប្បីតិះដៀល ដោយហេតុនោះ។ យ៉ាងនេះ។
បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនផង ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃផង បុគ្គលនោះ
គេគប្បីសរសើរ ដោយហេតុនោះ។ យ៉ាងនេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដឹងច្បាស់ បុគ្គល
ពីរពួក យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកដឹងនូវបុគ្គលដែលគួរគប់រក យ៉ាង
នេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ ជាអ្នកគួរទទួល
ចតុប្បថ្ន័យ ដែលគេនាំមកបូជា។ បេ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។

[៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដើមរលួសផ្ក ជាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់
ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ មានស្លឹកទំជ្រុះហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួក
ទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ក៏មានចិត្តត្រេកអរថា ឥឡូវនេះ ដើមរលួសផ្ក ជាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស
មានស្លឹកទំជ្រុះហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន មុខជានឹងមានស្លឹក ៧ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដើមរលួសផ្ក ជាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់
តាវត្តិវ្យ មានស្លឹក ៧ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ក៏មាន
ចិត្តត្រេកអរថា ឥឡូវនេះ ដើមរលួសផ្ក ជាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ
មានស្លឹក ៧ ហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន មុខជានឹងមានកញ្ចំនៃស្លឹក និងផ្កា ក្នុងកាលឥឡូវ
នេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដើមរលួសផ្ក ជាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតា
ជាន់តាវត្តិវ្យ ជាឈើមានកញ្ចំនៃស្លឹក និងផ្កា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួក
ទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ក៏មានចិត្តត្រេកអរថា ឥឡូវនេះ ដើមរលួសផ្ក ជាបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស
មានកញ្ចំនៃស្លឹក និងផ្កាកើតហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន មុខជានឹងមានកញ្ចំនៃស្លឹក និងផ្កា
តាំងឡើងផ្សេងៗគ្នា ក្នុងកាលឥឡូវនេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដើម

រលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ជាឈើមានកញ្ចំនៃស្លឹក និង ផ្កា តាំងឡើងផ្សេងៗគ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ មាន ចិត្តត្រេកអរថា ឥឡូវនេះ ដើមរលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស មានកញ្ចំនៃស្លឹក និងផ្កា តាំង ឡើងផ្សេងៗគ្នា កើតហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន មុខជានឹងមានផ្កាក្រពុំ កើតឡើង ក្នុងកាល ឥឡូវនេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដើមរលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួក ទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ជាឈើមានផ្កាក្រពុំ កើតឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួក ទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ក៏មានចិត្តត្រេកអរថា ឥឡូវនេះ ដើមរលួសផ្តុំជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស មានផ្កាក្រពុំ កើតឡើងហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន មុខជានឹងមានផ្កាបែកជាមាត់ចាប ក្នុងកាល ឥឡូវនេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដើមរលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួក ទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ជាឈើមានផ្កាបែកជាមាត់ចាប កើតឡើង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ក៏មានចិត្តត្រេកអរថា ឥឡូវនេះ ដើមរលួសផ្តុំ ជា បុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស មានផ្កាបែកជាមាត់ចាប កើតហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន មុខជានឹងមានផ្ការីក ស្តុសស្តាយ ដោយអាការទាំងពួង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា ដើមរលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ជាឈើមានផ្ការីក ស្តុសស្តាយ ដោយអាការទាំងពួង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ ពួកទេវតាជាន់ តាវត្តិវ្យ ក៏មានចិត្តត្រេកអរ ឆ្អែតស្តប់ស្តល់បរិបូណ៌ ឲ្យគេបម្រើដោយកាមគុណទាំង ៥ ជាទិព្វ អស់ ៤ ខែ ទៀបគល់រលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើម រលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស មានផ្ការីកស្តុសស្តាយ ដោយអាការទាំងពួង មានពន្លឺផ្សាយ ចេញទៅ ៥០យោជន៍ ដោយជុំវិញ ក្លិនផ្សាយទៅបណ្តោយខ្យល់ ១០០យោជន៍ នេះជា អានុភាពនៃដើមរលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយ សាវកគិតដើម្បីចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ អរិយ សាវក ដូចជាដើមរលួសផ្តុំ ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិវ្យ ដែលមាន

ស្លឹកទុំហើយ យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវក កោរសក់
និងពុកមាត់ ស្លៀកដណ្តាប់សំពត់កាសាយៈ ហើយចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ អរិយសាវក ដូចជាដើមរលួសផ្កា ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់
ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិធឿ ដែលមានស្លឹក ៧។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវក
ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ។ បើ ចូលកាន់បឋមជ្ឈាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យ
នោះ អរិយសាវក ដូចជាដើមរលួសផ្កា ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិធឿ
ដែលមានកញ្ចំនៃស្លឹក និងផ្កា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវក ព្រោះ
រម្ងាប់នូវវិតក្កៈ និងវិចារៈ។ បើ ចូលកាន់ទុតិយជ្ឈាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ
អរិយសាវក ដូចជាដើមរលួសផ្កា ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្សរបស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិធឿ ដែល
មានស្លឹក និងផ្កា តាំងឡើងផ្សេងៗ គ្នា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវក
ព្រោះនឿយណាយចាកបីតិផង។ បើ ចូលកាន់តតិយជ្ឈាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យ
នោះ អរិយសាវក ដូចជាដើមរលួសផ្កា ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិធឿ
ដែលមានផ្កាក្រពុំកើតហើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវក ព្រោះ
លះបង់នូវសុខផង។ បើ ចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ អរិយ
សាវក ដូចជាដើមរលួសផ្កា ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិធឿ ដែលមាន
ផ្កាបែកជាមាត់ចាប កើតហើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យណា អរិយសាវក ធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់។ បើ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ អរិយ
សាវក ដូចជាដើមរលួសផ្កា ជាបុរិច្ឆត្តកព្រឹក្ស របស់ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិធឿ ដែលមាន
ផ្ការឹកស្កុសស្កាយ ដោយអាការទាំងពួង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះ កុម្មទេវតា
ទាំងឡាយ ក៏ញ៉ាំងសំឡេងឲ្យលាន់ឮឡើងថា អរិយសាវកដ៏មានអាយុ ឈ្មោះនេះ ជា
សិទ្ធិវិហារិករបស់លោកដ៏មានអាយុឈ្មោះនេះ ចេញចាកផ្ទះ ដែលតាំងនៅក្នុងស្រុក ឬ
និគមឯណោះ ហើយចូលមកកាន់ផ្នួស បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់។ បើ ព្រោះអស់អាសវៈ

ទាំងឡាយ។ ពួកទេវតាជាន់ចាតុមហារាជិកៈ ពួនូវសំឡេងនៃកុម្មុទេវតាទាំងឡាយ... ពួក
ទេវតា ជាន់តាវត្តិវ័រ... ពួកទេវតាជាន់យាមៈ... ពួកទេវតាជាន់តុសិត... ពួកទេវតាជាន់
និម្មានរតី... ពួកទេវតាជាន់បរនិម្មិតវសវត្តី... ពួកទេវតាជាន់ព្រហ្មកាយិកៈ ញ៉ាំងសំឡេង
ឲ្យលាន់ឮឡើងថា អរិយសាវកដ៏មានអាយុ ឈ្មោះនេះ ជាសទ្ធិវិហារិករបស់លោកដ៏មាន
អាយុឈ្មោះនេះ ចេញចាកផ្ទះ ដែលតាំងនៅក្នុងស្រុក ឬនិគមឯណោះ ហើយចូល
មកកាន់ផ្នួស បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់។ បើ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ។ ព្រោះហេតុនោះ
សំឡេងក៏ឮឡើងទៅ ដរាបដល់ព្រហ្មលោក ក្នុងខណៈនោះ មួយរំពេចនោះថា
នេះជាអានុភាពរបស់ភិក្ខុ ជាព្រះខីណាស្រពា។

[៦៧] គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ នៅក្នុងទីស្ងាត់ ពួនសម្លឹង ក៏មានចិត្តត្រិះរិះ
កើតឡើងយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកាលធ្វើសក្ការៈ គោរព អាស្រ័យអ្វីហ្ន៎ ទើបលះបង់នូវអកុសល
ចំរើននូវកុសលបាន។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា
ភិក្ខុកាលធ្វើសក្ការៈ គោរព អាស្រ័យព្រះសាស្តា ទើបលះបង់នូវអកុសល ចំរើននូវ
កុសលបាន ភិក្ខុកាលធ្វើសក្ការៈ គោរព អាស្រ័យព្រះធម៌... ព្រះសង្ឃ... សិក្ខា... សមាធិ...
អប្បមាទៈ... បដិសន្ធារៈ ទើបលះបង់នូវអកុសល ចំរើននូវកុសលបាន។ លំដាប់នោះ
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញនេះ
ដ៏បរិសុទ្ធផូរផង បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ យកធម៌ទាំងនេះ ទៅក្រាបបង្គំទូល ចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលបើយ៉ាងនេះ ធម៌ទាំងឡាយរបស់អញនេះ នឹងជាធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ
ផង ជាធម៌ដែលបច្ច័យតាក់តែងដ៏បរិសុទ្ធត្រៃពេក យ៉ាងនេះផង។ ដូចជាបុរស បានមាស
ឆ្កោរដ៏បរិសុទ្ធ ផូរផង បុរសនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មាសឆ្កោររបស់
អាត្មាអញនេះ ដ៏បរិសុទ្ធ ផូរផង បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ យកមាសឆ្កោរនេះ ទៅ
បង្ហាញដល់ពួកជាងមាស កាលបើយ៉ាងនេះ មាសឆ្កោររបស់អញនេះ តាំងនៅក្នុង
ចង្រ្កាននៃជាងមាស នឹងជាមាសដ៏បរិសុទ្ធផង ជាមាសដែលជាងតាក់តែង ដ៏បរិសុទ្ធត្រៃ

ពេកផង យ៉ាងណាមិញ។ ធម៌ទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញនេះ បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ យកធម៌ទាំងនេះ ទៅក្រាបបង្គំទូល ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលបើយ៉ាងនេះ ធម៌របស់អញនេះឯង នឹងជាធម៌ដ៏បរិសុទ្ធផង ជាធម៌ដែលបច្ច័យតាក់តែង ដ៏បរិសុទ្ធត្រៃពេកផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ចេញចាកការពូនសម្លៀក ក្នុងសាយណ្តូសម័យ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីឯណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គនៅក្នុងទីស្ងាត់ ហើយពូនសម្លៀក ក៏មានចិត្តត្រិះរិះកើតឡើងយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកាលធ្វើសក្ការៈ គោរព អាស្រ័យអ្វីហ្ន៎ ទើបលះបង់នូវអកុសល ចម្រើននូវកុសលបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ភិក្ខុកាលធ្វើសក្ការៈ គោរព អាស្រ័យព្រះសាស្តា ទើបលះបង់នូវអកុសល ចម្រើននូវកុសលបាន ភិក្ខុកាលធ្វើសក្ការៈ គោរព អាស្រ័យព្រះធម៌... ព្រះសង្ឃ... សិក្ខា... សមាធិ... អប្បមាទៈ... បដិសន្ធារៈ ទើបលះបង់នូវអកុសល ចម្រើននូវកុសលបាន។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយ របស់អញនេះ ដ៏បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង បើដូច្នោះ មានតែអញយកធម៌ទាំងនោះ ទៅក្រាបទូលចំពោះព្រះមានព្រះភាគ កាលបើយ៉ាងនេះ ធម៌ទាំងឡាយ របស់អញនេះ នឹងជាធម៌ដ៏បរិសុទ្ធផង ជាធម៌ដែលមានបច្ច័យតាក់តែង ដ៏បរិសុទ្ធត្រៃពេកផង។ ដូចបុរសបានមាសឆ្កោរ ដ៏បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង បុរសនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា មាសឆ្កោររបស់អាត្មាអញនេះ ដ៏បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង បើដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ យកមាសឆ្កោរនេះទៅបង្ហាញដល់ពួកជាងមាស កាលបើយ៉ាងនេះ មាសឆ្កោររបស់អញនេះ តាំងនៅក្នុងចង្រ្កាននៃជាងមាស នឹងជាមាសដ៏បរិសុទ្ធផង ជាមាសដែលជាងតាក់តែង ដ៏បរិសុទ្ធត្រៃពេកផង យ៉ាងណាមិញ។ ធម៌ទាំងឡាយ របស់អាត្មាអញនេះ ដ៏បរិសុទ្ធ ផ្លូវផង បើ

ដូច្នោះ មានតែអាត្មាអញ យកធម៌ទាំងនេះ ទៅក្រាបទូលចំពោះព្រះមានព្រះភាគ
កាលបើយ៉ាងនេះ ធម៌ទាំងឡាយ របស់អញនេះ នឹងជាធម៌បរិសុទ្ធផង ជាធម៌ដែល
បច្ច័យតាក់តែង ដ៏បរិសុទ្ធត្រៃពេកផង យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលសារីបុត្ត ត្រូវហើយ ។ ម្នាល
សារីបុត្ត ភិក្ខុកាលធ្វើសក្ការៈ គោរព អាស្រ័យនូវព្រះសាស្តា ទើបលះបង់នូវអកុសល
ចំរើននូវកុសលបាន ម្នាលសារីបុត្ត ភិក្ខុកាលធ្វើសក្ការៈ គោរព អាស្រ័យនូវព្រះធម៌...
ព្រះសង្ឃ... សិក្ខា... សមាធិ... អប្បមាទៈ... បដិសន្ធារៈ ទើបលះបង់នូវអកុសល ចំរើននូវ
កុសលបាន។ កាលបើព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយសង្ខេបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គយល់សេចក្តី ដោយពិស្តារ បាន
យ៉ាងនេះ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះមិនគោរពព្រះសាស្តា ជាអ្នកគោរព
ក្នុងព្រះធម៌ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុណា មិនគោរព
ព្រះសាស្តា ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនគោរព ក្នុងព្រះធម៌ដែរ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យ
ថា ភិក្ខុនោះ មិនគោរពព្រះសាស្តា មិនគោរពព្រះធម៌ ជាអ្នកគោរពក្នុងព្រះសង្ឃ ដូច្នោះ
ហេតុនេះ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុណា មិនគោរពព្រះសាស្តា មិនគោរព
ព្រះធម៌ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនគោរពក្នុង ព្រះសង្ឃដែរ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យ
ថា ភិក្ខុនោះ មិនគោរពព្រះសាស្តា មិនគោរពព្រះធម៌ មិនគោរពព្រះសង្ឃ ជាអ្នកគោរព
សិក្ខា ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុណា មិនគោរពព្រះ
សាស្តា មិនគោរពព្រះធម៌ មិនគោរពព្រះសង្ឃ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនគោរពក្នុងសិក្ខា
ដែរ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ មិនគោរពព្រះសាស្តា មិនគោរពព្រះធម៌
មិនគោរពព្រះសង្ឃ មិនគោរពសិក្ខា ជាអ្នកគោរព ក្នុងសមាធិដូច្នោះ ហេតុនេះមិនមាន
ឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុណា មិនគោរពព្រះសាស្តា មិនគោរពព្រះធម៌ មិន
គោរពព្រះសង្ឃ មិនគោរពសិក្ខា ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនគោរពក្នុងសមាធិដែរ។ បពិត្រ

គោរពព្រះសង្ឃ គោរពសិក្ខា គោរពសមាធិ ជាអ្នកមិនគោរព ក្នុងអប្បមាទៈដូច្នោះ ហេតុ
នេះ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុណា គោរពព្រះសាស្តា គោរពព្រះធម៌
គោរពព្រះសង្ឃ គោរពសិក្ខា គោរពសមាធិ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា គោរពក្នុងអប្បមាទៈ
ដែរ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គោរពព្រះសាស្តា គោរពព្រះធម៌ គោរព
ព្រះសង្ឃ គោរពសិក្ខា គោរពសមាធិ គោរពអប្បមាទៈ ជាអ្នកមិនគោរពក្នុងបដិសន្ធារៈ
ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនមានឡើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គោរពព្រះ
សាស្តា គោរពព្រះធម៌ គោរពព្រះសង្ឃ គោរពសិក្ខា គោរពសមាធិ គោរពអប្បមាទៈ ភិក្ខុ
នោះ ឈ្មោះថា គោរពក្នុងបដិសន្ធារៈដែរ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយសង្ខេបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គយល់សេចក្តី ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ។
ម្នាលសារីបុត្ត ត្រូវហើយ ។ ម្នាលសារីបុត្ត ធម៌ដែលតថាគត សំដែងដោយសង្ខេបនេះ
អ្នកយល់សេចក្តី ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះល្អហើយ។ ម្នាលសារីបុត្ត ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ មិន
គោរពព្រះសាស្តា ជាអ្នកគោរពក្នុងព្រះធម៌ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនមានឡើយ ម្នាលសារីបុត្ត
ភិក្ខុណា មិនគោរពព្រះសាស្តា ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនគោរពក្នុងព្រះធម៌ដែរ។ ម្នាល
សារីបុត្ត ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ មិនគោរពព្រះសាស្តា មិនគោរពព្រះធម៌ មិនគោរពព្រះសង្ឃ
មិនគោរពសិក្ខា មិនគោរពសមាធិ មិនគោរពអប្បមាទៈ ជាអ្នកគោរពក្នុងបដិសន្ធារៈ
ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនមានឡើយ ម្នាលសារីបុត្ត ភិក្ខុណា មិនគោរពព្រះសាស្តា មិនគោរព
ព្រះធម៌ មិនគោរពព្រះសង្ឃ មិនគោរពសិក្ខា មិនគោរពសមាធិ មិនគោរពអប្បមាទៈ ភិក្ខុ
នោះ ឈ្មោះថា មិនគោរពក្នុងបដិសន្ធារៈដែរ។ ម្នាលសារីបុត្ត ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គោរព
ព្រះសាស្តា ជាអ្នកមិនគោរពក្នុងព្រះធម៌ដូច្នោះ ហេតុនេះ មិនមានឡើយ ម្នាលសារីបុត្ត
ភិក្ខុណា គោរពព្រះសាស្តា ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា គោរពក្នុងព្រះធម៌ដែរ។ ម្នាល
សារីបុត្ត ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ គោរពព្រះសាស្តា គោរពព្រះធម៌ គោរពព្រះសង្ឃ គោរព
សិក្ខា គោរពសមាធិ គោរពអប្បមាទៈ ជាអ្នកមិនគោរពក្នុងបដិសន្ធារៈ ដូច្នោះ ហេតុនេះ

មិនមែនជាឋានៈឡើយ ម្ចាស់សារីបុត្ត ភិក្ខុណា គោរពព្រះសាស្តា គោរពព្រះធម៌ គោរព
ព្រះសង្ឃ គោរពសិក្ខា គោរពសមាធិ គោរពអប្បមាទៈ ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា គោរពក្នុងបដិ
សន្តារៈដែរ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ធម៌ដែលតថាគត សំដែងដោយសង្ខេបនេះ អ្នកយល់សេចក្តី
ដោយពិស្តារយ៉ាងនេះ។

[៦៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនប្រកបរឿយ ។ នូវភាវនា បើទុកជាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នា យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ចិត្តរបស់អាត្មាអញ គប្បីផុតស្រឡះចាក
អាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំដូច្នោះក៏ដោយ ក៏គង់តែចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ មិនរួច
ស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះតែមិនប្រកាន់មាំដែរ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។
ត្រូវនិយាយថា ព្រោះតែភិក្ខុមិនបានចំរើន។ ព្រោះមិនបានចំរើនអ្វី។ ព្រោះតែមិនបាន
ចំរើនសតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គៈ ៧
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចពងមាន់ទាំងឡាយ ៨ក្តី ១០ក្តី
១២ក្តី ពងមាន់ទាំងឡាយនោះ ដែលមេមាន់មិនក្រាបដោយប្រពៃ មិនបានធ្វើឲ្យកក់ក្តៅ
ដោយប្រពៃ មិនបានឲ្យជាប់ក្លិនវាជាមេដោយប្រពៃ បើទុកជាមេមាន់នោះ មានសេចក្តី
ប្រាថ្នា យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ កូនទាំងឡាយរបស់អញ គប្បីទំលាយសម្បក ពង
ដោយចុងក្រូចកជើង ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយស្រួល ដូច្នោះ
ក៏ដោយ ក៏គង់តែកូនមាន់ទាំងនោះ មិនអាចនឹងទំលាយនូវសម្បកពង ដោយចុងក្រូចក
ជើង ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយស្រួលបានដែរ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ
ហេតុអ្វី។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះពងទាំងនោះ ដែលមេមាន់មិនបានក្រាបដោយប្រពៃ
មិនបានធ្វើឲ្យកក់ក្តៅដោយប្រពៃ មិនបានឲ្យជាប់ក្លិនវាជាមេ ដោយប្រពៃ យ៉ាងណា
មិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលមិនបានប្រកបរឿយ ។ នូវភាវនា បើទុកជាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ចិត្តរបស់អាត្មាអញ គប្បីផុតស្រឡះចាកអាសវៈ
ទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ដូច្នោះក៏ដោយ ក៏គង់តែចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ មិនផុតស្រឡះ

ចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះតែមិនប្រកាន់មាំបានដែរ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វីៗ ត្រូវ
និយាយថា ព្រោះតែមិនបានចំរើន។ ព្រោះមិនបានចំរើនអ្វីៗ ព្រោះមិនបានចំរើនសតិប្ប
ដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គៈ ៧ អរិយមគ្គប្រកប
ដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបានប្រកបរឿយៗ នូវការនា
បើទុកជាមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ចិត្តរបស់អាត្មាអញ គប្បីផុត
ស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំ ដូច្នោះក៏ដោយ ក៏គង់តែចិត្តរបស់ភិក្ខុ
នោះ ផុតស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិនប្រកាន់មាំបានដែរ។ ដំណើរនោះ
ព្រោះហេតុអ្វីៗ ត្រូវនិយាយ ថា ព្រោះតែភិក្ខុបានចំរើន។ ព្រោះបានចំរើនអ្វីៗ ព្រោះបាន
ចំរើន សតិប្បដ្ឋាន ៤ សម្មប្បធាន ៤ ឥទ្ធិបាទ ៤ ឥន្ទ្រិយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ អរិយមគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ ៨។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាពងមាន់ទាំងឡាយ ៨ក្តី ១០ក្តី ១២ក្តី
ពងមាន់ទាំងនោះ ដែលមេមាន់ក្រាបដោយប្រពៃហើយ ធ្វើឲ្យកក់ក្តៅដោយប្រពៃហើយ
ធ្វើឲ្យជាប់ក្លិនវាជាមេដោយប្រពៃហើយ មេមាន់នោះ បើទុកជាមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា
យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ កូនទាំងឡាយរបស់អញ គប្បីទំលាយសម្បកពង ដោយចុង
ក្រចកជើង ឬដោយចុងចំពុះ ហើយញាស់ចេញមកដោយស្រួល ដូច្នោះក៏ដោយ ក៏គង់តែ
កូនមាន់ទាំងនោះ អាចទំលាយសម្បកពង ដោយចុងក្រចកជើង ឬដោយចុងចំពុះ
ហើយញាស់ចេញមកដោយស្រួលបាន។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វីៗ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រោះតែពងទាំងនោះ ដែលមេមាន់ក្រាបដោយប្រពៃហើយ ធ្វើឲ្យកក់ក្តៅ
ដោយប្រពៃហើយ ឲ្យជាប់ក្លិនវាជាមេដោយប្រពៃហើយ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលបានប្រកបរឿយៗ នូវការនា បើទុកជាមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា
យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ចិត្តរបស់អាត្មាអញ គប្បីផុតស្រឡះចាកអាសវៈទាំងឡាយ
ព្រោះតែមិនប្រកាន់មាំ ដូច្នោះក៏ដោយ ក៏គង់តែចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ផុតស្រឡះចាកអាសវៈ
ទាំងឡាយ ព្រោះតែមិនប្រកាន់មាំបានដែរ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វីៗ ត្រូវនិយាយថា

ព្រោះតែភិក្ខុបានចំរើន។ ព្រោះបានចំរើនអ្វី។ ព្រោះបានចំរើនសតិប្បដ្ឋាន ៤១ បេ។
អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាងឈើ ឬ
កូនសិស្សរបស់ជាងឈើ យកម្រាមដៃ និងមេដៃ ទៅចាប់កាន់ត្រង់មៀនកាំបិត ប៉ុន្តែជាង
ឈើ ឬកូនសិស្សរបស់ជាងឈើនោះ មិនដឹងយ៉ាងនេះថា មៀនកាំបិតរបស់អញនោះ
ថ្ងៃនេះសឹកអស់ប៉ុណ្ណោះ ឬថ្ងៃម្សិល សឹកអស់ប៉ុណ្ណោះ ឬក៏ម្សិលម្ល៉ៃ សឹកអស់ប៉ុណ្ណោះ ដូច្នោះ
ទេ លុះដល់មៀនកាំបិតនោះ សឹកអស់ហើយ ទើបបានដឹងថា អស់ហើយ យ៉ាងណាមិញ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុប្រកបរឿយ ។ នូវភាវនា បើទុកជាមិនបានដឹងយ៉ាងនេះ
ថា ថ្ងៃនេះ អាសវៈទាំងឡាយ របស់អញ អស់ទៅប៉ុណ្ណោះ ឬថ្ងៃម្សិល អស់ទៅប៉ុណ្ណោះ ឬក៏
ម្សិលម្ល៉ៃ អស់ទៅប៉ុណ្ណោះ ដូច្នោះទេ លុះអាសវៈនោះអស់ទៅ ទើបដឹងថាអស់ហើយ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសំពៅសមុទ្រដែលគេចងនឹងផ្តៅ ត្រាំនៅ
ក្នុងទឹកអស់ ៦ ខែ ដល់ហេមន្តរដូវ គេលើកឡើង ដាក់លើគោក ចំណងទាំងឡាយ ត្រូវ
ខ្យល់ និងកំដៅថ្ងៃ ចំណងទាំងនោះ ត្រូវភ្លៀងបង្កុរស្រោច ក៏ខូចពុកផុយបានដោយងាយ
យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុបានប្រកបរឿយ ។ នូវភាវនា
សំយោជនៈទាំងឡាយ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់បានដោយងាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ។

[៦៧] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាច់ទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល
ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់យាងទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ទ្រង់បាន
ឃើញគំនរភ្លើងធំ ក្នុងប្រទេសមួយកន្លែង កំពុងឆេះភ្លឺប្រាលរន្ទាល សន្ទោសន្ទៅ លុះទត
ឃើញហើយ ក៏យាងចេញអំពីផ្លូវ ទៅគង់លើអាសនៈ ដែលគេក្រាលថ្វាយ ប្របគល់ឈើ
មួយដើម។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់រួចហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ បានឃើញគំនរភ្លើងធំ ឯណោះ កំពុងឆេះ ភ្លឺប្រាលរន្ទាល
សន្ទោសន្ទៅដែរឬ។ ព្រះករុណា ព្រះអង្គ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់
ហេតុនោះ ថាដូចម្តេច ភិក្ខុអង្គុយ ឬដេកឱបគំនរភ្លើងធំឯណោះ កំពុងឆេះ ភ្លឺប្រាល

រន្ទាល សន្ទោសន្ទៅ ហើយនឹងភិក្ខុអង្គុយ ឬដេកឱបខន្តិយកញ្ញាក្តី ព្រាហ្មណកញ្ញាក្តី
គហបតិកញ្ញាក្តី ដែលមានដៃ និងជើងដ៏ទន់ល្ងាសល្ងន់ តើរបស់ណាប្រសើរជាង។ បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុអង្គុយ ឬដេកឱបខន្តិយកញ្ញាក្តី ព្រាហ្មណកញ្ញាក្តី គហបតិកញ្ញាក្តី
ដែលមានដៃ និងជើងដ៏ទន់ល្ងាសល្ងន់នុ៎ះឯង ប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯភិក្ខុ
អង្គុយ ឬដេកឱបគំនរភ្លើងធំឯណោះ កំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាលរន្ទាលសន្ទោសន្ទៅ នុ៎ះជា
សេចក្តីទុក្ខវិញទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគត ពន្យល់អ្នកទាំងឡាយ ភិក្ខុអង្គុយ ឬដេកឱបគំនរភ្លើងធំឯណោះ
កំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាលរន្ទាលសន្ទោសន្ទៅ អំពើនុ៎ះឯង ប្រសើរជាងភិក្ខុទ្រុស្តសីល មានធម៌
អាក្រក់ មានមារយាទមិនស្អាត ដែលគួររលឹកដោយសេចក្តីរង្វៀស បិទបាំងអំពើអាក្រក់
មិនមែនសមណៈ តែប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែនព្រហ្មចារី តែប្តេជ្ញាខ្លួន ថាជា
ព្រហ្មចារី ស្តុយខាងក្នុង មានចិត្តទទឹកដោយរាគៈ ជាបុគ្គលមានចិត្តជ្រោកជ្រាក។
ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះភិក្ខុនោះ ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់
សេចក្តីទុក្ខ ស្ទើរតែនឹងស្លាប់ ព្រោះតែអង្គុយ ឬដេកឱបគំនរភ្លើងនោះប៉ុណ្ណោះ ដល់
បែកធ្លាយរាងកាយ បន្ទាប់អំពីមរណៈទៅ ក៏មិនទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក
ព្រោះតែអង្គុយ ឬដេកឱបគំនរភ្លើងនោះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីល
មានធម៌អាក្រក់ មានមារយាទមិនស្អាត ដែលគួររលឹកដោយសេចក្តីរង្វៀស បិទបាំងអំពើ
អាក្រក់ មិនមែនជាសមណៈ តែប្តេជ្ញាថាជាសមណៈ មិនមែនជាព្រហ្មចារី តែប្តេជ្ញាថាជា
ព្រហ្មចារី ស្តុយខាងក្នុង មានចិត្តទទឹកដោយរាគៈ មានចិត្តជ្រោកជ្រាក អង្គុយ ឬដេកឱប
ខន្តិយកញ្ញាក្តី ព្រាហ្មណកញ្ញាក្តី គហបតិកញ្ញាក្តី ដែលមានដៃ និងជើងទន់ល្ងាសល្ងន់
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះឯង នាំឲ្យភិក្ខុនោះ បានសេចក្តីវិនាស និងសេចក្តីទុក្ខអស់
កាលយូរ លុះបែកធ្លាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក
ទៀត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះ ដូចម្តេច បុរសមាន

កំឡាំង រុក្ខតស្មងទាំងពីរ ដោយខ្សែកន្ទុយសត្វយ៉ាងជាប់ ខ្សែនោះក៏មុតស្បែកសម្បុរថ្ងៃ
លុះមុតស្បែកសម្បុរថ្ងៃហើយ ក៏មុតស្បែកខាងក្នុង លុះមុតស្បែកខាងក្នុងហើយ ក៏មុត
សាច់ លុះមុតសាច់ហើយ ក៏មុតសរសៃ លុះមុតសរសៃហើយ ក៏មុតឆ្អឹង លុះមុតឆ្អឹង
ហើយ ក៏ចុចជាប់ទៅនឹងខ្នងក្នុងឆ្អឹង ភិក្ខុត្រេកអរនឹងការថ្វាយបង្គំ របស់ខត្តិយមហាសាល
ទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ (ទាំង
ពីរនេះ) ឯណាប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុត្រេកអរនឹងការថ្វាយបង្គំរបស់
ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាល
ទាំងឡាយ ការត្រេកអរនឹងគេថ្វាយបង្គំនុំ ប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរស
មានកំឡាំង រុក្ខតស្មងទាំងពីរ ដោយខ្សែកន្ទុយសត្វយ៉ាងជាប់ ខ្សែនោះ ក៏មុតស្បែកសម្បុរ
ថ្ងៃ។ ក៏ចុចជាប់ទៅនឹងខ្នងក្នុងឆ្អឹង ការមុតនុំ ជាទុក្ខលំបាកវិញទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ តថាគតប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពន្យល់អ្នកទាំងឡាយ
បុរសមានកំឡាំង ហើយក្នុងស្មងទាំងពីរ ដោយខ្សែកន្ទុយសត្វយ៉ាងជាប់ ខ្សែនោះ ក៏មុត
ស្បែកសម្បុរថ្ងៃ។ ក៏ចុចជាប់ទៅនឹងខ្នងក្នុងឆ្អឹង ការមុតនុំ ប្រសើរជាងបុគ្គល
ទ្រុស្តសីល។ មានចិត្តជ្រោកជ្រាកនោះ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រោះថា បុរសនោះ ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ស្ទើរតែនឹង
ស្លាប់ ព្រោះហេតុតែរុំ ហើយក្នុងនូវស្មងទាំងពីរដោយខ្សែកន្ទុយសត្វយ៉ាងជាប់
(ប៉ុណ្ណោះ) ដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏មិនទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត
នរក ព្រោះតែរុំ ហើយក្នុងនូវស្មងទាំងពីរ ដោយខ្សែកន្ទុយសត្វនោះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីលនោះ។ មានចិត្តជ្រោកជ្រាក ត្រេកអរចំពោះការថ្វាយបង្គំ
របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិ
មហាសាលទាំងឡាយ ដោយហេតុណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះ នាំឲ្យភិក្ខុនោះ
បានសេចក្តីវិនាស សេចក្តីទុក្ខ អស់កាលដ៏វែង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅ

កើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរកទៀត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់
សេចក្តីនោះថាដូចម្តេច បើបុរសមានកំឡាំង ពួយនឹងលំពែងដ៏មុត ដែលគេលាបដោយ
ប្រេង ចំដើមទ្រូង ភិក្ខុត្រេកអរនឹងអញ្ញាលិកម្ម របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្ម
ណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ឯណាប្រសើរជាង។
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុត្រេកអរនឹងអញ្ញាលិកម្ម របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬ
ព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ការត្រេកអរនឹង
អញ្ញាលិកម្មនុ៎ះ ប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសមានកំឡាំង ពួយនឹងលំពែងដ៏
មុត ដែលគេលាបដោយប្រេង ចំដើមទ្រូង ការពួយចំដើមទ្រូងនោះ ជាទុក្ខលំបាកវិញ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ពន្យល់
អ្នកទាំងឡាយ បុរសមានកំឡាំង ពួយនឹងលំពែងដ៏មុត ដែលគេលាបដោយប្រេង ចំ
ដើមទ្រូង ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ប្រសើរជាងភិក្ខុទ្រុស្តសីល។ មានចិត្ត
ជ្រកជ្រកនោះ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុរសនោះ ដល់នូវ
សេចក្តីស្លាប់ ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ស្ទើរតែនឹងស្លាប់ ព្រោះហេតុតែពួយនឹងលំពែងដ៏មុត
ដែលលាបដោយប្រេង ចំដើមទ្រូងប៉ុណ្ណោះ លុះបែកធ្លាយ រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏មិនទៅ
កើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុតែគេពួយនឹងលំពែងដ៏មុត ដែលលាប
ដោយប្រេង ចំដើមទ្រូងនោះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីលនោះ។ បេ។
មានចិត្តជ្រកជ្រក ត្រេកអរនឹងអញ្ញាលិកម្ម របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្ម
ណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដោយហេតុណា ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ហេតុនោះ នាំឲ្យភិក្ខុនោះ បានសេចក្តីវិនាស សេចក្តីទុក្ខ អស់កាលដ៏វែង លុះ
បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរកទៀត។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច បុរសមានកំឡាំង ស្រាបកាយ
ដោយបន្ទះដែកដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺប្រាលរន្ទាល សន្ទោសន្ទោ ភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរ

របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិ
មហាសាលទាំងឡាយ ដែលគេឲ្យដោយសទ្ធា ណាប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
ភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរ របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ
ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែលគេឲ្យដោយសទ្ធា ការប្រើប្រាស់ចីវរនោះ ប្រសើរ
ជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសមានកំឡាំង ស្រោបកាយដោយបន្ទះដែកដ៏ក្តៅ ដែល
ភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាលរន្ធាលសន្ទោសន្ទៅ ការស្រោបកាយដោយដែកដ៏ក្តៅនុ៎ះ ជាទុក្ខ
លំបាកវិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
តថាគត ពន្យល់អ្នកទាំងឡាយ បុរសមានកំឡាំង ស្រោបកាយដោយបន្ទះដែកដ៏ក្តៅ
ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាលរន្ធាល សន្ទោសន្ទៅ ដោយហេតុណា ហេតុនុ៎ះ ប្រសើរ
ជាង។ ភិក្ខុទ្រុស្តសីល។ បេ។ មានចិត្តជ្រោកជ្រាក់នោះ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុរសនោះ ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ
ស្ទើរតែនឹងស្លាប់ ព្រោះហេតុតែស្រោបកាយ ដោយបន្ទះដែកដ៏ក្តៅនោះប៉ុណ្ណោះ លុះ
បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏មិនទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុតែ
ស្រោបកាយ ដោយបន្ទះដែកដ៏ក្តៅនោះទៀតទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីល
នោះ។ បេ។ មានចិត្តជ្រោកជ្រាក់ ប្រើប្រាស់ចីវររបស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រា
ហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែលគេឲ្យដោយសទ្ធា
ដោយហេតុណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុនោះ នាំឲ្យភិក្ខុនោះ បានសេចក្តីវិនាស
សេចក្តីទុក្ខ អស់កាលដ៏វែង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ
វិនិបាត នរកទៀត។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះដូចម្តេច
បុរសមានកម្លាំង បើកមាត់ដោយសណ្ឋានដែកដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាលរន្ធាល
សន្ទោសន្ទៅ ហើយដាក់ដុំទង់ដែងដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាលរន្ធាល សន្ទោសន្ទៅ
ទៅក្នុងមាត់ ដុំទង់ដែងនោះ រលាកបបូរមាត់បុរសនោះផង រលាកមាត់ផង រលាក

អណ្តាតផង រលាកកផង រលាកទ្រូងផង រលួយទាំងពោះវៀនធំ ពោះវៀនតូច ធ្លាក់រហូត
ទៅខាងក្រោមផង ភិក្ខុឆាន់ចង្កាន់បិណ្ឌបាត របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្ម
ណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែលគេឲ្យដោយសទ្ធា
ណាប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុឆាន់ចង្កាន់របស់ខត្តិយមហាសាល
ទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែល
គេឲ្យដោយសទ្ធា ការឆាន់ចង្កាន់បិណ្ឌបាតនុ៎ះ ប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឯ
បុរសមានកំឡាំង បើកមាត់ដោយសណ្ឋានសែកដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាល
រន្ទាលសន្ទោសន្ទៅ ហើយដាក់ដុំទង់ដែងដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាលរន្ទាល
សន្ទោសន្ទៅទៅក្នុងមាត់ ដុំទង់ដែងនោះ រលាកបបូរមាត់បុរសនោះផង រលាកមាត់ផង
រលាកអណ្តាតផង រលាកកផង រលាកទ្រូងផង រលាករលួយទាំងពោះវៀនធំ ពោះវៀន
តូច ធ្លាក់ទៅខាងក្រោមផង ដោយហេតុណា ហេតុនុ៎ះ ជាទុក្ខលំបាកវិញ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ តថាគតប្រាប់អ្នកទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត ពន្យល់អ្នក
ទាំងឡាយ បុរសមានកំឡាំង បើកមាត់ដោយសណ្ឋានសែកដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺ
ច្រាលរន្ទាលសន្ទោសន្ទៅ ហើយដាក់ដុំទង់ដែងដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺច្រាលរន្ទាល
សន្ទោសន្ទៅទៅក្នុងមាត់ ដុំទង់ដែងនោះ រលាកបបូរមាត់បុរសនោះផង រលាកមាត់ផង
រលាកអណ្តាតផង រលាកកផង រលាកទ្រូងផង រលាករលួយទាំងពោះវៀនធំ ពោះវៀន
តូច ធ្លាក់រហូតទៅខាងក្រោមផង ដោយហេតុណា ហេតុនុ៎ះ ប្រសើរជាងភិក្ខុទ្រុស្តសីល។
បើ មានចិត្តជ្រាកជ្រាកនោះ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
បុរសនោះ ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ស្ទើរតែនឹងស្លាប់ ព្រោះហេតុតែដាក់
ដុំទង់ដែងដ៏ក្តៅ ទៅក្នុងមាត់នោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏មិនទៅកើត ក្នុង
អបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរកទៀត ព្រោះតែដាក់ដុំទង់ដែងដ៏ក្តៅទៅក្នុងមាត់នោះឡើយ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីលនោះ។ បើ មានចិត្តជ្រាកជ្រាក ឆាន់ចង្កាន់បិណ្ឌបាត

របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិ
មហាសាលទាំងឡាយ ដែលឲ្យដោយសទ្ធា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការឆាន់ចង្ហាន់បិណ្ឌ
បាតនោះ នាំឲ្យភិក្ខុនោះ បានសេចក្តីវិនាស សេចក្តីទុក្ខអស់កាលដ៏វែង លុះបែកធ្លាយ
រាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរកថែមទៀត។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះ ថាដូចម្តេច បុរសមានកំឡាំង ចាប់បុរស
ឯទៀត ត្រង់ក្បាល ឬត្រង់ក ហើយទង្គិចឲ្យអង្គុយ ឬឲ្យដេកលើគ្រែដែក ឬក៏តាំងដែកដ៏
ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងរេះ ភ្លឺប្រាលរន្ទាល សន្ទោសន្ទៅ ភិក្ខុប្រើប្រាស់គ្រែ និងតាំង របស់
ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាល
ទាំងឡាយ ដែលឲ្យដោយសទ្ធា ណាប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រើប្រាស់
គ្រែ និងតាំងរបស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏
គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែលឲ្យដោយសទ្ធា ការប្រើប្រាស់គ្រែ និងតាំងនុ៎ះ
ប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសមានកំឡាំង ចាប់ (បុរសឯទៀត) ត្រង់ក្បាល ឬ
ត្រង់ក ហើយទង្គិចឲ្យអង្គុយ ឬដេកលើគ្រែដែក ឬតាំងដែកដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងរេះ ភ្លឺ
ប្រាលរន្ទាល សន្ទោសន្ទៅ នុ៎ះជាទុក្ខលំបាកវិញ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាប់អ្នក
ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពន្យល់អ្នកទាំងឡាយ បុរសដ៏មានកំឡាំង ចាប់
(បុរសឯទៀត) ត្រង់ក្បាល ឬត្រង់ក ហើយទង្គិចឲ្យអង្គុយ ឬឲ្យដេកលើគ្រែដែក ឬតាំង
ដែកដ៏ក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងរេះ ភ្លឺប្រាលរន្ទាល សន្ទោសន្ទៅ ការដេកនោះ ប្រសើរជាង
ភិក្ខុទ្រុស្តសីល។ បើ មានចិត្តជ្រាកជ្រាកនោះ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ព្រោះថា បុរសនោះ គ្រាន់តែដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ
ស្ទើរតែនឹងស្លាប់ ព្រោះហេតុតែអង្គុយ ឬដេកលើគ្រែ ឬតាំងដ៏ក្តៅនោះ (ប៉ុណ្ណោះ) លុះ
បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏មិនទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះតែ
អង្គុយ ឬដេកលើគ្រែ ឬតាំងដ៏ក្តៅនោះទៀតទេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីល

នោះ។ បើ មានចិត្តជ្រាកជ្រាក ប្រើប្រាស់គ្រៃ និងតាំង របស់ខត្តិយមហាសាល
ទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែល
ឲ្យដោយសទ្ធា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការប្រើប្រាស់នោះ នាំឲ្យភិក្ខុនោះ បានសេចក្តីវិនាស
សេចក្តីទុក្ខអស់កាលដ៏វែង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុក្ខតិ
វិនិបាត នរក (ថែមទៀត)។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះ
ដូចម្តេច បុរសមានកំឡាំង ចាប់ (បុរសឯទៀត) យូរជើង (ទាំងពីរ) ឡើងលើ ឲ្យក្បាល
សំយុងចុះក្រោម ហើយបោះទៅក្នុងខ្លះទង់ដៃដងដីក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺប្រាលរន្ទាល
សន្ទោសន្ទៅ កាលបុរសនោះ កំពុងឆេះពុះផុល ក្នុងខ្លះនោះ អណ្តែតឡើងលើម្តង លិច
ចុះក្រោមម្តង ទៅទទឹងម្តង ភិក្ខុប្រើប្រាស់វិហារ របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រា
ហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែលឲ្យដោយសទ្ធា
ណាប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រើប្រាស់វិហារ របស់ខត្តិយមហាសាល
ទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណមហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែល
ឲ្យដោយសទ្ធា ការប្រើប្រាស់នុ៎ះ ប្រសើរជាង។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុរសមានកំឡាំង
ចាប់ (បុរសឯទៀត) យូរជើង (ទាំងពីរ) ឡើងលើ ឲ្យក្បាលសំយុងចុះក្រោម ហើយបោះ
ទៅក្នុងខ្លះទង់ដៃដងដីក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺប្រាលរន្ទាល សន្ទោសន្ទៅ កាលបុរស
នោះ កំពុងឆេះពុះផុល ក្នុងខ្លះទង់ដៃដងនោះ ក៏អណ្តែតឡើងលើម្តង លិចចុះក្រោមម្តង
ទៅទទឹងម្តង ការនុ៎ះ ជាទុក្ខលំបាកវិញ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រាប់អ្នក
ទាំងឡាយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពន្យល់អ្នកទាំងឡាយ បុរសមានកំឡាំង ចាប់
(បុរសឯទៀត) យូរជើង (ទាំងពីរ) ឡើងលើ ឲ្យក្បាលសំយុងចុះក្រោម ហើយបោះទៅក្នុង
ខ្លះទង់ដៃដងដីក្តៅ ដែលភ្លើងកំពុងឆេះ ភ្លឺប្រាលរន្ទាល សន្ទោសន្ទៅ កាលបុរសនោះ កំពុង
ឆេះពុះផុល ក្នុងខ្លះទង់ដៃដងនោះ អណ្តែតឡើងលើម្តង លិចចុះក្រោមម្តង ទៅទទឹងម្តង
ការនុ៎ះ ប្រសើរជាងភិក្ខុទ្រុស្តសីល។ បើ មានចិត្តជ្រាកជ្រាកនោះ។ ដំណើរនោះ ព្រោះ

ហេតុអ្វី? ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះបុរសនោះ ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ឬដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ស្ទើរតែនឹងស្លាប់ ព្រោះហេតុតែគេបោះទៅក្នុងខ្លះទង់ដែងដ៏ក្តៅនោះ លុះបែកធ្លាយរាង កាយស្លាប់ទៅ ក៏មិនទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក ព្រោះហេតុ តែគេបោះទៅ ក្នុងខ្លះទង់ដែងដ៏ក្តៅនោះទៀតឡើយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទ្រុស្តសីលនោះ។ ហេៗ មានចិត្តជ្រោកជ្រាក់ ប្រើប្រាស់វិហារ របស់ខត្តិយមហាសាលទាំងឡាយ ឬព្រាហ្មណ មហាសាលទាំងឡាយ ឬក៏គហបតិមហាសាលទាំងឡាយ ដែលឲ្យដោយសទ្ធា ម្ចាស់ភិក្ខុ ទាំងឡាយ ការប្រើប្រាស់នោះ នាំឲ្យភិក្ខុនោះ បានសេចក្តីវិនាស សេចក្តីទុក្ខ អស់កាលដ៏ វែង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក (ថែម ទៀត)។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវសិក្សា យ៉ាងនេះថា យើងបរិភោគប្រើប្រាស់ ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយ ភេសជ្ជៈបរិក្ខារ របស់ពួកបុគ្គលណា បច្ចុប្បន្នទាំងនោះ នឹងមានផលច្រើន មាន អានិសង្សច្រើន ដល់ពួកបុគ្គលទាំងនោះ ឯបព្វជ្ជារបស់យើងនេះ មានផលមាន ប្រយោជន៍ (មិនមែនឥតអំពើទេ)។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាង នេះ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុ ឃើញប្រយោជន៍របស់ខ្លួនច្បាស់ហើយ គួរដើម្បី ញ៉ាំងកិច្ចឲ្យសម្រេច ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទផង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុ ឃើញប្រយោជន៍របស់អ្នកដទៃច្បាស់ហើយ គួរដើម្បីញ៉ាំងកិច្ចឲ្យសម្រេច ដោយសេចក្តី មិនប្រមាទផង ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើភិក្ខុ ឃើញប្រយោជន៍ទាំងពីរច្បាស់ហើយ គួរដើម្បីញ៉ាំងកិច្ចឲ្យសម្រេច ដោយសេចក្តីមិនប្រមាទផង។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានទ្រង់ ត្រាស់ភាសិតនេះហើយ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងវេយ្យាករណ៍នេះចប់ហើយ ពួក ភិក្ខុទាំង ៦០ រូប ក្នុងសុទ្ធតែឈាមក្តៅ ៗ តាមមាត់ ពួកភិក្ខុ ៦០ រូបទៀត លះបង់សិក្ខា ត្រឡប់ទៅកាន់ភេទថោកទាប ព្រោះមានសេចក្តីត្រិះរិះដូច្នោះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងនូវអំពើដែលគេធ្វើបានដោយក្រ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងនូវអំពើដែលគេមិន

ងាយធ្វើកើត ពួកភិក្ខុ ៦០ រូបទៀត មានចិត្តរួចស្រឡះ ចាកអាសវៈទាំងឡាយ ព្រោះមិន
ប្រកាន់មាំ។

[៧០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើម មានគ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ ជាអ្នកធ្វើនូវកំពង់
ជាទីទៅកាន់សុគតិភព ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមទាំងឡាយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឯគ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ មានសាវកច្រើនរយ។ ក៏គ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ រមែងសំដែងធម៌
ដើម្បីដឹកនាំសាវកទាំងឡាយ ឲ្យទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
សាវកណា មិនបានញ្ជាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះគ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ ដែលសំដែងធម៌ ដើម្បី
ដឹកនាំឲ្យទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោកទេ ពួកសាវកនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកសាវកណា
បានញ្ជាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះគ្រូឈ្មោះសុនេត្តៈ ដែលសំដែងធម៌ ដើម្បីដឹកនាំឲ្យទៅ
កើតក្នុងព្រហ្មលោកហើយ ពួកសាវកនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅ
កើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើម មានគ្រូឈ្មោះមូគ
បក្ខៈ។ មានគ្រូឈ្មោះអរនេមិ។ មានគ្រូឈ្មោះកុទ្ធាលៈ។ មានគ្រូឈ្មោះ
ហត្ថិបាល។ មានគ្រូឈ្មោះជោតិបាល។ មានគ្រូឈ្មោះអរកៈ ជាអ្នកធ្វើនូវកំពង់
ជាទីទៅកាន់សុគតិភព ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមទាំងឡាយ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ឯគ្រូឈ្មោះអរកៈ មានសាវកច្រើនរយ។ គ្រូឈ្មោះអរកៈ តែងសំដែងធម៌ ដើម្បី
ដឹកនាំសាវកទាំងឡាយ ឲ្យទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសាវកណា
មិនបានញ្ជាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះគ្រូឈ្មោះអរកៈ ដែលសំដែងធម៌ ដើម្បីដឹកនាំ ឲ្យទៅ
កើតក្នុងព្រហ្មលោកទេ ពួកសាវកទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅ
កើត ក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត នរក។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួកសាវកណា បានញ្ជាំង
ចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះគ្រូឈ្មោះអរកៈ ដែលសំដែងធម៌ ដើម្បីដឹកនាំឲ្យទៅកើតក្នុង
ព្រហ្មលោកហើយ ពួកសាវកនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុង

សុគតិ ស្លឹក ទេវលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច អ្នកណា មានចិត្តប្រទូស្ត ជេរប្រទេច ផ្កាសានូវគ្រូទាំង ៧ នេះ ជាអ្នកធ្វើនូវកំពង់ ជាទី ទៅកាន់សុគតិភព ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក ក្នុងកាមទាំងឡាយ មានបរិវារច្រើនរយ ប្រកបដោយពួកសាវ័ក អ្នកនោះឈ្មោះថា សន្សំនូវបាបច្រើនដែរឬ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ ចម្រើន យ៉ាងនោះមែន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកណាមានចិត្តប្រទូស្ត ជេរប្រទេច ផ្កាសា គ្រូទាំង ៧ នេះ ជាអ្នកធ្វើនូវកំពង់ ជាទីទៅកាន់សុគតិភព ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេក ក្នុង កាមទាំងឡាយ មានបរិវារច្រើនរយ ប្រកបដោយពួកសាវ័ក អ្នកនោះ ឈ្មោះថា សន្សំ បាបដ៏ច្រើន អ្នកណាមានចិត្តប្រទូស្ត ជេរប្រទេច ផ្កាសាបុគ្គលម្នាក់ ដែលបរិបូណ៌ដោយ ទិដ្ឋិ (សោតាបន្ទបុគ្គល) អ្នកនេះ ឈ្មោះថា សន្សំនូវបាបដ៏ច្រើនជាងនោះទៅទៀត។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតថាគត មិនហៅការជេរប្រទេច ពួកសព្វហ្មចារីបុគ្គលនេះ ថាជាខន្តិមានសភាពយ៉ាងនេះ ខាងក្រៅអំពីខន្តិនេះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ចិត្ត ទាំងឡាយរបស់យើង នឹងមិនបានប្រទូស្តពួកសព្វហ្មចារីបុគ្គល ដូច្នោះឡើយ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ។

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលពីដើម មានគ្រូឈ្មោះអរកៈ ជាអ្នកធ្វើនូវកំពង់ ជាទីទៅកាន់សុគតិភព ជាអ្នកប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯគ្រូឈ្មោះអរកៈ មានសាវ័កច្រើនរយ។ គ្រូឈ្មោះអរកៈ រមែងសំដែងធម៌ដល់សាវ័ក ទាំងឡាយ យ៉ាងនេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជីវិតពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ខ្លី មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដឹង ត្រូវធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្ត នូវ ព្រហ្មចរិយធម៌ ដោយប្រាជ្ញា ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ សុទ្ធតែស្លាប់។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប្រៀបដូចដំណក់ទឹកសន្សើម លើចុងស្មៅ ដល់ព្រះអាទិត្យរះឡើង ក៏ត្រឡប់បាត់វិញចាប់ រហ័ស ជារបស់មិនបិតថេរនៅយូរយារបាន យ៉ាងណា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួក

មនុស្ស ជារបស់តិច ខ្លី មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ប្រៀបដូចដំណក់
ទឹកសន្សើម យ៉ាងនោះដែរ។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដឹង ត្រូវធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តនូវ
ព្រហ្មចរិយធម៌ ដោយប្រាជ្ញា សត្វដែលកើតហើយ សុទ្ធតែស្លាប់។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប្រៀប
ដូចភ្លៀង មានដំណក់ដ៏ថ្លោស ធ្លាក់ចុះមក ក្រពេញទឹក ក៏ត្រឡប់បាត់ទៅវិញឆាប់ មិន
បិតថេរយូរយារបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច
ខ្លី មានសេចក្តីទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ប្រៀបដូចជាក្រពេញទឹក
យ៉ាងនោះដែរ។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដឹង ត្រូវធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌
ដោយប្រាជ្ញា ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ សុទ្ធតែស្លាប់។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប្រៀបដូច
ស្នាមគំនូសដង្កូវលើទឹក តែងត្រឡប់បាត់ទៅវិញឆាប់ មិនបិតថេរយូរយារបាន យ៉ាង
ណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ខ្លី... ប្រៀបដូចជាស្នាម
គំនូសដង្កូវលើទឹក យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ សុទ្ធតែស្លាប់ទៅវិញ។
ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប្រៀបដូចស្ទឹងហូរពីភ្នំ ហូរទៅកាន់ទីឆ្ងាយ មានខ្សែទឹករហ័ស អាចនាំ
ទៅនូវរបស់ដែលគួរនាំទៅបាន គ្មានកំណត់កាល កំណត់វេលា កំណត់យាមឡើយ
ព្រោះស្ទឹងនោះ ចេះតែទៅ ចេះតែប្រព្រឹត្តទៅ ចេះតែហូរទៅបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ខ្លី ប្រៀបដូចជាស្ទឹងហូរពីភ្នំ... យ៉ាងនោះ
ដែរ ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ សុទ្ធតែស្លាប់ទៅវិញ។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ប្រៀបដូចបុរស
ដែលមានកំឡាំង គ្រលៀវដុំទឹកមាត់ ដាក់លើចុងអណ្តាត ហើយស្តោះចោលទៅ ដោយ
ងាយបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ខ្លី ប្រៀប
ដូចដុំទឹកមាត់... យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ សុទ្ធតែស្លាប់ទៅវិញ។ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ ដូចជាដុំសាច់ដែលគេយកទៅដាក់ក្នុងខ្នះដែកដ៏ក្តៅ អស់មួយថ្ងៃ រមែងខ្ចាច
ចង្រុះឆាប់ មិនបិតថេរយូរយារបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួក
មនុស្ស ជារបស់តិច ខ្លី ប្រៀបដូចដុំសាច់... យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ

សុទ្ធតែស្លាប់។ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ដូចមេគោដែលត្រូវសម្លាប់ ដែលគេនាំទៅកាន់កន្លែង
សម្លាប់ ឈានជំហានណាទៅ ឈ្មោះថា ខិតទៅជិតកន្លែងសម្លាប់ ជិតសេចក្តីស្លាប់
យ៉ាងណាមិញ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ខ្លី មានទុក្ខច្រើន មាន
សេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ប្រៀបដូចជាមេគោ ដែលត្រូវសម្លាប់ យ៉ាងនោះដែរ។ អ្នកទាំង
ឡាយ ត្រូវដឹង ត្រូវធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដោយប្រាជ្ញា ព្រោះសត្វដែល
កើតហើយ សុទ្ធតែស្លាប់។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យនោះឯង ពួកមនុស្ស មានអាយុ
ប្រាំមួយហ្នឹងឆ្នាំ។ កុមារិកា មានអាយុត្រឹមប្រាំរយឆ្នាំ ទើបល្មមមានប្តី។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ សម័យនោះឯង ពួកមនុស្ស មានតែអាពាធ ៦ យ៉ាងគឺ រងា ១ ស្កុះ ១ ឃ្មាន ១
ស្រែក ១ ឈឺឧប្បារៈ ១ ឈឺបស្សារៈ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រូឈ្មោះអរកៈនោះ អម្បាល
ពួកមនុស្សមានអាយុវែងយ៉ាងនេះ បិតថេរយូរយារយ៉ាងនេះ មានអាពាធតិច យ៉ាងនេះ
ម្តេចគង់សំដែងធម៌ដល់ពួកសាវកយ៉ាងនេះថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជា
របស់តិច ខ្លី មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន។ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដឹង ត្រូវ
ធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដោយប្រាជ្ញា ព្រោះសត្វដែលកើតហើយ សុទ្ធតែ
ស្លាប់។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ បើបុគ្គលនិយាយឲ្យត្រូវ ត្រូវនិយាយថា
ជីវិតរបស់ពួកមនុស្ស ជារបស់តិច ខ្លី មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន។
បុគ្គលត្រូវដឹង ត្រូវធ្វើនូវកុសល ត្រូវប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ដោយប្រាជ្ញា ព្រោះសត្វដែល
កើតហើយ សុទ្ធតែស្លាប់។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ បុគ្គលរស់នៅយ៉ាង
យូរត្រឹមមួយរយឆ្នាំ ឬតិចជាង ឬក៏លើសពីមួយរយឆ្នាំបន្តិចបន្តួច។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ក៏បុគ្គលដែលរស់នៅបានមួយរយឆ្នាំ ឈ្មោះថារស់នៅអស់បីរយរដូវ គឺ ហេមន្តរដូវ មួយ
រយ គិម្ភរដូវ មួយរយ វស្សានរដូវ មួយរយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏បុគ្គលដែលរស់នៅ
អស់បីរយរដូវ ឈ្មោះថា រស់នៅមួយពាន់ពីររយខែ គឺ ហេមន្តរដូវ បួនរយខែ គិម្ភរដូវ បួន
រយខែ វស្សានរដូវ បួនរយខែ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គល រស់នៅអស់មួយពាន់

ពីរយខែហើយ បើរាប់ជាកន្លះ ៗ ខែ ឈ្មោះថា រស់នៅអស់ពីរពាន់បួនរយកន្លះ ៗ ខែ គឺ
ហេមន្តរដូវ ប្រាំបីរយកន្លះខែ គិម្ភរដូវ ប្រាំបីរយកន្លះខែ វស្សានរដូវ ប្រាំបីរយកន្លះខែ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលរស់នៅអស់ពីរពាន់បួនរយកន្លះ ៗ ខែហើយ
ឈ្មោះថា រស់នៅអស់បីហ្នឹងប្រាំមួយពាន់រាត្រី គឺ ហេមន្តរដូវ មួយហ្នឹងពីរពាន់រាត្រី
គិម្ភរដូវ មួយហ្នឹងពីរពាន់រាត្រី វស្សានរដូវ មួយហ្នឹងពីរពាន់រាត្រី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាលបើបុគ្គល រស់នៅអស់បីហ្នឹងប្រាំមួយពាន់រាត្រីហើយ រមែងបរិភោគបាយ ប្រាំពីរ
ហ្នឹងពីរពាន់ដង គឺ ហេមន្តរដូវ ពីរហ្នឹងបួនពាន់ដង គិម្ភរដូវ ពីរហ្នឹងបួនពាន់ដង
វស្សានរដូវ ពីរហ្នឹងបួនពាន់ដង រាប់ទាំងប្រាំទឹកដោះម្តាយ រាប់ទាំងខានបរិភោគបាយ។
ក្នុងហេតុទាំងនោះ ការអត់បាយនេះ គឺ បុគ្គលខឹង មិនបរិភោគបាយ បុគ្គលព្រួយ មិន
បរិភោគបាយ បុគ្គលឈឺចាប់ មិនបរិភោគបាយ បុគ្គលរក្សាឧបោសថ មិនបរិភោគបាយ
បុគ្គលមិនបរិភោគបាយ ព្រោះរកអ្វីមិនបាន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាយុរបស់មនុស្ស
ដែលមានអាយុមួយរយឆ្នាំ តថាគតបានរាប់ហើយ ប្រមាណនៃអាយុ តថាគតបានរាប់
ហើយ រដូវទាំងឡាយ តថាគតបានរាប់ហើយ ឆ្នាំទាំងឡាយ តថាគត បានរាប់ហើយ ខែ
ទាំងឡាយ តថាគតបានរាប់ហើយ កន្លះខែទាំងឡាយ តថាគតបានរាប់ហើយ រាត្រី
ទាំងឡាយ តថាគតបានរាប់ហើយ ថ្ងៃទាំងឡាយ តថាគតបានរាប់ហើយ បាយ
ទាំងឡាយ តថាគតបានរាប់ហើយ ការអត់បាយទាំងឡាយ តថាគតបានរាប់ហើយ
ដូច្នោះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិច្ចណា ដែលសាស្តា ជាអ្នកស្វែងរកប្រយោជន៍ ទំនុក
បំរុង ជាអ្នកឈឺធ្លាល អាស្រ័យនូវសេចក្តីឈឺធ្លាល គួរធ្វើដល់ពួកសាវក កិច្ចនោះ តថាគត
បានធ្វើហើយ ដល់អ្នកទាំងឡាយ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នុ៎ះជាគល់ឈើទាំងឡាយ នុ៎ះជា
ផ្ទះស្ងាត់ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចំរើនឈាន កុំប្រមាទ កុំមាន
សេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយឡើយ។ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
តថាគត ចំពោះអ្នកទាំងឡាយ។

ចប់ មហាវគ្គ ទី២។

ឧទានក្នុងមហាវគ្គនោះគឺ

និយាយពីហិរិ (ឱត្តប្បៈ) ១ ព្រះអាទិត្យ ១ ប្រៀបដូចជានគរ ១ អ្នកដឹងនូវធម៌ ១
ដើមបារិច្ឆត្តកព្រឹក្ស ១ ធ្វើសក្ការៈគោរព ១ ភាវនា ១ គំនរភ្លើង ១ ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់
គ្រូសុនេត្តៈ ១ របស់គ្រូអរកៈ ១។

វិនយវគ្គ

[៧២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ឈ្មោះថា វិនយធរ (អ្នក
ទ្រទ្រង់វិន័យ)។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺភិក្ខុស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់
អនាបត្តិ ១ ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុង
បាតិមោក្ខសំរេ: បរិបូណ៌ដោយអាចារៈ និងគោចរៈ ជាអ្នកឃើញភ័យក្នុងទោស
ទាំងឡាយបន្តិចបន្តួច សមាទាន សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា
បានដោយងាយ បានដោយស្រួល នូវឈានទាំង ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជា
គ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ
ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា វិនយធរ។

[៧៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ឈ្មោះថា វិនយធរ។
ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់
លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គរុកាបត្តិ ១ បាតិមោក្ខទាំងពីរ ក៏ភិក្ខុនោះចេះចាំដោយត្រឹមត្រូវល្អ
យ៉ាងពិស្តារ បានចែករំលែកដោយល្អ បានឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រពៃ បានវិនិច្ឆ័យដោយ
ត្រឹមត្រូវ តាមសុត្តៈ តាមរបៀបនៃព្យញ្ជនៈ ១ ជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានដោយងាយ

បានដោយស្រួលនូវឈានទាំង ២ ដែលកើតក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតនាវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ
ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា វិនយធរ។

[៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ឈ្មោះថា វិនយធរ។
ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់
លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួន មិនឃ្នេងឃ្នោង ក្នុងវិន័យ ១ ជាអ្នកបាន
តាមប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយស្រួលនូវឈានទាំង ២ ដែលកើតក្នុងចិត្តដ៏ថ្លៃថ្លា
ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតនាវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ
ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា វិនយធរ។

[៧៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ឈ្មោះថា វិនយធរ។
ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១ ស្គាល់
លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ ជាច្រើនប្រការ គឺ ១ជាតិ
២ជាតិ។ បេ។ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ ជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ និងឧទ្ទេស ១
មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងផុតចក្ខុជារបស់មនុស្សធម្មតា។ បេ។ ដឹងច្បាស់នូវពួក
សត្វ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតនាវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ
ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា វិនយធរ។

[៧៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ទើប
រុងរឿង។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១

ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកមានសីល។ បេ។ សមាទាន សិក្សា ក្នុង
សិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកបានដោយស្រួលនូវឈានទាំង ៤។ បេ។ ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
សម្រេច។ បេ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ
ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ទើបរុងរឿង។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ទើបរុង
រឿង។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១
ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ ទាំងបាតិមោក្ខទាំងពីរ ភិក្ខុនោះ ចេះចាំដោយ
ត្រឹមត្រូវល្អ យ៉ាងពិស្តារ បានចែករំលែកដោយល្អ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រពៃ បានវិនិច្ឆ័យ
ដោយត្រឹមត្រូវ តាមសុត្តៈ តាមរបៀបនៃព្យញ្ជនៈ ១ ជាអ្នកបានដោយស្រួលនូវឈាន
ទាំង ៤។ បេ។ ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច។ បេ។ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ១។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ទើបរុងរឿងបាន។

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ទើបរុង
រឿង។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១
ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួន មិនឃ្មេងឃ្មោង ក្នុងវិន័យ ១ ជា
អ្នកបានដោយស្រួល នូវឈានទាំង ៤។ បេ។ ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច។ បេ។ ព្រោះ
អស់អាសវៈទាំងឡាយ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៧
យ៉ាងនេះ ទើបរុងរឿង។

[៧៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ទើបរុង
រឿង។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺស្គាល់អាបត្តិ ១ ស្គាល់អនាបត្តិ ១
ស្គាល់លហុកាបត្តិ ១ ស្គាល់គុកាបត្តិ ១ រលឹកឃើញ នូវបុព្វេនិវាសៈ ជាច្រើនប្រការ គឺ
១ ជាតិ ២ ជាតិ។ បេ។ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសៈ ជាច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ និង

ឧទ្ទេស ១ មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងផុតចក្ខុជារបស់មនុស្សធម្មតា។ បើ ដឹង ច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច។ បើ ព្រោះអស់ អាសវៈទាំងឡាយ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាវិនយធរ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ទើបរុងរឿង។

[៨០] គ្រានោះឯង ព្រះឧបាលិដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះ ចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ។ លុះព្រះ ឧបាលិដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាង នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងធម៌ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយ សេចក្តីសង្ខេបឲ្យទាន ខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ នៅតែ ម្នាក់ឯង ចៀសចេញចាកពួកគណៈ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាម ដុតកំដៅកិលេស បញ្ជូនចិត្តទៅក្នុងព្រះនិព្វាន។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកត្រូវដឹងនូវពួកធម៌ណាថា ធម៌ទាំងនេះ មិននាំឲ្យនឿយណាយដោយដាច់ខាត មិននាំឲ្យរសាយចិត្ត មិននាំឲ្យរលត់ មិននាំឲ្យស្ងប់ មិននាំឲ្យបានអភិញ្ញា មិននាំឲ្យបានត្រាស់ដឹង មិននាំឲ្យបានព្រះនិព្វាន ម្នាលឧបាលិ អ្នក ត្រូវចាំទុក ដោយដាច់ខាតថា នេះមិនមែនជាធម៌ នេះមិនមែនជាវិន័យ នេះមិនមែនជា ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តាឡើយ។ ម្នាលឧបាលិ អ្នកត្រូវដឹងនូវពួកធម៌ណាថា ធម៌ ទាំងឡាយនេះ នាំឲ្យនឿយណាយ ដោយដាច់ខាត នាំឲ្យរសាយចិត្ត នាំឲ្យរលត់ នាំឲ្យ ស្ងប់ នាំឲ្យបានអភិញ្ញា នាំឲ្យបានត្រាស់ដឹង នាំឲ្យបានព្រះនិព្វាន ម្នាលឧបាលិ អ្នកត្រូវ ចាំទុកដោយដាច់ខាតថា នេះជាធម៌ នេះជាវិន័យ នេះជាពាក្យប្រដៅ របស់ព្រះសាស្តា។

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៧ នេះ ឈ្មោះថា អធិករណសមថៈ សម្រាប់ រម្ងាប់ សម្រាប់ផ្សះផ្សានូវអធិករណៈទាំងឡាយ ដែលកើតឡើងហើយ កើតឡើងហើយ។ ធម៌ទាំង ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺសង្ឃត្រូវឲ្យសម្មាធិវិន័យ ១ ត្រូវឲ្យសតិវិន័យ ១

ត្រូវឲ្យអម្បឡវិន័យ ១ ត្រូវវិនិច្ឆ័យកាត់ទោស តាមពាក្យប្តេជ្ញារបស់អ្នកឆ្លើយ ១ ត្រូវវិនិច្ឆ័យ
តាមភាគច្រើនជាប្រមាណ ១ ត្រូវកាត់ទោស តាមកម្មរបស់ភិក្ខុ ដែលប្រព្រឹត្តលាមក ១
ត្រូវវិនិច្ឆ័យឲ្យពួកភិក្ខុ ដែលវិវាទទាស់ទែងគ្នា សង្រួបសង្រួម អត់ឱនគ្នាទៅវិញទៅមក
ដូចគេគ្របមូត្រលាមកដោយស្មៅ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ
ឈ្មោះថា អធិករណសមថៈ សម្រាប់រម្ងាប់ សម្រាប់ផ្សះផ្សានូវអធិករណៈទាំងឡាយ
ដែលកើតឡើងហើយ កើតឡើងហើយ។

ចប់ វិនយវគ្គ ទី៣។

ឧទ្ទាននៃវិនយវគ្គនោះគឺ

បាលី ១០ លើក មានក្នុងអដ្ឋមវគ្គ គឺនិយាយអំពីភិក្ខុ ជាវិនយធរបួនពួក ១ ភិក្ខុជា
វិនយធរ ដែលរុងរៀងបួនពួក ១ ពាក្យប្រដៅ ១ អធិករណសមថៈ ១។

វគ្គសង្កហិត សុត្តន្ត

[៨២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបានទម្លាយនូវធម៌ ៧
យ៉ាង។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ? គឺជាអ្នកបានទម្លាយសក្កាយទិដ្ឋិ ១ ទម្លាយវិចិកិច្ចា
១ ទម្លាយសីលពូតបរាមាសៈ ១ ទម្លាយរាគៈ ១ ទម្លាយទោសៈ ១ ទម្លាយមោហៈ ១
ទម្លាយមានៈ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលហៅថា ភិក្ខុ ព្រោះបានទម្លាយនូវធម៌
ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ។

[៨៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលហៅថា សមណៈ ព្រោះបានរម្ងាប់ធម៌ ៧
យ៉ាង។ បុគ្គលដែលហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ព្រោះបានបន្យាត់។ បុគ្គលដែលហៅថា
សោត្តិកៈ ព្រោះជាអ្នកប្រាសចាក។ បុគ្គលដែលហៅថា នហាតកៈ ព្រោះជាអ្នកលាង
ជម្រះ។ បុគ្គលដែលហៅថា វេទគូ ព្រោះជាអ្នកត្រាស់ដឹង។ បុគ្គលដែលហៅថា

អរហន្ត ព្រោះជាអ្នកត្រាយ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺត្រាយចាកសក្កាយទិដ្ឋិ ១
ត្រាយចាកវិចិកិត្តា ១ ត្រាយចាកសីលពូតបរាមាសៈ ១ ត្រាយចាករាគៈ ១ ត្រាយចាកទោសៈ
១ ត្រាយចាកមោហៈ ១ ត្រាយចាកមានៈ ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលដែលហៅថា
អរហន្ត ព្រោះជាអ្នកត្រាយចាកធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះឯង។

[៨៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសទ្ធម្មនេះ មាន ៧ យ៉ាង។ អសទ្ធម្ម ៧ យ៉ាង តើ
ដូចម្តេចខ្លះ។ គឺបុគ្គលមិនមានសទ្ធា ១ មិនមានហិរិ ១ មិនមានឱត្តប្បៈ ១ ជាអ្នកចេះដឹង
តិច ១ ខ្ជិលច្រអូស ១ ភ្លេចភ្លាំងស្មារតី ១ ឥតប្រាជ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសទ្ធម្ម
មាន៧យ៉ាងនេះឯង។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធម្មនេះ មាន៧យ៉ាង។ សទ្ធម្ម ៧ យ៉ាង តើ
ដូចម្តេចខ្លះ។ គឺបុគ្គលមានសទ្ធា ១ មានហិរិ ១ មានឱត្តប្បៈ ១ អ្នកចេះដឹងច្រើន ១ ជាអ្នក
ផ្តងព្យាយាម ១ មានស្មារតី ១ មានប្រាជ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធម្ម មាន ៧
យ៉ាងនេះឯង។

[៨៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ ជាអ្នកគួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំ
មកបូជា គួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេរៀបចំទទួលភ្លៀវ គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរគេ
ប្រណាម្យអញ្ជាលី ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ បុគ្គល ៧ ពួក តើដូចម្តេច
ខ្លះ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញរឿយ ។ ថាមិនទៀង
មានសេចក្តីសំគាល់ថា មិនទៀង ដឹងច្បាស់ថា មិនទៀង មានចិត្តចុះសិប្ប ស្ទង់ដោយ
ប្រាជ្ញា ជាប់រឿយ ។ មិនច្រឡកច្រឡំក្នុងចក្ក។ បុគ្គលនោះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេច
នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយ
ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាបុគ្គលទី ១ ដែលគួរទទួលនូវវត្ថុ
ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេរៀបចំទទួលភ្លៀវ គួរទទួលនូវទក្ខិណាទាន
គួរគេប្រណាម្យអញ្ជាលី ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ

មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញរឿយៗ ថាមិនទៀង មានសេចក្តី
 សំគាល់ថា មិនទៀង ដឹងច្បាស់ថា មិនទៀង មានចិត្តសុះសិប ស្ទង់ដោយប្រាជ្ញាជាប់
 រឿយៗ មិនច្រឡំក្នុងចក្ខុ។ បុគ្គលនោះ អស់ទាំងអាសវៈ អស់ទាំងជីវិតដំណាល ។
 គ្នា។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាបុគ្គលទី ២ ដែលគួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកបូជា...
 ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកឃើញរឿយៗ ថាមិនទៀង មានសេចក្តីសំគាល់ថា មិនទៀង ដឹងច្បាស់
 ថា មិនទៀង មានចិត្តចុះសិប ស្ទង់ ដោយប្រាជ្ញាជាប់រឿយៗ មិនច្រឡំក្នុងចក្ខុ។
 បុគ្គលនោះ បានឈ្មោះថា អន្តរាបរិនិព្វយី ព្រោះអស់សំយោជនៈ ៥ ដែលជាចំណែក
 ខាងក្រោមរលីង។ បេ។ បានឈ្មោះថា ឧបហច្ចបរិនិព្វយី។ បេ។ បានឈ្មោះថា អសង្ខារបរិ
 និព្វយី។ បេ។ បានឈ្មោះថា សសង្ខារបរិនិព្វយី។ បេ។ បានឈ្មោះថា ឧទ្ធិសោតអកនិដ្ឋ
 តាមី។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាបុគ្គលទី ៣ ដែលគួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកបូជា...
 ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៧ ពួកនេះ ជា
 អ្នកគួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេរៀបចំទទួលភ្ញៀវ គួរ
 ទទួលនូវទក្ខិណាទាន គួរគេប្រណាម្យអញ្ជូលី ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។

[៨៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៧ ពួកនេះ គួរទទួលនូវវត្ថុ ដែលគេនាំមក
 បូជា... ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក។ បុគ្គល ៧ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកឃើញរឿយៗ ក្នុងចក្ខុថាជាទុក្ខ... ១
 ឃើញរឿយៗ ក្នុងចក្ខុថា មិនមែនជារបស់ខ្លួន ១ ឃើញរឿយៗ ក្នុងចក្ខុថា អស់ទៅ ១
 ឃើញរឿយៗ ក្នុងចក្ខុថា សាបសូន្យទៅ ១ ឃើញរឿយៗ ក្នុងចក្ខុថា គួររសាយចិត្ត ១
 ឃើញរឿយៗ ក្នុងចក្ខុថា ជារបស់រលត់ ១ ឃើញរឿយៗ ក្នុងចក្ខុថា ជារបស់គួរលះបង់
 ចេញ ១ ក្នុងសោតៈ ឃានៈ ជិវ្ហា កាយ មនៈ ក្នុងរូបទាំងឡាយ សម្លេងទាំងឡាយ ក្លិនទាំង
 ឡាយ រសទាំងឡាយ ផោដ្ឋព្វៈទាំងឡាយ ធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយ ក្នុងចក្ខុវិញ្ញាណ សោត

វិញ្ញាណ ឃានវិញ្ញាណ ជិវ្ហាវិញ្ញាណ កាយវិញ្ញាណ មនោវិញ្ញាណ ក្នុងចក្ខុសម្មស្ស
 សោតសម្មស្ស ឃានសម្មស្ស ជិវ្ហាសម្មស្ស កាយសម្មស្ស មនោសម្មស្ស ក្នុងវេនទាដែល
 កើតអំពីចក្ខុសម្មស្ស វេនទាដែលកើតអំពីសោតសម្មស្ស វេនទាដែលកើតអំពីឃាន
 សម្មស្ស វេនទាដែលកើតអំពីជិវ្ហាសម្មស្ស វេនទាដែលកើតអំពីកាយសម្មស្ស វេនទាដែល
 កើតអំពីមនោសម្មស្ស ក្នុងរូបសញ្ញា សទ្ធសញ្ញា គន្ធសញ្ញា រសសញ្ញា ផោដ្ឋព្វសញ្ញា ធម្ម
 សញ្ញា ក្នុងរូបសញ្ញោតនា សទ្ធសញ្ញោតនា គន្ធសញ្ញោតនា រសសញ្ញោតនា ផោដ្ឋព្វ
 សញ្ញោតនា ធម្មសញ្ញោតនា ក្នុងរូបតណ្ហា សទ្ធតណ្ហា គន្ធតណ្ហា រសតណ្ហា ផោដ្ឋព្វតណ្ហា
 ធម្មតណ្ហា ក្នុងរូបវិតក្កៈ សទ្ធវិតក្កៈ គន្ធវិតក្កៈ រសវិតក្កៈ ផោដ្ឋព្វវិតក្កៈ ធម្មវិតក្កៈ ក្នុងរូប
 វិចារៈ សទ្ធវិចារៈ គន្ធវិចារៈ រសវិចារៈ ផោដ្ឋព្វវិចារៈ ធម្មវិចារៈ ក្នុងរូបក្ខន្ធវេនទាខន្ធ
 សញ្ញាខន្ធ សង្ខារក្ខន្ធវេនទាខន្ធ ជាអ្នកឃើញរឿយ ។ ក្នុងវិញ្ញាណក្ខន្ធវេនទាខន្ធ ជាអ្នកឃើញ
 រឿយ ។ ថាជាទុក្ខ ឃើញរឿយ ។ ថាមិនមែនរបស់ខ្លួន ឃើញរឿយ ។ ថាអស់ទៅ ឃើញ
 រឿយ ។ ថា សាបសូន្យទៅ ឃើញរឿយ ។ ថា គួររសាយចិត្ត ឃើញរឿយ ។ ថា រលត់
 ឃើញរឿយ ។ ថាជាអ្នករលះបង់ចេញ។

[៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវ
 រាគៈ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺ សតិសម្មោជ្ឈង្គ ១។ វេទនាសម្មោជ្ឈង្គ ១។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលត្រូវចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវ
 រាគៈ។

[៨៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវ
 រាគៈ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺ អនិច្ចសញ្ញា ១ អនត្តសញ្ញា ១ អសុភសញ្ញា ១
 អាទីនវសញ្ញា ១ បហានសញ្ញា ១ វិរាគសញ្ញា ១ និរោធសញ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលត្រូវចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ។

[៨៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវ
រាគៈ។ ធម៌ ៧ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ។ គឺ អសុភសញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១ អាហារេ
បដិក្ខលសញ្ញា ១ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ១ អនិច្ចសញ្ញា ១ អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ១ ទុក្ខ
អនត្តសញ្ញា ១។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៧ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលត្រូវចំរើន ដើម្បី
ដឹងច្បាស់នូវរាគៈ។

[៩០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៧ យ៉ាង ដែលបុគ្គលត្រូវចំរើន ដើម្បីកំណត់ដឹង។
បេ។ ដើម្បីឲ្យអស់រលីង ដើម្បីលះ ដើម្បីឲ្យក្ស័យ ដើម្បីឲ្យសាបសូន្យ ដើម្បីរំសាយ ដើម្បី
រំលត់ ដើម្បីឲ្យដាច់ ដើម្បីបោះបង់នូវរាគៈ។ ធម៌ ៧ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលត្រូវចំរើន ដើម្បី
ដឹងច្បាស់ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីឲ្យអស់រលីង ដើម្បីលះ ដើម្បីឲ្យក្ស័យ ដើម្បីឲ្យ
សាបសូន្យទៅ ដើម្បីរំសាយ ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីឲ្យដាច់ ដើម្បីបោះបង់នូវទោសៈ មោហៈ
កោធនៈ ឧបនាហៈ មក្ខៈ បលាសៈ ឥស្សរា មច្ឆរិយៈ មាយា សាថេយ្យៈ ថម្មៈ សារម្មៈ មានៈ
អតិមានៈ មទៈ បមាទៈ។

ចប់ សត្តកនិបាត។

ចប់ ភាគ៤៧។

មាតិកា

សុត្តន្តបិដក

អង្គត្ថរនិកាយ សត្តកនិបាត

អដ្ឋមភាគ

បឋមបណ្ណាសក

ធនវគ្គ ទី១ ១

អនុសយវគ្គ ទី២ ១៤

វដ្តវគ្គ ទី៣ ២៧

ទេវតាវគ្គ ទី៤ ៥២

មហាយញ្ញវគ្គ ទី៥ ៧៤

បណ្ណាសកាសង្គហិតវគ្គ

អព្យាកតវគ្គ ទី១ ១២៥

មហាវគ្គ ទី២ ១៨២

វិនយវគ្គ ទី៣ ២៥៥

វគ្គាសង្គហិត សុត្តន្ត ២៦២